

Škola pro život

školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

platnost od 1. září 2022

Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12

Obsah

1. **Identifikační údaje**
2. **Charakteristika školy**
3. **Charakteristika školního vzdělávacího programu**
4. **Učební plán**
5. **Učební osnovy**
6. **Hodnocení výsledků vzdělávání žáků**

Identifikační údaje

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) **ŠKOLA PRO ŽIVOT** byl zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) dle Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, čj. MSMT-28603/2016 s platností od 1. září 2016.

Údaje o škole

Název školy je podle Rozhodnutí o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení č. j. 28 446 / 2005 – 21 a změnou zřizovací listiny č. j.: 30 683 / 2005 – 25 s účinností od 1. 1. 2006:

Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12

Resortní identifikátor:	600 026 761
Právní forma:	příspěvková organizace
IČ:	47 813 229
Ředitelka školy:	Mgr. Silvie Häuserová

Škola (právnícká osoba) vykonává činnost těchto škol a školských zařízení:

Základní škola

IZO: 110 034 333

nejvyšší povolený počet žáků ve škole: 65

Místo poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb:

Dostojevského 12, 746 01 Opava

Obory vzdělání podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání a Rámcové vzdělávací programy:

79-01-B Základní škola

79–01–B/01 Základní škola speciální

denní forma vzdělávání

délka vzdělávání: 10 roků 0 měsíců

nejvyšší povolený počet žáků v oboru:

46

79-01-C Základní škola

79-01-C/01 Základní škola

denní forma vzdělávání

délka vzdělávání: 9 roků 0 měsíců

nejvyšší povolený počet žáků v oboru:

46

Školní družina

IZO: 110 034 350

nejvyšší povolený počet žáků ve školském zařízení:

35

Školní jídelna

IZO: 110 034 341

nejvyšší povolený počet stravovaných:

60

Kontaktní údaje:

tel:

553 610 775 – ústředna

555 444 491 – ředitelka školy (přímé číslo)

555 444 492 – ekonomka (přímé číslo)

e-mail:

hauserovas@skolaprotp.cz

tomovav@skolaprotp.cz

skolaprotp@seznam.cz

vichovar@skolaprotp.cz

ředitelka

zástupkyně ředitelky

ekonomka

web:

<http://www.skolaprotp.cz/>

datová schránka:

e587g5r

bankovní spojení:

číslo běžného účtu:

232821/0710

číslo účtu FKSP:

107-232821/0710

Zřizovatel

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana
ústřední orgán státní správy

IČ: 00 022 985

Telefonní ústředna: +420 234 811 111

Elektronická podatelna: posta@msmt.cz

ID datové schránky: vidaawt

Web: <http://www.msmt.cz>

Platnost dokumentu

Od 1. 9. 2022

Číslo jednací: ZSPROTP/310/2022

Jména koordinátorů tvorby ŠVP:

Mgr. Vanda Tomová

Mgr. Silvie Häuserová
ředitelka školy

Charakteristika školy

Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Umístění školy

Silné stránky školy

Slabé stránky školy

Priority školy

Tradice

Vybavení školy

Charakteristika pedagogického sboru

Charakteristika žáků

Spolupráce a projekty

Vlastní hodnocení školy

Organizační schéma školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12 je *příspěvkovou organizací, přímo řízenou MŠMT*. Do plného provozu byla uvedena 1. 9. 1995. Cílová kapacita školy je v současné době určena na 65 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola je organizována jako devíti třídní se třemi odděleními školní družiny, disponuje školní jídelnou – výdejnou stravy.

Součástí školy je plně vybavená rehabilitace, která umožňuje komplexní péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, zvláště s tělesným postižením. Rehabilitační péči ve škole garantuje na smluvním základě nestátní zdravotnické zařízení Léčebné a rehabilitační centrum s.r.o. Opava, Englišova 526.

Rehabilitace probíhá v rámci celého vyučovacího procesu. Všechny rehabilitační úkony pravidelně sleduje a ordinuje odborný lékař. Žákům jsou navíc v rámci rehabilitace nabízeny ergoterapie a hipoterapie.

Na škole vyvíjí činnost Školská rada v rozsahu stanoveném zákonem.

Škola svou specifícností služeb přitahuje i žáky ze vzdálenějšího okolí Opavy.

Umístění školy

Škola je situována v klidné lokalitě, obklopena rozsáhlou zahradou. Má strategické umístění na předměstí, je lehce dostupná osobní dopravou, ale i MHD, která navazuje na meziměstskou autobusovou a železniční dopravu. Příjezd k budově školy z ulice je promyšleně vyřešen. Další výhodou je blízkost a dostupnost většiny odborných pracovišť ve městě.

Silné stránky školy

- ▣ komplexní péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- ▣ rehabilitace s materiálně technickým zázemím
- ▣ terapie, intervenční techniky
- ▣ bezbariérovost a estetické prostředí
- ▣ nadstandardní vybavení školy – bazén, pohybový sál, školní zahrada se sportovně relaxační zónou, snoezelen, ergodílna, infrasauna
- ▣ **vybavení školy informační technologií – počítače, notebooky, tablety, iPady, roboti, interaktivní tabule, interaktivní učebnice, výukové programy a aplikace, internet**
- ▣ specificky vybavené třídy pro žáky s PAS
- ▣ moderně zařízená cvičná kuchyňka

- ▣ kompenzační pomůcky, polohovací pomůcky, reedukační a speciální didaktické pomůcky
- ▣ nadstandardní sportovní pomůcky a náčiní – tandemy, kola, handbike, snowblady, monoski, kondiční přístroje adal.
- ▣ vysoká erudice pedagogického sboru, kreativita a flexibilita učitelů
- ▣ dobré vedení školy
- ▣ asistence ve výuce
- ▣ snížený počet žáků ve třídách
- ▣ v případě potřeby redukce učiva a výuka dle individuálního vzdělávacího plánu
- ▣ logopedická péče ve spolupráci s klinickým logopedem
- ▣ výuka prostřednictvím augmentativní a alternativní komunikace
- ▣ modifikace vyučovacích metod a forem
- ▣ individuální přístup k žákům zaměřený na dosažení jejich osobního maxima
- ▣ předměty speciálně pedagogické péče
- ▣ kontakt učitel – rodič (okamžitá zpětná vazba), elektronická dokumentace
- ▣ připravenost školy doučovat žáky po jejich dlouhodobé absenci
- ▣ doučování ve spolupráci se středními školami a neziskovými organizacemi
- ▣ aktivní a kvalitní činnost školní družiny, zájmové činnosti
- ▣ bohatá mimoškolní činnost
- ▣ příjemná atmosféra ve škole
- ▣ stravování ve školní jídelně
- ▣ školní časopis Poškoláček, publikační činnost v regionálním tisku
- ▣ webové stránky školy
- ▣ zapojení do soutěží nad rámec školy
- ▣ dobrá spolupráce se zainteresovanými subjekty
- ▣ vedení žáků k samostatnosti, sebeobsluze, sebeuplatnění
- ▣ návaznost na středoškolské vzdělávání
- ▣ statut Fakultní školy UP Olomouc

Slabé stránky školy

- ▣ nedostatek odborných učeben, chybí specializované laboratoře
- ▣ výuka s vyšším počtem ročníků v jedné třídě
- ▣ absence evakuačního výtahu

Priority školy

- ▣ poskytování komplexní péče žákům se speciálními vzdělávacími potřebami s cílem jejich maximální inkluze do běžného života
- ▣ budování vysokého statutu školy
- ▣ úzká spolupráce s pracovníky rehabilitace
- ▣ aplikace nových alternativních metod a terapeutických prvků
- ▣ spolupráce s odborníky školských poradenských zařízení
- ▣ smysluplná spolupráce s rodiči
- ▣ nabídka široké škály volnočasových aktivit
- ▣ získávání mimorozpočtových finančních zdrojů (projekty, granty, sponzorské dary)

Tradice

- ▣ bohatá sportovní, společenská a kulturní nabídka školy
- ▣ Den otevřených dveří
- ▣ akce školní družiny - mikulášská nadílka, maškarní karneval
- ▣ Den matek
- ▣ Den dětí
- ▣ sportovní hry a akce
- ▣ korespondenční, pěvecké, výtvarné, taneční, sportovní soutěže
- ▣ Olympiáda dětí s tělesným postižením
- ▣ školní výlety
- ▣ opékání s rodiči a přáteli školy na školní zahradě
- ▣ vydávání školního časopisu Poškoláček
- ▣ divadelní vystoupení, návštěvy divadla a dalších kulturních a vzdělávacích akcí
- ▣ ozdravné pobyty na horách
- ▣ výjezdy na tandemech
- ▣ veřejná vystoupení pro seniory
- ▣ návštěvy knihovny

- ▣ Klub mladých čtenářů
- ▣ soutěž „Opavský vánoční strom“
- ▣ projekty a akce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty
- ▣ akce zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů
- ▣ akce Ochrana člověka za mimořádných situací
- ▣ spolupráce s opavskými základními a středními školami, Mateřskou školou Eliška, Klubem zdravotně postižených, s vysokými školami
- ▣ spolupráce s Rotary clubem Opava
- ▣ koncerty sborů ZŠ I. Hurníka na půdě školy

Vybavení školy

Bezbariérovost školy je zajištěna výtahem. Výuka probíhá v kmenových třídách prostorově uspořádaných pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, respektujících jejich nároky. Všechny učebny jsou vybaveny moderní počítačovou technikou (interaktivními tabulemi, počítači, notebooky, tablety). Součástí školního zázemí jsou kabinety pro učitele, úložné prostory pro školní pomůcky, šatny, bezbariérové umývárny se sprchou a WC, školní jídelna, sklady a technicko provozní zázemí, plně vybavená keramická dílna, snoezelen, pohybový sál, posilovna s infrasaunou, školní zahrada s hřištěm i relaxační zónou, bazén a komplexně zařízená **rehabilitace**, jejíž činnost zajišťuje na smluvním základě zdravotnické zařízení Léčebné a rehabilitační centrum, Opava, ulice Englišova.

Tým lékařů a fyzioterapeutek poskytuje všem našim žákům odbornou péči, která probíhá v rámci vyučování formou individuální nebo skupinovou.

Zde je výčet používaných metod:

- Bobathova metoda
- Kabatova metoda
- Reflexní lokomoce podle Vojty
- Bazální posturální program podle Čákové
- Akrální koaktivační terapie
- Synergická reflexní terapie
- Kineziotaping
- PANat metoda se vzduchovými dlahami
- Individuální a skupinová LTV
- Jóga pro děti
- Dechová gymnastika a míčkování

- Cvičení na gymnastických míčích
- Cvičení na přístroji Motomed

Součástí terapie je také:

Vodol léčba:

- Podvodní masáže
- Vířivá koupel
- Perličková koupel
- Plavání a cvičení v bazénu
- Infrasauna

Elektrol léčba:

- Elektrická stimulace
- Nízkofrekvenční a středofrekvenční proudy
- Bioptronová lampa

Parafínové zábaly

Ergoterapie:

- Nácvik sebeobsluhy a soběstačnosti v běžných denních činnostech - hygiena, oblékání...
- Kondiční ergoterapie – práce se dřevem, keramickou hlinou...
- Cílená ergoterapie – kompenzace a substituce nemocí ztracených funkcí

Hipoterapie

Canisterapie

Speciální pedagogové rovněž aplikují další z terapií v rámci výuky – bazální stimulaci, synergickou reflexní terapii, ergoterapii, aquaterapii, muzikoterapii, AVS přístroje.

Cvičná kuchyň je vybavena nejmodernějším vybavením – drtičkou odpadů, myčkou, elektrickým sporákem s keramickou deskou, speciálním nábytkem, který je přizpůsoben žákům s tělesným postižením, ergonomicky upraveným náčiním.

Oddělení **školní družiny** využívají pro své aktivity vhodně zařízené prostory školy a herny.

Děti zde pracují podle aktuálního školního vzdělávacího programu. Školní družina zajišťuje také zájmovou činnost žáků.

Na velmi uspokojivé úrovni je **technické vybavení** (kopírka, digitální technika - digitální fotoaparát, kamera, skener; bezdrátový telefon, školní rozhlas, 3D tiskárna aj.).

Za zmínku stojí nadstandardní vybavení celé školy **informačními a komunikačními technologiemi** s neomezeným připojením k internetu a bohatou škálou výukových programů spolu s interaktivními učebnicemi. K zefektivnění výchovně vzdělávacího procesu nám pomáhá dostatečné množství klasických učebnic a učebních pomůcek. Vše je průběžně modernizováno a obměňováno. Škola využívá vnitřní komunikační systém dm-software.

Ve **školní budově** je dostatek světla a místa na bohatou vnitřní zeleň, bezbariérové zázemí pro osobní hygienu handicapovaných. Pro zajištění jejich bezpečnosti slouží výrazné označení vypínačů, schodů, vytváříme vhodné podmínky pro ochranu před úrazy.

Učitelé dbají na dodržování **pítvého režimu**, zapojujeme se do projektů spojených se zdravou výživou – např. Ovoce a zelenina do škol, Mléko do škol. Režim výuky je uzpůsoben jedincům s postižením – delší přestávky, slučování hodin, výukové bloky, relaxační chvilky.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří učitelé, vychovatelky a asistenti pedagoga. Vychovatelky zabezpečují nejen zájmovou a mimoškolní činnost, ale vstupují do školní výuky také jako asistenti pedagoga.

Kvalitní a profesionální sbor se skládá ze speciálních pedagogů se smyslem pro týmovou práci, s příkladným vztahem a kladným přístupem k postiženým dětem. Vyznačuje se tvůrčí kreativitou, flexibilitou a trvalým zájmem o sebevzdělávání. Na škole pracují výchovní poradci, ICT koordinátoři, koordinátor ŠVP, koordinátor environmentální výchovy, školní metodik prevence, vedoucí metodického sdružení, správce sítě, správce učitelské a žákovské knihovny.

Charakteristika žáků

Naši školu navštěvují žáci se **speciálními vzdělávacími potřebami**, jejichž vzdělávání upravují §16 školského zákona a vyhláška 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se **speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných**, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o žáky s priznanými podpůrnými opatřeními od 2. stupně podpory.

2. Stupeň podpory:

Selhávání žáka z důvodu

- oslabení kognitivního výkonu (žáci s „hraniční“ inteligencí)
- oslabení sluchových a zrakových funkcí
- onemocnění (včetně psychického), které nemá závažnější dopady do vzdělávání
- nedostatečné znalosti vyučovacího jazyka
- oslabení dorozumívacích dovedností

3. Stupeň podpory:

Selhávání žáka z důvodu

- lehkého mentálního postižení
- zrakového či sluchového postižení (slabozrakost, nedoslýchavost), NKS
- tělesného postižení či onemocnění (včetně psychického) se závažnějšími dopady do vzdělávání
- neznalosti vyučovacího jazyka
- syndromu CAN (týrané, zanedbávané a zneužívané dítě)

4. Stupeň podpory:

Selhávání žáka z důvodu

- středně těžkého či těžkého mentálního postižení
- těžkého zrakového či těžkého sluchového postižení (nevidomost, hluchota)
- závažného tělesného postižení či onemocnění
- poruchy autistického spektra
- neschopnosti komunikovat prostřednictvím mluveného či psaného slova

5. Stupeň podpory:

Selhávání žáka z důvodu

- hluboké mentální retardace
- kombinace těžkého zdravotního postižení

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných je na naší škole záležitostí výjimečnou. V případě jejich přítomnosti jsme připraveni s nimi pracovat podle platné legislativy.

Spolupráce

Pedagogičtí pracovníci školy, vedení snahou poskytnout svěřeným žákům přiměřenou a komplexní péči, se orientují na spolupráci *s institucemi a organizacemi*:

Léčebné rehabilitační centrum Opava – prim. MUDr. E. Bučková

SPC „Srdce“ při ZŠ Slezského odboje, Opava

SPC Kpt. Vajdy – Ostrava Zábřeh

SPC při ZŠ Havlíčkova, Opava

SPC pro sluchově postižené – Ostrava, Spartakovců

SPC pro vady řeči Bruntál

Pedagogicko – psychologická poradna, Opava

Mgr. Lucie Vavrečková – logopedie

Odborní lékaři

Rodičovská veřejnost

Základní školy v regionu především: ZŠ Havlíčkova, ZŠ Slezského odboje, ZŠ Englišova, ZŠ Riegrova, ZŠ I. Hurníka, ZŠ při zdravotnických zařízeních, MŠ Eliška

Studenti Mendelova gymnázia, Střední zdravotnické školy a SOU stavební v Opavě, Studenti Slezské Univerzity, Univerzity Olomouc, Ostrava

Stanice mladých turistů a přírodovědců Opava

Hasičský záchranný sbor, Opava

Charita Opava

Magistrát statutárního města Opavy

Městská policie Opava

Policie ČR v Opavě

Armáda ČR – Územní vojenská správa Opava

Region Opavsko

Model Obaly a.s.

Knihovna Petra Bezruče v Opavě a její pobočky

Elim Opava

Sponzoři a nadace: Ostroj a.s., Gorol, Knap, Nowaco

Ing. Ludmila Vítková a Bc. Gabriela Hroteková - canisterapie

Luděk Pavera – hipoterapie

Středisko volného času Opava

Záchranná služba Opava

Vodní skauti – Poseidon Opava

Hudební skupina Karavana

Klub přátel TP dětí Eliška

Úřad práce Opava

Lázeňská a léčebná zařízení

Rotary Club International

Cestovní agentura Leynotour

Solná jeskyně

Eurotopia

Nakladatelství Albatros, Fragment

Otázky spolupráce **s rodiči** se prolínají s činností školské rady a orientují se také na neformální spolupráci mezi školou a rodinou, na pomoc při realizaci některých mimoškolních akcí, získávání sponzorů.

Kontakt s rodiči je zabezpečován:

- vyžádanými konzultacemi
- vyžádanou účastí rodičů ve výuce
- funkčním a aktualizovaným informačním systémem – elektronickou dokumentací
- u příležitosti Dne otevřených dveří
- pravidelnými třídními schůzkami
- poradenstvím a vzdělávacími akcemi
- sportovními a kulturními akcemi školy
- účastí rodičů na tradicích školy, mimoškolních aktivitách a společenských událostech

Při rozhovorech s rodiči i třetími osobami jsou respektovány právní normy: nařízení zákona č. 101/2000 o ochraně osobních údajů a zákona č. 106/1999 o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Úsilí o zviditelnování činnosti a významu školy považujeme za trvalé.

Nedílnou součást profesionální propagace školy tvoří webové stránky školy a projektů. Tento stěžejní nástroj publicity je pod patronátem správce ICT.

Příklady realizovaných projektů

- OP VK – 7.1.4. Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách, název projektu **„Projekt Šťastný život s handicapem“**, reg.č.: CZ.1.07/1.4.00/21.3230, hodnota projektu: 531.831,- Kč
- OP VK – 7.1.2. projekt **„Pět terapií pro šťastný život s handicapem“** v rámci globálního grantu Rovné příležitosti dětí a žáků ve vzdělávání v MSK, reg.č.: CZ.1.07/1.2.25/01.0008, hodnota projektu: 3 487 780,52 Kč
- Projekt Nadace OKD **„Šťastný život s handicapem za spoluúčasti osobních asistentů“**
- Pravidelná participace na projektech vyhlašováných **Nadačním fondem EVRAZ**
- Projekt na podporu čtení **Modrý slon**
- Projekt **Ovoce a zelenina do škol, Mléko do škol**

- Projekty **Nadace ČEZ** - Podpora materiální základny sportu, Osobní asistence, Terapeutický obleček pro SRT
- Projekt Partnerství škol **Comenius** v rámci Programu celoživotního učení - Projekt **Uvolněno rytmy**
- Projekty společnosti **TEVA** - příspěvek na osobní asistenci
- Projekt **Nadace Život dětem** - nákup kompenzačních pomůcek
- Projekty **Šablony I, II, III**
- Další projekty, jejichž výčet je aktuálně prezentován na webových stránkách školy

Vlastní hodnocení školy je součástí školní dokumentace, zpracováváme jej v časovém intervalu jednou za tři roky.

Autoevaluace školy – evaluační plán

Oblast	Podoblast	Indikátory	Cíle	Nástroje	Časové rozvržení
Vize školy	Vize školy a hodnoty	Dlouhodobé plánování – strategie rozvoje školy. Spolupráce učitelů při stanovení cílů. Soulad cílů s vizí školy. Srozumitelnost cílů.	Podílet se na plánování činnosti školy. Zapojovat se do projektů. Pracovat v týmu při vypracování cílů ve ŠVP.	Pedagogické rady, hodnotící zprávy, diskuze, projekty,	4 x ročně průběžně
	Cíle a školní vzdělávací program	Soulad vize školy a cílů ŠVP. Rozpracování cílů ve ŠVP. Soulad cílů s očekáváním klientů.	Dosáhnout speciálně pedagogickou způsobilost u všech pedag. Pracovníků. Dosáhnout kvalifikovanost učitelů 2. st. ZŠ. Vybrat si ze vzdělávací nabídky různých institucí přínosné vzdělávací akce.	Autoevaluace vzdělávacích oblastí autoevaluace školy	Průběžně co 3 roky
Podmínky ke vzdělávání	Lidské zdroje	Speciálně pedagogická kvalifikace pedagogických pracovníků. Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků. Další vzdělávání pedagogů.		semináře, kurzy, školení, rozšiřující studium,	Průběžně, aktuálně
	Materiální	Vybavenost tříd. Vybavenost odborných učeben. Vybavenost rehabilitačními pomůckami. Vybavenost učebními pomůckami. Bezpečnost školního prostředí. Technický stav budov.	Aktualizovat výchovně vzdělávací činnost. Poskytovat komplexní péči. Modernizovat školní prostory, učebny. Zajišťovat bezpečí žáků.	anketa, dotazník, Výroční zpráva školy, školní dokumentace, sponzorské dary, rehabilitační programy MŠMT, projekty,	Průběžně, 1x ročně, průběžně, aktuálně
	Finanční zdroje	Čerpání rozpočtu. Pronajímání vhodných prostorů školy. Využití finančních darů.	Získávat finanční zdroje pro materiální rozvoj školy.	rozpočet školy, sponzorské dary, projekty,	Průběžně aktuálně
Průběh vzdělávání	Vyučování	Realizace ŠVP, soulad s reálnými možnostmi. Využití alternativních forem komunikace. Korekce lehkých řečových vad v rámci logopedie, ŘV, DV, výuky. Rozvoj hrubé a jemné motoriky. Počítačová gramotnost. Využívání všech podpůrných prostředků, speciálních metod a forem práce.	Docílit účelně fungující ŠVP. Zapojovat alternativní způsoby komunikace. Napravovat jednodušší logopedické vady u žáků. Dosáhnout co nejvyšší samostatnosti u žáků speciální školy. Prezentovat se. Dosáhnout co nejvyšší vzdělanostní úrovně.	hospitace, metodické schůzky, výuka, ŠD, řízený rozhovor, sledování, log. kroužky, vyprávění, situační hry, ergoterapie, modelové situace, portfolio, žakovské práce, rehabilitace, terapie, rozvrh školy,	podle plánu, průběžně, zač. šk. roku

Oblast	Podoblast	Indikátory	Cíle	Nástroje	Časové rozvržení
Průběh vzdělávání	Vyučování	Interakce učitel - žák.	Motivovat žáky ke vzdělávání, přistupovat citlivě, získat jejich důvěru.	třídnické hodiny, vyučovací proces, ŠD, rozhovory, diskuze	Aktuálně průběžně
	Výuka	Využívání kompenzačních pomůcek a speciálních učebních pomůcek. Individuální přístup k žákům. Zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb. Odpovědnost žáků za své výsledky. Zapojení 2. pedagogického pracovníka. Využívání PC, tabletů, IAT.	Zefektivnit výuku. Respektovat individuální potřeby žáka, jeho schopnosti a možnosti. Přihlížet k aktuálnímu zdravotnímu stavu žáků.	hospitace, klasifikace, statistika úspěšnosti, interaktivní přístup, dotazník, rozhovor, kontrolní práce, projekty, diskuze, prezentace, pedagogická rada	Průběžně 2x ročně průběžně průběžně 2x ročně průběžně 4x ročně
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů	Kultura školy	Atmosféra ve škole. Školní prostředí.	Udržet příznivé hodnocení školy.	spolupráce, Den otevřených dveří	Průběžně 2x ročně
	Podpora školy žákům	Podpora žáků k dosažení úspěchu. Doučování za pomoci studentů SŠ. Dostupnost informací.	Pomoci žákovi překlenout konkrétní problém, dosáhnout psychickou pohodu. Zaměřit se na doučování prospěchově i sociálně slabších žáků. Zpřístupnit IT na škole.	doučování, pohovory, pedagogická rada, individuální přístup, výuka, ranní "briefingy", návštěvy dlouh. nem. žáků, školní přestávky, internet, ŽK	Aktuálně 4x ročně průběžně průběžně aktuálně průběžně
	Spolupráce s rodiči	Komunikace s rodiči. Činnost školské rady. Informace o prospěchu a chování. Mimoškolní zapojení rodičů.	Spolupracovat s rodiči, přistupovat k nim jako k partnerům ve vzdělávacím procesu. Informovat rodiče včas o změnách v prospěchu a chování žáka. Aktivizovat rodiče do mimoškolních aktivit. Pomoc při zajištění osob. asist. na škole.	schůze školské rady, akce školy, tradice, třídní schůzky, projekty, předávání žáků, individuální pohovory s rodiči,	2x ročně průběžně 4x ročně aktuálně denně aktuálně
	Vzájemné vztahy	Profesionální přístup pedagogických pracovníků. Vzájemný respekt a despekt. Spolupráce všech zaměstnanců, s rehabilitací. Spolupráce s běžnými i speciálními školami. Preferování přijímání žáků s tělesným postižením a SPVV.	Zabezpečit odbornost a profesionální přístup pracovníků školy. Spolupracovat účinně a kvalitně. Udržet přiměřenou kapacitu školy. Podpořit inkluzi, otevřít se veřejnosti.	Den otevřených dveří, soutěže, tradice, společné aktivity, odborná doporučení a zprávy, konzultace, studium, hospitace, klasifikace,	2x ročně aktuálně průběžně aktuálně průběžně

Oblast	Podoblast	Indikátory	Cíle	Nástroje	Časové rozvržení
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů	Výchovné poradenství	Činnost výchovného poradce. Spolupráce s odbornými poradenskými školskými zařízeními. Spolupráce s Úřadem práce a odbornými školami. Počet přijatých žáků na školy. Spolupráce s odbornými lékaři.	Zapojit žáky do dalšího vzdělávání zdravotně postižených. Spolupracovat efektivně a neodkladně. Získat informace o dalším uplatnění. Získat zpětnou vazbu o úspěšnosti žáků.	zprávy výchovného poradce, webové stránky, tisk, spolupráce, exkurze, Den otevřených dveří na školách, Informa, odborná doporučení,	1x ročně aktuálně průběžně aktuálně 1x ročně aktuálně
Výsledky vzdělávání	Zjišťování výsledků vzdělávání	Nástroje využívané k měření výsledků vzdělávání.	Realizovat autoevaluační metody.	autoevaluace ŠVP, školní řád, statistika prověrek,	průběžně 2x ročně
	Hodnocení výsledků vzdělávání	Úroveň vědomostí, dovedností a postojů žáků v jednotlivých předmětech. Hodnocení a srovnání zjištěných výsledků v Čj a M. Zájem o práci v zájmových kroužcích. Účast ve školních soutěžích. Účast na mimoškolních akcích.	Zvládnout výstupy daného ročníku. Stabilizovat vzdělanostní úroveň žáků v Čj a M. Rozvíjet zájmovou činnost. Podporovat všestranný rozvoj a směřovat k integraci v mimoškolních aktivitách.	klasifikační řád, ČŠI, rozborů žakovských prací, hospitace, pedagogická rada, zájmové kroužky, zprávy o činnosti ZK, pochvala, ocenění, soutěže, motivace, portfolia,	2x ročně průběžně 4x ročně průběžně 1x ročně průběžně průběžně
Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita vzdělávání	Plánování	Podpora a ocenění dobré práce. Odpovědnost za použití finančních prostředků státního rozpočtu.	Motivovat k práci. Dosáhnout spokojenosti pracovníků. Přístupovat spravedlivě a nediskriminačně.	pozorování, rozhovor, zápisy z jednání, řešení stížností, odměny, kontrolní činnost, slovní motivační	Průběžně aktuálně
	Organizace školy	Organizace práce. Delegování pravomocí a úkolů. Činnost metodického sdružení. Vytváření podmínek pro kvalitní práci zaměstnanců.	Zapojit pedagogické pracovníky do rozhodovacího procesu. Udržet kvalitní úroveň metodického sdružení. Zefektivnit práci na škole. Demokratizovat přístupy.	hodnocení, hospitace, pedagogické rady, provozní porady, pozitivní klima, ranní "briefingy",	4x ročně průběžně průběžně

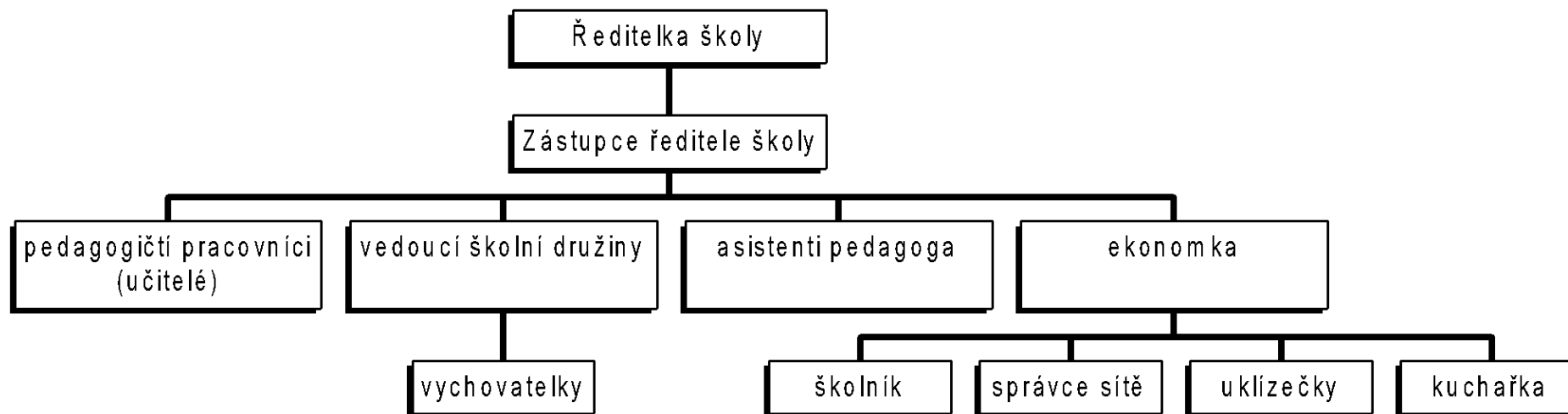
Oblast	Podoblast	Indikátory	Cíle	Nástroje	Časové rozvržení
Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita vzdělávání	Vedení lidí	Zájem pracovníků o další vzdělávání. Podpora vzdělávání vedením školy. Překážky v účasti DVPP. Výkon funkce pedagogického pracovníka. Kariérní systém.	Optimalizovat profesionální růst pedagogických pracovníků. Optimalizovat akce v souladu se ŠVP. Udržet dosavadní úroveň kvalifikačních předpokladů pro výkon funkce. Zefektivnit účast na vzdělávacích akcích DVPP.	vzdělávací akce KVIC, odborné semináře, přednášky, konference, ŠVP, vzdělávací pobyty, projekty	Průběžně aktuálně
	Kontrola	Pravidelná kontrola všech sledovaných oblastí na škole. Technický stav, předpisy, dokumentace. Fungování kontrolních mechanismů. Inspekční činnost.	Zabezpečit účinné fungování všech kontrolních systémů. Provádět pravidelně kontrolu zařízení spadající pod BOZ, PO. Provádět pravidelně požární poplachy. Udržet příznivá hodnocení ČŠI i dalších kontrolních institucí.	finanční kontroly, požární poplach, hospitace, sledování, kontrolní mechanismy, inventarizace, kontrola zařízení, inspekce,	Aktuálně 1x ročně průběžně průběžně 1x ročně 1x ročně aktuálně
Výsledky práce školy, vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	Celkové hodnocení využívání lidských zdrojů	Efektivita využívání kvalifikace.	Zachovat aprobovanost učitelů. Udržet profesionalitu a odbornost. Zajistit optimální fungování školy.	celoživotní vzdělávání, DVPP, kontrolní činnost, přesvědčování, vysvětlování,	trvalý úkol průběžně
	Celkové hodnocení využívání materiálních zdrojů	Stav majetku v zařízení. Modernizace výuky. Využívání všech dostupných pomůcek a učebnic, IT.	Kontrolovat a dávat do souladu stav majetku školy k danému termínu. Zefektivnit výuku. Modernizovat výuku.	inventarizace, inventarizace hotovosti, hospitace, projekty, zpráva o hospodaření, kontrolní činnost	1x ročně 3x ročně průběžně 1x ročně průběžně
	Celkové hodnocení využívání finančních zdrojů	Účelné využívání dotací, projektů a sponzorských darů. Využívání rozpočtových zdrojů.	Získávat a efektivně využívat prostředky mimorozpočtových zdrojů. Využívat efektivně v souladu se zákonem rozpočtové zdroje.	sponzorské dary, projekty, schválený rozpočet školy.	Aktuálně aktuálně

Klasifikace stupňů při autoevaluaci

stupeň 1	stupeň 2	stupeň 3	stupeň 4
- nevyhovuje	- splňuje s obtížemi	- dosáhne cíle	- je vynikající
- nesplňuje	- je nesamostatný	- splňuje	- bezpečně splňuje
- neovládá	- má podstatné chyby	- je vyhovující	- je iniciativní
- neuspokojuje	- má omezené uplatnění	- odstraňuje nedostatky	- projevuje zájem
	- je průměrný	- překonává obtíže	- překračuje
	- je přijatelný		- je samostatný
			- je nadstandardní

Organizační schéma školy

Organizační struktura zaměstnanců Základní školy pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12

V Opavě dne 15. 6. 2017

Mgr. Silvie Häuserová
ředitelka školy

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Výchovné a vzdělávací strategie

Profil absolventa školy

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Začlenění průřezových témat

Cíle vzdělávání

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Škola pro život“ vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a z jeho příloh (RVP ZV) včetně rozpracované minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (týká se žáků s LMP). Protože škola poskytuje základní vzdělání žákům základní školy i základy vzdělání žákům základní školy speciální, máme rovněž vypracován školní vzdělávací program vycházející z Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní škola speciální - díl I, II (RVP ZŠS – díl I, II).

Pojetí školního vzdělávacího programu (ŠVP) zohledňuje individuální limity dané konkrétní mírou postižení či znevýhodnění a jejich značnou diferenciaci v rámci jednotlivých ročníků. Cílem je dosažení maximální úrovně základního vzdělávání s přihlédnutím k možnostem a schopnostem jednotlivých žáků za použití speciálních metod i postupů a s využitím podpůrných opatření zohledňujících jejich individuální speciální vzdělávací potřeby.

Náš školní vzdělávací program je otevřený dokument, který bude v kontextu s měnícími se potřebami společnosti a v nejlepším zájmu žáků průběžně inovován a aktualizován.

Zaměření školy

Jsme škola rodinná

Vzhledem k menšímu počtu žáků panuje na škole i v jednotlivých třídách „rodinná“ atmosféra. Každý vyučující zná dobře všechny žáky školy i s jejich klady a nedostatky. Každý žák zná stejně dobře všechny zaměstnance školy, na každého z nich se může kdykoli obrátit s žádostí o radu či pomoc. Mezi žákem a pedagogem existuje pocit vzájemného respektu a důvěry. Žáci jsou vedeni k pocitu sounáležitosti a spoluzodpovědnosti za „svou“ školu, podílejí se na její výzdobě. Estetické prostředí a celkové klima školy navozují pocit bezpečí a pohody. Atmosféra školy napomáhá k naplňování všech klíčových kompetencí.

Jsme škola otevřená

Otevřenost chápeme nejen jako zpřístupnění informací o naší škole směrem ven, ale i jako permanentní otevření se informacím, novým trendům, podnětům, metodám a široké spolupráci s veřejností, organizacemi a institucemi.

Na webových stránkách prezentujeme život ve škole a informujeme veřejnost o významných změnách, o uskutečněných a připravovaných akcích, o projektech školy.

V rámci našich možností zajišťujeme zájmové kroužky. Pro jejich činnost se škola snaží vytvářet potřebné podmínky a získávat schopné pracovníky z řad našich pedagogů nebo veřejnosti. V této oblasti je otevřen prostor nejen pro mimoškolní práci učitelů, vychovatelů, ale také pro neformální setkávání se se žáky. Zapojení žáků do zájmových kroužků v mimoškolní době má prokazatelný preventivní význam v oblasti sociálně patologických jevů, neboť dětem otevírá a naznačuje možnosti aktivního a smysluplného využívání volného času. Spolupracujeme se studenty opavských středních škol a dobrovolnickým centrem ELIM Opava (doučování, spoluúčast na akcích školy a pomocná asistence při volnočasových aktivitách).

Jsme škola respektu a tolerance

Jsme přesvědčeni, že nejužitečnějším přístupem ke zdolávání obtížných úkolů je takový vztah mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem, ve kterém jsou všichni stejně důležití a respektují jeden druhého. Ve vzdělávacím procesu nejde pouze o vědomosti, dovednosti a výkony, ale také o postoje, názory a hodnotovou orientaci. Jsme školou pro děti s různým zdravotním oslabením, tělesným i mentálním handicapem. Je proto naší povinností snažit se jim být vzorem příkladného chování a respektování, uznávat je „takové, jaké jsou“. Pokládáme za velmi důležité, aby v průběhu školní docházky vznikaly skutečně partnerské vztahy. Partnerství by se mělo projevovat vzájemnou ohleduplností, tolerancí, ochotou druhému pomoci a povzbudit ho, schopností spolupracovat při práci, ale i zvládáním konfliktních situací. Nedáváme žádný prostor agresivitě, šikaně a přetvářce.

Jsme škola pro skutečný život

Lidé s jakoukoli formou postižení jsou vždy ve svém životě určitým způsobem znevýhodněni vůči ostatní populaci. Ne jinak je tomu i u našich žáků. Naším cílem je toto znevýhodnění v co největší míře eliminovat a co nejlépe připravit děti pro vstup do reálného života.

Kromě přípravy na zvládání běžných i náročných životních situací je to především jejich nasměrování a motivace k dalšímu vzdělávání.

Smysl života nám dávají nejen naši nejbližší, ale i práce. Postarat se sám o sebe je také práce. O to se snažíme v naší škole především, aby byli žáci připravováni na skutečný život, který není snadný. Naším cílem ruku v ruce s rehabilitací je naučit děti co největší soběstačnosti a postupně je vést k samostatnosti. Znevýhodnění žáků sice nenabízí velký výběr možností uplatnění na trhu práce, přesto jsme schopni ve spolupráci s rodiči i odbornými lékaři najít reálné profesní zaměření žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence žáků jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny společnými postupy uplatňovanými ve výuce i mimo ni, které vycházejí ze speciálně pedagogické diagnostiky, opírají se o týmovou spolupráci všech zainteresovaných včetně spolupráce se zákonnými zástupci žáků. Škola preferuje následující výchovné a vzdělávací strategie:

- zohledňování potřeb a individuálních možností každého žáka,
- utváření důstojného, zdravého a podnětného prostředí,
- utváření příjemného a pozitivního školního klimatu,
- využívání speciálně pedagogických metod a forem práce, terapeutických prvků, motivace,
- zpřístupnění vzdělání v co nejvyšší dosažitelné míře variabilizací a diferenciací výuky,
- využívání alternativních forem komunikace,
- rozvíjení řečových schopností a korekce logopedických vad,
- budování sociální komunikace a interakce,
- získávání znalostí a dovedností dobře uplatnitelných v běžném životě,
- příprava na reálnou profesní orientaci (žáci ZŠ),
- příprava na společenské uplatnění, popřípadě na výkon jednoduchých pracovních činností (žáci ZŠS-I),

- podpora soběstačnosti (žáci ZŠS-II),
- zkvalitnění života jedince s přiznanými podpůrnými opatřeními.

Profil absolventa školy

Základní školy

Je schopen spolupracovat, komunikovat s okolím, nebát se prosazovat, nadále zlepšovat své schopnosti a pracovně se začlenit do společnosti.

Základní školy speciální

Je schopen v rámci svých možností komunikovat, být soběstačný, orientovat se ve svém přirozeném prostředí a vykonávat jednoduché pracovní činnosti.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola zajišťuje základní vzdělávání a základy vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonných zástupců. Jedná se o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními 2. – 5. stupně.

Pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením 3. stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením (LMP) je v ŠVP podrobně rozpracovaná minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů pro jednotlivé předměty. Proto je našim žákům vypracováván IVP pouze v případě selhávání v některém z výukových předmětů, popřípadě z jiných závažných důvodů, a to na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plány (IVP) jsou zpracovávány podle platné legislativy v dané formě po důkladné diagnostice žáka na dobu jednoho pololetí. IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu (za pomoci výchovného poradce, ŠPZ). IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. IVP je konzultován s rodiči, pedagogy, vedením školy (popř. i s žákem samotným).

IVP je živým dokumentem, v případě zaznamenaných výrazných změn (pokroků, či selhávání) může být během daného období upravován.

Formálně jsou IVP vyhodnocovány v návaznosti na pololetní hodnocení žáků, při kterém využijeme, s přihlédnutím ke specifikům žáka, daný typ hodnocení (klasifikace, slovní hodnocení, kombinované hodnocení), o kterém rozhoduje ředitel školy.

Platnost IVP stvrzují svými podpisy vyučující, ředitel školy, pracovník ŠPZ a zákonný zástupce žáka (popř. samotný žák).

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením zohledňujeme jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; sníženou možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobou paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malou představivost; nedostatečnou jazykovou způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešení problémů a vnímání souvislostí; větší unavitelnost. Proto při edukaci využíváme speciálně pedagogických metod a rozvojových materiálů, učebnic, interaktivních a digitálních výukových programů.

V oblasti metod výuky uplatňujeme:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů.

V oblasti organizace výuky dbáme na:

- střídání forem a činností během výuky,
- u mladších žáků využívání skupinové výuky,
- postupný přechod k systému kooperativní výuky.

V případě větší unavitelnosti žáků může být vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka.

Klademe důraz na domácí přípravu v rodině, zaměřujeme se na podporu osvojování jazykových dovedností, podporu poskytovanou v součinnosti asistenta pedagoga.

Během dlouhodobé nepřítomnosti žáků uplatňujeme dle aktuálně platné školské legislativy distanční výuku žáků s využitím google nástrojů.

Při práci s žáky s PAS se řídíme Doporučením MŠMT k využití Komunikačního souboru.

Pokud budeme vzdělávat žáka nadaného či mimořádně nadaného, budeme s přihlédnutím ke specifickým žaka a v jeho nejlepším zájmu postupovat při tvorbě a realizaci IVP obdobným způsobem.

Při vzdělávání žáků s tělesným postižením spolupracuje naše škola s Léčebným a rehabilitačním centrem s.r.o. Opava, Englišova 526, které garantuje rehabilitační péči na naší škole.

Součástí pedagogické intervence a speciálně pedagogické intervence na naší škole jsou *předměty speciálně pedagogické péče*. Pro žáky základní školy to jsou předměty:

- Logopedická péče
- Řečová výchova
- Psaní na počítači
- Ergoterapie
- Rehabilitační tělesná výchova
- Zdravotní tělesná výchova

Jejich charakteristiky (popř. hodinové dotace) jsou uvedeny v učebních osnovách a v učebním plánu ŠVP. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáků.

Předměty speciálně pedagogické péče mohou vyučovat všichni pedagogové s aprobací speciální pedagog.

Podle zatím platného metodického doporučení se předměty speciálně pedagogické péče nehodnotí ani neuvádějí na vysvědčení.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu (ŠVP) okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem, obsahují silný výchovný aspekt, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Průřezová témata využíváme jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí v našem ŠVP napříč vzdělávacími oblastmi, jsou zakomponovány do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů v jednotlivých ročnících a umožňují tak propojení vzdělávacích obsahů oborů – viz tabulkový přehled.

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova - OSV** je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na *osobnostní, sociální a mravní* rozvoj.

Průřezové téma **Výchova demokratického občana - VDO** má mezioborový a multikulturní charakter. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci zkušenosti a prožitky žáků. Tematické okruhy průřezového tématu *Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti.

Průřezové téma **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - VMEGS** akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity, perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru. Tematické okruhy průřezového tématu *Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané* podněcují zájem žáků o Evropu a svět.

Průřezové téma **Multikulturní výchova - MKV** umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole. Tematické okruhy Multikulturní výchovy *Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity* vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti.

Environmentální výchova - EVV vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů *Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí*, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti. Pro EVVO máme zároveň samostatně vypracovaný plán, který je součástí školních dokumentů.

Průřezové téma **Mediální výchova - MV** v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností, kterými jsou *Kritické čtení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti* a tematické okruhy produktivních činností, ke kterým patří *Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu*.

Spolu s výše uvedenými průřezovými tématy prolíná obsahy vzdělávacích oborů v rámci mezipředmětových vztahů také **Etická výchova, Sexuální výchova, Dopravní výchova**.

Plán **Ochrana člověka za mimořádných situací, plán EVVO a Minimální preventivní program** jsou součástí školních dokumentů.

Finanční gramotnost, Protikorupční výchova, Obrana vlasti jsou součástí předmětů Matematika, Prvouka, Vlastivěda, Výchova k občanství.

Seznam zkratk průřezových témat

OSV - Osobnostní a sociální výchova

VDO - Výchova demokratického občana

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV - Multikulturní výchova

EVV - Environmentální výchova

MV - Mediální výchova

Osobnostní a sociální výchova										
		1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu OSV	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání		Pracovní výchova					Pracovní výchova			
		Tělesná výchova					Tělesná výchova			
		Český jazyk Matematika	Český jazyk Matematika	Cizí jazyk	Cizí jazyk Výtvarná výchova	Cizí jazyk Výtvarná výchova	Výtvarná výchova			
							Cizí jazyk	Výchova ke zdraví		
Psaní na PC										
Sebepoznání a sebepojetí		Tělesná výchova					Výtvarná výchova			
		Matematika Český jazyk Pracovní výchova	Český jazyk Pracovní výchova	Pracovní výchova	Český jazyk	Český jazyk Matematika	Pracovní výchova			
							Tělesná výchova			
							Výchova k občanství	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví Výchova k občanství	Výchova ke zdraví Výchova k občanství
Seberegulace a sebeorganizace		Tělesná výchova					Tělesná výchova			
		Prvouka	Český jazyk		Český jazyk	Český jazyk Cizí jazyk	Matematika Výchova k občanství Cizí jazyk	Výtvarná výchova		
								Matematika	Fyzika	Matematika
								Výchova ke zdraví		
Psychohygiena		Český jazyk		Informatia			Pracovní výchova			
				Český jazyk			Hudební výchova			
					Pracovní výchova		Informatika			
		Kreativita				Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Pracovní, výtvarná, tělesná výchova		
Zeměpis, Dějepis										
Výchova ke zdraví a k občanství										
		Dramatická výchova								

Osobnostní a sociální výchova											
		1.stupeň					2. stupeň				
Název tematického okruhu OSV	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Sociální rozvoj Poznávání lidí		Tělesná výchova					Pracovní výchova				
				Cizí jazyk			Výtvarná výchova				
							Tělesná výchova Výchova k občanství Český jazyk	Výchova k občanství Výchova ke zdraví	Výchova k občanství Výchova ke zdraví	Výchova k občanství Výchova ke zdraví Dějepis	
Mezilidské vztahy		Tělesná výchova					Tělesná výchova				
		Prvouka	Český jazyk	Český jazyk Matematika	Pracovní výchova Výtvarná výchova Vlastivěda	Pracovní výchova Výtvarná výchova Vlastivěda Informatika	Pracovní výchova				
							Výtvarná výchova				
							Výchova k občanství				
								Psaní na PC			
								Výchova ke zdraví			
Komunikace		Tělesná výchova					Pracovní výchova				
				Cizí jazyk	Cizí jazyk Výtvarná výchova Vlastivěda	Výtvarná výchova Informatika	Tělesná výchova				
							Výtvarná výchova				
							Výchova k občanství	Výchova k občanství Výchova ke zdraví Český jazyk	Výchova k občanství Výchova ke zdraví	Výchova k občanství Výchova ke zdraví Informatika	
Kooperace a kompetice								Psaní na PC			
		Tělesná výchova					Informatika				
					Pracovní výchova	Pracovní výchova Informatika	Pracovní výchova				
							Výtvarná výchova				
							Tělesná výchova				
	Výchova k občanství										
							Výchova ke zdraví				

Osobnostní a sociální výchova										
		1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu OSV	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Cizí Jazyk	Tělesná výchova	Tělesná výchova	Tělesná výchova			
							Výtvarná výchova Cizí jazyk Výchova k občanství	Výtvarná výchova Výchova k občanství Výchova ke zdraví	Výtvarná výchova Pracovní výchova Výchova k občanství Výchova ke zdraví	Výtvarná výchova Pracovní výchova Matematika Výchova ke zdraví Výchova k občanství
Hodnoty, postoje, praktická etika				Cizí jazyk			Výtvarná výchova			
							Výchova k občanství			
							Pracovní výchova	Výchova ke zdraví	Pracovní výchova Tělesná výchova Matematika Výchova ke zdraví Informatika	Pracovní výchova Tělesná výchova Matematika Výchova ke zdraví Informatika

Výchova demokratického občana										
		1.stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu VDO	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	Respekto- vání škol- ního řádu Vzájemná komuni - kace a soužití Veřejná vystoupení	Matema- tika Český jazyk Výtvarná výchova	Matema- tika Český jazyk Výtvarná výchova	Matema- tika Český jazyk Výtvarná výchova	Výtvarná výchova Hudební výchova	Výtvarná výchova Hudební výchova	Pracovní výchova			
							Výtvarná výchova Hudební výchova Výchova k občanství	Výtvarná výchova Hudební výchova Výchova ke zdraví Projektové vyučování Informatika	Výtvarná výchova Hudební výchova Výchova ke zdraví Výchova k občanství	Výtvarná výchova Hudební výchova Výchova ke zdraví Výchova k občanství Český jazyk
Občan, občanská společnost a stát				Český jazyk			Dějepis Výchova k občanství	Výchova k občanství	Dějepis Výchova k občanství Informatika	Dějepis Výchova k občanství Český jazyk

Výchova demokratického občana										
		1. stupeň						2. stupeň		
Název tematického okruhu VDO	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Formy participace občanů v politickém životě							Zeměpis Výchova k občanství	Zeměpis Výchova k občanství	Výchova k občanství	Výchova k občanství
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování							Zeměpis Výchova k občanství	Zeměpis Výchova k občanství	Zeměpis Výchova k občanství	Zeměpis Výchova k občanství Dějepis

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

		1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu VMEGS	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Jsme Evropané		Pracovní výchova Český jazyk	Pracovní výchova	Pracovní výchova Cizí jazyk Prvouka	Pracovní výchova Vlastivěda	Pracovní výchova Vlastivěda	Pracovní výchova Výtvarná výchova Zeměpis Výchova k občanství	Pracovní výchova Výtvarná výchova Zeměpis Výchova k občanství Tělesná výchova Dějepis	Pracovní výchova Výtvarná výchova Zeměpis Tělesná výchova Dějepis	Pracovní výchova Výtvarná výchova Zeměpis Tělesná výchova Chemie Výchova k občanství Dějepis

Multikulturní výchova										
		1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu MKV	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference		Hudební výchova					Hudební výchova			
				Český jazyk Cizí jazyk	Cizí jazyk		Výchova k občanství Zeměpis Přírodopis	Český jazyk Zeměpis Přírodopis	Pracovní výchova Výtvarná výchova Dějepis Zeměpis Přírodopis	Pracovní výchova Výtvarná výchova Dějepis Zeměpis Přírodopis Výchova k občanství
Lidské vztahy		Český jazyk Prvouka	Prvouka	Cizí jazyk	Tělesná výchova Výtvarná výchova Přírodověda	Tělesná výchova Výtvarná výchova	Přírodopis Zeměpis Výchova k občanství	Tělesná výchova Výchova k občanství Pracovní výchova Zeměpis Přírodopis Výchova ke zdraví	Pracovní výchova Tělesná výchova Výtvarná výchova Výchova k občanství Zeměpis Přírodopis Výchova ke zdraví	Pracovní výchova Tělesná výchova Výtvarná výchova Výchova k občanství Dějepis Zeměpis Přírodopis Výchova ke zdraví

Multikulturní výchova										
		1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu MKV	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Etnický původ	Družební kulturní akce Vystoupe- ní handi- capova- ných osob Spolupráce se seniory	Český jazyk Tělesná výchova	Tělesná výchova	Tělesná výchova Cizí jazyk	Výtvarná výchova Cizí jazyk	Výtvarná výchova Cizí jazyk	Hudební výchova			
							Přírodopis Zeměpis Výchova k občanství	Zeměpis Přírodopis Výchova ke zdraví	Pracovní výchova Výtvarná výchova Zeměpis Přírodopis Výchova k občanství Výchova ke zdraví	Pracovní výchova Výtvarná výchova Zeměpis Přírodopis Dějepis Výchova ke zdraví Výchova k občanství
Multikulturalita	Goalball, Floorball Prevence negativních jevů Kolektivní hry	Výtvarná výchova					Pracovní výchova			
			Český jazyk	Cizí jazyk	Cizí jazyk	Cizí jazyk	Výtvarná výchova			
							Dějepis Zeměpis Přírodopis Výchova k občanství Výchova ke zdraví	Výchova k občanství Zeměpis Přírodopis Výchova ke zdraví	Výchova k občanství Zeměpis Přírodopis Cizí jazyk Výchova ke zdraví	Výchova k občanství Zeměpis Přírodopis Výchova ke zdraví
Princip sociálního smíru a solidarity							Výchova k občanství Přírodopis Zeměpis	Výchova k občanství Zeměpis Přírodopis	Výchova k občanství Zeměpis Přírodopis	Výchova k občanství Zeměpis Přírodopis Dějepis

Mediální výchova										
		1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu MV	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Příspěvky do školního časopisu Sledování pořadů pro děti	Hudební výchova					Hudební výchova			
				Cizí jazyk	Cizí jazyk	Informatika	Cizí jazyk	Cizí jazyk	Český jazyk Výchova k občanství	Výchova k občanství
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Webové stránky školy	Hudební výchova					Hudební výchova			
			Informatika					Cizí jazyk	Výchova k občanství	Výchova k občanství
Stavba mediálních sdělení							Informatika Výchova k občanství Cizí jazyk	Informatika Výchova k občanství Český jazyk Projektové vyučování	Informatika Výchova k občanství Český jazyk	Informatika Výchova k občanství Český jazyk

Mediální výchova										
	1. stupeň						2. stupeň			
Název tematického okruhu MV	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Vnímání autora mediálních sdělení		Český jazyk		Český jazyk			Hudební výchova			
							Český jazyk Informatika Dějepis	Projektové vyučování Informatika	Informatika	Informatika
Fungování a vliv médií ve společnosti		Prvouka	Český jazyk	Prvouka	Český jazyk Vlastivěda	Matematika Český jazyk	Dějepis Výchova k občanství	Dějepis Výchova ke zdraví Psaní na PC Tělesná výchova	Dějepis Výchova k občanství Výchova ke zdraví Psaní na PC Pracovní výchova Tělesná výchova	Dějepis Výchova k občanství Výchova ke zdraví Psaní na PC Pracovní výchova Tělesná výchova
Tvorba mediálního sdělení		Matematika Český jazyk Výtvarná výchova	Matematika Český jazyk Výtvarná výchova Informatika	Český jazyk Cizí jazyk Výtvarná výchova	Matematika Výtvarná výchova Cizí jazyk	Výtvarná výchova Informatika	Výtvarná výchova			
							Informatika Výchova k občanství Český jazyk	Výchova k občanství Informatika Psaní na PC	Výchova k občanství Informatika Psaní na PC	Výchova k občanství Informatika Psaní na PC
Práce v realizačním týmu							Výchova k občanství	Výchova k občanství	Výchova k občanství	Výchova k občanství

Environmentální výchova											
		1. stupeň					2. stupeň				
Název tematického okruhu EV	společné projekty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Ekosystémy	Vycházka do Slavkovského lesa	Pracovní výchova					Pracovní výchova				
	Den Země	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Zeměpis Přírodopis	Fyzika Zeměpis Přírodopis	Zeměpis Přírodopis	Zeměpis Přírodopis Výchova k občanství	
	Den Země bez aut										
	Hospodaření s odpadem										
Základní podmínky života	Zdravé svačinky	Pracovní výchova					Pracovní výchova				
	Hygiena stolování				Tělesná výchova Výtvarná výchova	Tělesná výchova Výtvarná výchova	Zeměpis Přírodopis Fyzika	Zeměpis Přírodopis Fyzika Matematika	Zeměpis Přírodopis Fyzika Chemie	Zeměpis Přírodopis Fyzika Chemie Výchova k občanství	
	Exkurze na statek SVČ										
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vycházky do okolí	Matematika	Tělesná výchova	Tělesná výchova	Pracovní výchova	Pracovní výchova	Pracovní výchova				
	Školní výlety	Tělesná výchova	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Tělesná výchova	Tělesná výchova	Fyzika Zeměpis Přírodopis Cizí jazyk Výchova k občanství Výtvarná	Fyzika Zeměpis Přírodopis Psaní na PC Výchova k občanství výchova Projektové	Fyzika Zeměpis Přírodopis Psaní na PC Výchova k občanství Český jazyk Matematika	Fyzika Zeměpis Přírodopis Psaní na PC Výchova k občanství Český jazyk Chemie	
					Výtvarná výchova	Výtvarná výchova					
	Šetření				Přírodověda Vlastivěda Cizí jazyk	Přírodověda Vlastivěda Cizí jazyk					

	vodou, elektric- kou energií							vyučování	Chemie	
Vztah člověka k prostředí		Český jazyk Pracovní výchova Tělesná výchova Výtvarná výchova Prvouka	Pracovní výchova Tělesná výchova Výtvarná výchova Prvouka	Matemati- ka Tělesná výchova Výtvarná výchova Pracovní výchova Prvouka	Český jazyk Pracovní výchova Tělesná výchova Výtvarná výchova Přírodověda	Matematika Pracovní výchova Tělesná výchova Výtvarná výchova Přírodověda Vlastivěda	Pracovní výchova			
							Fyzika Dějepis Zeměpis Přírodopis Výchova k občanství	Fyzika Dějepis Zeměpis Přírodopis Výchova k občanství Český jazyk Výchova ke zdraví	Fyzika Dějepis Zeměpis Přírodopis Výchova k občanství Chemie Výchova ke zdraví Výtvarná výchova	Fyzika Dějepis Zeměpis Přírodopis Výchova k občanství Chemie Český jazyk Výtvarná výchova Výchova ke zdraví

Cíle vzdělávání

1. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- vyhledávat informace v textu
- dokázat používat a využívat internet, aplikace, programy
- pracovat s počítačem a s další informační technikou
- používat metodu zpětné vazby
- využívat a používat praktické pomůcky, důležité pro život
- motivovat ke čtení žáků s využitím žákovské knihovny
- pracovat systematicky na dlouhodobých úkolech
- vypracovat úkoly podle pokynů

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- správně formulovat a pokládat otázky a na tyto otázky vhodně odpovídat
- orientovat se v textu, vyhledávat podstatné jevy v textu a oddělovat je od jevů nepodstatných
- řešit problémy na jednoduchých modelových situacích a ve skupině
- postupovat od názoru k obecnému, vyvozovat jednoduché závěry
- podílet se aktivním způsobem na tvorbě školního tisku
- rozvíjet kreativitu žáků pomocí her, soutěží, kvízů, didaktických her

3. Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- podporovat četbu, vzbuzovat a rozvíjet zájem o knihy
- komunikovat v různých modelových situacích
- rozvíjet slovní zásobu, kvalitu řeči v její psané i mluvené podobě
- usměrňovat mluvní projev
- odstraňovat psychické zábrany v mluvním projevu
- objevovat a podněcovat neverbální komunikaci
- osvojit si správnou techniku řeči
- pracovat s alternativními komunikačními prostředky

4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- pracovat společně, pracovat ve skupině
- diskutovat, vést rozhovor, klást otázky
- formulovat s pomocí učitele závěry

- rozvíjet interakci mezi učitelem a žákem
- odstraňovat negativní reakce v chování
- vyzvedávat kladné stránky žáka
- nastítnit žákovi možnosti správného řešení
- sebehodnotit i hodnotit práci spolužáků
- nevysmívat se, vzájemná ohleduplnost
- přijímat úspěchy a neúspěchy

5. Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti

- rozvíjet samostatnost
- plnit důsledně školní povinnosti
- pomáhat si navzájem
- projevovat zdravé sebevědomí
- dodržovat školní řád a ostatní pravidla
- utvářet zdravý kolektiv s dobrými mezilidskými vztahy
- vychovávat k čestnosti, smyslu pro poctivost a spravedlnost
- docílit toho, aby handicap nebyl překážkou při plnění školních a mimoškolních povinností
- zapojit se do společných aktivit se zdravými
- rozvíjet bohatou školní a mimoškolní činnost v rámci školy, ŠD a zainteresovaných subjektů
- vytvářet pozitivní vztahy mezi pedagogem – žákem
- respektovat svobodný projev žáků

6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě

- využívat co nejvíce environmentálních zásad ve výchovně vzdělávacím procesu
- podporovat schopnost vcítit se
- podporovat schopnost řešit problémy a přijmout trest
- vychovávat k tolerantnosti a ohleduplnosti

7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

- dodržovat BOZ a školní řády
- vštěpovat žákům ohleduplnost ke zdraví svých spolužáků
- vypěstovat u žáků základní hygienické návyky a pravidla stolování

- předkládat dětem vhodné příklady zdravé výživy
- otužovat a pravidelně pobývat v přírodě, sportovat
- dodržovat pitný režim
- posoudit na modelových situacích, vyhodnotit a potom správně řešit různé konfliktní situace
- vybírat vhodné oblečení a obuv vzhledem k aktuálnímu počasí
- předcházet včasnou prevencí negativním jevům
- přijímat a nést následky svého nevhodného chování a jednání
- zapojovat se v rámci svých možností do společenského života mimo rámec školy
- pěstovat kamarádství, přátelství
- pěstovat zdravé sebevědomí a zdravou sebekritiku

8. **Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi**

- podporovat kamarádské vztahy mezi dětmi a vzájemnou pomoc
- vychovávat k úctě k dospělým a k seniorům
- seznamovat s tradicemi a kulturou jiných zemí
- akceptovat lidi různého náboženského vyznání
- vychovávat k čestnosti, ohleduplnosti, upřímnosti
- nebát se vyjádřit svůj názor a svobodně se projevovat
- odstraňovat předsudky ve vztahu k jiným národnostním menšinám
- udržovat národní tradice
- rozvíjet spolupráci s jinými školami

9. **Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci**

- aplikovat teoretické naučené dovednosti v praxi
- pořádat besedy s tematikou volby povolání
- aktivizovat rodiče k vyšší účasti na akcích k volbě povolání
- utvořit kompaktní skupinu: vycházející žáci, rodiče, třídní učitel, výchovný poradce
- zaměřit se v rámci projektového vyučování na komplexní rozvoj žáka
- testovat, hodnotit a podporovat růst zdravého sebevědomí
- uvědomovat si vlastní reálné možnosti
- podporovat samostatnost a rozvíjet silné stránky osobnosti

10. Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí, vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

- Uplatňovat prakticky digitální technologie v každodenním životě
- Pracovat s daty
- Zvládnout obsluhu digitálních technologií
- Vyjadřovat se prostřednictvím digitálních prostředků
- Správně vyhodnocovat informace
- Posilovat soběstačnost
- Posilovat spolupráci
- Respektovat normy chování při používání digitálních technologií
- Dodržovat autorská práva
- Chránit osobní údaje v digitálním prostředí
- Chránit životní prostředí
- Zkvalitnit životní procesy pomocí digitálních technologií

Poznámka:

Po dobu probíhající revize RVP ZV za účelem zachování efektivity a přehlednosti stávajícího ŠVP „Škola pro život“ konkretizujeme zapracování digitálních kompetencí do výstupů jednotlivých vzdělávacích oborů v samostatném e-dokumentu.

Učební plán

Rámcový učební plán

Tabulace učebního plánu

Poznámky k učebnímu plánu

Rámcový učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň	2. stupeň
		1.–5. ročník	6.–9. ročník
		Minimální časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	15
	Cizí jazyk	9	12
	Další cizí jazyk	–	6 1)
Matematika a její aplikace		20	15
Informatika		2	4
Člověk a jeho svět		11	–
Člověk a společnost	Dějepis	–	10
	Výchova k občanství		
Člověk a příroda	Fyzika	–	20
	Chemie	–	
	Přírodopis	–	
	Zeměpis	–	
Umění a kultura	Hudební výchova	12	9
	Výtvarná výchova		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	–	10
	Tělesná výchova	10	
Člověk a svět práce		5	3
Průřezová témata		P	P
Disponibilní časová dotace		16	18
Celková povinná časová dotace		118	122

P = povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni; pokud je realizováno formou samostatného vyučovacího předmětu, je předmět dotován z disponibilní časové dotace.

1) Časová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona. Úprava je specifikována v příslušné poznámce ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v [kapitole 7.2.](#)

Učební plán ZŠ – RVP ZV Vzdělávací program Škola pro život - školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Vzdělávací obory	1. stupeň							2. stupeň			
	Časová dotace										
	1.	2.	3.	4.	5.		6.	7.	8.	9.	
Český jazyk	7+2	7+2	7+1	6	6	38	4	4	3+1	4	16
Cizí jazyk			3	3	3	9	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk								2	2	2	6
Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	24	4	4	4	3+1	16
Informatika				1	1	2	1	1	1	1	4
Prvouka	1+1	2	2								
Přírodověda				1	1	12					
Vlastivěda				2	2						
Dějepis							2	2	1+1	1+1	
Výchova k občanství							1	1	1	1	12
Fyzika							1+1	1+1	1	1	
Chemie									2	2	
Přírodopis							1	1	2	2	22
Zeměpis							2	2	1	1	
Hudební výchova	1	1	1	1	1		1	1	1	1	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	12	1	1	1+1	2	10
Výchova ke zdraví								1	1	1	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	11
Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5	1+2	1+1	1	1	
Svět práce									1	1	9
Volitelné předměty							1	1	1	1	4
Logopedická péče	1	1	1			3					
Dramatická výchova			1	1	1	3					
Disponibilní dotace	zahrnuta v celkovém počtu					16					18
Celkem	21	22	25	25	25	118	28	30	32	32	122
Volitelné předměty											4
Seminář a praktika z přírodovědných předmětů							1	1	1	1	

Poznámky k učebnímu plánu ZV

Informatika

Postup realizace

První fáze 2022/2023

Druhá fáze 2023/2024

Třetí fáze 2024/2025

Cizí jazyk

Na škole probíhá výuka Anglického jazyka.

Další cizí jazyk

Na základě *doporučení* školského poradenského zařízení, *žádosti* zákonných zástupců a *v nejlepším zájmu* žáka bude obsahem předmětu Další cizí jazyk *Konverzace v cizím jazyce*, který je na škole vyučován, tzn. jazyka anglického. V konverzaci jsou procvičovány témata, jež jsou obsahem aktuálně probírané lekce.

Předměty speciálně pedagogické péče

Logopedická péče na 1. stupni.

Tělesná výchova

Součástí je 1 hodina plavání ve školním bazénu.

Součástí Tv je Zdravotní tělesná výchova.

Výchova ke zdraví

Na prvním stupni je součástí Prv, Př, Vt.

Volitelné předměty

Seminář a praktika z přírodovědných předmětů.

Svět práce

Jako předmět na 2. stupni - 8., 9. ročník, jinak součástí Pv

Doplňující vzdělávací obory

Dramatická výchova na 1. stupni.

Etická výchova prolíná všemi výchovně vzdělávacími předměty na 1. a 2. stupni.

Průřezová témata

Začleněna do jednotlivých výchovně vzdělávacích předmětů a projektů školy.

Sexuální výchova

Prolíná vybranými výchovně vzdělávacími předměty.

Ochrana člověka za mimořádných událostí

Prolíná vybranými výchovně vzdělávacími předměty.

Dopravní výchova

Prolíná vybranými výchovně vzdělávacími předměty.

Finanční gramotnost, Protikorupční výchova, Obrana vlasti

Jsou součástí předmětů Matematika a Výchova k občanství.

Digitální gramotnost

Prolíná vybranými výchovně vzdělávacími předměty.

Uplatňujeme principy wellbeingu.

Disponibilní dotace

V učebním plánu je zvýrazněna.

I.	stupeň	5 hodin	Český jazyk
		4 hodiny	Matematika
		1 hodina	Prvouka
		3 hodiny	Logopedická péče
		3 hodiny	Dramatická výchova
II.	stupeň	1 hodina	Český jazyk
		1 hodina	Matematika
		2 hodiny	Dějepis
		2 hodiny	Fyzika
		1 hodina	Výtvarná výchova
		1 hodina	Výchova ke zdraví
		4 hodiny	Pracovní výchova
		2 hodiny	Svět práce
		4 hodiny	Volitelný předmět

Učební plán ZŠ - RVP SVV – rozpracovaná minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Vzdělávací obory	1. stupeň						2. stupeň				
	Časová dotace										
	1.	2.	3.	4.	5.		6.	7.	8.	9.	
Český jazyk	7	7	7	6+1	6+1	35	5	5	5	5	20
Cizí jazyk								2	2	2	6
Matematika	4	4	4	4+1	4+1	22	4+1	4+1	3+2	4+1	20
Informatika				1	1	2	1	1	1	1	4
Prvouka	1+1	2	2								
Přírodověda				1	1	12					
Vlastivěda				2	2						
Dějepis							1+1	1+1	2	2	
Výchova k občanství							1	1	1	1	12
Fyzika							2	2	2	1+1	
Chemie										1	
Přírodopis							1	1	1	1	21
Zeměpis							2	2	2	2	
Hudební výchova	1	1	1	1	1		1	1	1	1	
Výtvarná výchova	1	1	2	1	2	12	1	1	1+1	2	10
Výchova ke zdraví								1	1	1	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	11
Pracovní výchova	1+1	1+1	1+2	1+1	1+1	11	2+1	1+1	2	1	
Svět práce									1	1	10
Volitelné předměty							1	1	1	1	4
Řečová výchova	1	1	1	1	1	5					
Dramatická výchova			1	1		2					
Psaní na počítači		1	1			2					
Logopedická péče	1	1	1	1	1	5					
Zdravotní tělesná výchova							1	1	1	1	4
Disponibilní dotace	zahrnuta v celkovém počtu					16					18
Celkem	21	22	25	25	25	118	28	30	32	32	122

Volitelné předměty					4
Seminář a praktika z přírodovědných předmětů	1	1	1	1	

SVV - snížené výstupy vzdělávání

Poznámky k učebnímu plánu ZV - SVV

Informatika

Postup realizace

První fáze 2022/2023

Druhá fáze 2023/2024

Třetí fáze 2024/2025

Cizí jazyk

Na škole probíhá výuka Anglického jazyka.

Cizí jazyk na **1. stupni** je nahrazen vzdělávacími předměty

speciálně pedagogické péče:	Řečová výchova	5 hodin
	Psaní na počítači	2 hodiny
doplňujícím vzdělávacím oborem:	Dramatická výchova	2 hodiny

Na **2. stupni** je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně s celkovou časovou dotací 6 hodin týdně. Zbývající časová dotace předmětu Cizí jazyk a obsah předmětu Další cizí jazyk jsou nahrazeny obsahy předmětů:

Zdravotní tělesná výchova	4 hodiny
Český jazyk	5 hodin
Pracovní výchova	3 hodiny

Předměty speciálně pedagogické péče

Logopedická péče, Řečová výchova, Psaní na počítači na 1. stupni.

Zdravotní tělesná výchova na 2. stupni.

Doplňující vzdělávací obory

Dramatická výchova na 1. stupni.

Etická výchova prolíná všemi výchovně vzdělávacími předměty na 1. a 2. stupni.

Výchova ke zdraví

Na 1. stupni je součástí předmětů Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

Tělesná výchova

Součástí je 1 hodina plavání ve školním bazénu.

Volitelné předměty

Seminář a praktika z přírodovědných předmětů zaměřený na přírodopis.

Průřezová témata

Začleněna do jednotlivých výchovně vzdělávacích předmětů a projektů školy.

Sexuální výchova

Prolíná vybranými výchovně vzdělávacími předměty.

Ochrana člověka za mimořádných událostí

Prolíná vybranými výchovně vzdělávacími předměty.

Dopravní výchova

Prolíná vybranými výchovně vzdělávacími předměty.

Finanční gramotnost, Protikorupční výchova, Obrana vlasti

Jsou součástí předmětů Matematika a Výchova k občanství

Digitální gramotnost

Prolíná vybranými výchovně vzdělávacími předměty.

Uplatňujeme principy wellbeingu.

Disponibilní dotace

V učebním plánu je zvýrazněna.

I.	stupeň	2 hodiny	Český jazyk
		2 hodiny	Matematika
		1 hodina	Prvouka
		6 hodin	Pracovní výchova
		5 hodin	Logopedická péče
II.	stupeň	5 hodin	Matematika
		2 hodiny	Dějepis
		1 hodina	Fyzika
		1 hodina	Výtvarná výchova
		1 hodina	Výchova ke zdraví
		2 hodiny	Pracovní výchova
		2 hodiny	Svět práce
		4 hodiny	Volitelný předmět

Učební osnovy

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

Cizí jazyk

Další cizí jazyk

Matematika a její aplikace

Matematika

Informatika

Informatika

Člověk a jeho svět

Prvouka

Přírodověda

Vlastivěda

Člověk a společnost

Dějepis

Výchova k občanství

Člověk a příroda

Fyzika

Chemie

Přírodopis

Zeměpis

Umění a kultura

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Člověk a zdraví

Výchova ke zdraví

Tělesná výchova

Člověk a svět práce

Pracovní výchova

Svět práce

Doplňující vzdělávací obory

Dramatická výchova

Etická výchova

Předměty speciálně pedagogické péče

Logopedická péče

Řečová výchova

Psaní na počítači

Ergoterapie

Rehabilitační tělesná výchova

Zdravotní tělesná výchova

Volitelné předměty

Konverzace v cizím jazyce

Projektové vyučování

Informatika

Seminář a praktika z přírodovědných předmětů

Český jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: Český jazyk a literatura

Vypracovala: Mgr. Zdeňka Katolická, Mgr. Vanda Tomová

Charakteristika předmětu

Předmět *Český jazyk a literatura* je vyučován v prvním až devátém ročníku.

Časová dotace na 1. stupni ZŠ je 39 vyučovacích hodin a na 2. stupni ZŠ 16 vyučovacích hodin týdně.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) činí časová dotace na 1. stupni 35 vyučovacích hodin a na 2. stupni 20 vyučovacích hodin týdně.

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek – tematických okruhů, jejichž vzdělávací obsah se vzájemně prolíná:

- Komunikační a slohové výchovy
- Jazykové výchovy
- Literární výchovy

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí si základní čtenářské návyky

i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život

V rámci vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura* jsou plněna **průřezová témata a mezipředmětové vztahy:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova
- Sexuální výchova
- Etická výchova

Naším specifikem je výuka více ročníků v rámci jedné třídy.

Při výuce uplatňujeme individuální a diferencovaný přístup nutný pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Od toho se odvíjí specifické metody a formy práce (psaní na PC, psaní hůlkovým písmem apod.). K osvojování, upevňování a ověřování vědomostí a dovedností žáků využíváme učebnice, pracovní sešity, pracovní listy, výukové programy, tituly z alternativních nakladatelství, interaktivní učebnice a digitální učební materiály.

V případě, že žák nezvládá v plné míře nároky osnov, je mu vypracován IVP, který je sestaven podle jeho reálných možností a respektuje jeho pracovní tempo a zvláštnosti.

Pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory, a to nikoli všech, ale jen žáků s LMP (na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka), jsou očekávané výstupy v ŠVP upravené do tzv. minimální doporučené úrovně (RVP SVV).

Cílovým zaměřením vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura* je vést žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- samostatné orientaci v digitálním prostředí, vyhledávání informací a jejich sdílení s využitím digitálních technologií, on-line komunikaci a spolupráci
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- kultivovanému projevu jako prostředku k prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Českém jazyce směřují k utváření kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- pracovat s textem, orientovat se a vyhledávat informace - rozvíjet slovní zásobu - formulovat srozumitelně myšlenky - pracovat samostatně s Pravidly, Slovníkem spisovné češtiny, Slovníkem cizích slov - podporovat samostatnost - ovlivňovat kvalitu řeči v mluvené a psané podobě - pracovat s počítačem a další informační technikou	učebnice, počítačové výukové programy, internet, podtrhávání v textu, výpisky, osnova, ICT – audio, videonahrávky, SMS zprávy, tisk, televize,...	- písemně i ústně se prezentuje - orientuje se ve výukových programech - vyhledá zadanou informaci - pracuje s internetem - napíše SMS - čte s porozuměním - vypráví obsah - vytvoří výpisek, napíše osnovu - soutěží, veřejně vystoupí - zapojuje se do diskuze - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
k řešení problémů	- seznámit s problémem - poradit způsoby řešení - pokládat návodné otázky - orientovat se v textu, oddělovat podstatné od nepodstatného - vyžadovat důsledné plnění školních povinností - podporovat zodpovědnost	výklad, praktické ukázky, praktické úkoly, výukové programy na PC, diskuse, besedy, divadlo, městská a školní knihovna, video, televize, tisk, kladná motivace, kontrola	- soustředí se na výklad - pracuje s výukovými programy - požádá o pomoc při kontrole správnosti řešení - diskutuje - vede dialog - volí vhodné způsoby řešení problémů - nenechá se odradit nezdarem
komunikativní	- umožnit při diskusi formovat a vyjadřovat své myšlenky - rozvíjet slovní zásobu, kvalitu řeči v její psané a mluvené podobě - odbourávat vulgarismy - podporovat zájem o četbu - podněcovat práci a různými druhy textů	diskuze, besedy, vypravování, výklad, dialog, řízený rozhovor, osobní přístup, důslednost v odstraňování vulgarismů, příspěvky do školního časopisu, audio, video, internet, PC, četba, divadlo	- plynně hovoří vzhledem k individuálním možnostem - mluví bez vulgarismů - zvládá verbální dialog - dostatečně výstižně popíše obrázek, situaci, zážitek - zvládá komunikaci na PC - přispívá do školního časopisu - formuje a vyjadřuje své myšlenky - naslouchá druhým, vhodně na ně reaguje

sociální a personální	• spolupracovat v týmu • podporovat kamarádství • seznamovat žáky se základy společenského chování • vychovávat k úctě k dospělým • pěstovat smysl pro povinnost • podporovat dobré mezilidské vztahy	práce ve dvojicích, skupinová práce, literatura, video, média, PC, kulturní vystoupení, kladná motivace žáků, povzbuzování, osobní přístup, pochvala, povzbuzení	• spolupracuje při řešení daného úkolu • respektuje dospělé osoby • zapojí se do diskuse • pomáhá handicapovaným spolužákům i dospělým • podřídí se kolektivu
občanské	• vysvětlovat, srovnávat, uvádět příklady ze života • navozovat pozitivní atmosféru • odstraňovat strach • seznamovat žáky s jinými kulturními tradicemi • vzbuzovat u žáků zájem o četbu, žákovskou knihovnu	besedy, diskuse, rozhovor, pochvala, kritika, Slezské divadlo, žákovská knihovna, kulturní akce	• navštíví divadelní představení • ctí národní a školní tradice • aktivně se zúčastňuje některé tradiční školní akce
pracovní	• plánovat práci • dokončit zadanou práci • seznámit žáky s pracovní problematikou • pracovat podle návodu • podporovat samostatnost • zadávat samostatnou práci • dodržovat bezpečnost	přiměřené pracovní postupy, důslednost, individuální přístup, rozfázování práce, metoda opakování a procvičování, kontrola	• dokončí práci • naplánuje si postup • je samostatný v rámci svých možností • pracuje podle návodu • samostatně si připraví referát • využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost • používá bezpečně pomůcky a nástroje
digitální	• vybízet k využívání vlastního digitálního zařízení - mobil, tablet • vést žáky k práci prostřednictvím sdílených dokumentů-prostředí Google • odkazovat na zdroje informací • dbát na zajištění bezpečnosti zařízení i dat	práce s digitálními technologiemi, orientace v digitálním prostředí, vyhledávání informací, čtení digitálního obsahu, naslouchání, práce s výukovými programy a aplikacemi, digitálními technologiemi, publikování, tvorba videí, prezentací, komunikace a spolupráce v reálném čase, etické aspekty on-line komunikace	• <i>Informační a datová gramotnost</i> žák vyhledává informace v různých digitálních zdrojích a ukládá je • <i>Komunikace a kolaborace</i> pracuje prostřednictvím sdílených dokumentů, Google disku, vyplňuje elektronické formuláře, využívá g-mail • <i>Tvorba digitálního obsahu</i> vytváří digitální obsah v textovém editoru, vytvoří dokument, prezentaci, video, jamboard list

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Českém jazyce směřují k utváření kompetencí – žáci s minimální doporučenou úrovní

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy – učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• pracovat s textem, orientovat se v něm a vyhledat informace • rozvíjet slovní zásobu • formulovat srozumitelně myšlenky • pracovat samostatně s Pravidly, Slovníkem spisovné češtiny, Slovníkem cizích slov • pokládat správně otázky a vhodně na ně odpovídat, zapojovat se do rozhovoru • pracovat s počítačem a další informační technikou	encyklopedie, pravidla pravopisu, učebnice, počítačové výukové programy, internet, televize, divadlo, muzeum, časopisy, tisk, žákovská knihovna, školní časopis, video, výpisky, osnovy, výstavy, soutěže, vystoupení, hodnocení, pochvala, klasifikace	• čte s porozuměním, vypráví obsah • vytvoří osnovu • vyhledá, třídí informaci (tisk, PC) • vypracuje samostatně slohovou práci • píše příspěvky do školního časopisu • orientuje se ve výukových programech • odpovídá vhodně na otázky, zapojí se do hovoru • soutěží, veřejně vystupuje • operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
k řešení problémů	• vyhledat problém, rozebrat společně problém • nabídnout a poradit varianty řešení problému • pokládat návodné otázky • zadávat samostatné úkoly • vyžadovat důsledné plnění těchto úkolů • podporovat u žáků odpovědnost	praktické úkoly, návodné otázky, výklad, výukové programy na PC, internet, tisk, TV, besedy, soutěže, školní knihovna, školní časopis, kontrola plnění úkolů	• soustředí se na výklad • volí vhodné způsoby řešení problémů • reaguje na návodné otázky • pracuje s výukovými programy • vyhledá informaci • zúčastní se soutěže, besedy • nenechá se odradit nezdarem
komunikativní	• rozvíjet slovní zásobu • zvyšovat kvalitu mluveného i psaného projevu • vyjadřovat se výstižně a kultivovaně • odbourávat vulgarismy a hovorové výrazy z projevu • vzbuzovat zájem o literaturu a četbu všeobecně (tisk, PC) • pracovat s různými typy textů (beletrie, články v tisku, text na internetu)	besedy, vypravování, řízený rozhovor, PC – internet, knihy, tisk, školní časopis, dramatizace, divadlo, besídky	• popíše prožitek, obrázek, pracovní postup • využívá vhodně gest • mluví plynule vzhledem ke svým možnostem • mluví bez vulgarizmů • komunikuje na PC • naslouchá při hovoru ostatním účastníkům • užívá spisovný jazyk • formuluje a vyjadřuje své myšlenky

			naslouchá druhým, vhodně na ně reaguje
sociální a personální	- podílet se na společné práci - spolupracovat ve skupině s vedením - podporovat kamarádství - vychovávat k uctivému chování k ostatním lidem - zapojovat žáky do společných aktivit se zdravými jedinci	skupinová práce, osobní příklad, služby ve třídě, vzájemná pomoc ostatním lidem ve škole i mimo ni, veřejná vystoupení, literatura – vzory, veřejná pochvala	- spolupracuje při řešení problému ve dvojici i v týmu - chová se uctivě k ostatním lidem - pomáhá handicapovaným lidem - zapojuje se do aktivit se zdravými jedinci - respektuje názor kolektivu
občanské	- vzbuzovat u žáků smysl pro povinnost a spravedlnost - uvádět příklady ze života a literatury - vzbuzovat zájem o četbu - udržovat národní tradice (Vánoce, Velikonoce) - seznamovat žáky s kulturou a tradicemi různých národů, etnik - dodržovat předpisy BOZP	školní řád, BOZP, společenské akce (kulturní a sportovní), návštěvy divadla, výstav, knihovny, účast na soutěžích, besedy	- dodržuje řády, BOZP - chová se slušně k ostatním lidem - navštíví divadlo, výstavu, knihovnu - účastní se školních akcí - ctí národní tradice
pracovní	- utvářet správné pracovní návyky - vzbuzovat zájem o práci - pracovat podle návodu - dokončit práci - zadávat samostatnou práci - dodržovat bezpečnost	přiměřené pracovní postupy, individuální přístup, průběžná kontrola, důslednost při práci, časté opakování a procvičování	- spolupracuje - dokončí práci - pracuje samostatně v rámci svých možností - využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost - používá bezpečné pomůcky a nástroje
digitální	- vybízet k využívání vlastního digitálního zařízení - mobil, tablet - dbát na zajištění bezpečnosti zařízení i dat	orientace v digitálním prostředí, vyhledávání informací, naslouchání, práce s výukovými programy, s digitálními technologiemi, komunikace v reálném čase, tvorba videí, prezentací, etické aspekty on-line komunikace	<i>Informační a datová gramotnost</i> žák vyhledává informace v různých digitálních zdrojích, plní úkoly v digitálním prostředí <i>Komunikace a kolaborace</i> využívá g-mail, digit. šablony, formuláře <i>Tvorba digitálního obsahu</i> vytvoří dokument, prezentaci, video

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- orientuje se na stránce - určí hlásku na začátku slova - určí počet slabik tleskáním - rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky - čte krátká slova, delší slabikuje	čtení	OSV cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, uvolnění, relaxace cvičení dovedností verbální a nonverbální komunikace VDO budování kamarádských vztahů ve třídě VMEGS státní hymna tradice Vánoc našich evropských sousedů rodinné příběhy (zážitky z dovolené) MV sledování vhodných pořadů pro děti, dětské časopisy kreslené příspěvky do školního časopisu základní rozdělení médií (televize, rozhlas, tisk) MKV základní společenské dovednosti (pozdrav, omluva) přirozené začlenění žáků jiného etnika ve třídě EVV vycházky do okolí školy základní hygienické návyky
	porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti	naslouchání	
	- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	mluvený projev	
	- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic - správně spojuje písmena i slabiky do slov a krátkých vět	písemný projev	
Jazyková výchova	ozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova člení slova na hlásky a slabiky (skládání slov)	zvuková stránka jazyka	
Literární výchova	udrží pozornost při poslechu	poslech literárních textů	
	vyjadřuje své pocity z krátkého přečteného textu	zážitkové čtení a naslouchání	
	- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - zdramatizuje jednoduchou pohádku	tvořivé činnosti	
	pozná hádanku, rozpočítadlo, říkanku	základní literární pojmy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- čte obrázky zleva doprava - orientuje se na řádku s pomocí učitele - určuje s pomocí hlásku na začátku slova - čte samohlásky a písmena (malá i velká) – a, e, i, o, u, y - čte souhlásky a písmena (malá i velká) – m, l, v, t, s, j - čte dvojslabičná slova z otevřených slabik a jednoduché věty doplněné obrázky	čtení	OSV cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění uvolnění, relaxace cvičení dovedností verbální a nonverbální komunikace VDO budování kamarádských vztahů ve třídě VMEGS státní hymna tradice Vánoc našich evropských sousedů rodinné příběhy (zážitky z dovolené) MV sledování vhodných pořadů pro děti, dětské časopisy kreslené příspěvky do školního časopisu základní rozdělení médií (televize, rozhlas, tisk) MKV základní společenské dovednosti (pozdrav, omluva) přirozené začlenění žáků jiného etnika ve třídě EVV vycházky do okolí školy základní hygienické návyky
	rozumí pokynům přiměřené složitosti	naslouchání	
	- opakuje krátké sdělení - tvorí jednoduché věty na základě návodných otázek	mluvený projev	
	- píše písmena naučená ve čtení (velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem) - opisuje a přepisuje písmena a slabiky - opisuje slova	psaní	
	pozdraví a poděkuje	formy společenského styku	
Jazyková výchova	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slabiky tvorí slabiky	zvuková stránka jazyka	
Literární výchova	pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a básně	přednes	
	při poslechu pohádek udržuje pozornost	poslech	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	čte texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čtení	OSV cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, uvolnění, relaxace cvičení dovedností verbální a nonverbální komunikace VDO budování kamarádských vztahů ve třídě VMEGS státní hymna tradice Vánoc našich evropských sousedů rodinné příběhy (zážitky z dovolené) MV sledování vhodných pořadů pro děti, dětské časopisy kreslené příspěvky do školního časopisu základní rozdělení médií (televize, rozhlas, tisk) MKV základní společenské dovednosti (pozdrav, omluva) přirozené začlenění žáků jiného etnika ve třídě
	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	naslouchání	
	- zvládá oslovení, pozdrav, poděkuje, požádá, omluví se - zvládá pravidla zdvořilé komunikace (vykání, tykání) - volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	mluvený projev	
	píše jednoduchá sdělení	písemný projev	
Jazyková výchova	odlišuje krátké a dlouhé samohlásky rozlišuje sluchově párové souhlásky na konci slov rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	zvuková stránka jazyka	
	rozlišuje slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená	slovní zásoba a tvoření slov	
	odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách píše správně dě, tě, ně, bě, pě, mě, vě, ú/ů píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen (osob, zvířat, místních pojmenování) píše správně párové souhlásky na konci slov	pravopis	

Literární výchova	• udrží déle pozornost při poslechu	poslech literárních textů	EVV vycházky do okolí školy základní hygienické návyky
	• vyjadřuje své pocity z přečteného textu	zážitkové čtení a naslouchání	
	• reprodukuje slyšený text na základě návodných otázek • zdramatizuje pohádku • nakreslí obrázek k vyslechnutému, či přečtenému textu	tvořivé činnosti	
	• odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, báseň atd.	základní literární pojmy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- orientuje se samostatně na řádku - určí hlásku na začátku slova - určí počet slabik tleskáním - čte zbývající písmena abecedy (malá, velká, tiskací, psací) - čte věty jednoduché svou skladbou i obsahem	čtení	OSV cvičení dovedností zapamatování chování podporující dobré vztahy pomoc druhým cvičení aktivního naslouchání VDO vzájemná komunikace a spolupráce MV vliv médií na režim dne (Zprávy, Večerníček) jednoduchá obsluha PC
	rozumí pokynům přiměřené složitosti	naslouchání	
	- vyslovuje správně v rámci svých možností (kontrola a náprava učitelem či logopedem) - tvoří jednoduché věty na základě vlastního prožitku	mluvený projev	
	- píše správné tvary již naučených písmen v rámci svých grafomotorických schopností - píše všechna písmena malé abecedy (velká jen ta, která se neodlišují tvarem od malých) - opisuje jednoduché věty - přepisuje slabiky a slova - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	psaní	
	osloví, požádá	formy společenského styku	
Jazyková výchova	- tvoří slabiky a jednoduchá slova - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova	zvuková stránka jazyka	
Literární výchova	přednese krátkou básničku a jednoduché rozpočítadlo	přednes	
	při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	poslech	
	pojmenuje hlavní hrdiny známých pohádek (Budulínek, Smolíček, atd.)	porozumění textu	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	plynule čte texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čtení	OSV cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, uvolnění, relaxace cvičení dovedností verbální a nonverbální komunikace VDO budování kamarádských vztahů ve třídě VMEGS státní hymna tradice Vánoc našich evropských sousedů rodinné příběhy (zážitky z dovolené)
	- naslouchá pozorně přiměřeně náročnému textu - reaguje otázkami v případě nejasností	naslouchání	
	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	mluvený projev	
	- porozumí písemným pokynům přiměřené složitosti - kontroluje vlastní písemný projev	písemný projev	
	- napíše adresu, blahopřání, pozdrav z prázdnin, krátký dopis - zvládne jednoduchý popis věci	sloh	
Jazyková výchova	rozliší sluchově párové souhlásky uvnitř slov	zvuková stránka jazyka	MV sledování vhodných pořadů pro děti, dětské časopisy kreslené příspěvky do školního časopisu základní rozdělení médií (televize, rozhlas, tisk) MKV základní společenské dovednosti (pozdrav, omluva) přirozené začlenění žáků jiného etnika ve třídě
	tvoří, rozlišuje a vyhledává v textu slova příbuzná určuje kořen, předponu a příponu s pomocí vytváří slova podobného významu užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	slovní zásoba a tvoření slov	
	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru určuje rod, číslo, pád u podstatných jmen, u mužských životnost určuje osobu, číslo a čas u sloves v oznamovacím způsobu	tvarosloví	
	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	skladba	

	odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, přiřadí k nim slova příbuzná píše správně párové souhlásky uvnitř slov	pravopis	EVV vycházky do okolí školy základní hygienické návyky
Literární výchova	- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - zaznamenává si do sešitu název článku, autora, ilustrátora, nakreslí ilustraci - vypráví zážitky z divadelního představení - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	základní literární pojmy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- orientuje se na stránce - čte s porozuměním jednoduché texty - čte slabiky dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě, di-ti-ni, dy-ty-ny	čtení	OSV utužování kolektivu, řešení problémů s pomocí učitele VDO participace žáků na životě místní komunity MV práce s dětskými časopisy krátké příspěvky žáků do školního časopisu
	- naslouchá ostatním - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru (neskáče do řeči)	naslouchání	
	- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání - zdvořile komunikuje (vykání, tykání)	mluvený projev	
	- píše písmena a číslice- dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen - dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost - opisuje a přepisuje krátké věty - převádí slova z mluvené do psané podoby	psaní	
	- vyřídí jednoduchý vzkaz - omluví se	formy společenského styku	
Jazyková výchova	- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy - tvoří obtížnější slova - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky - rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky	zvuková stránka jazyka	
	píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	věta	
Literární výchova	pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a básně	přednes	
	při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	poslech	
	řeší jednoduché hádanky	porozumění textu	
	reprodukuje a zdramatizuje krátký text podle otázek a ilustrací	reprodukce a dramatizace	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	čtení	OSV cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění uvolnění, relaxace cvičení dovedností verbální a nonverbální komunikace VDO budování kamarádských vztahů ve třídě VMEGS státní hymna tradice Vánoc našich evropských sousedů rodinné příběhy (zážitky z dovolené) MV sledování vhodných pořadů pro děti, dětské časopisy kreslené příspěvky do školního časopisu základní rozdělení médií (televize, rozhlas, tisk)
	reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení pomocí návodných otázek	naslouchání	
	- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - zvládá základní komunikační pravidla (zahájení, ukončení dialogu) - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	mluvený projev	
	- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti - vyplňuje s vedením jednoduché tiskopisy (podací lístek, složenka)	písemný projev	
Jazyková výchova	- porovnává významy slov – zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část předponovou a příponovou, koncovku - odlišuje předpony a předložky (nad, pod, atd.)	slovní zásoba a tvoření slov	MKV základní společenské dovednosti (pozdrav, omluva) přirozené začlenění žáků jiného etnika ve třídě
	- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - neohebné slovní druhy určuje s pomocí - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - určuje vzory podstatných jmen, přiřazuje slova ke vzorům, skloňuje podle vzorů - odůvodňuje psaní koncovek podstatných jmen	tvarosloví	

	- vyhledává základní skladební dvojice (podmět a přísudek) - odlišuje větu jednoduchou a souvětí - naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce	skladba	EVV vycházky do okolí školy základní hygienické návyky
	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách a koncovkách ohebných slov	pravopis	
Literární výchova	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	poslech literárních textů	
	- rozlišuje různé typy uměleckých textů (báseň, pohádka, pověst) - rozlišuje pojmy spisovatel, básník, ilustrátor, kniha, čtenář, divadelní představení	základní literární pojmy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- orientuje se v jednoduchém čteném textu - čte krátký text s porozuměním a dokáže ho reprodukovat - čte správně předložky se slovem	čtení	OSV zvládání učebních problémů (pomoc učitele) zodpovědný přístup k plnění školních povinností (s kontrolou učitele) MV sledování periodik pro děti seznámení s internetem EVV folklórní zvyky
	udrží déle pozornost při poslechu	naslouchání	
	- tvoří otázky a odpovídá na ně - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - vypráví vlastní zážitky - popíše jednoduché předměty	mluvený projev	
	- opisuje a přepisuje jednoduché texty - kontroluje vlastní písemný projev	psaní	
	- napíše adresu - přednese jednoduché blahopřání (ústně)	formy společenského styku	
Jazyková výchova	- rozlišuje začátek a konec věty - dodržuje pořádek slov ve větě - pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího	věta	
	- člení slova na hlásky a slabiky - rozlišuje slova stejného a opačného významu - třídí slova podle významu	nauka o slově	
	- určuje samohlásky a souhlásky - rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky - ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik	hláskosloví	
	určuje délku samohlásek	zvuková stránka jazyka	

Literární výchova	• určuje v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti • rozlišuje pohádkové prostředí od reálného	porozumění textu	
	• zdramatizuje jednoduchý příběh	reprodukce a dramatizace	
	• rozlišuje prózu a verš • rozlišuje pojmy spisovatel, básník, kniha, čtenář • zaznamenává si do sešitu název článku, autora, nakreslí ilustraci	základní literární pojmy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení, zapamatuje si z něj podstatná fakta	čtení	OSV odpovědnost za své chování MV vyhledávání informací na internetu
	- rozliší reklamu od zpravodajství a zábavných programů - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - reaguje otázkami na slyšené	naslouchání	
	- zvládá základní pravidla zdvořilého vystupování (neskáče do řeči – střídání role mluvčí, posluchač) - volí vhodné nonverbální prostředky řeči - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	mluvený projev	
	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry (dopis, popis atd.)	písemný projev	
Jazyková výchova	- podstatná jména skloňuje podle vzorů + předseda, soudce - určuje u nich rod, číslo, pád, vzor, životnost - rozliší různé druhy podmětů a přísudků - slovesa časuje ve všech časech - pozná zájmena a číslovky, určí jejich druh (neskloňuje je)	tvarosloví	
	- označuje základ věty v neúplné základní skladební dvojici - změní vhodně větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	skladba	
	- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem) - zvládá základy pravopisu koncovek podstatných jmen a přídavných jmen (tvrдых, měkkých) - ovládá psaní ě, je, mě, mně v kořeni slov	pravopis	

Literární výchova	• volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	poslech literárních textů	
	• rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (bajka, povídka, komiks) • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy (verš, rým, přirovnání)	základní literární pojmy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- orientuje se ve čteném textu - čte delší texty - čte metodou tichého čtení s následnou kontrolou učitele	čtení	OSV schopnost vyřešit jednoduchý problém samostatně MV vyhledávání informací na Internetu
	- naslouchá přiměřeně náročnému textu - reaguje otázkami v případě nejasností	naslouchání	
	- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování - respektuje střídání rolí mluvčího a posluchače - volí přiměřenou mimiku a gesta - v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči - domluví se v běžných situacích - vypráví jednoduchý příběh podle přečteného, předlohy nebo ilustrací	mluvený projev	
	- popíše jednoduché činnosti a děje - píše správně a přehledně jednoduchá sdělení - píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy - ovládá hůlkové písmo	psaní	
	napíše jednoduché blahopřání, krátký dopis	formy společenského styku	
Jazyková výchova	správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě- ně-bě-pě-vě-mě	nauka o slově	
	správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov	hláskosloví	
	seřadí slova podle abecedy	abeceda	
	pozná podstatná jména a slovesa	tvarosloví	

Literární výchova	vyjadřuje své dojmy z četby	poslech	
	- čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy - rozlišuje místo, čas a děj čteného	porozumění textu	
	vypráví děj shlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek	reprodukce a dramatizace	
	rozumí pojmům- divadelní představení, herec	základní literární pojmy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Úvod o českém jazyce	- vymezí pojem jazyk - vysvětlí vznik a vývoj jazyka - rozpozná jazyk spisovný a nespisovný - definuje pojmy nářečí a obecná čeština - vysvětlí základní složky jazykovědy - objasní pojem dialektologie - orientuje se v jazykových příručkách	jazyk a jeho útvary nářečí a obecná čeština jazykověda a její složky jazykové příručky	OSV odpovědnost za své chování MV vyhledávání informací na internetu
Zvuková stránka jazyka	- rozpozná znělé a neznělé souhlásky - vysvětlí podobu znělosti - znázorní větnou melodii - rozpozná jednotlivé druhy vět	spisovná a nespisovná výslovnost slovní přízvuk zvuková stránka věty	
Stavba slova a pravopis	- označí předpony, přípony - určí, zda bylo slovo vytvořeno pomocí předpony nebo přípony - označí kořen slova a uvede slova příbuzná - doplní vynechaná písmena a odůvodní pravopis - odůvodní pravopis ve skupinách bě, pě, vě... - odůvodní pravopis předpon podle daných pravidel - uvede, s kterými pády se pojí předložky s, z - vyjmenuje vyjmenovaná slova - používá pravidla pro shodu podmětu a přísudkem - rozliší významy slov lišící se i -y (sípe - sype ...)	slovotvorný základ, předpona a přípona slova příbuzná stavba slova střídání hlásek při odvozování skupina hlásek při odvozování zdvojené souhlásky skupiny bě-bje, vě-vje, pě, mě-mně předpony s/se, z/ze, vz/vze předložky s,z i-y po obojetných souhláskách vyjmenovaná slova	
Tvarosloví	- vyjmenuje slovní druhy a rozdělí je na ohebné a neohebné - rozliší jednotlivé druhy podstatných jmen - vyhledá přídavná jména v textu - určí druhy přídavných jmen - odůvodní pravopis přídavných jmen - správně skloňuje a stupňuje přídavná jména - vyjmenuje druhy zájmen - rozliší druhy číslovek	druhy slov druhy podstatných jmen jména osobní a místní druhy přídavných jmen jmenné tvary přídavných jmen stupňování přídavných jmen zájmena číslovky	

	• vyhledá číslovky v textu • určí správně interpunkci u číslovek • uvede charakteristické znaky sloves • vyjmenuje mluvnické kategorie sloves • tvoří infinitivy	slovesa	
Skladba	• vyhledá podmět a přísudek ve větě • uvede charakteristické znaky základních větných členů • rozliší přísudek slovesný a jmenný se sponou i bez • vyjmenuje sponová slovesa • rozpozná větu s nevyjádřeným podmětem • uvede slovní druh u vyjádřeného podmětu • vyhledá věty s několikanásobným podmětem • vysvětlí pravidlo shody přísudku s podmětem	základní větné členy shoda přísudku s podmětem (několikanásobným podmětem) opakování o přímé řeči	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Mýty, báje	- vysvětlí, proč vznikají mýty a báje - najde hlavní myšlenku textu - uvede příklady mýtů	mýty, báje různých kultur	OSV poznávání charakterů lidí dle příběhů MV Výběr literatury VMEGS život dětí v jiných zemích VDO aktivní naslouchání
Pohádky	- vyjmenuje charakteristické znaky pohádky - uvede jména spisovatelů pohádek	pohádky českých a zahraničních autorů	
Pověsti	- vyvodí z textu charakteristické znaky pověsti - stručně vypráví přečtenou pověst	pověsti národní, místní	
Z české literatury 19. století	- vyjmenuje postavy z povídky Babička - z ukázek vyvodí pojem balada (Kytice - K.J.Erben) - vymezí charakteristické znaky balady - uvede názvy nejznámějších pověstí z knihy A.Jiráskova Staré pověsti české	autoři - B.Němcová, K.J.Erben, A.Jirásek	
Dobrodružná literatura	- v ukázkách vyhledá konkrétní zeměpisné názvy a údaje - odpovídá na otázky z textu	autoři : J.Verne, J.Foglar současní autoři	
Svět lidí a svět zvířat	- reprodukuje ukázky z čítanky se zvířecím hrdinou - vyhledá důkazy o vztahu člověka a zvířete	autoři : R.Těsnohlídek, K.Čapek	
Humorná literatura	- vyhledá humorné situace a humorná slova - charakterizuje hlavní postavy	autoři : J.Hašek, K.Poláček	

Průběžně	• reprodukuje text,vlastními slovy interpretuje smysl díla	Referáty	
	• formuluje ústně a písemně své dojmy z četby, divadelního představení, filmu	Tvorba kulturního deníku	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vypravování	• zpracuje osnovu zadaného textu • napíše jednoduché vypravování • člení text do odstavců	časová posloupnost osnova vypravování	VMEGS rodinné příběhy z cest, život lidí v ostatních evropských zemích MV - spolupráce se školním časopisem, sledování médií MKV základní pravidla společenského styku
Popis	• z ukázek vyvodí charakteristické rysy popisu • rozlišuje spisovný a nespisovný projev • popíše předmět, osobu, děj podle obrázku • zpracuje jednoduchý pracovní postup	popis předmětu popis osoby popis pracovního postupu popis děje	
Zpráva a oznámení	• rozliší zprávu a oznámení • uvede charakteristické znaky • vyhledá v tisku zprávu a oznámení • napíše jednoduchou zprávu a oznámení	zpráva oznámení	
Výpisky	• vyhledá důležité údaje v textu • udělá výpisek z jednoduchého textu	výpisky z různých textů	
Dopis	• uvede rozdíly mezi soukromým (osobním) a úředním dopisem • vyjmenuje části, které dopis obsahuje • napíše osobní dopis, ve kterém uspořádá informace • v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text	dopis soukromý, úřední	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	komunikuje v běžných situacích	mluvený projev formy dorozumívání zásady dorozumívání osobní komunikace (se stejně starým protějškem, s dospělým)	OSV rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci VDO Budování kamarádských vztahů MKV Základní pravidla společenského styku Naslouchání druhým MV Sledování médií Příspěvky do školního časopisu VMEGS Život lidí v ostatních evropských zemích EV ohleduplnost
	- napíše dopis - popíše osobu - popíše děj s pomocí osnovy	písemný projev dopis - úprava dopisu a obálky jednoduchý popis osoby jednoduchý popis děje s pomocí osnovy	
	čte plynule	Čtení prohlubování čtenářských dovedností přechod k tichému čtení beletrie a časopisy	
Jazyková výchova	- zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis - rozpozná slova příbuzná	Nauka o slově vyjmenovaná slova slova příbuzná	VMEGS Život lidí v ostatních evropských zemích EV ohleduplnost
	- určí u podst. jmen mužského rodu rod, číslo, životnost a neživotnost - určí u sloves osobu a číslo - časuje slovesa v přítomném čase - vyjmenuje a pozná osobní zájmena	Tvarosloví podstatná jména rodu mužského-rod, číslo, životnost a neživotnost slovesa - osoba, číslo časování sloves v přítomném čase osobní zájmena (spojení sloves s osobními zájmeny)	
Literární výchova	- charakterizuje hlavní postavy příběhu - popíše děj v časové posloupnosti - zaznamenává název knihy, autora, ilustrátora - doplní zápis vlastní kresbou	Práce s textem tiché čtení textu s porozuměním	

	• reprodukuje přečtený text (s pomocí)	Poslech a reprodukce soustředěný poslech textu	
	• odliší a určí základní literární druhy - pohádka, pověst, bajka, báseň ap. • ústně formuluje dojmy z četby, divadelního • nebo filmového představení	Literární druhy a žánry ukázky prózy a poezie významní autoři české a světové literatury návštěva divadelního představení, kina	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Tvarosloví	- odhalí odchylky některých tvarů od tvarů vzorů (oči – oka) - převádí tvary příd.jmen z jednotného do množného čísla - tvoří příd. jména přivlastňovací z podstatných jmen - bezpečně pozná číslovku v textu - rozhodne, kdy bude za číslovkou tečka - určí druhy číslovek - vysvětlí rozdíl (pět hodin - paterý hodiny...) - vyvede podstatu rodu činného a trpného - tvoří tvary přičestí trpného - převéde věty se slovesy v činném rodě do trpného - rozliší slovní druh příslovce a dokáže se na ně správně zeptat - určí pády, se kterými se předložky pojí - používá pravopisně správně předložky s, z - vyjmenuje nejčastější spojky souřadící a podřadící - spojuje věty v souvětí - vyjmenuje nejznámější částice - tvoří věty s částicemi - tvoří věty s citoslovci	podstatná jména přídavná jména zájmena číslovky slovesa slovesný rod činný a trpný příslovce předložky spojky částice citoslovce	
Pravopis	- vysvětlí pravidla psaní velkých písmen u podstatných jmen vlastních, uvede příklady - psaní ověří v Pravidlech českého pravopisu	psaní velkých písmen ve jménech vlastních procvičování pravopisu i/í, y/ý	
Význam slov	- definuje, co je slovo - vysvětlí význam věcný a mluvnický - vysvětlí pojem sousloví, vyhledá je v textu - vysvětlí pojem slov jednoznačných a mnohoznačných - užívá synonyma ve větách - vysvětlí pojmy homonyma, antonyma, uvede příklady - vyhledá odborné názvy v textu - vysvětlí pojem terminologie	slovo a sousloví rčení slova jednoznačná a mnohoznačná synonyma, homonyma, antonyma odborné názvy	

Slovní zásoba Tvoření slov	• vyjmenuje způsoby obohacování slovní zásoby • pojmenuje obyvatele různých měst a zemí • vytvoří názvy prostředků a nástrojů od sloves • vysvětlí pojem složenina, tvoří složeniny • vysvětlí zkratky v textu • správně přečte i napíše zkratku • na příkladu Čedok vyvodí zkratkové slovo	slovní zásoba a způsoby jejího obohacování odvozování skládání slov a zkracování zkratky a zkratková slova	
Skladba	• vyhledá v textu věty jednočlenné a dvojčlenné • rozezná druhy přísudků • rozezná druhy podmětů • rozpozná jednotlivé rozvíjející větné členy • určí různé typy přívlastků a příslovečných určení • rozpozná větu hlavní a vedlejší • určí druhy vedlejších vět	věta jednočlenná a dvojčlenná základní větné členy vyjádření podmětu různými slovními druhy přísudek - slovesný, jmenný rozvíjející větné členy seznámení s druhy vedlejších vět	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Bajka	- vysvětlí pojem bajka - uvede autory bajek - vyhledá charakteristické rysy v textu	rozbor bajky, poučení	MKV odpovědnost za své jednání charakterové vlastnosti OSV uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování mezilidské vztahy kultivace řeči, vystupování, chování, vztahů, komunikace EV analýza etických aspektů v různých životních situacích identifikace s prosociálními vzory VMEGS cestování VDO prezentační schopnosti a dovednosti
Povídka	- z textu vyvodí typické znaky povídky - charakterizuje hlavního hrdinu - uvede příklady povídek	povídka	
Poezie	- rozliší lyriku a epiku - objasní pojmy: sloka, verš, rým - s pomocí analyzuje báseň - vyhledá metaforu a přirovnání	báseň, rozbor, přednes	
Balada, romance	- z literárních ukázek vyvodí rozdíly mezi baladou a romancí - uvede autory balad a romancí	balada - znaky, nejznámější autoři romance - znaky, nejznámější autoři	
Próza	- definuje pojmy poezie, próza - uvede jejich odlišné znaky	rozdíl poezie a próza	
Drama	- na základě návštěvy divadelního představení vyjmenuje základní charakteristické rysy divadelní hry - uvede základní rozdíly mezi poezií, prózou a vyjmenuje nejznámější autory	drama, návštěva divadelního představení autoři známých děl	
Pověsti	vyjmenuje charakteristické znaky pověsti	pověsti národní, místní	

	reprodukuje přečtenou pověst		
Pohádky	- vyjmenuje charakteristické znaky pohádky - vyjmenuje pohádkové bytosti - porovná pohádku s pověstí	pohádky, práce s pohádkou, dramatizace nejznámější pohádky české a světové moderní pohádka	
Dobrodružná literatura	- vypráví zajímavý příběh - vyjmenuje autory dobrodružných příběhů	dobrodružná literatura včera a dnes	
Humorná literatura	- uvede knihy s touto tematikou - vyjmenuje známé autory		
Sci-fi	- charakterizuje druh této literatury - uvede autory sci-fi žánrů - vyhledá v textu prvky sci-fi - samostatně rozvíjí myšlenky, jak mohou různé vynálezy ovlivnit životy lidí	žánr sci-fi v literatuře, ve filmu	
Průběžně	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	průběžně v daných tematických okruzích	
	- orientuje se v literárním textu, reprodukuje jej - formuluje ústně a písemně své dojmy z četby, divadelního představení, filmu	referáty tvorba kulturního deníku	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vypravování	- vypracuje osnovu z textu - rozčlení text na odstavce - rozliší slova citově zabarvená - nespisovné výrazy nahradí spisovnými	vypravování formou ústní a písemnou kultura vyjadřování	OSV mluvní cvičení VMEGS Cestování EVV příroda a já OSV základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací VDO uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení
Popis	- v textu (popis obrazu) sleduje postup, promyslí jeho stavbu a vypracuje osnovu - vysvětlí pojem líčení - vyhledá v textu odborné názvy, vysvětlí jejich význam	popis uměleckých děl líčení popis výrobků a pracovních postupů	
Charakteristika	- uvede znaky, kterými se popisuje vzhled - vysvětlí různá přísloví a pořekadla	charakteristika vnější charakteristika vnitřní	
Životopis	- vyvodí z textu všechny důležité části - vyjmenuje části životopisu	životopis - znaky, sepisování životopisu	
Žádost	- vyhledá v textu podstatné části - uvede, proč se žádost píše - vyhledá odlišné formulace žádosti - vyjadřuje se kultivovaně a spisovně	žádost - znaky, tvorba žádosti	
Pozvánka	- vyhledá údaje, které pozvánka obsahuje - vyhledá v tisku pozvánku	pozvánka - vyhledávání tisku, tvorba pozvánky	
Výtah	porovná výtah a výpisky	výtah, výpisky	

	• podle osnovy dokáže shrnout obsah úryvku • využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu		
--	--	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- komunikuje v běžných situacích nejen v rodině, ale i na veřejnosti (v obchodě, u lékaře) - odpovídá na otázky k textu - reprodukuje text (zážitek) podle osnovy - připraví osnovu vyprávění - popíše charakteristické znaky předmětu, osoby a krajiny	Mluvený projev formy společenského styku (rozhovor, telefonický rozhovor) otázky a odpovědi k textu reprodukce textu podle společně sestavené osnovy osnova a její části: úvod, hlavní část, zakončení popis předmětu popis osoby popis krajiny	OSV kultivace řeči, vystupování, chování, vztahů, komunikace v různých situacích EVV vztah člověka k prostředí VMEGS postřehy z cestování, rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa VDO vzájemná komunikace a spolupráce aktivní naslouchání MKV akceptace projevů lidí různých etnik, jejich zvyklostí a tradic komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
	- napíše běžnou písemnost (dopis, korespondenční lístek, pohled, blahopřání, poštovní poukázka, podací lístek) - čte plynule s porozuměním - orientuje se v Pravidlech českého jazyka, slovnících	Písemný projev osobní komunikace (korespondence) Čtení tiché čtení textu s porozuměním beletrie a časopisy, slovníky, pravidla	
Jazyková výchova	- označí slovní základ, předponu a příponu - vytvoří příbuzná slova k zadanému slovnímu základu - správně píše slova s uvedenými předponami - správně píše slova s uvedenými předločkami - píše správně i-y, í-ý po oboj. souhláskách uvnitř slova - uvede příklady ve slovních spojeních či větách (př. dřevěný plot - šťavnatý plod)	Nauka o slově tvoření slov (slovní základ, předpona, přípona) pravopis slov s předponami od-, nad-, pod-, před-, bez-, roz-, vy-vý-, ob-, v- výrazy s předločkami od, nad, pod, před, bez pravopis i-y, í-ý po obojetných souhláskách uvnitř slova spodoba znělosti (b-p, d-t, d'-t', v-f, z-s, ž-š, h-ch)	
	- vybírá z textu podstatná jména - rozliší jednotlivé druhy podst. jmen - určí jejich rod, číslo, životnost a neživotnost, vzor - vyjmenuje pády a pádové otázky - určí pád podstatných jmen - skloňuje podstatná jména - označí v textu slovesa	Tvarosloví slovní druhy - podstatná jména, slovesa pojmenování vlastností a činností pojem skloňování podst. jmen (rod, číslo, životnost a neživotnost, pád, vzor) pořadí pádů a pádové otázky nácvik určování pádů	

	• určí u slovesa osobu, číslo a čas • časuje slovesa ve všech časech	skloňování podst. jmen rodu středního, ženského a mužského vzory rodu středního, ženského, mužského slovesa - určování času (přítomný, budoucí, minulý)	
	• zná a zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem • vyhledá podmět a přísudek ve větě • zdůvodní shodu podmětu a přísudku • používá správné koncovky příčestí minulého	Skladba základní větné členy (podmět a přísudek) pravidlo shody podmětu a přísudku koncovky příčestí minulého	
Literární výchova	• charakterizuje děj a hlavní postavy příběhu (s pomocí návodných otázek) • orientuje se v literárním textu • pracuje s naukovými texty	Práce s textem uvědomělé tiché čtení čtení uměleckých i naukových textů (encyklopedie, slovníky, pravidla)	
	• reprodukuje přečtený či slyšený text • vyjádří čtenářský zážitek vlastní kresbou	Poslech a reprodukce soustředěný poslech textu poslech recitace básní profesionálními umělci (herci)	
	• rozliší jednotlivé ukázky a určí druh ukázky	Literární druhy a žánry ukázky různých literárních žánrů (pohádka, pověst, báje, poezie)	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Obecné výklady o českém jazyce	- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu - převede text z nespisovné podoby do spisovné - pozná druhy slovanských jazyků (západní, východní, jižní)	útvary českého jazyka a jazyková kultura čeština jako jeden ze slovanských jazyků	
Nauka o slovní zásobě	- obohacuje slovní zásobu o nová pojmenování a nová slova - vyhledává slova cizího původu (pomocí Slovníku spisovné češtiny) - nahradí přejatá slova slovy domácími	slovní zásoba a tvoření slov slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis	
Tvarosloví	- určí mluvnické kategorie u slovních druhů - používá Pravidla českého pravopisu - skloňuje správně slova: humanismus, muzeum, genius, idea a jim slova příbuzná - vysvětlí pojem slovesný vid - rozliší sloveso dokonavé a nedokonavé - zařadí slovesa do příslušných tříd	skloňování obecných jmen přejatých slovesný vid, slovesa dokonavá a nedokonavá přehled slovesných tříd, vzorů	
Skladba	- určí jednotlivé druhy základních větných členů - rozpozná rozvíjející větné členy i jejich druhy (holé, rozvité, několikanásobné) - vysvětlí pojem přístavek, použije správnou interpunkci - určí souvětí podřadné - rozliší druhy vedlejších vět vhodnými otázkami - určí souvětí souřadné a poměr mezi větami hlavními	věta jednočlenná, dvojčlenná základní větné členy rozvíjející větné členy souvětí podřadné souvětí souřadné významový poměr mezi větami hlavními	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Setkání se starší literaturou	• uvede části, ze kterých se Bible skládá • vyjmenuje nejvýznamnější postavy Bible • charakterizuje antické drama • určí rozdíl mezi divadlem a filmem • definuje, co znamená dramaturgie díla • určí prvky balady • uvede rysy rytířské literatury • definuje pojmy renesance a humanismus • charakterizuje parodii • charakterizuje bajku a její význam • uvede nejznámější bajkaře	Bible poučení o divadle starší česká lyrika divadlo, film dramaturgie díla balada rytířská literatura význam bajky parodie bajka	VDO pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti prezentační schopnosti a dovednosti MV knihy, filmové zpracování literárních děl EV osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad hodnot, ctností, svědomí a jeho rozvoj
Od romantismu k moderní literatuře	• charakterizuje romantismus, představitele světového romantismu (Hugo, Puškin) a představitele našeho romantismu (Mácha - Máj) • rozpozná mezi ukázkami román, povídku, bajku • vysvětlí, co znamená satira • charakterizuje epigram a jejího hlavního autora (K. H. Borovský) • definuje pojem novinářství a jeho prvky	romantismus balada satira epigram novinářství	
Setkání se světovou literaturou	• charakterizuje realismus • vysvětlí, co znamená přírodní lyrika • rozliší lyriku, epiku, verš, strofu • určí druhy rýmu • objasní, co znamená předloha k filmu • charakterizuje humoristický román • charakterizuje divadla malých forem	realismus román přírodní lyrika poezie film, předloha humor v literatuře divadla malých forem metafora	

	vysvětlí pojem metafora		
Sci-fi	- charakterizuje pojem sci-fi - určí význam sci-fi v literatuře	charakteristika povídka, román, fantazie	
Průběžně	- orientuje se v literárním textu, reprodukuje jej - formuluje ústně a písemně své dojmy z četby, divadelního představení, filmu	referáty tvorba kulturního deníku	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Charakteristika	- rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní - uvádí opačné vlastnosti - používá přirovnání - určí kompoziční nedostatek textu	charakteristika literárních postav	EVV ohleduplnost ve vztahu k prostředí OSV mluvní cvičení VDO uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení
Subjektivně zabarvený popis – líčení	- najde příklady subjektivně zabarveného popisu - využívá poznatků z jednotlivých úryvků - porovná ukázky jednotlivých autorů - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	vztah ke kraji, který mám rád vztah k předmětu, který mě těší	
Výklad	- vysvětlí pojem výklad a jeho použití - používá odborné názvy a rozvitě věty - text člení na odstavce - upraví nedostatky daného textu - používá Slovník cizích slov	výklad z různých oblastí lidského života nebo vědních oborů	
Výtah	- vysvětlí, k čemu slouží výtah - vypíše důležitá fakta z textu	výtah, přehledný záznam stavby textu	
Úvaha	- charakterizuje podstatu úvahy - diskutuje s vedením na dané téma	úvaha, prezentace vlastního názoru, řečnické otázky	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- vystihne základní prvky děje, řadí je správně do časové posloupnosti - zpracuje osnovu děje - vypráví děj podle osnovy - vypracuje písemně vypravování - popíše charakteristické rysy osoby, předmětu, krajiny - vypracuje jednoduchý pracovní postup	Mluvený projev vypravování (ústní i písemnou formou) podle připravené osnovy popis: osoby, předmětu, krajiny, pracovního postupu otázky a odpovědi (osobní komunikace)	VDO úřední styk občana s různými úřady OSV Odpovědnost za své chování zvládání učebních problémů EVV nesobecký přístup k přírodě EV tolerance a empatie MV vliv médií na život člověka
	- uveče rozdíl mezi osobním a úředním dopisem - vyplní tiskopis - sestaví text telegramu - vyplní jednoduchý dotazník - vyhledá v tisku informaci na zadané téma	Písemný projev korespondence – dopis vyplňování tiskopisů sestavení telegramu vyplnění jednoduchého dotazníku Čtení četba novin, časopisů a orientace v nich	
Jazyková výchova	- píše správně i-y po obojetných souhláskách uvnitř slova - píše správně slova s bje-bě, vje-vě, mně-mě	Nauka o slově dokončení výcviku pravopisu i-y po obojetných souhláskách uvnitř slov pravopis slov se skupinami bje-bě, vje-vě, mně-mě	MKV nezbytnost studia cizích jazyků coby prostředku komunikace mezi národy VMEGS lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
	- píše správně vlastní jména - používá vhodná osobní zájmena ve spojení se slovesem - označí v textu přídavná jména - rozliší přídavná jména tvrdá a měkká - označí v textu číslovky - rozliší číslovky základní a řadové	Tvarosloví podstatná jména - zaměření se na koncovky 1., 4. pádu čísla jedn. a množ. vzoru pán, hrad, žena pravopis vlastních jmen osobní zájmena spojení osobního zájmena se slovesem přídavná jména (vlastnosti podstatných jmen) tvoření přídavných jmen z jmen podstatných slova opačného významu rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých	

		číslovky základní a řadové	
	- vyhledá a označí v textu několikanásobný podmět - píše správně příčestí minulé při shodě přísudku s několikanásobným podmětem	Skladba věta -několikanásobný podmět pravopis příčestí minulého při shodě přísudku s několikanásobným podmětem	
Literární výchova	- hledá a pokouší se najít hlavní myšlenku textu - vyloží přiměřený text	Práce s textem výklad přiměřeného textu	
	užívá vhodnou sílu, intonaci a zabarvení hlasu se zřetelem k obsahu textu	Poslech a reprodukce užití vhodné síly, intonace a zabarvení hlasu se zřetelem k obsahu textu	
	- rozezná základní literární druhy a žánry - uveče příklady jednotlivých žánrů	Literární druhy a žánry pojmy román, drama, muzikál	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Jazyky slovanské Obecné výklady o českém jazyce	- vyjmenuje slovanské jazyky - rozdělí slovanské jazyky do skupin - definuje pojmy archaismus, historismus, neologismus - definuje pojmy: spisovný jazyk, nářečí, obecná čeština	slovanské jazyky vývoj jazyka útvary českého jazyka	
Zvuková stránka jazyka	- definuje hlásky - znělé, neznělé... - vysvětlí spodobu znělosti - uvede základní výjimky při psaní slov přejatých	hláskosloví spisovná výslovnost psaní a výslovnost slov přejatých	
Tvoření slov	- provede stavbu slova - popíše způsoby tvoření slov - používá pravidla ú/ů, z/s, bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně	stavba slova a tvoření slov pravopis související se stavbou slova a tvořením slov	
Význam slova	- vysvětlí pojmy: nadřazenost, podřazenost, souřadnost, jednoznačnost, mnohoznačnost - tvoří synonyma, antonyma, homonyma ... - uvádí odborné názvy ze školní terminologie a technické názvy	slova jednoznačná a mnohoznačná synonyma, antonyma, homonyma odborné názvy	
Tvarosloví	- určí všechny slovní druhy a jejich mluvnické kategorie - rozliší podstatná jména: konkrétní, abstraktní, látková, hromadná, pomnožná - rozdělí slovesa do tříd a vzorů - vysvětlí základní pravidla při psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech	slovní druhy slovesa a jejich vzory psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech	
Skladba	- určí větnou skladbu jako celek - určí souvětí podřadné, druhy vedlejších vět - určí u souvětí souřadného významový poměr - uvede nejčastější spojovací výrazy - znázorní grafické vzorce souvětí	věta jednoduchá souvětí (podřadné, souřadné)	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Literatura po roce 1945	- vyjmenuje autory tohoto období - vysvětlí pojem emigrace - charakterizuje pojem drama	rozlišení literatury hodnotné a konzumní literatura exilová drama	VDO odraz války v literatuře VMEGS poznání a pochopení života a díla významných Evropanů, osobnostní vzory OSV studijní dovednosti MV potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
Současná literatura	- uvede současné autory - uvede nositele Nobelovy ceny - vysvětlí pojem autobiografie	současní autoři autoři, kteří dosáhli mezinárodní věhlas a nositelé Nobelovy ceny informace z regionální literatury autobiografické prvky	
Světová literatura	uvede nejznámější světové autory a jejich díla	světová literatura	
Průběžně	- orientuje se v literárním textu, reprodukuje jej - porovná literární a filmové zpracování téhož díla - vyhledá informace z různých zdrojů - formuluje ústně a písemně své dojmy z četby, divadelního představení, filmu - tvoří vlastní literární text podle svých schopností	referáty tvorba kulturního deníku vytváření vlastních textů vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vypravování	• napíše jednoduché vypravování • využívá poznatky o jazyce a stylu k vlastnímu tvořivému psaní dle svých schopností	vypravování v běžné komunikaci tvorba smysluplného textu	VDO úřední styk občana s úřady, odpovědná příprava na své povolání prezentační schopnosti a dovednosti EV ohleduplnost, pozitivní hodnocení druhých EVV vztah člověka k živ. prostředí OSV základní dovednosti dobré komunikace základní dovednosti pro spolupráci MV schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich SV listina dětských práv na internetu
Popis a charakteristika	• definuje základní znaky popisu a charakteristiky • napíše jednoduchý popis	dělení popisů popis předmětu charakteristika	
Tiskopisy	• vysvětlí, kdy se tiskopis používá • uvede, kterou činnost může vykonat pomocí mobil. telefonu, Internetu ... • teoreticky zvládne objednávku přes Internet	poukázka průvodka podací lístek	
Životopis	• napíše krátký životopis	životopis, strukturovaný životopis	
Výklad	• rozliší část výkladovou a popisnou	část výkladová, popisná	
Úvaha	• provádí s pomocí učitele jednoduché úvahy nad různými problémy	hodnotící prostředky	
Proslov	• definuje charakteristické znaky proslovu • uvede, kdy se proslov používá • uvede části proslovu	znaky proslovu použití proslovu ložení proslovu	
Diskuze	• vyjmenuje charakteristické znaky diskuse • vybere témata ke společné diskusi	znaky diskuse	

	• zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu		
Práce s informacemi	• odlišuje fakta od názorů a hodnocení, ověřuje je • rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích	práce s textem a informacemi	
Referát	• užívá vhodně verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova	- hovoří kultivovaně a spisovně - vystupuje kultivovaně - předstoupí na veřejnosti, osloví a přivítá hosty, rozloučí se	Mluvený projev kultivace projevu formy společenského styku krátké příležitostné projevy organizace besedy (přivítání, zakončení)	MV rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování OSV spolupodílení se na přípravě kulturních a sportovních akcí v rámci bydliště, školy VDO odpovědná příprava na své povolání VMEGS otevřenost vůči vlivům z okolních zemí; spolupráce s jejími obyvateli na poli kulturním, sportovním apod.
	- dokáže napsat běžné písemnosti: - napiše žádost podle osnovy - podle předlohy sestaví vlastní životopis - sestaví text na pozvánku, doplní vhodně kresbou - sestylizuje text k inzerátu	Písemný projev žádost - osnova žádosti životopis - sestavení podle osnovy pozvánka na školní akci, oslavu narozenin ap. inzerát	
	vyhledá a přečte odkaz na internetu - PC	Čtení četba textu na internetu - PC	
Jazyková výchova	- pozná a určí slovní druhy - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - zařadí slova do skupin slov ohebných a neohebných - užívá předložky s, se - z, ze podle daných pravidel - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	Nauka o slově slovní druhy (ohebné a neohebné) předložky s, se - z, ze (pravidla jejich užívání)	MKV propagace národních tradic, zvyků, folklóru v zahraničí EVV vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace EV společenské vystupování
	- užívá správné koncovky - rozliší přídavná jména tvrdá a měkká - určí vzory přídavných jmen - skloňuje přídavná jména ve shodě s podstatným jménem - užívá vhodně spojky a, i, ale, že, aby	Tvarosloví podstatná jména - pravopis koncovek 1., 4., 7. pádu jednotného a množného čísla vzoru pán, hrad, žena, město přídavná jména - určování tvrdých a měkkých příd. jmen vzory přídavných jmen skloňování přídavných jmen shoda přídavného jména s podstatným jménem spojky a, i, ale, že, aby	
	- rozezná větu jednoduchou od souvětí - vyhledá v textu větu jednoduchou	Skladba věta jednoduchá	

	• určí souvětí • užívá správně pravopis příčestí minulého u uvedených podstatných jmen • rozloží nesložitě souvětí do jednoduchých vět • spojí spojkou jednoduché věty v souvětí • vybere vhodně spojky a užívá je v souvětích	souvětí pravopis příčestí minulého ve větách s podmětem děti, my, všichni rozlišování jednotlivých vět v nesložitých souvětích spojování jednoduchých vět v souvětí nejběžnější spojky a, i, ale, aby, že	
Literární výchova	• má pozitivní vztah k literatuře • dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti literatury • čte společně vybrané dílo světového autora • ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	Práce s textem informace v oblasti literatury (PC) četba děl světových autorů návštěva divadelní hry (případně ukázky na DVD) beseda o filmu, představení	

Cizí jazyk

Další Cj

<i>Vzdělávací oblast:</i>	<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>
<i>Předmět:</i>	<i>Cizí jazyk – anglický, německý</i> <i>Další cizí jazyk – německý, anglický</i> <i>Konverzace v anglickém jazyce, Konverzace v německém jazyce</i> <i>Cizí jazyk pro žáky ZŠ s přiznanými podpůrnými opatřeními - anglický</i>
<i>Výpracovala:</i>	<i>Mgr. Jana Vaňková (NJ), Mgr. Jana Máchová (AJ), Mgr. Barbara Doupalová (AJ)</i>

Charakteristika předmětu:

CIZÍ JAZYK

Anglický (německý) jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku. Časová dotace je na 1. stupni 9 hodin, na 2. stupni 12 hodin (s možností rozšířit o konverzaci v rámci nabídky volitelného předmětu). Žákům je rovněž nabídnuta výuka dalšího cizího jazyka v 7. - 9. ročníku ZŠ v časové dotaci 6 hodin týdně.

DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Jako další cizí jazyk je nabízen jazyk německý (anglický), avšak na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ), žádosti rodičů a v nejlepším zájmu žáka, bude obsahem předmětu *Další cizí jazyk Konverzace v cizím jazyce*, tzn. jazyce, který je na škole vyučován (jazyk anglický).

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího předmětu *Cizí jazyk* a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání:

Začlenění průřezových témat:

- **osobnostní a sociální výchova** – témata vycházející s potřeb žáků s využitím hry, modelové situace, rozvoj schopnosti vést dialog
- **výchova demokratického občana** – orientace na anglicky a německy mluvící země
- **výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – poznávat evropskou kulturu
- **multikulturní výchova** – seznámit se s kulturou a tradicemi anglicky a německy mluvících zemí
- **mediální výchova** – zařadit práci s médii k získávání informací
- **environmentální výchova** - zařazovat témata - zvířata, příroda, město,

Obsah učiva je přizpůsoben možnostem a zdravotnímu stavu žáka. Uplatňuje se diferencovaný přístup (více ročníků) a individuální přístup. Upřednostňuje se verbální projev před písemným. Výuka cizího jazyka u našich žáků je významným způsobem ovlivněna krátkodobou pamětí a narušenou koncentrací pozornosti, často absencí jazykového citu nebo také neschopností abstrahovat. Tomu jsou přizpůsobeny metody práce.

V případě, že žák nezvládá v plné míře nároky osnov, je mu vypracován IVP, který je sestaven podle jeho reálných možností a respektuje jeho pracovní tempo, schopnosti, dovednosti, reálné možnosti.

Zařazujeme tyto **metody**:

- běžné didaktické
- aktivizující
- motivační
- manipulační
- alternativní

Žáci pracují s učebnicí, CD, PC, slovníky, časopisy, pracovními listy, gramatickými přehledy, materiály z alternativních nakladatelství, interaktivní tabulí, digitálními učebními materiály, Internetem apod. Seznamují se s reáliemi anglicky a německy mluvících zemí, vypracovávají projekty a prezentace na zadané téma, připravují nástěnku k Evropskému dni jazyků, poslouchají hudbu anglicky a německy zpívajících interpretů, nacvičují krátká hudební vystoupení ke slavnostním příležitostem, navštěvují divadelní představení pro školy v anglickém jazyce. Tato znalost vede k pochopení odlišností a toleranci, rozšiřuje všeobecný a kulturní přehled žáka, napomáhá utvářet jeho postoj a porozumění mezi národy.

Výuka probíhá ve skupině více ročníků a není výjimkou, že z organizačních důvodů může být spojena i s výukou jiných předmětů (Informatika, sloh,...). I přes komplikovanost práce ve třídě s odděleními, se snažíme vytvářet podnětné a vstřícné pracovní prostředí umožňující žákům rozvíjení vnitřního potenciálu.

Výuku anglického a německého jazyka rozdělujeme **do tří období**:

1. stupeň

1. období - 3. – 4. ročník

tvorí úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Naším cílem je probudit zájem o výuku, vytvářet pozitivní vztah k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny zajímavé a pestré. Nenásilnou, zábavnou formou žáka seznamujeme s novým jazykem. Používáme motivující cvičení /rozhovory, příběhy, komiksy, hry, cvičení zaměřená na TPR /Total Physical Response/, jednoduchá poslechová cvičení, básničky, písničky, kreslení, cvičení zahrnující rukodělné aktivity, práci na PC - výukové aj. Zaměřujeme se především na rozvoj řečových dovedností. Důsledně využíváme názor (obrázky, hračky, konkrétní předměty). Při výuce psaní postupujeme od jednotlivých slov až k celému odstavci. Výklad gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě

jednoduchých vět. Žáky chválíme, povzbuzujeme, hodnotíme snahu a dílčí úspěch a motivujeme tak k další práci. Žák se musí učit s chutí a věřit, že bude mít úspěch. To je obzvlášť důležité při práci s dětmi se specifickými poruchami učení.

2. období - 5. ročník

navazuje na dosažené výsledky v 1. období. Postupujeme podle zažitých stereotypů, prohlubujeme a zdokonalujeme faktické znalosti ve všech oblastech. Dále přetrvává zaměření na praktické využití jazykových znalostí, poslech a čtení s porozuměním, mluvení a psaní. Cílem tohoto období je pochopení významu znalosti jazyka pro vlastní rozvoj. Při výuce se opíráme o názor, vhodně využíváme časopisy, video, PC, audiokazety, hry, soutěže.

2. stupeň

6. - 9. ročník

shrnuje a prohlubuje vědomosti žáka ve všech oblastech jazykového vzdělání na základní škole – to je poslech a čtení s porozuměním, mluvení a psaní. Využíváme náročnější metody práce, např. tvorbu projektů. Cílem našeho snažení je, aby si žák uvědomil důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium, uplatnění v životě i na trhu práce, při setkání s rodilým mluvčím, na zahraničních cestách.

Cíl výuky

Cílem výuky cizího jazyka je směřovat ke schopnosti domluvit se s cizinci v běžných každodenních situacích, zapojit se do jednoduché konverzace a porozumět čtenému i mluvenému projevu. Znalost cizího jazyka má poskytnout žákům možnost komunikace nejen při kontaktu s lidmi, ale i pro práci s literaturou, počítačem, Internetem a rozšiřuje jejich možnosti v budoucím uplatnění na trhu práce apod.

Výuka anglického a německého jazyka přispívá k **utváření a rozvíjení klíčových kompetencí takto:**

- **Kompetence k učení**

Výuka nabízí žákům řadu aktivačních metod, které svou pestrostí a rozmanitostí vytvářejí pozitivní vztah k učení (poslech autentického textu, kooperativní výuka, projektová forma výuky, motivační hry, křížovky, říkadla, písň, prezentace). Dává jim prostor pro sledování vlastního pokroku. Učí žáky používat různé textové zdroje (učebnice, časopisy, Internet). Motivuje je ke komunikaci a k zájmu o tradice a zvyky anglicky a německy mluvících zemí, umožňuje jim ústní nebo písemný kontakt s vrstevníky.

- **Kompetence k řešení problémů**

Znalost jazyka umožňuje žákům řešit jednoduché problémové situace (kontakt s rodilým mluvčím, pobyt v cizojazyčném prostředí), opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba, vyhledat potřebnou informaci na Internetu, v časopise, ve výkladovém slovníku, v autentických materiálech.

- **Kompetence komunikativní**

Je rozvíjena tím, že výuka nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích, v kontaktu s rodilým mluvčím.

- **Kompetence sociální a personální**

Je naplňována tím, že vedeme žáky ke kooperaci při práci v páru, ve skupině. Vedeme žáky k sebehodnocení sebe sama i druhých, učíme je zodpovědnosti za výsledky své práce, posilujeme jejich sebedůvěru pochvalou za dílčí úspěchy.

- **Kompetence občanská**

Je rozvíjena tak, že při výuce jazyka pěstujeme v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU tím, že je seznamujeme s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU. Učíme je chápat kulturní rozdíly naší země a anglicky a německy mluvících zemí. Učíme žáky pracovat v týmu, poskytnout pomoc nebo radu a požádat o ni v případě potřeby, tím rozvíjíme jejich sebedůvěru a vědomí vlastních schopností, vedeme je k respektování a toleranci ke druhým.

- **Kompetence pracovní**

Vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka, využívá jazyk k získávání informací z různých oblastí. Učí žáky pravidelně a systematicky v cizím jazyku pracovat.

- **Kompetence digitální**

Vede žáky k vyhledávání příležitostí, jak využít digitální kompetence k učení a osobnímu rozvoji, k využívání nové technologie, tabulek, šablon a prostředí Google disk.

Ve výuce uplatňujeme **individuální přístup**, který je nutný pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, přizpůsobujeme výběr metod a formy práce.

1. Žáci s vadou řeči

- snížené nároky na výslovnostní stránku projevu
- v případě nemluvicích žáků zvolení alternativní formy výuky jazyka
- dostatečně dlouhý čas na nácvik správné výslovnosti
- omezit recitaci a individuální projev před tabulí
- vhodná motivace, povzbuzování a výběr aktivit, při kterých žák zažije pocit úspěchu
- zaměřit výuku na praktické využití znalostí žáka

2. Žáci s SPU

- snížené nároky na psaný projev, omezení rozsahu, větší tolerance chyb ve spellingu
- častější střídání činností nutné pro upevnění učiva
- upřednostňovat ústní projev
- využívat doplňovacích cvičení
- zaměřit výuku na praktické využití znalostí žáka

3. Žáci s tělesným a kombinovaným postižením

- využívat kompenzační pomůcky
- pracovat s PC
- podle typu postižení volit vhodné metody a postupy
- práce s asistencí
- důraz kladen na rozvoj té složky projevu, která je méně postižená
- rozsah učiva je omezen na rámec zvladatelnosti žáka
- vybrána vhodná slovní zásoba i gramatické jevy s ohledem na obtíže i pozdější
- možné využití jazyka

4. Žáci ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají ostatní děti. Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy. Proto je nezbytné i všem těmto žákům věnovat specifickou péči v rozsahu, který potřebují.

Pokud žák přes veškerou speciálně- pedagogickou péči selhává, je mu na překlenovací období vypracován individuální vzdělávací plán, nebo jsou sníženy nároky změnou vzdělávacího programu.

Konverzace v anglickém jazyce – německém jazyce

Předmět Konverzace v anglickém jazyce – německém jazyce je do Učebního plánu ZŠ zařazen v 7., 8. a 9. ročníku ZŠ s časovou dotací vždy 2 hodiny týdně. Obsah tohoto předmětu odpovídá obsahu učiva anglického jazyka – německého jazyka jednotlivých ročníků. Žáci používají tytéž učebnice a vzdělávací materiály, jsou procvičována témata – oblasti aktuálně probíraných lekcí. Výuka je zaměřena na rozvoj komunikačních schopností a dovedností, podporuje zájem žáků zapojit se do hovoru v cizím jazyce, posiluje sebedůvěru ve vlastní schopnosti, což vede k potlačování zábrán stát se účastníkem konverzace. Žáci vedou dialogy na zadaná témata s učitelem, mezi sebou. Jsou jim předkládána zadání, která by žáci měli jednoduchými dialogy ztvárnit. Upřednostňují se témata, se kterými se v běžném životě setkávají nejčastěji.

Cizí jazyk pro žáky ZŠ s přiznanými podpůrnými opatřeními 3. stupně (žáci s LMP) – minimální doporučená úroveň

Charakteristika předmětu

Anglický a německý jazyk jsou vyučovány v Základní škole pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními 3. stupně (žáci s LMP) v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací vždy 2 hodiny týdně /s možností rozšířit o konverzaci v rámci volitelného předmětu/.

Pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory, a to nikoli všech, ale jen žáků s LMP (na základě doporučení školského poradenského zařízení, se souhlasem zákonného zástupce žáka), jsou očekávané výstupy upravené do tzv. minimální doporučené úrovně (RVP SVV).

Cílem zařazení vzdělávacího oboru Cizí jazyk je umožnit žákům s lehkým mentálním postižením jednoduchou komunikaci v cizím jazyce, zejména v oblasti jeho zvukové podoby. Žáci by si měli osvojit základy pravidel komunikace v běžných každodenních situacích. Rozsah slovní zásoby se přizpůsobuje tomuto zaměření výuky. Naučené řečové dovednosti mohou žáci využít při setkáních s rodilým mluvčím, při zahraničních cestách, při práci s PC a v neposlední řadě i na trhu práce. S ohledem na cílovou skupinu, ve které je cizí jazyk vyučován, jsou vhodně zvoleny metody, formy práce, ale hlavně náplň vyučovacího předmětu. Stěžejní oblast tvoří komunikace v ústní rovině. Žáci se učí mluvit a číst, také psát, ale důraz je kladen především na ústní projev, neboť písemná forma jazyka je pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními 3. stupně velmi náročná.

Cílem výuky cizího jazyka je:

- získat základy komunikace v cizím jazyce (především v oblasti jeho mluvené podoby) - přednostně v anglickém jazyce
- osvojit si jednoduchá sdělení, konverzační fráze
- dát základy komunikace v běžných každodenních situacích
- umožnit žákům pracovat s vizuální oporou / karty, gramatické kotouče,... /

- nabízet žákům příležitosti k využívání digitální kompetence při učení a osobním rozvoji
- vést žáky k využívání digitálních technologií, tabulek, šablon a prostředí Google disk

(Při zařazení jiného cizího jazyka než AJ škola upozorňuje zákonného zástupce žáka, že nemusí být zajištěná návaznost při přechodu na jinou školu).

Žák by měl být seznámen s cizím jazykem ve zvukové podobě, a dále:

- osvojit si základní výslovnostní návyky
- mít přijatelný ústní projev
- ovládat fonetickou podobu abecedy
- zvládat základní učivo probíraných tematických oblastí
- rozumět obecně známým slovům a frázím
- zvládnout pozdravy, přání a poděkování
- vytvořit jednoduché otázky a formulovat odpovědi v základních časech
- vést jednoduchý rozhovor na zadané téma
- zvládat čtení a překlad jednoduchých pojmů, názvů a textů
- orientovat se ve slovníku daného jazyka
- používat IT technologie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Cizím jazyce směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- práce s textem - s cizojazyčnou beletrií a časopisy - hledání ve slovníku - poslech textu - projektová a tematická forma výuky - možnost volby při zpracování úkolu - dát prostor pro sledování vlastního pokroku - užití portfolia	odborná literatura učebnice počítačové výukové programy Internet televize časopisy	- vyjadřuje se písemně a ústně - vyhledá, shromažďuje, třídí, skládá slova - zpracuje referát
k řešení problémů	- hledání souvislostí - společných a odlišných znaků reálií ČR a cizích zemí - aplikace gramatických pravidel - vyvozování složitějších jevů - práce s mapou - předkládat dostatek informací a zdrojů informací	výklad praktické ukázky televizní pořady o životě v cizině práce s autentickými materiály Internet časopisy a výkladové slovníky	- vede dialog - vyhledá a vyhodnotí si informaci - sebehodnotí se - společně vyřeší problém
komunikativní	- nabízet a vytvářet dostatek možností k mluvenému projevu = ke konverzaci - práce ve skupině - modelové situace - četba a poslech - videopořady	vypravování rozhovor prezentace popis výklad přiřazování zařazování skládání PS, PL, PC Internet tlumočení poslech nahrávek namluvených rodilým mluvčím	- vyjadřuje se v cizím jazyku - vytvoří prezentaci - popíše život v jiné zemi na základě sledování programu v televizi, vyhledá na Internetu - získávání sebedůvěry v oblasti verbálního projevu

sociální a personální	• podporovat národní identitu • seznamovat s reáliemi, kulturními zvyky a tradicemi	skupinová práce týmová práce diskuse povzbuzování a kladná motivace společné aktivity - projekty, např. Den jazyků	• obhájí svůj názor • podřídí se v kolektivu • pomáhá handicapovaným • požádá o pomoc • respektuje jiný názor
občanské	• poskytnout modelové situace • posilovat národní hrdost	video naše tradice a zvyky- srovnání s cizinou besedy plnění domácích úkolů	• chová se kamarádsky • ctí tradice a zná tradice jiných zemí • plní školní povinnosti
pracovní	• využít znalosti • spolupracovat ve skupině • zadat samostatnou práci	plní domácí úkoly rozfází si práci důslednost kontrola společné řešení	• naplánuje si práci • řeší úkol samostatně • dokončí práci • pracuje v týmu
digitální	• vést k využívání vlastního digitálního zařízení - mobil, tablet, PC • využívat Google překladač • podporovat spolupráci při skupinové práci (sdílené dokumenty - Google disk) • zpracovat informace ve formě dokumentu, prezentace ap.	práce s digitálními zařízeními a aplikacemi orientace v digitálním prostředí vyhledávání informací v různých digitálních zdrojích tvorba videí, prezentací	• <i>Informační a datová gramotnost</i> vyhledává informace v různých digitálních zdrojích, ověřuje důvěryhodnost zdroje, odkazuje na zdroj, informace ukládá • <i>Komunikace a kolaborace</i> pracuje prostřednictvím sdílených dokumentů, Google disku, využívá g-mail, Google meet

	dbát na zajištění bezpečnosti zařízení i dat	ukládání - publikování informací či studijních materiálů do společného úložiště etické aspekty on-line komunikace	<i>Tvorba digitálního obsahu</i> informace zaznamenaná ve Wordu vytváří a upravuje digitální obsah <i>Bezpečnost</i> chrání vlastní zařízení a digitální obsah
--	--	--	--

Anglický jazyk

3. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Řečové dovednosti	- sluchem rozliší mateřský a anglický jazyk - chápe, že anglická slova se jinak píší, jinak vyslovují - používá nacvičené výslovnostní dovednosti - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a používá slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - ptá se a odpovídá na jednoduché otázky	soubor aktivit vedoucích k seznámení se s cizím jazykem probuzení zájmu o výuku anglického jazyka (hry, audiovizuální nahrávky) základní výslovnostní dovednosti pozdravy, poděkování, přivítání se, představování se vyjádření souhlasu, nesouhlasu slovní zásoba v rozsahu probíraných tematických okruhů: rodina, škola, zvířata, jídlo, lidské tělo, barvy, hračky, číslovky 0 -20, osobní zájmena sloveso být (kladná a záporná věta, otázka) sloveso mít rád, moci/umět základní fráze rýmy, písničky, pohybové ztvárnění	OSV informace o mé osobě, verbální komunikace MKV kamarádské vztahy se spolužáky, kamarády význam AJ jako prostředku mezinárodní komunikace základy společenského chování (pozdrav, poděkování) EVV fauna a flóra MV práce s médii, ICT technologiemi

		základy konverzace – v rozsahu osvojeného učiva – řízený dialog (představování se, dotazy na věk, co má nebo nemá žák rád)	VMEGS tradice Vánoc, Velikonoc, Halloween Prv, M, Čj, Hv, Vv, Tv
--	--	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	pokyny ve třídě práce s poslechovémi CD nosiči práce s audiovizuálními nahrávkami dialog	OSV informace o mé osobě, verbální komunikace MKV kamarádské vztahy se spolužáky, kamarády význam AJ jako prostředku mezinárodní komunikace základy společenského chování (pozdrav, poděkování)
Mluvení	zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá používá základní výslovnostní návyky přednáší, zpívá	základní slovní zásoba v rozsahu osvojovaných témat: domov, bydliště, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblečení, dopravní prostředky, kalendářní rok (dny, měsíce, roční období), zvířata, počasí dialog básně, písně	MV práce s médii, ICT technologiemi
Čtení s porozuměním	- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - používá dvojjazyčný slovník - hláskuje slova	základní slovní zásoba v rozsahu osvojovaných témat: domov, bydliště, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblečení, dopravní prostředky, kalendářní rok (dny, měsíce, roční období), zvířata, počasí, anglická abeceda	Čj, M, Př, VI, H,v, Vv, Tv EVV fauna a flóra
Psaní	- napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině a činnostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	pravopis slov v rozsahu daného tematického okruhu osobní zájmena přivlastňovací zájmena sloveso být a mít v kladné, záporné větě a otázce krátké kladné a záporné odpovědi sloveso mít rád, moci/umět přítomný čas prostý	VMEGS tradice Vánoc, Velikonoc, Halloween Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění v psané i mluvené formě.

		přítomný čas průběhový množné číslo základní gramatické struktury a typy vět	
--	--	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména s vizuální oporou - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	pokyny učitele při hodině poslech audionahrávky s vizuální oporou dialog	MKV kulturní diferenciaci etnický původ OSV sebezpoznaní a sebepečení poznávání lidí seberegulace a sebeorganizace MKV mezilidské vztahy Čj, M, VI, PŘ, Vv, Hv, Tv
Mluvení	zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat popíše podle obrázku umístění známého předmětu v místnosti hláskuje jména a slova používá osvojené gramatické vazby	základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov představování se pozdravy udílení pokynů rozhovor dotazy na čísla a číselné údaje popis obrázku porovnání obrázků hry s otázkami a odpovědi ano/ne hláskování slov	
Čtení s porozuměním	- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	abeceda čísla od 1 do 100 názvy zemí rodina škola - vyučovací předměty, rozvrh zvířata – domácí mazlíčci	
Psaní	- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře - aplikuje osvojené gramatické učivo	neurčitý člen rozkazovací způsob množné číslo podstatných jmen vazba there is/there are sloveso být v kladné a záporné větě, v otázce, ve stažené formě sloveso mít v kladné a záporné větě, v otázce postavení přídavných jmen ve větě	

		přivlastňovací zájmena přivlastňovací pád otázky s tázacími zájmeny vyplňování personálních údajů do formuláře	
--	--	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	pokyny učitele dialog rozhovor poslech audionahrávek	MKV mezilidské vztahy OSV komunikace Čj, M, Z, P, D, Hv, Vv
Mluvení	- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - popíše osobu - popíše aktuální činnosti osob - popíše svůj pokoj a umístění nábytku - popíše umístění budov ve městě - zeptá se kamaráda, co umí a co neumí dělat a na podobné otázky odpoví	Slovní zásoba v rozsahu osvojovaných témat: čas a časové údaje režim dne já, rodina, škola, kamarádi, město, budovy, obchody, oblečení, popis osoby dům, pokoj zájmové činnosti	
Čtení s porozuměním	- rozumí krátkým a jednoduchým textům - vyhledá v krátkých a jednoduchých textech požadované informace	slovní zásoba v rozsahu probíraných témat: já, rodina, škola, kamarádi, město, budovy, obchody, oblečení, popis osoby dům, pokoj zájmové činnosti volný čas části lidského a zvířecího těla	
Psaní	- vyplní osobní údaje do formuláře - píše správně slova v rozsahu osvojených tematických okruhů - aplikuje osvojené gramatické učivo	slovesa být a mít při popisu osob přítomný čas průběhový otázka na cenu předložky s časovými údaji předložky při popisu umístění sloveso mohu/umím množné číslo podstatných jmen postavení přídavných jmen ve větě	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí hlavním bodům slyšeného rozhovoru na blízké téma - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	pokyny učitele ve třídě dialog rozhovor poslech audionahrávek	MKV mezilidské vztahy VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět MKV Multikulturalita EVV Lidské aktivity problémy životního prostředí Čj, M, Z, P, D, Hv, Vv
Mluvení	sdělí o sobě jednoduchým způsobem základní informace týkající se rodiny, školy, zájmů a každodenních činností zeptá se na datum, čas, množství, cenu a rozměry sdělí, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témat popíše osoby a místa ze svého každodenního života	krátké rozhovory na běžná témata každodenního života popis	
Čtení s porozuměním	- rozumí hlavním bodům krátkého textu na známé téma - rozumí v čteném textu základním informacím o kamarádech, jejich rodině, zájmech - rozliší chronologické pořadí dílčích událostí čteného příběhu - rozumí hlavní myšlence komiksového příběhu a vyhledá v textu potřebné informace - používá slovní zásobu v rozsahu osvojených tematických okruhů	slovní zásoba v rozsahu osvojovaných témat: měsíce v roce, data, narozeniny domácí povinnosti zvířata jídlo počasí popisná přídavná jména geografické útvary, místa a názvy filmové žánry	
Psaní	- píše správně slova v rozsahu osvojených tematických okruhů - aplikuje osvojené gramatické učivo - napíše pozdrav z výletu - popíše místo, kde žije - napíše jednoduchý text týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy	frekvenční příslovce řadové číslovky tvorba ano/ne otázek tvorba otázek pomocí tázacích zájmen zájmena v předmětu minulý čas slovesa být minulý čas pravidelných sloves minulý čas nepravidelných sloves počitatelná a nepočitatelná podstatná jména	

		dotaz na množství málo/několik neurčitý člen a neurčitá zájmena 2. stupeň přídavných jmen 3. stupeň přídavných jmen přirovnání tak...jak/jako plánovaná budoucnost	
--	--	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojovaných témat (vhodná vizuální opora) - rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat a základních osobních údajů	poslech angl. písní videoklipy, časopisy, motivační aktivity k probuzení zájmu o jazyk) reálie Velké Británie škola: pokyny ve třídě, pozdravy, poděkování, školní potřeby, barvy osoby – osobní zájmena slovní zásoba daných okruhů práce se slovníkem	MKV písně a básně anglicky mluvících zemí zvyky a tradice, srovnání příběhy dětí VMEGS život dětí v jiných zemích
Mluvení	pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného (jméno, věk), rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	četba jednoduchých textů sloveso „to be“ vazba „I have got...“ číslovky 0 – 30 (výrazy +, -, =) vazba „I like...“ jednoduché dialogy vazba „There is...there are...“ otázky How many? How much? předložky přídavná jména přivlastňovací zájmena	
Čtení s porozuměním	- rozumí jednoduchým slovům (větám), se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu	jednoduché texty v rozsahu slovní zásoby poslech a porozumění jednoduchému projevu - textu intonace ve větě otázka odpověď kladná, záporná člen neurčitý a /an množné číslo podstatných jmen – pravidelných anglická abeceda	

Psaní	• reaguje na jednoduchá písemná sdělení o své osobě (jméno, věk) • napíše jednoduché věty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	základní gramatické struktury – stavba vět, typy vět slovní zásoba odpovídající daným okruhům	
--------------	---	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí v slyšeném textu základním informacím o lidech, jejich rodině, bydlišti, zájmech a každodenních činnostech - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí tématu slyšeného rozhovoru jiných lidí a rozpozná v něm hledané informace	pokyny učitele ve třídě autentické audio nahrávky ze známého prostředí (rodina, škola, kamarádi, aj) dialog rozhovor	MKV mezilidské vztahy VMEGS Evropa a svět nás zajímají Poznáváme svět MKV Princip sociálního smíru a solidarity EVV Vztah člověka k prostředí MV Tvorba mediálního sdělení Čj, M, Z, D, P, Hv, Vv
Mluvení	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech popíše osoby a místa a věci ze svého každodenního života popíše svůj každodenní režim, své zájmy, oblíbené i neoblíbené činnosti	vyslovení záměru oblíbené a neoblíbené činnosti nabídka pomoci pozvání ptaní se na cestu, popis cesty dialog	
Čtení s porozuměním	- rozumí hlavním bodům a hlavní myšlence krátkého čteného textu týkajícího se běžného tématu a vyhledá v něm konkrétní informace - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí hlavní myšlence komiksového příběhu a vyhledá v textu potřebné informace - používá slovní zásobu v rozsahu osvojených tematických okruhů	slovní zásoba v rozsahu osvojovaných témat: rodina, domov, pracoviště, bydlení, Londýn, frázová slovesa, pravidla ve škole časopisy	
Psaní	- píše správně slova v rozsahu osvojených tematických okruhů - aplikuje osvojené gramatické učivo - napíše pozdrav z výletu - popíše místo, kde žije - napíše jednoduchý text týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	minulý čas pravidelných a nepravidelných slovesa minulý čas průběhový vyjádření předpovědi do budoucna will vyjádření záměru will neurčitá zájmena předpřítomný čas prostý použití někdy a nikdy	

		měl bych/neměl bych muset, nesmět, nemuset	
--	--	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí běžným pokynům a reaguje na ně - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat a základních osobních údajů	poslech angl. písní videoklipy, časopisy, motivační aktivity k rozvíjení zájmu o jazyk) slovní zásoba daných okruhů práce se slovníkem reálie Velké Británie	MKV písně a básně anglicky mluvících zemí zvyky a tradice, srovnání příběhy dětí VMEGS život dětí v jiných zemích
Mluvení	pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného (jméno, věk), rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	sloveso „to be“ - zápor vazba „I have got...“ - zápor číslovky (výrazy +, -, =) vazba „I like..., I don't like...“ jednoduché dialogy vazba „I am interested in....“ otázky How many? How much? předložky přídavná jména – stupňování příd. jmen pravidelných přivlastňovací přídavná jména přivlastňovací zájmena	
Čtení s porozuměním	- rozumí jednoduchým větám, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu	jednoduché texty v rozsahu slovní zásoby poslech a porozumění jednoduchému projevu - textu intonace ve větě otázka odpověď kladná, záporná množné číslo podstatných jmen – nepravidelných anglická abeceda	

Psaní	• reaguje na jednoduchá písemná sdělení o své osobě (jméno, věk) • napíše jednoduché věty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	základní gramatické struktury – stavba vět, typy vět, pořadí slov ve větě oznamovací a otázkové slovní zásoba odpovídající daným okruhům	
--------------	---	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí v slyšeném textu základním informacím o lidech, jejich rodině, bydlišti, zájmech a každodenních činnostech - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí tématu slyšeného rozhovoru jiných lidí a rozpozná v něm hledané informace	pokyny učitele ve třídě autentické audio nahrávky ze známého prostředí (rodina, škola, kamarádi, aj) dialog rozhovor tradice a zajímavosti anglicky mluvících zemí	MKV mezilidské vztahy zvyky a tradice, srovnání VDO mezinárodní vztahy, globální svět MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení tvorba mediálního sdělení VMEGS život dětí v jiných zemích Čj, M, Z, D, P, Hv, Vv
Mluvení	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech popíše osoby a místa a věci ze svého každodenního života popíše svůj každodenní režim, své zájmy, oblíbené i neoblíbené činnosti zeptá se kamaráda na jeho stravovací návyky a na podobné otázky odpoví	vyslovení záměru oblíbené a neoblíbené činnosti nabídka pomoci pozvání ptání se na cestu, popis cesty dialog řízená i neřízená konverzace zvuková podoba jazyka, rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace	
Čtení s porozuměním	- rozumí hlavním bodům a hlavní myšlence krátkého čteného textu týkajícího se běžného tématu a vyhledá v něm konkrétní informace - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí hlavním bodům komiksového příběhu - používá slovní zásobu v rozsahu osvojených tematických okruhů - rozumí čtenému, populárně naučnému článku a vyhledá v něm specifické informace - používá výkladový slovník	slovní zásoba v rozsahu osvojovaných témat: přátelé, frázová slovesa, materiály, oblečení historie Anglie práce s výkladovým slovníkem práce s doplňkovými texty	
Psaní	- píše správně slova v rozsahu osvojených tematických okruhů - aplikuje osvojené gramatické učivo - napíše pozdrav z výletu	podmínkové souvětí prvního typu časové věty trpné přičestí slovesa být a jít	

	• popíše místo, kde žije • napíše jednoduchý text týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	minulý čas průběhový vyjádření zvyklosti či stavu věci v minulosti -used to	
--	--	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí jednoduchým pokynům, se kterými se opakovaně setkal - reaguje na pokyny - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	slovní zásoba v komunikačních situacích (jednoduché dialogy na zadaná témata) pozdravy, poděkování, souhlas – nesouhlas (I agree – I don't agree.....) pokyny opakovaně užívané ve vyučování jednoduché texty v rámci osvojovaných témat práce se slovníkem (PC)	OSV regulace vlastního chování MKV zvyky a tradice, srovnání význam AJ jako prostředku mezinárodní komunikace komunikace s lidmi z celého světa OSV informace mé osobě vyjádření svého názoru MV využití PC VMEGS získávání informací o cizích zemích
Mluvení	pozdraví, poděkuje vyjádří souhlas, nesouhlas zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	jednoduché rozhovory na probíraná témata sloveso „to can“ – otázka; odpověď kladná – záporná předložky přídavná jména; příslovce; jejich stupňování „How many? How much?“ otázka „How about ...?“ otázka „Whose...?“ vazba „I'm interested in...“ vazba „Let's go to...“ I like, I would like, I want, I have to..., Let me.... Číslovky 0 – 100, 1000, 1000 000 člen určitý the	
Čtení s porozuměním	- rozumí jednoduchým nápisům a pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům, se kterými se opakovaně setkal - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	četba jednoduchých textů poslech a porozumění jednoduchému projevu anglické básničky, říkanky, písničky a jejich reprodukce	

Psaní	• stručně reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (jméno, datum narození) • napíše jednoduché věty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	základní gramatické struktury slovní zásoba odpovídající daným tématům základní údaje o své osobě, rodině práce se slovníkem	
--------------	---	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- čte nahlas a foneticky správně, opakuje fonetické řady - rozumí každodenním výrazům, pokynům - odpoví na otázku - používá abecední slovník v učebnici	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům	OSV řešení problémů, cvičení smyslového vnímání, regulace chování, informace o sobě MKV lidské vztahy výuka cizího jazyka kulturní difference tradice MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	- sdělí informaci o sobě / jméno, věk, bydliště / - pozdraví, osloví i pojmenuje spolužáky - vysloví správně čísla od 1 do 12 a pojmenuje 8 barev - pojmenovává s využitím obrázku členy rodiny - opakuje názvy činností / maluje, učí se, koupe se, ... / - samostatně pojmenuje vlastnosti podle obrázku - pojmenuje oblečení / základní /, popíše obličej - spočítá dárky, zazpívá jednoduchou koledu - vyjmenuje vybraná domácí zvířata a určí vlastnosti - seznámí se s pořádkem slov ve větě . ? - používá tázací zájmena Was? Wie? Wo? Ve větě - třídí podstatná jména a používá člen ve větách - čte a překládá jednoduchý text, vyjádří nesouhlas	jednoduchá sdělení tématické okruhy: pozdravy, pokyny, jména, čísla, barvy, rodina, hračky, činnosti, vlastnosti - otázka Wie?, Vánoce, Oblečení, obličej, zvířata gramatika: stavba věty .?, určitý a neurčitý člen, zápor nein, seznámení s grafickou podobou jazyka základní gramatické struktury a principy pravopisu	
Interaktivní řečové dovednosti	- pochopí jednoduchou konverzaci dvou osob / pomalu a pečlivě vyslovovanou / - zapojí se do jednoduché konverzace / pozdraví / - poslouchá MC nahrávky - přednese jednoduché básničky a říkadla	základní pravidla komunikace	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- čte nahlas a foneticky správně texty obsahující známou slovní zásobu - využívá časopisy a obrazové materiály - používá abecední slovník v učebnici - poslouchá CD nahrávky	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům autentické materiály - texty	OSV řešení problémů, cvičení smyslového vnímání a zapamatování si slovní zásoby EVV ochrana zvířat MKV tradice, zvyky VMEGS život dětí v zahraničí Symboly MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	sdělí informaci o sobě / omluva, žádost / představuje členy rodiny a tvoří o nich jednoduché věty vyjmenuje dny v týdnu a řekne, co kdy dělá pojmenuje školní potřeby, vyučovací předměty vyjmenuje běžné druhy sportů, vede krátký rozhovor vybarví vánoční obrázek a pojmenuje předměty vyjmenuje číselnou řadu 0-20 - zájmeno Wieviel pozná celou hodinu, pojmenuje nábytek a zvířata v ZOO sestaví gramaticky správně jednoduché písemné sdělení reprodukuje krátký jednoduchý text - ústně i písemně seznamuje se s tvarem členů podst. jmen ve 4. Pádě časuje slovesa a osobní zájmena	jednoduchá sdělení tematické okruhy: rodina, týden, ve škole, sport, Vánoce, čísla, hodiny, byt, zvířata gramatika: stavba věty . ?, určitý a neurčitý člen - 4. pád, osobní zájmena mein, dein, časování sloves jednotné číslo, pomocná slovesa sein, haben základní gramatické struktury a principy pravopisu	
Interaktivní řečové dovednosti	- zapojí se do jednoduché konverzace / poděkuje, tvoří otázky a odpovědi, používá tázací zájmena wer, was, wo, wie, wann,.. / - adekvátně reaguje na pokyny	základní pravidla komunikace v běžné každodenní situaci	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- čte nahlas a foneticky správně texty obsahující známou slovní zásobu - využívá časopisy a obrazové materiály - používá dvojjazyčný slovník - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci - poslouchá CD nahrávky	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům autentické materiály - texty	OSV organizace volného času, cvičení smyslového vnímání EVV ochrana zvířat MKV význam užití jiného jazyka, dorozumívání VMEGS život dětí v zahraničí MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	sdělí informaci / blahopřání, krátký dopis / popřeje kamarádovi, vyjmenuje několik dárků, pochválí dárek vyjmenuje měsíce, zapisuje datum, používá předložku im (im Mai, im Winter), vyjmenuje roční období pojmenuje některé potraviny a nápoje, vyjádří pocit hladu a žízně, názvy ovoce a zeleniny používá i v množném čísle a ve spojení s číslovkami zeptá se na cenu potravin, poděkuje, pozdraví přeloží se slovníkem krátký vánoční text rozlišuje půl a čtvrt hodinu, pozná další zvířata, ukáže na mapě německy mluvící země časuje slovesa, vyjmenuje předložky s 3., 4. pádem	jednoduchá sdělení tematické okruhy: narozeniny, rok a měsíce, jídlo a pití, ovoce a zelenina, nákupy, Vánoce, čísla, hodiny, zvířata, německy mluvící země gramatika: množné číslo podstatných jmen ve spojení s číslovkou, časování sloves, předložky s 3. a 4. pádem gramatické struktury a principy pravopisu	
Interaktivní řečové dovednosti	- zapojí se do jednoduché konverzace - poskytne požadovanou informaci - tvoří synonyma a antonyma - adekvátně reaguje na pokyny / otevři a zavři knihu, pojď k tabuli, jaký je den, jaká je kočka,.. / - přečtený text vyjadřuje jednodušším způsobem	základní pravidla komunikace v běžné každodenní situaci	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- čte plynule a foneticky správně texty přiměřeného obsahu, vyhledává známá slova, odhaduje smysl krátkých vět - používá slovníky - vyhledává v časopisech - poslouchá CD nahrávky - adekvátně reaguje na pokyny	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům autentické materiály - texty	OSV dobrá organizace volného času EVV ochrana biologických druhů MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	- osloví, pozdraví, poděkuje, požádá o informaci, ... - sestaví krátké vyprávění - používá probranou gramatiku a slovní zásobu - pomocí ČJ vysvětlí rozdíl mezi tykáním a vykáním - používá ve větě způsobová slovesa - porovná předložky a správně je použije ve větě - v krátkých větách procvičí osobní zájmena - osvojí si tvorbu préterita sein, haben - dělí slovesa podle změn kmenových samohlásek	jednoduchá sdělení tematické okruhy: rodina, týden, ve škole, sport, Vánoce, čísla, hodiny, byt, zvířata, výlet, nemoc gramatické struktury a principy pravopisu gramatika: slovesa způsobová, předložky se 3.a 4.p., osobní zájmena, opakování učiva z 1. stupně ZŠ tykání, vykání préteritum sein, haben	
Interaktivní řečové dovednosti	- zapojí se do konverzace na dané téma s dopomocí učitele - reprodukuje text pomocí aktivní slovní zásoby	základní pravidla komunikace v běžné a jednoduché /každodenní/ situaci	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- používá slovníky - čte plynule - čte z německých pohádek - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu - poslouchá CD nahrávky	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům autentické materiály – texty německé knihy	MKV zvyky a tradice význam jazyka pro dorozumívání OSV cvičení dovednosti zapamatování si osobnostní rozvoj MV využití PC, video kritické čtení orientace v textu
Produktivní řečové dovednosti	sdělí informace, použije slovní zásobu bez slovníku samostatně reprodukuje text nová zájmena užívá ve větách porovnává zájmena osobní a přivlastňovací uvede typické tvary pro druhy sloves správně použije předložku ve větách doplní vhodně člen určitý a neurčitý rozpozná rozdíl mezi vazbou es gibt a nicht mehr používá další slovesné tvary	jednoduchá sdělení tematické okruhy: rodina, Vánoce, přátelé, činnosti, zájmy gramatické struktury a principy pravopisu gramatika: předložky se 3. a 4. pádem, přivlastňovací zájmena, slovesa modální-einladen, vergessen,sollen, slovesa pohybová vazba es gibt	
Interaktivní řečové dovednosti	- přečtený text vyjadřuje podrobněji - konverzuje v modelových situacích se spolužákem - zapojí se do konverzace na dané téma	základní pravidla komunikace v běžné každodenní situaci	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- pohovoří pomocí osvojené slovní zásoby o Německu - ukazuje na mapě známá města - čte souvislejší texty s porozuměním	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům autentické materiály – texty základní reálie o zemi	OSV plánování učení a volného času VMEGS objevujeme Evropu a svět MKV jazyk jako podmínka pro vzdělávání MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	řekne správně datum postupně se orientuje v modálních slovesech obměňuje krátké texty se zachováním smyslu pracuje s mapou procvičuje tvary číslovek a běžně je užívá tvoří věty se správným tvarem sloves skloňuje pomocí tabulek přídavná jména používá zájmena v singuláru a plurálu soustředí se na slovosled ve vedlejších větách klade otázky s pomocí pracuje s vedlejšími větami	jednoduchá sdělení tematické okruhy: cestování, jídlo, nakupování, koníčky, reálie + již dříve probírané okruhy a jejich prohlubování gramatika: gramatické struktury a principy pravopisu, slovesné vazby, zájmeno niemand, perfektum dalších sloves, číslovky řadové, datum, skloňování po členu, věty se spojkou weil	
Interaktivní řečové dovednosti	- zazpívá píseň - přednese báseň a přečte souvislý text - komunikuje jednoduchým způsobem	základní pravidla komunikace v běžné každodenní situaci	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- číst s pomocí, sledovat výslovnost - odpovědět na jednoduchou otázku - používat slovníček - seznámit se s cizím jazykem ve zvukové podobě - poslouchat MC, CD nahrávky - sledovat video	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům seznámení s předmětem	OSV řešení problémů, cvičení smyslového vnímání, regulace chování MKV lidské vztahy MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	sdělit informaci o sobě - jméno pozdravit, oslovit i pojmenovat spolužáky vyslovit správně čísla od 1 do 12 a pojmenovat 6 barev pojmenovat s využitím obrázku členy rodiny opakovat názvy činností / maluje, učí se, koupe se, .. / pojmenovat vlastnosti podle obrázku vyjmenovat vybraná domácí zvířata seznámit se s pořádkem slov ve větě . ? používat tázací zájmena Was? Wie? Wo? Ve větě třídít podstatná jména a používá člen ve větách číst a překládat jednoduchý text, vyjádřit nesouhlas	jednoduchá sdělení tematické okruhy: pozdravy, pokyny, jména, čísla, barvy, rodina, hračky, školní potřeby, Vánoce, domácí zvířata, činnosti, sport, zdraví základní gramatické struktury a principy pravopisu gramatika: stavba věty . ?, určitý a neurčitý člen, zápor nein, seznámení s grafickou podobou jazyka, 4. pád, časování sloves + sein a haben	
Interaktivní řečové dovednosti	- vyslechnout jednoduchou konverzaci dvou osob / pomalu a pečlivě vyslovovanou / - zapojit se do jednoduché konverzace / pozdravit / - přednést jednoduché básničky a říkadla	základní pravidla komunikace práce se slovní zásobou	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- čte plynule s porozuměním - překládá oběma směry - orientuje se v textu - bezchybně zvládne práci se slovníkem - používá vizuální oporu	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům autentické materiály - texty	OSV stanovování osobních cílů VMEGS zážitky a zkušenosti, naši sousedé MV využití PC, video orientace v textu
Produktivní řečové dovednosti	seznámí krátce spolužáky s vybraným místem préteritum a perfektum s oporou gram. Kotoučů dodržuje slovosled orientuje se v pobraných gramatických jevech používá zvrtná slovesa doplní 2. pád podstatných jmen použije nové tvary ve větách rozšíří si vědomosti o vedlejších větách použije správný slovosled	jednoduchá sdělení k tématům tematické okruhy: se opakují a rozšiřují pozdravy, pokyny, jména, čísla, barvy, rodina, hračky, činnosti, vlastnosti - otázka Wie?, Vánoce, Oblečení, obličej, zvířata gramatické struktury a principy pravopisu gramatika: zvrtná slovesa, podstatná jména, slovesné vazby věty se spojkou dass zájmena dieser, jeder.. préteritum a perfektum	
Interaktivní řečové dovednosti	- připraví si vyprávění - přednese referát - aktivně se účastní konverzace, udrží ji delší dobu	základní pravidla komunikace v běžné každodenní situaci	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- poslouchat CD - sledovat výslovnost - sledovat video - používat slovníček a slovníky - číst nahlas a snažit se správně vyslovovat	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům autentické materiály – texty opakování učiva 8. Ročníku základní otázky a povely	OSV cvičení smyslového vnímání a zapamatování si slovní zásoby MKV tradice, zvyky VMEGS život dětí v zahraničí MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	odpovídat na jednoduché otázky tvořit / formulovat / otázky požádat o pomoc časovat slovesa, používat je v jednoduchých větách používat zájmena vyjmenovat předložky s 3.,4. Pádem používat předložky pomoci základní slovní zásoby pohovořit na probírané téma správně tvořit větu – slovosled utvořit otázku a rozkaz s pomocí aplikovat zdvořilostní fráze vyjádřit souhlas a nesouhlas	jednoduchá sdělení, zdvořilostní fráze tematické okruhy: pozdravy, pokyny, jména, čísla, barvy, rodina, hračky, školní potřeby, Vánoce, domácí zvířata, činnosti gramatika: základní gramatické struktury a principy pravopisu 1.,4. pád, způsobová slovesa können, müssen, osobní zájmena, další slovesa + časování	
Interaktivní řečové dovednosti	- doplňovat krátké texty - předvést rozhovor s vedením - chápat obsah jednoduchých textů	základní pravidla komunikace v běžné každodenní situaci	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- seznámí se se zvukovou podobou cizího jazyka - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat a základních osobních údajů	poslech angl. písní, videoklipy, časopisy, motivační aktivity k probuzení zájmu o jazyk) reálie Velké Británie škola: pokyny ve třídě, pozdravy, poděkování, školní potřeby, barvy osoby – osobní zájmena slovní zásoba daných okruhů práce se slovníkem	MKV písně a básně anglicky mluvících zemí zvyky a tradice, srovnání příběhů dětí VMEGS život dětí v jiných zemích
Mluvení	pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného (jméno, věk), rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	četba jednoduchých textů sloveso „to be“ vazba „I have got...“ přivlastňovací zájmena číslovky (výrazy +, -, =) vazba „I like..., I don't like....“ jednoduché dialogy	
Čtení s porozuměním	- rozumí jednoduchým slovům (větám), se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu	jednoduché texty v rozsahu slovní zásoby poslech a porozumění jednoduchému projevu - textu intonace ve větě otázka odpověď kladná, záporná člen neurčitý a /an množné číslo podstatných jmen – pravidelných anglická abeceda	

Psaní	• reaguje na jednoduchá písemná sdělení o své osobě (jméno, věk) • napíše jednoduché věty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	základní gramatické struktury – stavba vět, typy vět slovní zásoba odpovídající daným okruhům	
--------------	---	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí jednoduchým pokynům, se kterými se opakovaně setkal - reaguje na pokyny - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	slovní zásoba v komunikačních situacích (jednoduché dialogy na zadaná témata) pozdravy, poděkování pokyny opakovaně užívané ve vyučování jednoduché texty v rámci osvojovaných témat práce se slovníkem (PC)	OSV regulace vlastního chování informace o mé osobě vyjádření svého názoru MKV zvyky a tradice, srovnání význam AJ jako prostředku mezinárodní komunikace komunikace s lidmi z celého světa MV využití PC VMEGS získávání informací o cizích zemích
Mluvení	pozdraví, poděkuje vyjádří souhlas, nesouhlas zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	jednoduché rozhovory na probíraná témata sloveso „to can“ – otázka; odpověď kladná – záporná vazba „there is, there are...“ předložky přídavná jména; jejich stupňování otázky How many? How much? vazba „I am interested in...“ vazba „Let's go to“ I like, I would like, I want číslovky člen určitý the	
Čtení s porozuměním	- rozumí jednoduchým nápisům a pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům, se kterými se opakovaně setkal - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	četba jednoduchých textů poslech a porozumění jednoduchému projevu anglické básničky, říkanky, písničky a jejich reprodukce	

Psaní	• stručně reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (jméno, datum narození) • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	základní gramatické struktury slovní zásoba odpovídající daným tématům základní údaje o své osobě, rodině práce se slovníkem	
--------------	--	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	slovní zásoba odpovídající daným tématům pokyny učitele pokyny na informačních cedulích pozdravy, omluvy vazba „Let's go to...“ vazba „Let me...“ jednoduché texty se slovní zásobou v rámci osvojovaných témat	MKV zvyky a tradice, srovnání význam AJ jako prostředku mezinárodní komunikace komunikace s lidmi z celého světa MV využití PC VMEGS získávání informací o cizích zemích OSV regulace vlastního chování informace o mé osobě vyjádření svého názoru
Mluvení	zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	foneticky správná výslovnost v rozsahu slovní zásoby jednoduché rozhovory se zadanou komunikační situací základní informace o sobě, rodině, škole a dalších osvojovaných tématech časování sloves to have to, to must. Zápor u sloves vazby „I want - I have to“ zájmena tázací příslovce; výraz like ve smyslu přirovnání	
Čtení s porozuměním	- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	základní typy vět (intonace ve větě) texty v rozsahu aktuální slovní zásoby texty s pokyny a informačními nápisy práce se slovníkem	
Psaní	- vyplní základní údaje o - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	základní údaje o své osobě text v rozsahu osvojovaných témat písemné sdělení (reaguje na ně) dopis (struktura – oslovení, rozloučení)	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- čte nahlas a jednoduché věty, opakuje fonetické řady - rozumí každodenním výrazům, pokynům - odpoví na otázku - používá abecední slovník v učebnici - poslouchá CD nahrávky	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům seznámení s předmětem	MKV lidské vztahy OSV řešení problémů, cvičení smyslového vnímání, regulace chování MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	- sdělí informaci o sobě / jméno, věk, bydliště / - pozdraví, osloví i pojmenuje spolužáky - vysloví správně čísla od 1 do 12 a pojmenuje 8 barev - pojmenovává s využitím obrázku členy rodiny - opakuje názvy činností / maluje, učí se, koupe se, ... / - samostatně pojmenuje vlastnosti podle obrázku - pojmenuje dny v týdnu - spočítá dárky, zazpívá jednoduchou koledu - vyjmenuje vybraná domácí zvířata a určí vlastnosti - seznámí se s pořádkem slov ve větě . ? - používá tázací zájmena Was? Wie? Wo? Ve větě - třídí podstatná jména a používá člen ve větách - čte a překládá jednoduchý text, vyjádří nesouhlas	jednoduchá sdělení tematické okruhy: pozdravy, pokyny, jména, číselky, barvy, domov a rodina, hračky, činnosti, vlastnosti - otázka Wie?, Vánoce, zvířata, dny v týdnu gramatika: stavba věty . ?, určitý a neurčitý člen, zápor nein, seznámení s grafickou podobou jazyka základní gramatické struktury a principy pravopisu osobní zájmena, 1.a 4. pád, časování sloves vykání	
Interaktivní řečové dovednosti	- pochopí jednoduchou konverzaci dvou osob / pomalu a pečlivě vyslovovanou / - zapojí se do jednoduché konverzace / pozdraví / - přednese jednoduché básničky a říkadla	základní pravidla komunikace	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- čte nahlas a foneticky správně jednoduché texty - rozumí základním frázím - odpoví na otázku - používá abecední slovník - rozumí jednoduchým pokynům	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům	OSV řešení problémů, rozvíjí schopnost dialogu MKV lidské vztahy MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	sdělí ústně informaci o rodině pozdraví, osloví i pojmenuje spolužáky pojmenuje školní potřeby pojmenovává s využitím obrázku členy rodiny opakuje názvy činností / maluje, učí se, koupe se, ... / samostatně pojmenuje vlastnosti podle obrázku pojmenuje oblečení / základní /, popíše obličej tvoří antonyma klein x gross, alt x neu krátce vypráví na téma daného okruhu aplikuje pořádek slov ve větě . ? časuje slovesa třídí podstatná jména a používá člen ve větách čte a překládá jednoduchý text, vyjádří nesouhlas	jednoduchá sdělení - práce se slovní zásobou tematické okruhy: pozdravy, pokyny, jména, čísla, barvy, rodina, školní potřeby, činnosti, vlastnosti, tradice, oděv, všední den, volný čas gramatika: stavba věty . ?, určitý a neurčitý člen, zápor nein, otázky a odpovědi, časování sloves antonyma základní gramatické struktury a principy pravopisu stupňování, préteritum sein, haben	
Interaktivní řečové dovednosti	- pochopí jednoduchou konverzaci dvou osob / pomalu a pečlivě vyslovovanou / - zapojí se do jednoduché konverzace se spolužákem - přednese jednoduché básničky a říkadla	základní pravidla komunikace	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti	- čte nahlas a správně jednoduché texty se známou slovní zásobou - rozumí základním frázím a jednoduchým větám - rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně - používá dvojjazyčný slovník - vyhledá v textu informaci a odpověď na otázku	základní pravidla výslovnosti, slovní zásoba k textům autentické materiály - texty	OSV plánování volného času vyjádří žádost rozvíjí schopnost monologu VMEGS objevujeme Evropu, naši sousedé MV využití PC, video
Produktivní řečové dovednosti	sdělí informaci o rodině písemně i ústně reprodukuje ústně obsah promluvy a jednoduché konverzace používá základní slovní zásobu pracuje s mapou orientuje se v čase - ráno, dopoledne, večer časuje s pomocí způsobová slovesa - wollen, sollen vyjmenuje předložky k příslušnému pádu používá správně předložkové vazby orientuje se v préteritu položí otázku a umí odpovědět na dotaz	jednoduchá sdělení fráze tématické okruhy: zájmy, hobby, byt, cestování, rodina, oblečení gramatika: časování, předložky 3.,4. pád, vyjádření času, préteritum pravidelných a nepravidelných sloves základní gramatické struktury a principy pravopisu	
Interaktivní řečové dovednosti	- pochopí jednoduchou konverzaci dvou osob - zapojí se do jednoduché konverzace vedené učitelem	základní pravidla komunikace v běžné každodenní situaci	

Matematika

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Předmět: Matematika

Vypracovala: Mgr. Jana Vaňková

Charakteristika předmětu:

Předmět **Matematika** je vyučován od prvního do devátého ročníku ZŠ. Časová dotace je 24 hodin týdně na 1. stupni a 16 hodin týdně na 2. stupni.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) činí časová dotace 22 hodin týdně na 1. stupni a 20 hodin týdně na 2. stupni, je pro ně v ŠVP rozpracována minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů.

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Výuka matematiky je založena na praktických činnostech. Využívá matematických dovedností v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy a symboly, procvičují matematické postupy a způsoby jejich užití v praxi.

Matematika prolíná celým základním vzděláváním, postupně pomáhá žákům získávat matematickou gramotnost a učí je dovednostem využitelným v praktickém životě

Žáci se učí **používat digitální nástroje pro získávání znalostí** (IAT, kalkulátory, software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v oblasti numerického počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací. **Žáci vyhledávají příležitosti, jak využít digi kompetence k učení a osobnímu rozvoji + využívají nové technologie + tabulky, šablony a prostředí Google disk.**

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen **na čtyři tematické okruhy:**

- Čísla a početní operace (na druhém stupni Číslo a proměnná)
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy

Do vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace jsou zařazena tato průřezová témata:

- Environmentální výchova
- Výchova demokratického občana
- Mediální výchova
- Osobnostní a sociální výchova

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Výuka probíhá ve skupině více ročníků. I přes komplikovanost výuky v malotřídním kolektivu vytváříme podnětné a vstřícné pracovní prostředí umožňující žákům rozvíjení vnitřního potenciálu. Při práci je uplatňován diferencovaný a individuální přístup.

Vzhledem k možnostem a schopnostem zdravotně postižených žáků neklademe důraz na přesnost rýsování, rychlost výpočtů, dáváme časový prostor na řešení slovních úloh a jejich rozbor, maximálně využíváme názor. Zaměřujeme se na důkladné pochopení dané problematiky.

V rámci možností, s přihlédnutím ke zdravotním zvláštnostem žáků – zjednodušujeme (kalkulátory, tabulky násobků, tabulky převodů jednotek, určité typy výukových programů).

Žáci se specifickými poruchami pracují podle IVP (Individuálního vzdělávacího programu), který je sestaven podle jejich schopností a tempa.

Při ověřování vědomostí a dovedností žáků využíváme testy, pracovní listy, pracovní sešity, učebnice, tabulky a výukové programy na PC.

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy. Rozvíjí paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení apod.

Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Matematice směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- pracovat s textem, s různými informačními zdroji - formulovat myšlenky - vypracovávat úkoly podle pokynů srozumitelně formulovaných - pracovat s počítačem - chápat souvislosti - zapojovat všechny smysly	učebnice, počítačové výukové programy, pracovní sešity, pracovní listy, názorné pomůcky (modely těles, rovinných obrazců, číselné osy), domácí příprava, kompenzační pomůcky (modely těles a rovinných obrazců)	- plní zadaný úkol - orientuje se v daném výukovém programu - samostatně pracuje podle kartiček, s kalkulaátorem - žák jasně odpovídá na dotazy ústní i písemnou formou
k řešení problémů	- seznamovat žáka s problémem - poradit způsoby řešení - řešit problémy na jednoduchých modelových situacích - nastítnit žákovi možnosti správného řešení - navrhnout způsoby řešení problémů - zadávat samostatné úkoly - předkládat kontrolní cvičení - hodnotit průběžně	výklad, praktické ukázky, praktické úkoly, výukové programy, návodné otázky, práce s názornými pomůckami, kontrola, důslednost, pochvala a povzbuzení hodnocení	- soustředí se na výklad - pracuje s výukovými programy - dokáže reagovat na návodné otázky - aplikuje získané vědomosti - učí se zodpovědnosti
komunikativní	- vyjadřovat myšlenky, postupy a názory v logickém sledu - rozvíjet logické myšlení žáků - pracovat s počítačem - zařazovat verbální, neverbální i alternativní metody do výuky	dialog, popis obrázku, schématu, mluvní vzor učitele, PC výukové programy	- plynně hovoří vzhledem k individuálním možnostem - výstižně popíše situaci - naslouchá, co je mu sdělováno - zvládne komunikaci na PC

sociální a personální	• spolupracovat v týmu a utvářet příjemnou atmosféru v týmu • vychovávat k ohleduplnosti a čestnosti • pěstovat u žáků smysl pro povinnost a spravedlnost • podporovat samostatnost žáků a rozvíjet silné stránky jeho osobnosti	skupinová práce, diskuse, povzbuzování a kladná motivace, pochvala, osobní příklad	• spolupracuje při řešení daného úkolu • spolupracuje v kolektivu • respektuje mínění druhých • pomáhá handicapovaným
občanské	• podporovat kamarádské vztahy a vzájemnou pomoc • vštěpovat žákům ohleduplnost ke zdraví svých spolužáků • ukazovat svým příkladem správné mezilidské vztahy a formovat je u žáků	pochvala, kritika, příklad, plnění domácích úkolů	• podle svých možností pomůže spolužákovi • chová se kamarádsky • pomáhá potřebným • plní své školní povinnosti • chová se slušně ke svým spolužákům i dospělým
pracovní	• dokončit započatou práci • spolupracovat ve skupině • zadávat samostatné práce • využít znalostí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost	rozfázování práce, přiměřené pracovní postupy, individuální přístup, důslednost a kontrola, společné řešení problémů	• dokončí práci • naplánuje si postup • pracuje v týmu • samostatně řeší zadaný úkol
digitální	• využívat digitální technologie • ovládat běžně používaná digitální zařízení • vytvářet digitální obsah - tabulku • sdílet data, odkazovat na zdroje • využívat zájem a možnosti zpracování • zadávat skupinové a samostatné práce	skupinová a individuální práce, přehledné řešení, sdílení informací, domácí úkoly, on-line aktivity výuka, formativní hodnocení, vzájemná komunikace, propojení s reálným životem	• používá digitální technologie • ovládá běžně používaná digitální zařízení • vytváří digitální obsah - tabulku • sdílí a ukládá data a informace • řeší zadaný úkol • zvládne nové postupy, aplikační úlohy

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Matematice směřují k utváření klíčových kompetencí - minimální doporučená úroveň

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy – učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- pracovat s textem, s různými informačními zdroji - formulovat myšlenky - vypracovávat úkoly podle pokynů srozumitelně formulovaných - pracovat s počítačem - chápat souvislosti - zapojovat všechny smysly	učebnice, počítačové výukové programy, pracovní sešity, pracovní listy, názorné pomůcky (modely těles, rovinných obrazců, číselné osy), domácí příprava, kompenzační pomůcky (modely těles a rovinných obrazců)	- plní zadaný úkol - orientuje se v daném výukovém programu - samostatně pracuje podle kartiček, s kalkulátorem - žák jasně odpovídá na dotazy ústní i písemnou formou
k řešení problémů	- seznamovat žáka s problémem - poradit způsoby řešení - řešit problémy na jednoduchých modelových situacích - nastítnit žákovi možnosti správného řešení - navrhnout způsoby řešení problémů - zadávat samostatné úkoly - předkládat kontrolní cvičení - hodnotit průběžně	výklad, praktické ukázky, praktické úkoly, výukové programy, návodné otázky, práce s názornými pomůckami, kontrola, důslednost, pochvala a povzbuzení hodnocení	- soustředí se na výklad - pracuje s výukovými programy - dokáže reagovat na návodné otázky - aplikuje získané vědomosti - učí se zodpovědnosti
komunikativní	- vyjadřovat myšlenky, postupy a názory v logickém sledu - rozvíjet logické myšlení žáků - pracovat s počítačem - zařazovat verbální, neverbální i alternativní metody do výuky	dialog, popis obrázku, schématu, mluvní vzor učitele, PC výukové programy	- plynně hovoří vzhledem k individuálním možnostem - výstižně popíše situaci - naslouchá, co je mu sdělováno - zvládne komunikaci na PC

sociální a personální	• spolupracovat v týmu a utvářet příjemnou atmosféru v týmu • vychovávat k ohleduplnosti a čestnosti • pěstovat u žáků smysl pro povinnost a spravedlnost • podporovat samostatnost žáků a rozvíjet silné stránky jeho osobnosti	skupinová práce, diskuse, povzbuzování a kladná motivace, pochvala, osobní příklad	• spolupracuje při řešení daného úkolu • spolupracuje v kolektivu • respektuje mínění druhých • pomáhá handicapovaným
občanské	• podporovat kamarádské vztahy a vzájemnou pomoc • vštěpovat žákům ohleduplnost ke zdraví svých spolužáků • ukazovat svým příkladem správné mezilidské vztahy a formovat je u žáků	pochvala, kritika, příklad, plnění domácích úkolů	• podle svých možností pomůže spolužákovi • chová se kamarádsky • pomáhá potřebným • plní své školní povinnosti • chová se slušně ke svým spolužákům i dospělým
pracovní	• dokončit započatou práci • spolupracovat ve skupině • zadávat samostatné práce • využít znalostí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost	rozdělování práce, přiměřené pracovní postupy, individuální přístup, důslednost a kontrola, společné řešení problémů	• dokončí práci • naplánuje si postup • pracuje v týmu • samostatně řeší zadaný úkol
digitální	• využívat digitální technologie • ovládat běžně používaná digitální zařízení • vytvářet digitální obsah v tabulce • sdílet data podle návodu • využívat zájem o práci s IT • zadávat skupinové a samostatné práce s případným vedením	skupinová a individuální práce, přehledné řešení, sdílení informací, domácí úkoly, on-line aktivity a výuka, formativní hodnocení, vzájemná komunikace, propojení s reálným životem	• používá digitální technologie • ovládá běžně používaná digitální zařízení • vytváří digitální obsah - tabulku s pomocí • sdílí data a informace s dopomocí • řeší zadaný úkol - dílčí kroky • zvládne postupně nové postupy

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	- rozlišuje význam slov první x poslední, méně x více, větší x menší, rovno - počítá předměty v daném souboru - vytvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků - používá matematické symboly +, -, =, <, > - porovnává čísla a soubory prvků do 20-ti - přečte a zapíše čísla 0-20 - seřadí čísla podle velikosti - zobrazí čísla do 20-ti na číselné ose - přečte, zapíše a vyřeší příklady na sčítání a odčítání do 20-ti bez přechodu desítky - řeší s pomocí jednoduché slovní úlohy	Obor přirozených čísel 0-20	OSV cvičení smyslového vnímání pozornosti vůči odlišnostem, soustředění VDO výchova k samostatnosti a přesnosti MV seznámení s PC EVV výchova k životnímu prostředí (pořádek ve třídě)
Závislost, vztahy a práce s daty	pojmenuje a zapíše značku pro metr, litr, kilogram, korunu	Jednotky	
Geometrie v rovině a v prostoru	- orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, pod, nad) - rozumí geometrickým pojmům (před, za, hned před, hned za)	Orientace v prostoru	
	- rozlišuje a pojmenuje základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) - modeluje rovinné útvary (špejle, plastelína)	Základní útvary v rovině	
	rozezná základní jednoduchá tělesa (krychle, koule)	Základní útvary v prostoru	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	• počítá po jedné na konkrétních předmětech • čte a píše čísla 0-5 • vytvoří konkrétní soubor • s pomocí řeší jednoduché slovní úlohy • používá matematické symboly +, -, =, <, > • seřadí čísla podle velikosti • přečte, zapíše a vypočítá příklad na + a -	obor přirozených čísel 0-5 zápis a rozklad čísel číselná osa porovnávání čísel	OSV cvičení rozvoje smyslového vnímání MV práce s PC, výukové programy VDO výchova k samostatnosti
Závislosti, vztahy a práce s daty	aplikuje pojmy malý x velký, stejně-více-méně orientuje se v číselné řadě - osvojí si pojmy první, poslední, před, za hraje si na obchod s využitím dětských peněz orientuje se v prostoru - pojmy hned před, hned za, nahoře-dole	základní orientace v prostoru a čase manipulační činnosti s konkrétními předměty	
Geometrie v rovině a v prostoru	• rozlišuje tvary • pojmenuje čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník • orientuje se na stránce - nahoře, dole • rozpozná tvary - koule, válec, krychle	základní útvary roviny a prostoru Nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	vyřeší a zapíše příklady na sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes desítku	Obor přirozených čísel 0-20	OSV cvičení dovednosti zapamatování VDO výchova k sebekontrolě MV samostatná práce na PC (dětské výukové programy)
	- spočítá prvky daného souboru v oboru do 100 - vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, s papírovými penězi) s daným počtem prvků do 100 - přečte, zapíše a porovná čísla - v oboru do 100 - zakreslí čísla do 100 na číselnou osu - zapíše čísla vzestupně i sestupně - sčítá a odčítá čísla v oboru do 100 s přechodem přes desítku - řeší a zapíše jednoduché slovní úlohy do předtištěného textu a napíše odpověď	Obor přirozených čísel 0-100	
	- ovládá násobkové řady 2, 3, 4, 5 - násobí a dělí v oboru násobílek 2, 3, 4, 5	Násobilka	
Závislost, vztahy a práce s daty	počítá s papírovými penězi v hodnotě do 100Kč	Práce s papírovými penězi	
	orientuje se v čase během dne (příchod, odchod ze školy, počet hodin během výuky apod.)	Orientace v čase	
Geometrie v rovině a v prostoru	- nakreslí křivé a rovné čáry - změří délku úsečky na centimetry - zná pojem bod, úsečka, přímka - narýsuje bod, úsečku a přímku a správně je označí - narýsuje přímku a úsečku dané délky s přesností na centimetry	Základní útvary v rovině	
	pozná základní jednoduchá tělesa (krychli, kvádr, kouli, válec)	Základní útvary v prostoru	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	- čte, píše a používá číslice v oboru do 10 - sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 10 - porovná množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 10 - používá matematické pojmy +, -, =, <, > - rozkládá čísla v oboru do 10 - řeší s pomocí jednoduché slovní úlohy na + a -	obor přirozených čísel 0-10	OSV cvičení rozvoje smyslového vnímání MV práce s PC výukové programy VDO výchova k samostatnosti
Závislosti, vztahy a práce s daty	používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, vedle	základní orientace v prostoru a v čase	
	- modeluje jednoduché situace podle pokynů s využitím pomůcek - orientuje se v prostoru při hře se stavebnicemi, krychlemi	manipulační činnosti s konkrétními předměty	
	uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi s pomocí učitele	platidla	
Geometrie v rovině a v prostoru	- rozlišuje tvary - pojmenuje čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník - pojmenuje kouli, válec, krychli - seznámí se s pravítkem - rozezná přímku a úsečku	základní útvary roviny a prostoru nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	• násobí a dělí v oboru malé násobilky • řeší slovní úlohy vedoucí ke dvěma početním výkonům s pomocí (např. sčítání, násobení)	Násobilka	OSV utužování kolektivu (řešení problémů) VDO vzájemná komunikace a spolupráce EVV výchova k životnímu prostředí, využití odpadních materiálů (výroba papírových peněz)
	• sčítá a odčítá dvojčíselná čísla bez přechodu desítky pamětně • sčítá a odčítá dvojčíselná čísla písemně	Obor přirozených čísel 0-100	
	• přečte, zapíše a porovná trojčíselná čísla • vytvoří konkrétní soubor s daným počtem prvků (papírové peníze, řádové počítadlo) • zakreslí dané číslo do 1000 na číselné ose • seřídí vzestupně a sestupně čísla v oboru do 1000 • sčítá a odčítá z paměti v oboru do 1000 jednodušší příklady typu (750+7, 840-20 apod.) • sčítá a odčítá trojčíselná čísla písemně • zaokrouhlí s pomocí na desítky a stovky • řeší a zapisuje s dopomocí do sešitu jednoduché slovní úlohy	Obor přirozených čísel 0-1000	
Závislost, vztahy a práce s daty	ovládá základní jednotky délky, hmotnosti a času	Jednotky délky, hmotnosti a času	
Geometrie v rovině a v prostoru	• narýsuje a správně označí bod, přímku, polopřímku, úsečku • porovná a změří délku úsečky s přesností na milimetry • určí obvod jednoduchého rovinného útvaru (čtverec, obdélník, trojúhelník) sečtením délek jeho stran	Základní útvary v rovině	
	• rozezná, pojmenuje a popíše základní jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, koule, válec, kužel)	Základní útvary v prostoru	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	- čte, píše a používá číslice 11- 20 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 20 s přechodem desítky - rozkládá čísla v oboru do 20 - zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 - počítá a čte 10 v oboru do 100 - zapiše a používá matematické pojmy +,-, =,<,>	obor přirozených čísel 0-100 sčítání a odčítání v oboru do 20 porovnávání čísel v oboru do 20 zápis a rozklad čísel v desítkové soustavě do 100 slovní úlohy a jejich tvoření v oboru do 20 násobky dvou	
Závislosti, vztahy a práce s daty	- orientuje se v prostoru a používá výrazy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - doplňuje jednoduché tabulky a posloupnosti s použitím čísel v oboru do 20 - manipuluje s drobnými mincemi a přitom uplatňuje matematické znalosti - orientuje se na číselné ose v oboru do 20	úlohy na orientaci v prostoru a v čase manipulační činnosti s konkrétními předměty orientace na číselné ose peníze - manipulace s mincemi práce s tabulkami	
Geometrie v rovině a v prostoru	- rozlišuje základní geometrické tvary - pojmenuje čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník - narýsuje podle svých možností úsečku a označí ji - změří délku pravítkem - pojmenuje, vymodeluje základní tělesa	základní útvary v rovině - bod, přímka, úsečka, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh rýsování podle pravítka měření délky pravítkem základní útvary v prostoru nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	- ovládá dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem - řeší slovní úlohy typu n-krát více, n-krát méně	Násobení a dělení	OSV zvládání učebních problémů MV Seznámení s Internetem
	- přečte a zapíše čísla v oboru 10 000-1 000 000 - daná čísla porovná a najde na číselné ose - sčítá a odčítá z paměti (jednodušší typy příkladů) i písemně v oboru do 1 000 000 - zaokrouhlí s pomocí na tisíce a desetitisíce - řeší a zapisuje složené slovní úlohy s dopomocí	Přirozená, celá a desetinná čísla 10 000 -1 000 000	
	- zlomek napíše a přečte - vyznačí na celku $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{10}$ - řeší příklady a určí $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{10}$ z daného počtu - sčítá zlomky se stejným jmenovatelem	Zlomky	
Závislost, vztahy a práce s daty	vyhledá a třídí data	Závislosti a jejich vlastnosti	
Geometrie v rovině a v prostoru	- určí vzájemnou polohu dvou přímek - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou - sestrojí kolmici s pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce - narýsuje a označí základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice) - vypočítá s užitím vzorce obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku - řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obvodu obdélníku a čtverce - pozná osově souměrné útvary - určí osu souměrnosti překládáním	Základní útvary v rovině	

	rozezná, pojmenuje a popíše základní jednoduchá tělesa (jehlan, kužel)	Základní útvary v prostoru	
--	--	----------------------------	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 - sčítá a odčítá jednociferná a dvojciferná čísla do 100 - určí sudá a lichá čísla s názorem - zapiše jednoduchou slovní úlohu s návodem - odřiká násobkové řady, pracuje s tabulkou násobků - orientuje se na číselné ose - používá kalkulátor	obor přirozených čísel do 100 násobilka čísel 2 až 10 v oboru do 100 sčítání a odčítání číselná osa	OSV cvičení dovednosti zapamatování MV práce s PC, výukové programy VDO výchova k samostatnosti a sebekontroly
Závislosti, vztahy a práce s daty	- určuje čas s pomocí a s přesností na čtvrt hodinu - manipuluje s penězi a procvičuje matematické znalosti - orientuje se a čte v jednoduché tabulce s pomocí - vyhledá a s pomocí třídí jednoduchá data	základní jednotky - délka, objem, hmotnost a čas manipulační činnosti s konkrétními předměty tabulky	
Geometrie v rovině a v prostoru	- pojmenuje základní útvary trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník - pojmenuje rovnoběžky a různoběžky - pracuje s pravítkem - pojmenuje krychli, kvádr, kouli, válec - pojmenuje bod, přímku, úsečku	základní útvary v rovině základní útvary v prostoru Nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	řeší jednoduché praktické slovní úlohy	číselné a obrázkové řady doplňovačky	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	- čte a zapíše čísla v oboru do 1 000 000 a přes 1 000 000 - porozumí významu znaku „–“, a záporné číslo vyznačí na ose - porovná čísla a znázorní je na číselné ose - sčítá, odčítá písemně přirozená čísla v oboru 1 000 000 - zaokrouhlí na 100 000 a 1 000 000	Přirozená čísla do 1 000 000 a přes 1 000 000	OSV zodpovědný přístup ke školním povinnostem MV vyhledávání informací na PC EVV vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- násobí písemně až čtyřciferným činitelem - dělí písemně jednociferným a dvojciferným dělitelem - řeší slovní úlohy typu n-krát více, n-krát méně	Násobení a dělení	
	- zapíše, přečte a znázorní desetinné číslo řádu desetin a setin na číselné ose - zaokrouhlí dané desetinné číslo řádu desetin na celky - sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin - násobí a dělí desetinná čísla 10	Desetinná čísla Zápis a znázornění čísla v desítkové soustavě	
	- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem - modeluje a určí část celku - používá zápis ve formě zlomků	Zlomky	
	rozezná základní římské číslice	Římské číslice	
Závislost, vztahy a práce s daty	čte a sestavuje jednoduché tabulky /graf/	Grafy a tabulky	
Geometrie v rovině a v prostoru	narýsuje pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník	Základní útvary v rovině	
	- pojmenuje základní jednotky obsahu - vypočítá s užitím vzorce obsah čtverce a obdélníku	Jednotky obsahu	
	vypočítá povrch krychle se čtením obsahů jejich podstav a stěn	Povrch krychle	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace	- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 - rozeznává sudá a lichá čísla - zapiše jednoduchou slovní úlohu s návodem - tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení - zaokrouhluje na 10,100 - numeruje do 1000 - sčítá a odčítá pamětně, písemně dvouciferná čísla - používá kalkulaátor	obor přirozených čísel do 1000 sčítání a odčítání - pamětné a písemné násobení a dělení zápis a rozklad čísel číselná osa	OSV zvládání problémů, práce v týmu EVV vztah člověka k prostředí MV samostatná práce, práce s PC výukové programy
Závislosti, vztahy a práce s daty	prevádí jednotky času v běžných situacích s pomocí	základní jednotky - délka, obsah, hmotnost a čas	
	manipuluje s penězi a procvičuje matematické znalosti	manipulační činnosti s konkrétními předměty	
	- orientuje se a čte v jednoduché tabulce - vyhledává a s pomocí třídí jednoduchá data podle návodu	tabulky	
Geometrie v rovině a v prostoru	- rýsuje a měří úsečky / cm, mm / - rýsuje pravý úhel - kolmice, rovnoběžky - rýsuje čtverec, obdélník, kružnici, osovou souměrnost - pracuje s kružítkem - určuje obsah pomocí čtvercové sítě, základní jednotky obsahu - vypočítá obvod mnohoúhelníku	základní útvary v rovině Nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	
	pojmenuje kvádr, krychli, válec, kouli a jehlan a popíše vrcholy a strany	základní útvary v prostoru Nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	řeší jednoduché praktické slovní úlohy	číselné a obrázkové řady doplňovačky	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná	- čte, zapisuje, porovnává, zaokrouhluje, zobrazuje na číselné ose - provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti, písemně i s pomocí kalkulačky - poznává číselné řady - řeší jednoduché slovní úlohy	přirozená čísla, jejich zápis a zobrazení na číselné ose číslo 0 porovnávání a zaokrouhlování početní operace řešení slovních úloh	OSV odhad a určení, např. ceny nákupu OSV určení obvodu a obsahu pozemku, pokoje ...
	- čte, zapisuje, porovnává a zaokrouhluje desetinná č. - provádí početní operace z paměti i písemně - provádí odhady, kontrolu výpočtů (používá kalkulačku) - řeší jednoduché slovní úlohy - převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti	čtení a zápis desetinných čísel porovnávání a zaokrouhlování početní operace aritmetický průměr převody jednotek délky, obsahu a hmotnosti	
	- pracuje s pojmy násobek, dělitel - používá znaky dělitelnosti - pracuje s prvočíslem a číslem složeným - užívá a určuje společné násobky a dělitele včetně nejmenšího násobku a největšího dělitele	násobek, dělitel, znaky dělitelnosti prvočíslo, číslo složené společný násobek, dělitel	
Závislosti, vztahy a práce s daty	- vyhledá data - porovná jednoduché soubory dat - používá aritmetický průměr v praktickém životě	závislosti a data	
Geometrie v rovině a prostoru	- užívá a rozlišuje pojmy bod, přímka, polopřímka, úsečka a průsečík - rozpoznává a rýsuje rovnoběžky, různoběžky a čtverec - sestrojuje obdélník, čtverec, trojúhelník a kružnici - počítá obvod a obsah obdélníku a čtverce	bod, přímka, polopřímka, kružnice vzájemná poloha přímek rýsování trojúhelníku, čtverce, obdélníku technické písmo obsah obdélníku a čtverce, jednotky obsahu	
	- črtá síť těles - črtá obraz těles ve volném rovnoběžném promítání - užívá a převádí jednotky objemu - převádí jednotky obsahu	síť těles, zobrazování těles jednotky objemu objem těles povrch těles	

	• využívá znalosti o obsahu čtverce a obdélníku při výpočtu povrchu • řeší jednoduché slovní úlohy • využívá kalkulaátor		
	• používá pojem úhel • sestrojí a měří úhly • provádí operace s úhly • sestrojí osu úhlu • pracuje s pojmy přímý, pravý, ostrý a tupý úhel, úhel vrcholový a vedlejší	pojem úhlu, jeho rýsování osa úhlu jednotky velikosti úhlu a měření ostrý, tupý, pravý a přímý úhel početní operace s úhly úhly vedlejší a vrcholové	
	• črtá a sestrojuje obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti • pracuje s pojmy osově souměrný útvar, útvar shodný	pojem osově souměrnosti shodné útvary osově souměrné útvary	
	• črtá a rýsuje trojúhelník • rýsuje výšku, těžnice, kružnici opsanou a vepsanou • pracuje s vnitřními a vnějšími úhly v trojúhelníku • rozeznává trojúhelníky pravoúhlé, tupoúhlé, ostroúhlé, rovnoramenné a rovnostranné • počítá obvod trojúhelníku	pojem, druhy vnitřní a vnější úhly trojúhelníku těžnice, výšky kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	

Matematika – minimální doporučená úroveň
6. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná	- čte, píše, porovnává, rozkládá čísla v oboru do 1000 - orientuje se na číselné ose - zapisuje slovní úlohu s návodem - dělí se zbytkem v oboru do 100 - písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí - zaokrouhluje na 10, 100, 1000 - používá kalkulátor	obor přirozených čísel do 1000, číselná osa sčítání a odčítání - pamětné a písemné násobení a dělení, násobky 100 zápis a rozklad čísel dělení se zbytkem v oboru do 100	OSV řešení problémů, zodpovědný přístup k plnění povinností MV samostatná práce, práce s PC, výukové programy VDO výchova k samostatnosti a komunikaci
Závislosti, vztahy a práce s daty	- procvičuje praktické převody jednotek - manipuluje s penězi a procvičuje matematické znalosti - orientuje se, čte a doplňuje v tabulce - vyhledá, třídí a porovnává jednoduchá data podle návodu	jednotky - délka, obsah, hmotnost a čas manipulační činnosti a početní úkony s penězi tabulky závislosti a data	
Geometrie v rovině a v prostoru	- rýsuje, měří, porovnává a přenáší úsečky - rýsuje, vyznačí a popisuje úhly - pravý, ostrý, tupý - rýsuje čtverec, obdélník, kružnici, trojúhelník, osu úhlu, úsečky a osu souměrnosti - zobrazuje jednoduchá tělesa - pojmenuje kvádr, krychli, válec, kouli, jehlan a určí vrcholy a strany	rovinné útvary prostorové útvary metrické úlohy konstrukční úlohy nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	- řeší jednoduché praktické slovní úlohy - doplňuje řady - řeší úlohy na prostorovou představivost - používá kalkulátor	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie praktické geometrické úlohy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná	- čte, zapisuje a zobrazuje celá čísla na číselné ose - pracuje s pojmy kladné, záporné a opačné číslo - určuje absolutní hodnotu - porovnává celá čísla - provádí početní operace	čtení, zápis a zobrazení celých čísel na číselné ose porovnávání celých čísel opačné číslo absolutní hodnota početní operace s celými čísly	OSV práce s mapou, využití poměru v domácnosti (vaření, míchání barev, ...), slevy EVV stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek
	- zapisuje zlomkem část celku - porovnává zlomky - převádí desetinná a smíšená čísla na zlomky a naopak - provádí početní operace v oboru kladných racionálních čísel - pracuje s pojmem racionální číslo - uspořádává racionální čísla a rozšiřuje na ně početní operace	čtení a zápis zlomku vztah mezi zlomkem a celkem porovnávání zlomků převrácený zlomek, smíšené číslo početní operace se zlomky složený zlomek vztah mezi zlomkem a desetinným číslem pojem racionální číslo uspořádání a operace s racionálními čísly	
	- pracuje s pojmem poměr - zvětšuje, zmenšuje a rozděluje hodnoty v daném poměru - upravuje poměr vyjádřený racionálními čísly - řeší jednoduché slovní úlohy - pracuje s měřítkem mapy	pojem poměr zvětšování, zmenšování a rozdělování v daném poměru měřítko mapy	
	- pracuje s pojmy přímá a nepřímá úměrnost - řeší slovní úlohy - seznamuje se s trojčlenkou a jejím využitím	pojem přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka	
	- vyjadřuje část celku procentem i zlomkem a naopak - řeší slovní úlohy - využívá trojčlenku k výpočtu - pracuje s pojmem promile - používá kalkulátor	vztah zlomek - počet procent základ, část, počet procent úrok slovní úlohy promile	

Závislosti, vztahy a práce s daty	- vyjadřuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjadřuje úměrnost grafem	závislosti a data funkce	
Geometrie v rovině a prostoru	- pracuje s pojmem shodnost - využívá vět o shodnosti trojúhelníků v konstrukčních úlohách	pojem shodnost věty o shodnosti	
	- pracuje s pojmem rovnoběžník a obecný čtyřúhelník - rozlišuje různé typy rovnoběžníků - sestrojuje rovnoběžníky, pracuje s jejich vlastnostmi - počítá obvod a obsah rovnoběžníku - řeší jednoduché slovní úlohy	pojem a vlastnosti konstrukce rovnoběžníku obsah a obvod rovnoběžníku obsah trojúhelníku	
	- pracuje s pojmem lichoběžník a s jeho vlastnostmi - využívá vlastnosti lichoběžníku při jeho konstrukci - rozlišuje různé typy lichoběžníků - počítá obvod a obsah - řeší jednoduché slovní úlohy	vymezení pojmu lichoběžník vlastnosti a rozdělení konstrukce obvod a obsah	
	- pracuje s pojmem hranol - črtá jeho obraz ve volném rovnoběžném promítání - počítá objem a povrch - řeší jednoduché slovní úlohy, při kterých používá kalkulátor	pojem n-boký hranol a pravidelný n-boký hranol objem a povrch jednoduché slovní úlohy	
	- črtá a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti - pracuje s pojmem útvar středově souměrný	pojem středová souměrnost sestrojení obrazu ve středové souměrnosti útvary středově souměrné	

Matematika – minimální doporučená úroveň
7. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná	- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 10 000 - zaokrouhluje čísla do 10 000 - vyřeší jednoduchou slovní úlohu s pomocí - písemně sčítá a odčítá do 10 000 - násobí a dělí 10, 100, 1 000 - násobí a dělí jednociferným i dvojciferným činitelem - používá kalkulátor	obor přirozených čísel do 10 000 sčítání a odčítání - písemné do 10 000 násobení a dělení 10, 100, 1 000 násobení a dělení - jednociferným i dvojciferným činitelem číselná osa numeruje do 100 000	OSV řešení problémů, zodpovědný přístup k plnění povinností MV samostatná práce, práce s PC, výukové programy, vyhledávání informací VDO výchova k samostatnosti, kontrole a spolupráci
Závislosti, vztahy a práce s daty	- převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu a času - v běžných situacích pomocí násobení a dělení 10, 100, 1000 - manipuluje s penězi a procvičuje matematické znalosti - orientuje se a čte v tabulce v oboru do 1 000 000	převody jednotek - délky, objemu, hmotnosti a času manipulační činnosti s konkrétními předměty tabulky závislosti a data	
Geometrie v rovině a v prostoru	- rýsuje úhly dané velikosti - rýsuje trojúhelník podle daných délek stran a velikostí úhlů - pracuje s kružítkem a úhломěrem - vypočítá obvody rovinných obrazců - rýsuje pravidelný šesti a osmiúhelník	rovinné útvary prostorové útvary metrické úlohy konstrukční úlohy nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	řeší jednoduché praktické slovní úlohy	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie praktické geometrické úlohy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná	určuje druhou mocninu a druhou odmocninu pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru	druhá mocnina druhá odmocnina	EVV ochrana životního prostředí OSV zavlažování pozemků OSV objem a povrch nádrže, bazénu, ...
	- definuje Pythagorovu větu - užívá Pythagorovu větu k řešení jednoduchých úloh z praktického života	Pythagorova věta v rovině	
	- určuje mocniny s přirozeným mocnitelem - provádí základní početní operace s mocninami - zapiše číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin ve tvaru $a \cdot 10^n$	mocniny s přirozeným mocnitelem operace s mocninami s přirozeným mocnitelem a jejich vlastnosti zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti	
	- určuje hodnotu daného číselného výrazu - zapiše slovní text pomocí výrazů	číselný výraz hodnota číselného výrazu proměnná výrazy s proměnnou	
	- užívá pojem mnohočlen - rozezná jednočlen od mnohočlenu - násobí mnohočlen jednočlenem - upravuje mnohočlen vytýkáním před závorku - násobí dvojčlen dvojčlenem - užívá vzorce	Mnohočlen sčítání a odčítání mnohočlenů násobení mnohočlenu jednočlenem násobení mnohočlenu mnohočlenem vytýkání před závorku užití vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$	
	- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku - vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce - řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k řešení lineárních rovnic	Rovnost vlastnosti rovnosti lineární rovnice s jednou neznámou kořen lineární rovnice ekvivalentní úpravy lineárních rovnic zkouška jednoduché slovní úlohy	

Geometrie v rovině a prostoru	• sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodu kružnic • sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice • využívá Thaletovu větu v praxi • určí vzájemnou polohu přímky a kružnice • vypočítá obsah a obvod kruhu, délku kružnice	kruh a kružnice vzájemná poloha kružnice a přímky - tečna, sečna, vnější přímka tětíva vzájemná poloha dvou kružnic (středná) délka kružnice, číslo π obsah kruhu Thaletova věta	
	• načrtne válec a jeho síť • vypočítá objem a povrch válce • užívá pojmy kruh, kružnice, válec v praktických situacích • řeší jednoduché slovní úlohy na výpočet obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce • k výpočtům používá kalkulátor	Válec síť válce, podstavy plášť válce objem válce povrch válce	
	• používá základní pravidla rýsování • sestrojí osu úsečky, osu úhlu • sestrojí rovnoběžky a danou přímkou v dané vzdálenosti • sestrojí soustředné kružnice • sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě, tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice • sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu • sestrojí jednoduché trojúhelníky a čtyřúhelníky	množiny bodů dané vlastnosti základní konstrukční úlohy konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná	- čte, píše a porovnává čísla v oboru do milionu - provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla - vyřeší slovní úlohu s pomocí, písemně sčítá a odčítá - násobí a dělí jednociferným i dvojciferným činitelem - čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace (+, -, násobení číslem přirozeným i desetinným) - násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1 000 - pracuje se zlomky a smíšenými čísly	obor přirozených čísel přes 100 000, číselná osa sčítání a odčítání - pamětné a písemné násobení a dělení, násobky 100 písemné dělení dvojciferným činitelem dělení se zbytkem v oboru do 100 zlomek a smíšené číslo desetinná čísla numeruje do 1 000 000	OSV řešení problémů, zodpovědný přístup k plnění povinností MV samostatná práce, práce s PC, výukové programy, vyhledávání informací EVV lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO výchova k samostatnosti, kontrole a spolupráci
Závislosti, vztahy a práce s daty	převádí jednotky délky, obsahu, objemu v běžných situacích pomocí násobení a dělení 10, 100, 1 000	převody jednotek - délky, objemu, obsahu	
	manipuluje s penězi a procvičuje matematické znalosti	manipulační činnosti a početní úkony s penězi	
	orientuje se a čítá v tabulce v oboru do 1 000 000	tabulky	
Geometrie v rovině a v prostoru	- pozná rovnoběžníky, síť kvádrů a krychle - rýsuje libovolné rovnoběžníky - pracuje s kružnicí a úhloměrem - vypočítá obvod kruhu a délku kružnice - vypočítá obsahy rovinných obrazců - vypočítá povrch krychle a kvádrů	rovinné útvary - rovnoběžníky (kosočtverec, kosodelník, lichoběžník) obvod kruhu a délka kružnice obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a kruhu prostorové útvary - povrch těles (krychle a kvádrů) metrické úlohy, konstrukční úlohy nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	- řeší jednoduché praktické slovní úlohy - používá kalkulátor	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie praktické geometrické úlohy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná	- definuje lomený výraz - určí podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl - provádí početní operace s lomenými výrazy	lomený výraz definiční obor výrazu početní operace s lomenými výrazy složený lomený výraz	OSV čtení z grafu, jízdní řády, spotřeba benzínu, plány a mapy, spotřeba materiálu – stavebnictví, plat, srážky, úroky
	- řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - používá křížové pravidlo	lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	
	- řeší soustavu dvou lineárních rovnic vybranou metodou (dosazovací nebo sčítací) - provádí zkoušku řešení	soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	
	- rozezná funkční vztah od jiných vztahů - určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce - sestrojí graf lineární funkce - sestrojí graf kvadratické funkce $y=ax^2$ - sestrojí graf nepřímé úměrnosti $y=k/x$	funkce definiční obor funkce množina hodnot funkce graf funkce rostoucí a klesající funkce konstantní funkce lineární funkce - vlastnosti a graf (přímá úměrnost) kvadratická funkce $y=ax^2$ a její graf nepřímá úměrnost $y=k/x$ a její graf	
Geometrie v rovině a v prostoru	- určí podobné útvary v rovině - určí a používá poměr podobnosti - rozdělí úsečku dané velikosti v daném poměru - užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami	podobnost poměr podobnosti podobnost trojúhelníků věty o podobnosti trojúhelníků dělení úsečky v daném poměru	
	- načrtne grafy funkcí sinus, cosinus, tangens - pomocí goniometrických funkcí řeší jednoduché slovní úlohy - určí hodnoty funkcí pomocí tabulek a kalkulatoru (pouze u studijních typů)	goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku funkce sinus, kosinus, tangens užití funkce sinus a tangens	
	popíše jednotlivé druhy jehlanů	pojem n-boký jehlan a pravidelný n-boký jehlan	

	• načrtne těleso • vypočítá objem a povrch jehlanu v jednoduchých případech	objem a povrch jehlanu řešení jednoduchých úloh z praxe	
	• popíše kužel • načrtne těleso • vypočítá objem a povrch kužele • řeší jednoduché slovní úlohy	Kužel objem a povrch kužele užití vzorců pro objem a povrch kužele v praktických úlohách	
	• vypočítá objem koule • vypočítá povrch koule • řeší jednoduché úlohy z praxe	koule poloměr koule objem a povrch koule	
Základy finanční matematiky	• definuje termíny z finanční matematiky • vypočítá úrok • řeší jednoduché úlohy z praktického života (spoření)	základní termíny z finanční matematiky (dlužník, věřitel, kapitál, dluhopis) úrok jistina úroková doba úrokovací období úroková míra	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná	- píše, čte a porovnává čísla v oboru do 1 000 000 - písemně sčítá a odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem - pracuje se zlomky a smíšenými čísly - čte desetinná čísla, zapisuje je, provádí s nimi základní početní operace - řeší jednoduché úkoly na procenta - provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla - orientuje se na číselné ose	obor přirozených čísel do 1 000 000, číselná osa sčítání a odčítání - pamětné a písemné násobení a dělení, násobky 100 zápis a rozklad čísel zlomky desetinná čísla, dělení desetinných čísel procenta-základní pojmy, jednoduché výpočty, úrok, úroková míra poměr- měřítko	OSV řešení problémů, zodpovědný přístup k plnění povinností MV samostatná práce, práce s PC, výukové programy, vyhledávání informací EVV lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO výchova k samostatnosti, kontrole a spolupráci
Závislosti, vztahy a práce s daty	- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, objemu - řeší početní úlohy s penězi	jednotky – délky, času, hmotnosti, objemu, obsahu	
	používá měřítko mapy a plánu, vypočítá vztah mezi měřítkem a skutečností	poměr- měřítko	
	- vyhledává, třídí a porovnává soubory dat - vypracuje jednoduchou tabulku	závislosti a data – grafy, tabulky	
Geometrie v rovině a v prostoru	- zachází s rýsovacími pomůckami a potřebami - odhaduje délku, sčítá, odčítá úsečky - seznámí se s jednoduchými technickými výkresy - vypočítá povrch a objem kvádra, krychle a válce - vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku, kruhu - načrtne základní těleso + sestrojí síť - sestrojí základní útvary - středová, osová souměrnost - vyznačovat a měřit úhly, provádět jednoduché konstrukce - používat technické písmo	rovinné útvary prostorové útvary metrické úlohy konstrukční úlohy Nerýsující - výukový program Geometrie I., II.	
Nestandardní aplikační	- řešit praktické úkoly - hledat různá řešení předložených situací - aplikovat poznatky z jiných vzdělávacích oborů	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie praktické geometrické úlohy	

úlohy a problémy	• využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh (kalkulátor, PC)		
-----------------------------	---	--	--

Informatika

Vzdělávací oblast: *Informatika*
Předmět: *Informatika, volitelný předmět Informatika*
Vypracovala: *Mgr. Jana Vaňková*

Charakteristika předmětu:

Předmět **Informatika** bude postupně vyučován na 1. stupni ZŠ ve 4. a 5. ročníku ZŠ a na 2. stupni ZŠ v 6. - 9. ročníku ZŠ. Časová dotace na 1. stupni ZŠ bude postupně činit 2 hodiny týdně a na 2. stupni 4 hodiny týdně.

Pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) byl již před revizí RVP ZV předmět vyučován v 5., 6. a 8. ročníku, přičemž časová dotace činila 1 hodinu týdně na 1. stupni a 2 hodiny týdně na 2. stupni. Postupně bude implementován do rozsahu viz výše.

Informatika a digitální gramotnost jsou v edukačním procesu implementovány do všech předmětů po celou dobu školní docházky.

Součástí jsou kromě počítačů, tabletů, iPadů rovněž různé typy robotů - BeeBot, OzoBot, Dash, které umožňují položit základy v oblasti programování. Budou aktuálně doplňovány o nové typy.

Zvládnutí digitální techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací, umožňuje realizovat metodu učení kdekoliv a kdykoliv, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Vzdělávací oblast **Informatika** umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Zaměřuje se především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Pracujeme s výukovými programy. **Specifikum u tělesně postižených – v rámci výuky možno zařadit alternativní výuku psaní na speciální klávesnici.**
Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti **Informatika** umožňují žákům **využívat** vzdělávací software a informační zdroje ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Do vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti **Informatika** jsou začleněna tato průřezová témata:

- Mediální výchova
- Výchova demokratického občana
- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
 - nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
 - ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
 - porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
 - rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
 - komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
 - standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
 - posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
 - nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
 - otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat
-
- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
 - porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či v jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Vzdělávací obsah:

- data, informace a modelování
- algoritmizace a programování
- informační systémy
- digitální technologie

Učivo 1.období:

- data, informace
- kódování a přenos dat
- modelování

Učivo 2.období:

- řešení problémů krokováním
- programování
- kontrola řešení
- systémy
- práce se strukturovanými daty
- hardware a software
- počítačové sítě
- bezpečnost

Následující doplněk vychází z Návrhu revizí rámcových vzdělávacích programů v oblasti informatiky a informačních a komunikačních technologií.

Základní východiska revizí ICT kurikula

- zapracovat aktuální vzdělávací obsah
- digitální gramotnost a informatické myšlení žáků je nutné rozvíjet nepřetržitě v celém průběhu školní docházky
- rozvoj digitální gramotnosti žáků nelze úspěšně rozvíjet pouze ve výuce v izolované vyučovacím předmětu, je nutné její rozvoj navázat ve vyučování na vhodné aktivity v různých předmětech a v různých tématech
- informatika, porozumění informatice a informatické kompetence se uplatňují při řešení každodenních situací a problémů a do výuky se zařazují od počátku základní školy
- uvědomění si dynamického vývoje oblasti digitálních technologií
- začlenění digitálních technologií do výukových aktivit a do života školy a napojení formální výuky na neformální vzdělávací aktivity žáků mimo školu je další nutnou součástí rozvoje digitální gramotnosti žáků.

S technologiemi se děti setkávají prakticky ve chvíli, kdy se narodily, jsou s nimi ve škole i v domácím prostředí denně v kontaktu. Neznamená to vždy, že je nadměrně používají nebo zanedbávají „nedigitální“ aktivity, ale návyky a postoje související s používáním technologií si začínají vytvářet už v raném věku. To je důvod, proč zařadit podněty a nabídku k smysluplné, tvořivé a bezpečné práci s technologiemi již v předškolním vzdělávání.

U žáků od počátku školní docházky je třeba rozvíjet digitální, informatické i ostatní oborové kompetence související s používáním digitálních technologií v systému, který obsáhne celou školní výuku, zahrnuje aktivity žáků ve škole i jejich zkušenosti z aktivit mimo školu. Pro názornost lze způsob, jak rozvíjet digitální a informatické kompetence žáků, schematicky rozdělit do čtyř oblastí, které by měly být součástí školního vyučování.

INFORMATIKA a očekávané výstupy

- data, informace a modelování
- algoritmizace a programování
- informační systémy
- počítač a jeho ovládání

Implementace Digitální gramotnosti (s tím souvisejících kompetencí) a Informatického myšlení:

DIGITÁLNÍ GRAMOTNOST

Soubor digitálních kompetencí (vědomostí, dovedností, postojů, hodnot), které jedinec potřebuje k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života.

DIGITÁLNÍ KOMPETENCE

Přířezové klíčové kompetence, bez kterých není možné rozvíjet u dětí a žáků plnohodnotně další klíčové kompetence - využití digitálních technologií při nejrozličnějších činnostech, při řešení nejrozličnějších problémů.

Oblasti digitálních kompetencí:

Člověk, společnost a digitální technologie

- žák se zapojuje do online aktivit
- vyhledává příležitosti k rozvoji prostřednictvím digitálních technologií
- rozvíjí schopnost využívat nové digitální technologie a aktuální digitální prostředí
- vnímá potenciál a rizika digitálních technologií
- zodpovědně jedná, zvažuje řešení a postupy.

Tvorba digitálního obsahu

- žák vytváří obsah v různých formátech
- upraví a vylepšuje obsah
- vyjadřuje se prostřednictvím digitálních médií a technologií
- obohacuje a přepracovává stávající zdroje.

Informace, sdílení a komunikace v digitálním světě

- žák vyhledává, posuzuje, získává, spravuje, sdílí a sděluje informace
- volí postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

INFORMATICKÉ MYŠLENÍ

Způsob uvažování, které umožňuje rozpoznávat informatické aspekty světa a využívat informatických prostředků k porozumění a uvažování o přirozených či umělých systémech a procesech. Cílevědomě a systematicky volí postupy a **využívá schopnost:**

Rozpoznávat a formulovat problémy s ohledem na jejich řešitelnost

- žák si všímá, co v jeho okolí lze zlepšit
- nebere současný stav za daný a konečný
- klade si otázku, zda daný problém či úkol za řešení stojí
- řeší skutečnou potřebu
- dbá na technologické limity a na dostupnost informací potřebných pro řešení.

Získávat, zaznamenávat, uspořádávat, strukturovat, předávat data a informace

- informace lze zaznamenat jako posloupnosti znaků
- kódování informací, zachovává různé množství informace
- pracuje s informacemi v elektronické podobě nebo jinak.

Rozkládat systémy a procesy na části, odhalovat jejich vztahy a strukturu, modelovat situace

- chceme-li o čemkoliv hovořit, určíme nejprve základní pojmy
- rozhodujeme, co je pro naše úvahy důležité
- pojmy, jejich vztahy a struktura pak tvoří model - pracujeme s ním namísto reality.

Vytvářet a formulovat postupy a řešení, která lze přenechat k vykonání jinému člověku nebo stroji

- práci popisuje jako postup jednoduchých kroků, který vede k výsledku
- postupy jsou hlavním předmětem studia informatiky a nazýváme je algoritmy
- žák je schopen postupovat podle algoritmů
- žák určí jednotlivé kroky postupu, využije elementární koncepty z programování.

Vytvářet formální popisy skutečných situací a pracovních postupů

- automatické zpracování
- měl by umět pracovat s formálními jazyky - webové stránky, počítačové programy či hudba
- informaticky myslící žák čte význam formálních zápisů, kontroluje jejich správnost

- zápisy upravuje i sám tvoří.

Testovat, analyzovat, vyhodnocovat, porovnávat a vylepšovat uvažovaná řešení

- žák hledá nejlepší řešení - někdy nejrychlejší, někdy nejméně pracné, ..
- žák je zvyklý vyhodnocovat dostupné možnosti
- řešení může vylepšovat a různá řešení porovnat.

Každý vzdělávací obor přispívá k osvojení vědomostí, dovedností a postojů, jejichž aplikací v různých kontextech školní práce dochází k rozvoji digitální gramotnosti žáků. Vzhledem k vyhlášeným mimořádným opatřením a s tím související výukou on-line, tedy na dálku, byla pro pedagogy a žáky vytvořena platforma pro sdílení dat a informací v prostředí Google.

Správce IT Jan Tesař nám všem umožnil:

- spuštění výuky pomocí Google meet
- sdílení dokumentů v prostředí Google disk
- využití a propojení komunikačních technologií
- založení classroom

Došlo k významnému kvalitativnímu posunu dovedností celého pedagogického sboru a samozřejmě žáků. Je nastavena úroveň, která odpovídá požadavkům v oblasti digitální gramotnosti školetí 21.století.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v **Informatice** směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• projektová a tematická forma výuky • možnost volby při zpracování úkolu • objevovat možnost volby IT v praxi • spolupracovat s ostatními • dát prostor pro sledování vlastního pokroku - užití portfolia	počítačové výukové programy Internet televize a jiné zdroje IT	• pořizuje si poznámky • vyhledá, shromažďuje a třídí informace • zpracuje referát • prezentace
k řešení problémů	• hledat souvislosti, společné a odlišné znaky informací • práce s PC • zadávání úlohy a projekty • naznačit možnost existence více způsobů řešení problému • předkládat dostatek informací a zdrojů informací	výklad praktické ukázky práce s IT Internet časopisy a knihy	• vede dialog • vyhledá a vyhodnotí si informaci • prezentace • sebehodnocení • společně vyřeší problém
komunikativní	• nabízet a vytvářet dostatek možností k práci ve skupině • modelové situace při práci s PC - postupy • Internet pro děti • dodržovat vžitá pravidla • komunikovat na dálku • využít PC jako alternativu pro komunikaci	prezentace alternativní formy výuky psaní Internet referáty práce s chybou ověřování si informací - různé zdroje vhodné formy komunikace	• ke komunikaci zvolí vhodnou formu • vytvoří prezentaci • píše na klávesnici

sociální a personální	• podporovat práci v týmu • rozdělit si a naplánovat práci, respektovat a dodržovat časový harmonogram • přizvat žáky k hodnocení jejich práce	skupinová práce týmová práce diskuse povzbuzování a kladná motivace společné aktivity - projekty např. tvorba prezentace	• obhájí svůj názor • podřídí se kolektivu • pomáhá handicapovaným • požádá o pomoc • respektuje jiný názor při práci ve skupině • zhodnotí svou práci i práci ostatních ve skupině • ohleduplnost
občanské	• dodržovat pravidla, obecné morální zákony - SVV • pirátství, ochrana dat, hesla • školní programy • zpracovávat správně informace a vyhodnocovat	škola bez nelegálního SVV kritické myšlení nad obsahy sdělení	• dodržuje bezpečnost při práci s informací a Internetem • zamyslí se nad obsahem sdělení
pracovní	• základní hygienická pravidla práce s IT • pracovní návyky a postupy při práci s PC • využití Internetu pro hledání informací důležitých pro profesní orientaci • využití znalosti práce s PC programy - výukové, Word, Excel	zadávání a plnění úkolů volba povolání	• správně postupuje při vyhledávání informací • dodržuje hygienická pravidla při práci s IT • PC využívá jako kompenzační pomůcku • pracuje s programem a textem

digitální	• používat digitální technologie • ovládat běžně používaná digitální zařízení • vytvářet digitální obsah - prezentace • sdílet data v prostředí Google • využívat zájem a možnosti zpracování • zadávat skupinové a samostatné práce • nabízet zdroje	skupinová a individuální práce, přehledné řešení, sdílení informací, domácí úkoly, on-line aktivity výuka, formativní hodnocení, vzájemná komunikace, soulad s reálným životem	• používá digitální technologie • ovládá běžně používaná digitální zařízení • vytváří digitální obsah - prezentaci • vyhledá, sdílí, ukládá data a informace • řeší zadaný úkol • zvládne nové postupy • spravuje svou digitální identitu • posuzuje relevanci zdroje
-------------------------	---	---	--

Výchovné a vzdělávací postupy, které v **Informatice směřují k utváření klíčových kompetencí - minimální doporučená úroveň**

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• projektová a tematická forma výuky • možnost volby při zpracování úkolu • objevovat možnost volby IT v praxi • spolupracovat s ostatními • dát prostor pro sledování vlastního pokroku - užití portfolia	počítačové výukové programy Internet televize a jiné zdroje IT	• pořizuje si poznámky • vyhledá, shromažďuje a třídí informace • zpracuje referát • prezentace
k řešení problémů	• hledat souvislosti, společné a odlišné znaky informací • práce s PC • zadávání úlohy a projekty • naznačit možnost existence více způsobů řešení problému • předkládat dostatek informací a zdrojů informací	výklad praktické ukázky práce s IT Internet časopisy a knihy	• vede dialog • vyhledá a vyhodnotí si informaci • prezentace • sebehodnocení • společně vyřeší problém
komunikativní	• nabízet a vytvářet dostatek možností k práci ve skupině • modelové situace při práci s PC - postupy • Internet pro děti • dodržovat vžitá pravidla • komunikovat na dálku • využít PC jako alternativu pro komunikaci	prezentace alternativní formy výuky psaní Internet referáty práce s chybou ověřování si informací - různé zdroje vhodné formy komunikace	• ke komunikaci použije vhodnou formu • vytvoří prezentaci • píše na klávesnici

sociální a personální	• podporovat práci v týmu • rozdělit si a naplánovat práci, respektovat a dodržovat časový harmonogram • přizvat žáky k hodnocení jejich práce	skupinová práce týmová práce diskuse povzbuzování a kladná motivace společné aktivity - projekty např. tvorba prezentace	• obhájí svůj názor • podřídí se kolektivu • pomáhá handicapovaným • požádá o pomoc • respektuje jiný názor při práci ve skupině • zhodnotí svou práci i práci ostatních ve skupině • ohleduplnost
občanské	• dodržovat pravidla, obecné morální zákony - SVV • pirátství, ochrana dat, hesla • školní programy • zpracovávat správně informace a vyhodnocovat	škola bez nelegálního SVV kritické myšlení nad obsahy sdělení	• dodržuje bezpečnost při práci s informací a Internetem • zamyslí se nad obsahem sdělení
pracovní	• základní hygienická pravidla práce s IT • pracovní návyky a postupy při práci s PC • využití Internetu pro hledání informací důležitých pro profesní orientaci • využití znalosti práce s PC programy - výukové, Word, Excel	zadávání a plnění úkolů volba povolání	• správně postupuje při vyhledávání informací • dodržuje hygienická pravidla při práci s IT • PC využívá jako kompenzační pomůcku • pracuje s programem a textem
digitální	• používat digitální technologie • ovládat běžně používaná digitální zařízení • vytvářet digitální obsah - prezentace • sdílet data v prostředí Google • využívat zájem a možnosti zpracování • zadávat skupinové a samostatné práce • nabízet zdroje	skupinová a individuální práce, přehledné řešení, sdílení informací, domácí úkoly, on-line aktivity výuka, formativní hodnocení, vzájemná komunikace, soulad s reálným životem	• používá digitální technologie • ovládá běžně používaná digitální zařízení • vytváří digitální obsah - prezentaci • vyhledá, sdílí, ukládá data a informace • řeší zadaný úkol • zvládne nové postupy • spravuje svou digitální identitu • posuzuje relevanci zdroje

PŘECHODNÉ OBDOBÍ

Informatika

4.,5. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Základy práce s PC	- vysvětlí význam pojmu hardware - pojmenuje a zařadí běžné části PC - využívá základní funkce PC a jeho periferie - respektuje pravidla bezpečné práce na PC - postupuje poučeně v případě problému - chrání data před poškozením	základní pojmy informační činnosti, hardware, software, informace, struktura a popis PC seznámení s formáty souborů (.doc, .gif) využití výukového softwaru použití významných kláves uživatelské prostředí WIN zásady bezpečnosti práce a prevence rizik	MV - vnímání mediálních sdělení, legální školní software OSV - psychohygiena VMEGS - objevujeme Evropu a svět, vyhledávání informací MKV - komunikace s lidmi EVV - ochrana životního prostředí
Vyhledávání informací a komunikace	- napiše a přečte zprávu - používá při vyhledávání na Internetu jednoduchou cestu - komunikuje prostřednictvím Internetu - vyhledává na portálech a v encyklopediích	základní orientace v prostředí Internetu základy elektronické pošty informační etika metody a nástroje vyhledávání	
Zpracování a využití informací	- opisuje a přepisuje texty s dohledem učitele - využívá PC při alternativní výuce psaní - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	program Word alternativní výuka psaní	

PŘECHODNÉ OBDOBÍ

Informatika - minimální doporučená úroveň

4.,5. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Základy práce s PC	- ovládá základní obsluhu počítače - dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	základní pojmy informačních činností - informace, zdroje, instituce struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení operační systémy a jejich základní funkce seznámení s formáty souboru .doc, .gif, multimediální využití PC, jednoduchá údržba PC, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem zásady BOZ + zdravotní rizika práce s PC	MV - vnímání mediálních sdělení, legální školní software OSV - psychohygiena VMEGS - objevujeme Evropu a svět, vyhledávání informací MKV - komunikace s lidmi EVV - ochrana životního prostředí
Vyhledávání informací a komunikace	komunikuje pomocí Internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	společenský tok informací - vznik, přenos, transformace, zpracování a distribuce základní způsoby komunikace e-mail, chat, telefonování metody a nástroje vyhledávání informací formulace požadavků při vyhledávání na Internetu vyhledávací atributy	
Zpracování a využití informací	pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynů	základní funkce textového a grafického editoru	

PŘECHODNÉ OBDOBÍ

Informatika

6.- 9. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Základy práce s PC	- vysvětlí význam pojmu soubor a adresář - seznamuje se s ochranou dat - antivirový programa - využívá základní funkce PC a jeho periferie - respektuje pravidla bezpečné práce na PC - postupuje poučeně v případě problému - chrání data před poškozením - prohlubuje si znalosti v prostředí WIN	základní pojmy informační činnosti, hardware, software, informace, struktura a popis PC seznámení s formáty souborů (.doc, .gif) využití výukového softwaru použití významných kláves uživatelské prostředí WIN zásady bezpečnosti práce a prevence rizik	MV - informace x reklama, legální software OSV - hodnoty, postoje, etika, skupinová práce, psychohygiena, pravidla komunikace VMEGS - vyhledávání informací ze světa a komunikace
Vyhledávání informací a komunikace	- seznamuje se s prostředím, portály a adresami - vyhledává a ukládá informace - pracuje s elektronickou poštou - používá i další zdroje informací - seznamuje se s principem práce v síti	prohlížeč Internet Explorer základy elektronické pošty princip přenosu informace informační etika metody a nástroje vyhledávání	MKV - komunikace s lidmi VDO - stavba mediálních sdělení
Zpracování a využití informací	- opisuje a přepisuje texty - pracuje s dokumentem - využívá PC při alternativní výuce psaní - prohlubuje si znalosti v prostředí Word - pracuje s obrázkem - základní nástroje a možnosti nastavení - štětce, barvy...	textový editor Word alternativní výuka psaní základní funkce grafického editoru	SVV - pirátství

PŘECHODNÉ OBDOBÍ

Informatika - minimální doporučená úroveň

6. - 9. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vyhledávání informací a komunikace	- vyhledává potřebné informace na Internetu - dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou - osvojí si základy elektronické komunikace	vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů metody a nástroje jejich ověřování Internet	VDO - stavba mediálních sdělení SVV - pirátství, legální software, svoboda slova a pluralita názorů
Zpracování a využití informací	- ovládá základy psaní na klávesnici - ovládá práci s textovým editorem - uživatelská úroveň - využívá vhodné aplikace - zvládá práci s výukovými programy - využívá potřebné informace na Internetu - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou	počítačová grafika rastrové a vektorové programy tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat jednoduché vzorce prezentace informací (web, PowerPoint, multimédia) ochrana práv k duševnímu vlastnictví (copyright, informační technika)	OSV - kreativita, skupinová práce, orientace v profesních informacích, psychohygiena EVV - ochrana prostředí MV - informace x reklama, kritický přístup, ověřování zdrojů MKV - komunikace s lidmi, pravidla komunikace

	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Data, informace a modelování	uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	vysvětlí rozdíl mezi daty a informacemi; vyhodnocuje data a informace; odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	rozpozná různé modely, které reprezentují tutéž skutečnost	
	při digitalizaci dat rozlišuje text, obrázek, video a audio; vybere nejvhodnější formu a výběr zdůvodní	při digitalizaci zvolí formát vhodný pro přenos a uchování informací a svou volbu zdůvodní; v případě potřeby kombinuje data různého typu		
	vlastními slovy popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví a znázorní ji, rozpozná různé modely	vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu používá grafy, případně další ikonické modely		

	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Algoritmizace a programování	přečte textový nebo symbolický zápis algoritmu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	rozpozná různé algoritmy, které vedou ke stejným výsledkům	navrhne různé algoritmy pro řešení problému; vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní
	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; program otestuje a opraví v něm případné chyby	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program pro vyřešení zadaného problému; program otestuje a opraví v něm případné běhové a logické chyby
	upraví připravený postup pro obdobný problém; ověří správnost jím navrženého postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	upraví daný algoritmus pro jiné problémy, ověří správnost postupu navrženého i někým jiným, najde a opraví v něm případnou chybu	rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy; používá události ke spouštění podprogramů	používá opakování, větvení programu, proměnné, podprogramy s parametry; používá události k paralelnímu spouštění podprogramů

	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Informační systémy	v přirozených systémech rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	vysvětlí účel informačních systémů, které používá, a identifikuje jejich jednotlivé systémové prvky a vztahy mezi nimi	třídí a řadí objekty podle různých kritérií	vyhledává, vkládá, upravuje data přes uživatelské rozhraní; řadí a filtruje záznamy v tabulce; využívá při práci s daty v tabulce vzorce a funkce
	pracuje s tabulkou	navrhne a vytvoří tabulku pro evidenci dat	pro vymezený problém zaznamenává do existující evidence číselná i nečíselná data; identifikuje chyby v evidovaných datech a navrhne opravu	vymezí problém a určí, zda při jeho řešení využije evidenci dat
	rozezná prvky systému, které ho obklopují	vede navrženou evidenci dat, sleduje dodržování stanovených pravidel a postupů, hodnotí fungování evidence, opraví chyby, případně navrhne vylepšení		nastaví pravidla pro práci se záznamy v evidenci dat

	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Digitální technologie	pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží	určí charakteristické parametry typických částí počítačových soustav	rozlišuje operační systém, předinstalované a další aplikace	cíleně přizpůsobí uživatelské prostředí osobním potřebám; použije odpovídající si nástroje v různých aplikacích
	využívá paměti, běžná vstupní a výstupní zařízení počítačových soustav, najde a spustí a pracuje s aplikací	rozumí fungování hardwaru natolik, aby jej mohl efektivně používat a snadno se naučil používat nový	při práci využívá ovládací prvky a nástroje operačního systému, grafického uživatelského rozhraní a pracovní nástroje vybraných aplikací	uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky; vybírá nejvhodnější způsob k připojení digitálních zařízení do počítačové sítě
	popíše typické úkoly operačních systémů jako prostředníků mezi uživatelem a počítačem.	vyjmenuje jednotlivé typy operačních systémů a vysvětlí rozdíly mezi nimi, jak z uživatelského, tak z hlediska vnitřního fungování; popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly	rozpozná způsob propojení digitálních zařízení	nastavuje oprávnění pro přístup ke sdíleným datům ze vzdálených počítačů i z online aplikací

	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Digitální technologie	rozpozná nestandardní chování digitálních zařízení	poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítačů	uvádí příklady využití digitálních technologií v různém kontextu; zhodnotí výhody využití jednotlivých digitálních zařízení pro svou práci	orientuje se ve vývoji digitálních technologií a popíše, jak změny ovlivnily postupy v běžném životě; u předpokládaných trendů zhodnotí přínos a rizika změn
	a požádá o pomoc			
	vysvětlí rozdíly mezi identitami ve fyzickém a v digitálním světě; vybírá informace, které o sobě může zveřejnit	s vědomím odlišností mezi fyzickým a digitálním světem vytváří a spravuje svoji digitální identitu		

Prvouka

Vzdělávací oblast: *Člověk a příroda*
Předmět: *Prvouka*
Vypracovala: *Mgr. Renata Řezníčková, Mgr. Sylva Ryšková*

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Prvouka rozvíjí poznatky žáka o životě ve společnosti, o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka. Vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáka, ze specifík místa, kde žije. Žák se učí nové nabyté znalosti uplatňovat v běžném životě.

Tato vzdělávací oblast pomáhá žákům utvářet citový vztah k rodné zemi, k nejbližšímu okolí. Žáci si vytvářejí základy hodnotového systému a zdravého životního stylu. Osvojují si a upevňují vhodné chování a jednání mezi lidmi, učí se chápat rozdílnost mezi jednotlivci a tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat. Pro žáky s 3. stupněm podpůrných opatření (žáky s LMP) je v ŠVP rozpracovaná minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů - RVP SVV.

Časové a organizační vymezení

- tento vzdělávací předmět je koncipován pouze pro 1. stupeň vzdělávání ZŠ
- vyučuje se v prvním, druhém i třetím ročníku po dvou hodinách týdně

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků

Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, v praktických činnostech se žáci učí spolupracovat

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody, vytváření vztahu k přírodě

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích.

Do vzdělávacího předmětu jsou začleněna tato **průřezová témata:**

- environmentální výchova
- multikulturní výchova
- výchova demokratického občana
- osobnostní a sociální výchova

Cíle vzdělávací oblasti

- vytváření základních pracovních návyků
- osvojování pravidel slušného chování
- poznávání nejbližšího okolí
- rozvoj myšlení a vyjadřování
- pozorování a pojmenování poznatků
- upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu
- poznávání propojení mezi člověkem a přírodou
- samostatná orientace v digitálním prostředí, vyhledávání informací a jejich sdílení s využitím digitálních technologií, on-line komunikace a spolupráce

Zásady

- při práci uplatňujeme individuální přístup k dětem, upřednostňujeme slovní projev
- v rámci možností s přihlédnutím ke zdravotním zvláštnostem žáků učivo zjednodušujeme, při výuce používáme alternativní i neverbální metody
- při osvojování a ověřování vědomostí, dovedností využíváme pracovní listy, sešity, učebnice, schémata, karty se zpětnou vazbou, názorné pomůcky, mapy, vypracované texty, pracujeme s výukovými programy na PC, návštěvy muzea, SMTP, sledování televize, vyhledávání na Internetu, vycházek, exkurzí
- v psaném i slovním projevu jsou zohledňovány zdravotní specifika žáků
- zápis učiva je vypracován pomocí učitele, žáci vypracované texty pouze doplňují a slovně komentují

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Prvouce směřují k **rozvoji kompetencí – žáci s minimální doporučenou úrovní**

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět.
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- učitel motivuje žáky
- dokáže vyhledat a využívat informace v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům

- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.
- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině.
- efektivně spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi
- učitel učí se věcně argumentovat
- učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.
- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Prvouce směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• formulovat správně otázky • vyhledávat informace • pracovat s textem, pomůckami • předkládat různé druhy literatury	učebnice, názorné pomůcky, televize, video, encyklopedie, didaktické pomůcky, PC	• s pomocí odpovídá na návodné otázky • vyhledává pod vedením informace s pomocí popíše sledované jevy
k řešení problémů	• předkládat problémy k řešení • radit žákům při řešení problémů • podporovat samostatnou práci	modelové a situační hry pracovní listy vyhledávání informací	• samostatně vyřeší jednodušší úkol • podle pokynů doplní pracovní listy • podle pokynů a s pomocí vyhledá informace
komunikativní	předkládat návodné otázky rozvíjet samostatné myšlení zařazovat aktivizující metody do výuky vytvářet pracovní prostředí	besedy, výklad, PC, video, otázky a odpovědi, modelové situace	• odpovídá na otázku s pomocí a stručně formuluje myšlenku • rozumí běžně užívaným textům • zvládá jednoduchou formou písemnou komunikaci
sociální a personální	• spolupracovat ve skupině • seznamovat s názory druhých • rozvíjet silné stránky osobnosti • seznamovat s nevhodným a rizikovým chováním řešit na modelových situacích problémy	práce ve skupině kladná motivace modelové situace a hry společné vyhledávání a srovnávání, třídění jevů	• respektuje pravidla práce v týmu • pomáhá spolužákům • požádá o pomoc • rozpozná nevhodné a rizikové chování
občanské	• ochraňovat přírodu a životní prostředí vštěpovat ohleduplnost	exkurze-SMTP, výlety, vycházky interaktivní hry besedy ozdravné pobyty environmentální akce sběr a třídění odpadu	• chrání přírodu a životní prostředí • je ohleduplný ke svému okolí • dodržuje zdravý životní styl • třídí odpad

pracovní	• ochraňovat přírodu a životní prostředí • vštěpovat ohleduplnost • pracovat ve skupině • podporovat správné pracovní návyky a postupy	pracovní pokyny a postupy školní řád společné řešení úkolu denní práce ve škole práce s názorem	• dodržuje zásady BOZP • dodržuje školní řád • zvládá základní pracovní dovednosti
digitální	• odkazovat na zdroje informací • ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry	• dodržuje BOZ • dodržuje bezpečné chování na internetu

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Prvouce směřují k utváření klíčových kompetencí - žáci s minimální doporučenou úrovní

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• formulovat správně otázky • vyhledávat informace • pracovat s textem, pomůckami • předkládat různé druhy literatury	učebnice, názorné pomůcky, televize, video, encyklopedie, didaktické pomůcky, PC	• s pomocí odpovídá na návodné otázky • vyhledává pod vedením informace s pomocí popíše sledované jevy
k řešení problémů	• předkládat problémy k řešení • radit žákům při řešení problémů • podporovat samostatnou práci	modelové a situační hry pracovní listy vyhledávání informací	• samostatně vyřeší jednodušší úkol • podle pokynů doplní pracovní listy • podle pokynů a s pomocí vyhledá informace
komunikativní	předkládat návodné otázky rozvíjet samostatné myšlení zařazovat aktivizující metody do výuky vytvářet pracovní prostředí	besedy, výklad, PC, video, otázky a odpovědi, modelové situace	• odpovídá na otázku s pomocí a stručně formuluje myšlenku • rozumí běžně užívaným textům • zvládá jednoduchou formou písemnou komunikaci
sociální a personální	• spolupracovat ve skupině • seznamovat s názory druhých • rozvíjet silné stránky osobnosti • seznamovat s nevhodným a rizikovým chováním řešit na modelových situacích problémy	práce ve skupině kladná motivace modelové situace a hry společné vyhledávání a srovnávání, třídění jevů	• respektuje pravidla práce v týmu • pomáhá spolužákům • požádá o pomoc • rozpozná nevhodné a rizikové chování

občanské	ochraňovat přírodu a životní prostředí vštěpovat ohleduplnost	exkurze-SMTP, výlety, vycházky interaktivní hry besedy ozdravné pobyty environmentální akce sběr a třídění odpadu	- chrání přírodu a životní prostředí - je ohleduplný ke svému okolí - dodržuje zdravý životní styl - třídí odpad
pracovní	- ochraňovat přírodu a životní prostředí vštěpovat ohleduplnost - pracovat ve skupině - podporovat správné pracovní návyky a postupy	pracovní pokyny a postupy školní řád společné řešení úkolu denní práce ve škole práce s názorem	- dodržuje zásady BOZP - dodržuje školní řád - zvládá základní pracovní dovednosti
digitální	- odkazovat na zdroje informací - ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry	- dodržuje BOZ - dodržuje bezpečné chování na internetu

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme	• Určí místo svého bydliště a školy • Popíše cestu na určené místo • Rozlišuje možná nebezpečí v nejbližším okolí • Nemluví s neznámými lidmi	Prostředí domova Orientace v místě bydliště Bezpečná cesta do školy, dopravní situace, chování v krizových situacích, riziková místa a situace	MKV prostředí školy, prostředí domova VDO demokratické vztahy ve škole OSV vztahy v rodině organizace času EVV ohleduplné chování k přírodě
Lidé kolem nás	• Rozlišuje blízké příbuzné, vztahy v rodině, role rodiny, rodinné příslušníky • Připravuje si pomůcky do školy • Připravuje se na vyučování • Uspořádá si pracovní místo • Rozlišuje čas k práci a odpočinku • Pojmenuje některá povolání	Postavení jedince v rodině, role členů rodiny Příbuzenské a mezigenerační vztahy Život a funkce rodiny Prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy Chování lidí a právo a spravedlnost Řemesla Výsledky lidské práce	
Lidé a čas	• Využívá časové údaje při řešení různých situací • v denním životě • Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • Zařazuje časově Vánoce, Velikonoce	Určování času Kalendář přírody Denní režim dne, roční období – rok, měsíc, týden, den, hodina	
Člověk a jeho zdraví	• Uplatňuje základní hygienické návyky a jiné zdravotní preventivní návyky • Orientuje se v elementárních znalostech o lid. těle • Projevuje vodným chováním a činnostmi svůj vztah ke zdraví	Životní potřeby a projevy, životospráva, návštěva lékaře Základy, stavba a funkce lidského těla	
Rozmanitost přírody	• Pozoruje, porovná a popíše proměny v přírodě • v jednotlivých ročních obdobích • Pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata • Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny	Ochrana rostlin a živočichů	

Prvouka – minimální doporučená úroveň
1. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme	• Určit místo své školy. • Popsat cestu do školy. • Určit místo svého bydliště a orientovat se v něm.	Naše třída a její zařízení- pojmy vlevo, vpravo, nahoře, dole, vpředu, vzadu Naše škola a její okolí (název obce, města) Pojmy mezi, v sousedství, naproti Školní potřeby a hračky	MKV Prostředí školy a prostředí domova OSV Vztahy v rodině
Lidé kolem nás	• Znat základní návyky společenského chování ve škole. • Pojmenovat některé pracovní činnosti. • Poznat blízké příbuzenské vztahy. • Pojmenovat části bytu a jeho zařízení.	Chování žáků - co je správné a co ne Práce v domácnosti - co kdo doma dělá Rodiče, prarodiče, děti Místnosti a vybavení bytu	EVV Ohleduplné chování k přírodě OSV Organizace času
Rozmanitost přírody	• Seznámit se se základními druhy rostlin • Poznat nejběžnější druhy volně žijících a domácích zvířat. • Popsat přírodu a jednotlivá roční období. • Seznamovat se se základními pravidly chování v přírodě.	Základní stromy a keře (listy, květy, plody) Zvířata v lese Zvířata domácí, mláďata Vyjmenovat roční doby, rozdíly mezi ročními dobami Chování v lese, co do lesa nepatří	MV Hromadné sdělovací prostředky
Lidé a čas	• Poznat různé lidské činnosti. • Rozvrhnout s pomocí své denní činnosti.	Práce, sporty, činnosti v jednotlivých ročních obdobích Tradice Vánoc a Velikonoc Ráno, poledne, večer Týden - názvy dnů v týdnu	
Člověk a jeho zdraví	• Uplatňovat hygienické návyky a sebeobslužné činnosti • Seznamovat se s pravidly silničního provozu pro chodce. • Seznámit se s varovnými signály	Čištění zubů, sprchování, česání, hygienické potřeby, oblékání apod. Chování chodců na křižovatce, semafor pro chodce, dopravní značky pro chodce apod. Živelné pohromy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme	- Začlení svou obec (město) do příslušného regionu - Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí (městě) - Uplatňuje základní pravidla silničního provozu	Části obce (města) Poloha v krajině Minulost a současnost obce (města) Významné budovy Dopravní síť Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, dopravní značky, vybavení jízdního kola	MKV tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků a jejich nedostatkům MV sdělovací prostředky
Lidé kolem nás	- Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem - spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům - Odvodí význam a potřeby různých povolání a pracovních činností. - Vysvětluje v čem spočívají některá povolání	Mezilidské vztahy, komunikace Vlastnosti lidí Pravidla slušného chování Pomoc nemocným a sociálně slabým Společný evropský dům Výroba a řemesla Lidská práce a umění	EVV ohleduplné chování k přírodě péče o zdraví
Lidé a čas	- Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka - Uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti soužití, zvycích a práci lidí - Porovnává na příkladech minulost a současnost	Proměny způsobu života, bydlení (vývoj a pokrok) Předměty denní potřeby Členové rodiny Průběh lidského života Státní svátky a významné dny Kalendář přírody – orientace v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, minuta, vteřina) Naše vlast v minulosti	
Člověk a jeho zdraví	- Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - Zareaguje na nebezpečnou situaci a přivolá pomoc dospělé osoby	Úrazová zábrana Nemoc První pomoc Tísňová volání Denní režim, pitný režim, pohybový režim Zdravá strava, zdravý životní styl Drobné úrazy, poranění, první pomoc	

Rozmanitost přírody	• Pozoruje, porovná a popíše proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • Pojmenuje stromy a keře, pokojové rostliny, ovoce, zeleninu, zemědělské plodiny • Pojmenuje zvířata domácí a volně žijící	Ochrana rostlin a živočichů	
--------------------------------	--	-----------------------------	--

Prvouka – minimální doporučená úroveň
2. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme	• Popsat a určit místo své školy a znát cestu do školy.	Vybavení třídy a školy, školní potřeby, jména učitelů, co se děje ve třídě Jednoduchý plánec cesty.	EVV Ohleduplné chování k přírodě Péče o zdraví
Lidé kolem nás	• Znat zásady společenského chování ve škole. • Pojmenovat některé věci a činnosti ze života. • Vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi. • Znat základní mezilidské vztahy. • Pojmenovat nejběžnější povolání.	Co je správné - co ne Z čeho jsou různé věci vyrobeny Nekomunikovat s neznámými, odmítnout komunikaci s cizími lidmi Chování k rodičům, sourozencům Chování v obchodě, na poště-modelové situace	
Rozmanitost přírody	• Popsat přírodu v jednotlivých ročních obdobích. • Znat základní pravidla ochrany přírody.	Jarní, letní, podzimní a zimní měsíce, počasí, rostlinstvo, zvířata, činnosti lidí (květiny luční, na zahradě, přilet ptáků, včely, zelenina, ovoce, polní rostliny, senoseč apod.) Ohleduplné chování	
Lidé a čas	• Zvládnout jednoduchou orientaci v čase. • Zná rozvržení svých denních činností.	Části dne Hodiny - celá hodina Režim dne - ráno, poledne, večer Pojmy minulost, přítomnost, budoucnost	
Člověk a jeho zdraví	• Znat zásady správné výživy a otužování. • Pojmenovat hlavní části lidského těla a naše smysly. • Uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce. • Znat varovné signály	Zdravá a nezdravá strava, pitný režim, Hlava, trup, horní a dolní končetiny, zrak, čich, sluch, hmat a chuť Různé situace na vozovce - co je nebezpečné Živelné pohromy Ochrana zdraví	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme	- Zná základní údaje o naší vlasti - Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, začlení do příslušného kraje. - Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci.	Zemský povrch a jeho tvary Nadmořská výška Vodstvo na pevnině Rozšíření půd, rostlinstva a živočichů Vliv krajiny na život lidí Působení lidí na krajinu a život. prostředí Orientační body, linie a světové strany	EVV ochrana přírody MV literatura hromadné sdělovací prostředky
Lidé kolem nás	- Uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě a na silnici - Projevuje toleranci k odlišnostem svých spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům.	Člověk a rodina Chování lidí, soužití lidí Ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality	
Lidé a čas	- Pojmenuje některé rodáky - Zná kulturní a historické památky - Zná významné události regionu - Zná stručné dějiny naší země od pravěku po současnost	Minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	
Člověk a jeho zdraví	- Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - Odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - Požádá o pomoc v případě potřeby pro sebe i jiné děti - Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - Zná podmínky pro život člověka	Bezpečné chování v rizikovém prostředí Krizové situace Lidské tělo Péče o zdraví Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání a správný způsob volání na tísňovou linku, integrovaný záchranný systém Varovný signál, evakuace, zkouška sirén Požáry, ochrana a evakuace při požáru	
Rozmanitost přírody	- Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků - Uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti	Některé hospodářsky významné horniny a nerosty Zvětvávání půdy Vznik půdy a její význam Změny látek a skupenství, vlastnosti látek Vlastnosti a porovnávání látek a měření veličin	

	• Změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • Zná základní rozdělení živočichů, stavba těla • Pojmenuje rostliny a jejich části • Zná význam rostlin	s praktickým užíváním základních jednotek Rovnováha v přírodě Vzduch, voda, Slunce, Země Ohleduplné chování k přírodě Rostliny, zvířata, podmínky života	
--	--	--	--

Prvouka – minimální doporučená úroveň
3. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme	• Zvládnout a popsat cestu do školy. • Orientovat se v okolí školy. • Znat nejvýznamnější místa v okolí.	V kolik hodin začíná vyučování Co vidím cestou do školy, orientační body, šk. adresa Hlavní světové strany Pojmy domov, vlast, cizina Státní symboly Popis okolní krajiny, nejvýznamnější místa v okolí	EVV Ohleduplné chování k přírodě Ochrana krajiny MV Sdělovací prostředky Literatura
Lidé kolem nás	• Znat role rodičů, příslušníků rodiny a vztahy mezi nimi. • Tolerovat ostatní spolužáky. • Vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi. • Pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti.	Rodina a příbuzní Zaměstnání rodičů Pomoc rodičům, zdravení Nevysmívat se, vzájemná pomoc Nekomunikovat s cizími lidmi, odmítnutí Požárníci, chování při požáru Pekaři - výroba pečiva Stavbaři - stavba domu	
Rozmanitost přírody	• Popsat a porovnat viditelné proměny v jednotlivých ročních obdobích. • Pojmenovat některé nejznámější druhy ptáků a volně žijících zvířat. • Pojmenovat některé druhy rostlin a jejich části. • Poznat rozdíl mezi dřevinou a bylinou. • Pojmenovat ovoce a zeleninu. • Provést pokus dle návodu. • Uplatňovat základní zásady chování v přírodě.	Znaky ročních období, chování živočichů, péče o zvířata Sezónní práce na zahradě a na poli Počasí Kos, holub, špaček, srnka, liška, ježek, apod. Smrk, borovice, jabloň, sněženka, tulipán, houby Květiny, stromy, švestka, lípa, hruška, apod. Klíčení obilí, hrachu. Seznámení s pojmy vesmír, planety, Slunce, Země Ochrana přírody, péče o rostliny a zvířata	
Lidé a čas	• Orientovat se v čase. • Poznat, kolik je hodin. • Rozdělit děj v přítomnosti, minulosti, budoucnosti. • Znat rozvržení svých denních činností.	Roční období, měsíce v roce, dny v týdnu Časové jednotky - hodina, den, týden, měsíc, rok, desetiletí, století, půlhodina, čtvrt hodina	

		Ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer a noc	
Člověk a jeho zdraví	• Pojmenovat části lidského těla a jeho smysly. • Sdělovat své zdravotní pocity. • Uplatňovat základní pravidla pro chodce • Požádat o pomoc pro sebe i pro jiné. • Znát varovné signály a způsob komunikace s operátory tísňových linek. • Reagovat adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Části lidského těla Prvky sexuální výchovy, změny lidského těla v čase Péče o nemocného, zásady správné výživy První pomoc a předcházení úrazu, pomoc při nehodě Prevence před nemocemi, úrazy, nebezpečnými látkami. Režim dne Živelné pohromy	

Přírodověda

Vzdělávací oblast: *Člověk a jeho svět*
Předmět: *Přírodověda*
Vypracovala: *Mgr. Sylva Ryšková, Mgr. Renata Řezníčková*

Charakteristika předmětu:

Předmět Přírodověda vychází z učiva prvouky. Rozvíjí poznatky žáka o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka, vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáka, ze specifík místa, kde žije. Výuka zahrnuje okruh problémů spojených s poznáváním, porozuměním a zkoumáním přírody, žák se učí nově nabyté znalosti uplatňovat v běžném životě. Tato vzdělávací oblast pomáhá utvářet vztah k přírodě, základy hodnotového systému a zdravého životního stylu. Vzdělávací předmět je koncipován pouze pro první stupeň základního vzdělávání. Vyučuje se ve 4. ročníku a v 5. ročníku po jedné hodině týdně, u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (žáci s LMP, pro které je v ŠVP rozpracována minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů - RVP SVV) rovněž po jedné hodině týdně.

Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je rozdělen do dvou tematických okruhů:

Rozmanitost přírody

- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- rizika v přírodě a mimořádné události
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy
- vesmír a Země

Člověk a zdraví

- základní znalosti o lidském těle, funkci jednotlivých orgánových soustav, poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci
- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- návykové látky, závislost a zdraví
- osobní bezpečí, krizové situace
- mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená

Do předmětu zařazujeme **průřezová témata**:

- environmentální výchova
- mediální výchova
- osobnostní a sociální výchova
- dopravní výchova
- ochrana člověka za mimořádných situací
- sexuální výchova
- etická výchova

Při práci uplatňujeme individuální přístup k dětem a upřednostňujeme slovní projev. V rámci možností s přihlédnutím ke zdravotním zvláštnostem žáků učivo zjednodušujeme, při výuce používáme alternativní i neverbální metody. Při osvojování a ověřování vědomostí, dovedností využíváme pracovní listy, sešity, učebnice, schémata, karty se zpětnou vazbou, názorné pomůcky, mapy, vypracované texty z odborné literatury, časopisů a tisku, práce s výukovými programy na IAT. Nechybí ani návštěvy muzea, stanice přírodovědců, vyhledávání na Internetu. V psaném i slovním projevu jsou zohledňována zdravotní specifika žáků. Zápis učiva je vypracován s pomocí učitele, žáci vypracované texty pouze doplňují a slovně komentují. Specifikem je výuka více ročníků ve vyučovací hodině. Pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory (žáci s LMP) jsou očekávané výstupy upravené do minimálně doporučené úrovně.

Cílovým zaměřením je vést žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v oblasti přírody na Zemi
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě a k hledání možností její aktivní ochrany
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co semu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- samostatné orientaci v digitálním prostředí, vyhledávání informací a jejich sdílení s využitím digitálních technologií, on-line komunikaci a spolupráci

samostatné orientaci v digitálním prostředí, vyhledávání informací a jejich sdílení s využitím digitálních technologií, on-line komunikaci a spolupráci

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Přírodovědě směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• formulovat správně otázky • vyhledávat informace • pracovat s textem, pomůckami • předkládat různé druhy literatury	učebnice, názorné pomůcky, televize, video, encyklopedie, didaktické pomůcky, PC	• s pomocí odpovídá na návodné otázky • vyhledává pod vedením informace s pomocí popíše sledované jevy
k řešení problémů	• předkládat problémy k řešení • radit žákům při řešení problémů • podporovat samostatnou práci	modelové a situační hry pracovní listy vyhledávání informací	• samostatně vyřeší jednodušší úkol • podle pokynů doplní pracovní listy • podle pokynů a s pomocí vyhledá informace
komunikativní	předkládat návodné otázky rozvíjet samostatné myšlení zařazovat aktivizující metody do výuky vytvářet pracovní prostředí	besedy, výklad, PC, video, otázky a odpovědi, modelové situace	• odpovídá na otázku s pomocí a stručně formuluje myšlenku • rozumí běžně užívaným textům • zvládá jednoduchou formou písemnou komunikaci
sociální a personální	• spolupracovat ve skupině • seznamovat s názory druhých • rozvíjet silné stránky osobnosti • seznamovat s nevhodným a rizikovým chováním řešit na modelových situacích problémy	práce ve skupině kladná motivace modelové situace a hry společné vyhledávání a srovnávání, třídění jevů	• respektuje pravidla práce v týmu • pomáhá spolužákům • požádá o pomoc • rozpozná nevhodné a rizikové chování
občanské	• ochraňovat přírodu a životní prostředí vštěpovat ohleduplnost	exkurze-SMTP, výlety, vycházky interaktivní hry besedy ozdravné pobyty environmentální akce sběr a třídění odpadu	• chrání přírodu a životní prostředí • je ohleduplný ke svému okolí • dodržuje zdravý životní styl • třídí odpad

pracovní	• ochraňovat přírodu a životní prostředí • vštěpovat ohleduplnost • pracovat ve skupině • podporovat správné pracovní návyky a postupy	pracovní pokyny a postupy školní řád společné řešení úkolu denní práce ve škole práce s názorem	• dodržuje zásady BOZP • dodržuje školní řád • zvládá základní pracovní dovednosti
digitální	• odkazovat na zdroje informací • ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry	• dodržuje BOZ • dodržuje bezpečné chování na internetu • tvoří digitální obsah, vyhledává informace

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Přírodovědě směřují k utváření klíčových kompetencí - žáci s minimální doporučenou úrovní

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• formulovat správně otázky • vyhledávat informace • pracovat s textem, pomůckami • předkládat různé druhy literatury	učebnice, názorné pomůcky, televize, video, encyklopedie, didaktické pomůcky, PC	• s pomocí odpovídá na návodné otázky • vyhledává pod vedením informace s pomocí popíše sledované jevy
k řešení problémů	• předkládat problémy k řešení • radit žákům při řešení problémů • podporovat samostatnou práci	modelové a situační hry pracovní listy vyhledávání informací	• samostatně vyřeší jednodušší úkol • podle pokynů doplní pracovní listy • podle pokynů a s pomocí vyhledá informace
komunikativní	předkládat návodné otázky rozvíjet samostatné myšlení zařazovat aktivizující metody do výuky vytvářet pracovní prostředí	besedy, výklad, PC, video, otázky a odpovědi, modelové situace	• odpovídá na otázku s pomocí a stručně formuluje myšlenku • rozumí běžně užívaným textům • zvládá jednoduchou formou písemnou komunikaci
sociální a personální	• spolupracovat ve skupině • seznamovat s názory druhých • rozvíjet silné stránky osobnosti • seznamovat s nevhodným a rizikovým chováním řešit na modelových situacích problémy	práce ve skupině kladná motivace modelové situace a hry společné vyhledávání a srovnávání, třídění jevů	• respektuje pravidla práce v týmu • pomáhá spolužákům • požádá o pomoc • rozpozná nevhodné a rizikové chování
pracovní	• ochraňovat přírodu a životní prostředí • vštěpovat ohleduplnost • pracovat ve skupině • podporovat správné pracovní návyky a postupy	pracovní pokyny a postupy školní řád společné řešení úkolu denní práce ve škole práce s názorem	• dodržuje zásady BOZP • dodržuje školní řád • zvládá základní pracovní dovednosti

digitální	• odkazovat na zdroje informací • ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry	• dodržuje BOZ • dodržuje bezpečné chování na internetu
-----------	--	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozmanitost přírody	- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů - zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě - popíše propojenost prvků živé a neživé přírody, - princip rovnováhy přírody a souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - založí jednoduchý pokus, s pomocí naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokus.	přírodní společenstva – les, rybník, louka, zahrada, pole rostliny houby živočichové znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů význam rostlin, živočichů a hub v přírodě a pro člověka ohleduplné chování k přírodě a ochrana a tvorba životního prostředí pojem ekologie, ekologické katastrofy neživá příroda – voda a vzduch, nerosty a horniny, zvětrávání, vznik půdy a její význam porovnávání látek a měření veličin	EVV vzájemné vztahy v přírodě ekosystémy ochrana prostředí a zdraví MV hromadné sdělovací prostředky DV dopravní značky a předpisy
Člověk a jeho zdraví	- předvede v modelových situacích osvojení jednoduchého způsobu odmítání návykových látek - rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost likvidace odpadů, označování nebezpečných látek, živelné pohromy a katastrofy bezpečná jízda, dopravní značky	

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozmanitost přírody	• pozná na jednotlivých případech propojenost živé a neživé přírody, přizpůsobení organismů danému prostředí • popíše střídání ročních období • zkoumá zástupce rostlinné a živočišné říše vyskytující se v nejbližším okolí a popíše jejich základní životní podmínky • zvládá péči o pokojové rostliny • uplatňuje zásady ochrany přírody a životního prostředí • popíše vliv činnosti lidí na přírodu a posoudí, které činnosti přírodě škodí a které pomáhají • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika mimořádných událostí	živá a neživá příroda člověk a příroda jaro- charakteristické znaky léto - charakteristické znaky, senoseč, druhy obilovin, letní ovoce, vycházka k vodě. podzim - znaky počasí a přírody, podzim na zahradě, v sadě a na poli, odlétání ptáků, příprava na zimu zima- znaky počasí a přírody, péče o ptactvo a zvěř základní druhy listnatých a jehličnatých stromů lesní byliny a plody popis zvířecího těla a způsob jejich života byliny, dřeviny, části těla kvetoucích rostlin ochránci a škůdci ovocných sadů a zahrad práce na zahradě, na poli a v sadě pokojové rostliny a péče o ně význam lesů a jejich nepřátelé chování k přírodě, ekologické katastrofy přírodní jevy a jejich rizika	OČMS Přírodní jevy a jejich rizika EVV Vzájemné vztahy v přírodě Ochrana prostředí a zdraví DV Bezpečí v silničním provozu
Člověk a jeho zdraví	• pojmenuje části lidského těla a důležité vnitřní orgány • účelně naplánuje svůj čas pro učení a práci, zábavu a odpočinek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví • ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc • uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty • správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci	části lidského těla, vnitřní orgány péče o zdraví, zdravý životní styl režim dne bacy, viry a ochrana proti nim hygiena, výživa první pomoc pravidla silničního provozu pro cyklisty dopravní značky osobní bezpečí v silničním provozu, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozmanitost přírody	- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	rozmanitost podmínek života na zemi, živelné katastrofy význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi podnebí a počasí na Zemi, podnebné pásy, oceány sluneční soustava den a noc, roční období	OSV plánování a organizace času EV uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví
Člověk a jeho zdraví	- rozpozná život ohrožující zranění - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - účelně naplánuje svůj volný čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - využívá poznatků o lidském těle - vysvětlí základy podpory vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození	nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání) služby odborné pomoci, tísňové volání osobní, intimní a duševní hygiena nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií integrovaný záchranný systém-postup v případě ohrožení základní stavba a funkce lidského těla pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou biologické a psychické změny v dospívání základy lidské reprodukce a vývoj jedince rodina a vztahy v rodině, partnerství, manželství, osobní vztahy	SV sexualita a vztahy MV komunikace prostřednictvím elektronických médií EVV podmínky života na zemi péče a ochrana zdraví člověka

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozmanitost přírody	• Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů v daném prostředí. • Uvede zástupce živočišné a rostlinné říše vyskytující se v okolí bydliště a popíše jejich základní životní podmínky. • Popíše vliv činností lidí na přírodu, posoudí a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují. • Uplatňuje zásady ochrany přírody a životního prostředí.	Domácí zvířata, stavba těla a užitek. Ptáci - volně žijící a chovní (drůbež), stavba těla. Hmyz - užitečný a škodlivý, stavba těla, obtížný hmyz. Rostliny - základní životní projevy. Rostliny na zahrádce, na poli, v lese, u vody. Ochrana ptactva. (ochrana přírody) Péče o půdu. Úprava vody a její čištění. Ochrana ovzduší. Chráněné rostliny. Ochrana půdy. Ochrana vodních toků.	EVV vzájemné vztahy v přírodě – ochrana přírody péče a ochrana zdraví člověka
	• Provádí jednoduché pokusy se známými látkami podle návodu.	Vzduch a vítr. Skupenství vody. Měření teploty. Látky kapalné, pevné a plynné. Klíčení rostlin.	
	• Poznává propojenost živé a neživé přírody.	Základní rozdělení látek. Půdy - druhy půd. Humus a jeho význam pro úrodnost půdy. Nerosty v místní krajině. Pojem hornina. Hlína - cihlářská a keramická. Stavební suroviny - písky, šterky, žula. Kamenná sůl, uhlí, ropa a zemní plyn. Voda - vlastnosti. Koloběh vody v přírodě. Vzduch - vlastnosti a složení, význam pro život. Proudění vzduchu, vítr.	

Člověk a jeho zdraví	• Vyjmenuje a popíše orgánové soustavy. • Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života. • Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví. • Odmítá návykové látky (alkohol, nikotin, kofein). • Popíše základní pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty, správně vyhodnotí jednoduchou situaci. • Uplatňuje účelně způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a při mimořádných událostech. • Ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc.	Orgánové soustavy lidského těla. Etapy lidského života. Hygiena jednotlivých soustav. První pomoc při úrazech a zlomeninách. Preventivní prohlídky. Bezpečné způsoby chování k druhému pohlaví. Nejčastější druhy návykových látek a jejich odmítání. Ochrana zdraví v silničním provozu v roli chodce a cyklisty. Ochrana vlastního soukromí a zdraví. První pomoc při úrazech a zlomeninách, význam lékárníček.	
------------------------------------	---	---	--

Vlastivěda

Vzdělávací oblast: *Člověk a jeho svět*

Předmět: *Vlastivěda*

Výpracovala: *Mgr. Sylva Ryšková, Mgr. Renata Řezníčková*

Charakteristika předmětu:

Předmět Vlastivěda vychází z učiva prvouky. Výuka zahrnuje okruh problémů spojených s poznáváním, porozuměním a zkoumáním důležitých míst v obci, regionu, zemi. Žák se učí nově nabyté znalosti uplatňovat v běžném životě, při praktických činnostech, seznamuje se se základními právy dítěte, učí se chování v krizových situacích a jak na ně reagovat. Důležitou složkou je praktické poznávání života v nejbližším okolí, návštěva významných historických památek v místě bydliště a regionu.

Předmět je koncipován pouze pro první stupeň základního vzdělávání. Vyučuje se ve 4. a 5. ročníku ve 2 hodinách týdně. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (žáci s LMP), pro které je v ŠVP rozpracovaná minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů (RVP SVV), rovněž ve 2 hodinách týdně.

Vlastivěda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je rozdělena do tří tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností
- dopravní výchova v místě bydliště, regionu, zemi
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění, kolektivní obrana
- Evropa a svět, cestování
- mapa, plán a orientace

Lidé kolem nás

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se základními právy a povinnostmi, také s problémy ve společnosti a ve světě

- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
- utváření finanční gramotnosti

Lidé a čas

- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat

informace z historie a současnosti

- regionální památky, péče o ně

Do předmětu zařazujeme **průřezová témata:**

- environmentální výchova
- multikulturní výchova
- mediální výchova
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana

Při práci uplatňujeme individuální přístup k dětem a upřednostňujeme slovní projev. V rámci možností s přihlédnutím ke zdravotním zvláštnostem žáků učivo zjednodušujeme, při výuce používáme alternativní i neverbální metody. Při osvojování a ověřování vědomostí, dovedností využíváme pracovní listy, sešity, učebnice, schémata, karty se zpětnou vazbou, názorné pomůcky, mapy, vypracované texty z odborné literatury, časopisů a tisku, práce s výukovými programy na IAT. Nechybí ani návštěvy muzea, stanice přírodovědců, vyhledávání na Internetu. V psaném i slovním projevu jsou zohledňována zdravotní specifika žáků. Zápis učiva je vypracován s pomocí učitele, žáci vypracované texty pouze doplňují a slovně komentují. Specifikem je výuka více ročníků ve vyučovací hodině. Pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory (žáci s LMP) jsou očekávané výstupy upravené do minimálně doporučené úrovně.

Cílovým zaměřením je vést žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v oblasti peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co semu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- k poznání života lidí v okolních evropských státech, jejich podmínkách cestování
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

- samostatné orientaci v digitálním prostředí, vyhledávání informací a jejich sdílení s využitím digitálních technologií, on-line komunikaci a spolupráci

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve Vlastivědě směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• formulovat správně otázky • vyhledávat informace • pracovat s textem, pomůckami • předkládat různé druhy literatury	učebnice, názorné pomůcky, televize, video, encyklopedie, didaktické pomůcky, PC	• s pomocí odpovídá na návodné otázky • vyhledává pod vedením informace s pomocí popíše sledované jevy
k řešení problémů	• předkládat problémy k řešení • radit žákům při řešení problémů • podporovat samostatnou práci	modelové a situační hry pracovní listy vyhledávání informací	• samostatně vyřeší jednodušší úkol • podle pokynů doplní pracovní listy • podle pokynů a s pomocí vyhledá informace
komunikativní	předkládat návodné otázky rozvíjet samostatné myšlení zařazovat aktivizující metody do výuky vytvářet pracovní prostředí	besedy, výklad, PC, video, otázky a odpovědi, modelové situace	• odpovídá na otázku s pomocí a stručně formuluje myšlenku • rozumí běžně užívaným textům • zvládá jednoduchou formou písemnou komunikaci
sociální a personální	• spolupracovat ve skupině • seznamovat s názory druhých • rozvíjet silné stránky osobnosti • seznamovat s nevhodným a rizikovým chováním řešit na modelových situacích problémy	práce ve skupině kladná motivace modelové situace a hry společné vyhledávání a srovnávání, třídění jevů	• respektuje pravidla práce v týmu • pomáhá spolužákům • požádá o pomoc • rozpozná nevhodné a rizikové chování
občanské	• ochraňovat přírodu a životní prostředí vštěpovat ohleduplnost	exkurze-SMTP, výlety, vycházky interaktivní hry besedy ozdravné pobyty environmentální akce sběr a třídění odpadu	• chrání přírodu a životní prostředí • je ohleduplný ke svému okolí • dodržuje zdravý životní styl • třídí odpad

pracovní	• ochraňovat přírodu a životní prostředí • vštěpovat ohleduplnost • pracovat ve skupině • podporovat správné pracovní návyky a postupy	pracovní pokyny a postupy školní řád společné řešení úkolu denní práce ve škole práce s názorem	• dodržuje zásady BOZP • dodržuje školní řád • zvládá základní pracovní dovednosti
digitální	• odkazovat na zdroje informací • ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry	• dodržuje BOZ • dodržuje bezpečné chování na internetu • tvoří digitální obsah, vyhledává informace

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve Vlastivědě směřují k utváření klíčových kompetencí - žáci s minimální doporučenou úrovní

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• formulovat správně otázky • vyhledávat informace • pracovat s textem, pomůckami • předkládat různé druhy literatury	učebnice, názorné pomůcky, televize, video, encyklopedie, didaktické pomůcky, PC	• s pomocí odpovídá na návodné otázky • vyhledává pod vedením informace s pomocí popíše sledované jevy
k řešení problémů	• předkládat problémy k řešení • radit žákům při řešení problémů • podporovat samostatnou práci	modelové a situační hry pracovní listy vyhledávání informací	• samostatně vyřeší jednodušší úkol • podle pokynů doplní pracovní listy • podle pokynů a s pomocí vyhledá informace
komunikativní	předkládat návodné otázky rozvíjet samostatné myšlení zařazovat aktivizující metody do výuky vytvářet pracovní prostředí	besedy, výklad, PC, video, otázky a odpovědi, modelové situace	• odpovídá na otázku s pomocí a stručně formuluje myšlenku • rozumí běžně užívaným textům • zvládá jednoduchou formou písemnou komunikaci
sociální a personální	• spolupracovat ve skupině • seznamovat s názory druhých • rozvíjet silné stránky osobnosti • seznamovat s nevhodným a rizikovým chováním řešit na modelových situacích problémy	práce ve skupině kladná motivace modelové situace a hry společné vyhledávání a srovnávání, třídění jevů	• respektuje pravidla práce v týmu • pomáhá spolužákům • požádá o pomoc • rozpozná nevhodné a rizikové chování
občanské	• ochraňovat přírodu a životní prostředí vštěpovat ohleduplnost	exkurze-SMTP, výlety, vycházky interaktivní hry besedy ozdravné pobyty environmentální akce sběr a třídění odpadu	• chrání přírodu a životní prostředí • je ohleduplný ke svému okolí • dodržuje zdravý životní styl • třídí odpad

pracovní	• ochraňovat přírodu a životní prostředí • vštěpovat ohleduplnost • pracovat ve skupině • podporovat správné pracovní návyky a postupy	pracovní pokyny a postupy školní řád společné řešení úkolu denní práce ve škole práce s názorem	• dodržuje zásady BOZP • dodržuje školní řád • zvládá základní pracovní dovednosti
digitální	• odkazovat na zdroje informací • ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry	• dodržuje BOZ • dodržuje bezpečné chování na internetu

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Lidé kolem nás	- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - Vyvodí a dodržuje pravidla při soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci (městě) - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, popř. připustí svůj omyl - dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	základní lidská práva a práva dítěte práva a povinnosti žáků školy-školní řád právní ochrana občanů a majetku soukromého vlastnictví, duševních hodnot pravidla slušného chování (škola, rodina, obec/město)	MKV společné soužití prostředí domova VDO práva dítěte, lidská práva OSV
Lidé a čas	- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů - k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - rozezná současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti - orientuje se v nejstarších dějinách naší vlasti po 18. století	čas jako fyzikální veličina dějiny jako časový sled událostí kalendáře, letopočty, generace lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků domov, vlast, rodný kraj dějiny naší vlasti po 18. století	vzájemné soužití ve škole, komunikace – hledání pomoci při potížích EVV vztah člověka k přírodě ochrana zdraví
Místo, kde žijeme	- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich - řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozliší náčrty, plány a základní typy map - vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky	prostředí domova světové strany, práce s mapou, značky na mapě globus, plány, mapy, druhy map poledníky, rovnoběžky nadmořská výška poloha ČR - povrch, vodstvo, města počasí a podnebí půda a zemědělství nerostné bohatství a průmysl bezpečný pohyb a pobyt v přírodě	MV opisování knih, vynález knihtisku EV slušné chování

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme	- popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec do příslušného kraje - orientuje se na mapě ČR - určí světové strany na mapě - pojmenuje státní symboly ČR - povypráví o regionu, ve kterém bydlí, jeho zvláštěnostech a zajímavostech - řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty - poskytne první pomoc a přivolá lékařskou službu	obec (město), orientace v místě bydliště minulost a současnost obce (města), významné a dopravní síť orientace v obci podle plánu, orientační body orientace na mapě, mapa místní krajiny práce s mapou - značky, barvy, hlavní světové strany ČR - povrch, vodstvo, města, zemědělství a průmysl státní symboly ČR náš region - okres a kraj, ve kterém žijí bezpečný pohyb a pobyt v přírodě chování chodců a cyklistů v silničním provozu první pomoc při dopravní nehodě	DV pravidla silničního provozu OSV vzájemné soužití ve škole, komunikace – lidská práva EVV ochrana zdraví
Lidé kolem nás	- dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci - rozliší a pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vztahy - popíše vhodné a nevhodné chování vrstevníků a dospělých, uvede příklady správného řešení situací - vysvětlí některá práva dětí a uvede příklady jejich porušování	chování a povinnosti žáků ve škole, v rodině, v obci rodina, příbuzenské vztahy, rodinné vazby slušné chování vrstevníků a dospělých základní lidská práva a práva dítěte	
Lidé a čas	- rozezná rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách - uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji - vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	čas jako fyzikální veličina dějiny jako časový sled událostí kalendáře, letopočty, generace proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby lidská obydlí dříve a nyní báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj regionální památky, péče o ně lidé a obory zkoumající minulost	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák by měl:	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Lidé a čas	- srovnává a hodnotí na vybraných otázkách způsob a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - využívá knihoven, sbírek muzeí a galérií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	orientace v čase a časový řád, letopočty nejvýznamnější kulturní instituce v ČR (knihovna, muzeum a galerie) průřez dějinami (18. století až současnost) regionální památky a péče o ně státní svátky a významné dny	VDO státní svátky, státní symboly a státní zřízení MKV porovnávání životní úrovně v jiných zemích OSV vzájemné poznávání, péče o dobré vztahy EVV Vztah člověka k přírodě a prostředí VMEGS Evropa a svět, cestování
Lidé kolem nás	- rozlišuje základní formy vlastnictví. - používá peníze v běžných situacích - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak splácet dluhy	právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot soukromé, veřejné, osobní, společenské vlastnictví rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení	
Místo, kde žijeme	- orientuje se na mapě Evropy - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest - rozliší hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce - uvede symboly naší státnosti a jejich využití	svět - kontinenty, oceány (mapa, glóbus) Evropa - povrch, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, evropské státy, Evropská unie Cestování základy státního zřízení a politického systému ČR státní symboly	

Vlastivěda – minimální doporučená úroveň
5. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme	- popíše polohu svého domova - orientuje se na mapě ČR, určí světové strany a její zeměpisnou polohu v Evropě - pojmenuje státní symboly a uvede místa a situace, kde státní symboly používáme - reaguje přiměřeně na pokyny dospělé osoby při mimořádných událostech - sdělí zážitky a poznatky z vlastních cest	orientace podle plánu Česká republika orientace na mapě, světové strany, kompas, buzola hranice ČR, sousední státy hlavní město ČR zajímavosti vybraných regionů ČR nejdůležitější nížiny, hory, řeky a města státní symboly živelné pohromy	EVV ochrana přírody OČMS živelné pohromy OSV vzájemné poznávání, péče o dobré vztahy VDO státní symboly
Lidé kolem nás	- používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz - uvede příklady základních příjmů a výdajů - sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady příjmů a výdajů	peníze - příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz jako způsob placení banka, úspory, půjčky rozpočet domácnosti	
Lidé a čas	- na příkladech z dějin rozezná rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách - zhodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	život v pravěku vznik zemědělství pověsti jak žili staří Slované počátky českého státu život ve středověku naše památky, tradice a zvyky v obci státní svátky a jejich význam	

Dějepis

Vzdělávací oblast: *Společenskovědní*
Předmět: *Dějepis*
Vypracovala: *Mgr. Dagmar Vezdenková, Mgr. Zdeňka Katolická*

Charakteristika předmětu:

Dějepis společně s Výchovou k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost a navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Svým obsahem má přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího předmětu Zeměpis.

Výuka dějepisu sehraává nezastupitelnou úlohu při vytváření sociálních, kulturních a hodnotových orientací ve vztahu mezi současností, projekcemi budoucnosti na jedné straně a kořeny v minulosti na straně druhé. Otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě.

Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů, je položen i na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem. Důležitou součástí vzdělávání v dané oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci.

Učivo je vzhledem k osobním dispozicím žáků předkládáno ve zjednodušené podobě formou tabulek, prezentací, zápisků, srovnávání faktů i vytyčení základních informací, s použitím názoru tak, aby vedlo k pochopení událostí a trvalejšímu osvojení, nepřetěžovalo podrobnostmi i daty a přispívalo ke komplexnějšímu pohledu na historii, k hlubšímu poznání jednotlivých období, k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí a světa.

Žáci by si měli osvojit dovednost pracovat se základními dokumenty různého charakteru a využívat je jako zdroj informací. Měli by se orientovat v základních historických, politických a společenskovědních faktech a přitom si utvářet svůj vlastní hodnotový systém. Výuka dějepisu nevnučuje učitelovo stanovisko žákům, ani je nenechává bez opory v jejich hodnotové orientaci. Žákům není vnucováno jediné správné stanovisko, ale v demokratickém smyslu se jim nabízí pluralita názorů a pozitivní hodnotová orientace.

Do vzdělávacího obsahu dějepisu jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova a Environmentální výchova.

Implementovány jsou i sexuální, etická, dopravní výchova a ochrana člověka za mimořádných situací.

Pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory, a to nikoli všech, ale jen žáků s LMP (na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka), jsou očekávané výstupy upravené do tzv. minimální doporučené úrovně (RVP SVV).

Učivu dějepisu je věnováno v každém ročníku ZŠ po dvou hodinách týdně. Při práci je uplatňován diferencovaný a individualizovaný pedagogický přístup, využívají se všechny možnosti ověřování znalostí a dovedností. Vzhledem ke specifitě a schopnostem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami neklademe důraz na přetěžování paměti historickými daty, přemírou jmen osobností, složitou odbornou terminologií apod., ale zaměřujeme se na srovnávání, třídění faktů a na základní orientaci v historických pojmech a událostech.

V rámci možností a s přihlédnutím k osobnostním zvláštnostem žáků zjednodušujeme. Převažují aktivizující a činnostní metody práce, často se používají i metody manipulační jako je skládání, třídění, přiřazování, zařazování apod.

Při upevňování základních vědomostí a dovedností využíváme učebnice, pracovní sešity, odbornou literaturu, pracovní listy, jednoduché testy, schémata, přehledy, tabulky, mapy, zápisky, prezentace, vyhledávání na internetu, v menší míře četbu z historické beletrie, návštěvy muzea a divadla, historické toulky Opavou, sledování televize.

Po celý školní rok tvoříme portfolia, ve kterých shromažďujeme veškeré výsledky práce žáků (pracovní listy, testy, vypracované úkoly, kresby apod.) a v závěru školního roku je vyhodnocujeme a srovnáváme s minulým obdobím. Portfolia jsou vždy připravena k nahlédnutí rodičům žáků.

Cíle sledované ve vyučovacím předmětu Dějepis:

- Získat základní vědomosti o minulosti a současnosti naší země v kontextu s evropskými a světovými dějinami.
- Vypěstovat národní hrdost na českou minulost, vytvořit si kladný vztah k rodné zemi.
- Pochopit význam historie pro současného člověka, pro jeho poučení se z chyb.
- Formovat kulturní, sociální a hodnotovou orientaci žáků.
- Utvářet pozitivní občanské postoje.
- Rozvíjet vědomí sounáležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu dědictví.
- Využívat různé verbální a neverbální texty jako zdroj společenskovedních informací.
- Orientovat se v základních rysech v každodenních životních situacích v souvislosti s okolním děním.
- Rozvíjet zájem o veřejné záležitosti, o dění v ČR, EU, NATO.
- Používat aktivně a účelně k orientaci v historické realitě dostupné digitální technologie.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Dějepisu směřují k utváření kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- pracovat s textem, s různými informačními zdroji, vyhledávat, shromažďovat a třídit - formulovat správně otázky a odpovědi - vést k chápání vztahů a souvislostí - ovlivňovat kvalitu řeči v mluvené i psané podobě - předkládat učivo ve zjednodušené podobě - třídit podstatné od nepodstatného	encyklopedie, odborná literatura, učebnice, historická beletrie, internet, televize, divadlo, muzeum, časopisy, tisk, pracovní sešity, žákovská knihovna, tablet, pracovní listy, testy, interaktivní tabule, DUMy, referáty, výpisky, portfolio, projekt, tabulky a jednoduchá schémata, diferencovaný a individualizovaný přístup	- prezentuje se písemně i ústně - vyhledává, shromažďuje, třídí, srovnává, charakterizuje, objasňuje, vysvětluje a porovnává historická fakta s pomocí
k řešení problémů	- rozebírat a vyvozovat společně závěry - pomáhat a radit při řešení problémových situací - učit kriticky myslet a orientovat se v textu i v problémových situacích - podporovat samostatnou i týmovou spolupráci - podporovat aktivizační formy práce - vést k překonávání překážek	výklad, praktické ukázky a příklady, historické toulky Opavou, besedy, exkurze, muzeum, divadlo, televize, DUMy, pracovní sešity a listy, tablet, internet, interaktivní tabule, žákovská knihovna, tisk a odborné časopisy, projekt	- zvládne dialog a diskuzi - vyhledá informace - pracuje s internetem, PC, IAT, tabletem, odborným textem - pracuje podle pokynů - zvolí vhodnou metodu řešení s pomocí - reaguje na problémové otázky
komunikativní	- umožnit při diskuzích formulovat své myšlenky - vést k výstižnému vyjadřování - zařazovat verbální i neverbální, alternativní metody do výuky, rozvíjející komunikaci - motivovat ke komunikaci ve skupině - povzbuzovat, podporovat sebevědomí, odstraňovat psychické zábrany	diskuze, besedy, vypravování, rozhovor, popis, výklad, přiřazování, zařazování, skládání, tablet, PC, internet, interaktivní tabule, dialog, písemné zdroje, historické mapy, schémata, tabulky, kresba, pracovní listy a sešity	- odpovídá výstižně s pomocí - klade otázky s pomocí - popíše dostatečně výstižně situaci, obrázek, schéma - naslouchá hovoru a "neskáče" do řeči - nevysmívá se mluvnímu projevu spolužáků - využívá alternativní komunikace

sociální a personální	• vést ke spolupráci v týmu • utvářet příjemnou atmosféru • podporovat ohleduplnost, čestnost, smysl pro zodpovědnost a poctivost • odstraňovat předsudky • seznamovat s jinými etniky a názory • vést k projevování názorů, citů, postojů bez zbytečných obav • vést k respektování osobnosti jiných	společná práce, příklad, lidové tradice a národní zvyky, diskuze, povzbuzování a kladná motivace, společné aktivity, projekty, procházky historickou Opavou, výstavy	• spolupracuje v rámci možností • podřídí se v kolektivu • pomáhá handicapovaným • požádá o pomoc • respektuje mínění druhých i jejich názory • projeví se svobodně
občanské	• vést k respektování, ochraně a účtě našich tradic, kulturního a historického dědictví • zapojovat aktivně do kulturního dění ve městě • vychovávat k respektu k základním ekologickým jevům souvisejících s historií • nabízet pluralitu názorů a pozitivní hodnotovou orientaci	muzeum, divadlo, interaktivní tabule, historické památky, národní tradice, tradice školy, příklad, významné dny, státní svátky, výstavy, exkurze, besedy, školní výlety, městské aktivity	• respektuje národní a školní tradice • navštíví divadelní představení, muzeum, historické památky v Opavě • chrání přírodu a své životní prostředí • projeví nebojácně své názory
pracovní	• dbát na dokončení zadané práce • vychovávat ke společné práci, stavět ji na základech tolerantnosti a vzájemné pomoci • zadávat samostatnou práci • naučit využívat svých znalostí ve prospěch svého rozvoje a přípravy na budoucí profesi • naučit posuzovat reálně výsledky vlastní práce i práce ostatních	důslednost a kontrola, společné řešení úkolů, hodnocení výsledků své práce, příklady z historie, literatury, výpisky, tolerance, empatie, vyhledávání informací, prezentace	• dokončí práci • naplánuje si postup • spolupracuje • zhotoví výpisek • připraví prezentaci • dodržuje školní řád, pravidla bezpečnosti
digitální	• využívat digitální technologie • ověřovat pravdivost informací • odkazovat na zdroje informací	interaktivní hry a výukové programy, vzdělávací aplikace, počítačové hry, video, audio	dodržuje bezpečné chování v internetovém prostředí, etické aspekty při on-line komunikaci a kritický odstup od předávaných informací

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Dějepisu směřují k utváření kompetencí – žáci s minimální doporučenou úrovní

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy – učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• pracovat s textem, s různými informačními zdroji, vyhledávat, shromažďovat a třídit • používat vhodné metody učení • formulovat správně otázky a odpovědi • předkládat učivo ve zjednodušené podobě • třídit podstatné od nepodstatného • ovlivňovat kvalitu řeči v mluvené i psané podobě • vést k autoevaluaci	encyklopedie, odborná literatura, učebnice, historická beletrie, internet, televize, divadlo, muzeum, časopisy, tisk, pracovní sešity, žákovská knihovna, tablet, pracovní listy, testy, interaktivní tabule, DUMy, referáty, výpisky, portfolio, projekt, tabulky a jednoduchá schémata, diferencovaný a individualizovaný přístup	• prezentuje se písemně i ústně • vyhledává, shromažďuje, třídí, charakterizuje, objasňuje, vysvětluje a porovnává historická fakta s pomocí
k řešení problémů	• rozebírat a vyvozovat společně závěry • pomáhat a radit při řešení problémových situací • naučit orientovat se v textu i v jednoduchých problémových situacích • podporovat samostatnou i týmovou spolupráci • vést k překonávání překážek	výklad, praktické ukázky a příklady, historické toulky Opavou, besedy, exkurze, muzeum, divadlo, televize, DUMy, pracovní sešity a listy, tablet, internet, interaktivní tabule, žákovská knihovna, tisk a odborné časopisy, projekt	• popíše problém a požádá o radu • vyřeší společně problém • přijme důsledky svého rozhodnutí • podílí se na společném projektu

komunikativní	• umožnit žákům při diskusích formulovat a vyjadřovat své myšlenky • předkládat tištěné informace, obrazové materiály, názorné didaktické pomůcky • zařazovat verbální i neverbální, alternativní metody do výuky, rozvíjející komunikaci • motivovat ke komunikaci ve skupině • povzbuzovat, podporovat sebevědomí, odstraňovat psychické zábrany	diskuze, besedy, vypravování, rozhovor, popis, výklad, přiřazování, zařazování, skládání, tablet, PC, internet, interaktivní tabule, dialog, písemné zdroje, historické mapy, schémata, tabulky, kresba, pracovní listy a sešity	• vyjadřuje se s pomocí • popíše s pomocí situaci, obrázek • rozumí obsahu sdělení • naslouchá hovoru a "neskáče" do řeči • nevysmívá se mluvnímu projevu spolužáků • využívá alternativní komunikace
sociální a personální	• vést ke spolupráci v týmu • utvářet příjemnou atmosféru • podporovat ohleduplnost, čestnost, smysl pro zodpovědnost a poctivost • odstraňovat předsudky • seznamovat s jinými etniky a názory • vést k projevování názorů, citů, postojů bez zbytečných obav • vést k respektování osobnosti jiných	společná práce, příklad, lidové tradice a národní zvyky, diskuze, povzbuzování a kladná motivace, společné aktivity, projekty, procházky historickou Opavou, výstavy	• spolupracuje • podřídí se kolektivu • pomáhá handicapovaným • požádá o pomoc • respektuje mínění druhých i jejich názory • projeví se svobodně • rozpozná nevhodné chování
občanské	• vést k respektování, ochraně a účtě našich tradic, kulturního a historického dědictví • zapojovat aktivně do kulturního dění ve městě • vychovávat k respektu k životnímu prostředí • nabízet pluralitu názorů a pozitivní hodnotovou orientaci	muzeum, divadlo, interaktivní tabule, historické památky, národní tradice, tradice školy, příklad, významné dny, státní svátky, výstavy, exkurze, besedy, školní výlety, městské aktivity	• respektuje národní a školní tradice • navštíví divadelní představení, muzeum, historické památky v Opavě • chrání přírodu a své životní prostředí
pracovní	• dbát na dokončení zadané práce • vychovávat ke společné práci, stavět ji na základech tolerance a vzájemné pomoci • zadávat samostatnou práci • vést k posuzování reálných výsledků vlastní práce i práce ostatních	důslednost a kontrola, společné řešení úkolů, hodnocení výsledků své práce, příklady z historie, literatury, výpisky, tolerance, empatie, vyhledávání informací, prezentace	• dokončí práci • spolupracuje • respektuje výkony ostatních • dodržuje školní řád, pravidla bezpečnosti

digitální	• využívat digitální technologie • ověřovat pravdivost informací • odkazovat na zdroje informací	interaktivní hry a výukové programy, vzdělávací aplikace, počítačové hry, video, audio	dodržuje bezpečné chování v internetovém prostředí, etické aspekty při on-line komunikaci a kritický odstup od předávaných informací
-----------	--	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk v dějinách	• uvede příklady zdrojů informací, vyjmenuje instituce, kde jsou shromažďovány • orientuje se s pomocí na časové ose • řadí historické epochy v chronologickém sledu • vysvětlí základní význam zkoumání dějin • orientuje se v základních dějepisných pojmech	význam zkoumání dějin, historické prameny, historické epochy, časová osa, určování století, tisíciletí, základní dějepisné pojmy, získávání informací	OČMS - přírodní živly a člověk EV - prolíná celým vyučovacím procesem EVV - žďáření, význam přírody pro pravěkého člověka a soužití s ní SV - vznik náboženství, vliv životních podmínek na populaci VDO - demokracie v Řecku MK - vzdělání ve starověku, písmo MKV - šíření antické kultury, helénismus, romanizace
Počátky lidské společnosti	charakterizuje v základních rysech život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu objasní význam zemědělství, dobytkařství, zpracování kovů pro lidskou společnost	pravěk - časové vymezení, hlavní období, vývoj člověka a jeho životní styl, důsledky oteplení na Zemi starší doba kamenná mladší doba kamenná pozdní doba kamenná střední Evropa v pravěku - doba bronzová, železná naše země v pravěku - st. d. kamenná, ml. d. kamenná, doba kovů, doba římská, Germáni, Markomani, Slované	
Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	• vysvětlí s pomocí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • objasní přínos antické kultury a zrod křesťanství • porovná s pomocí formy vlády a postavení společenských vrstev v jednotlivých státech • vysvětlí s pomocí podstatu antické demokracie	nejstarší starověké, zemědělské civilizace a jejich kulturní odkaz, vznik a funkce státu, Mezopotámie, Egypt, ostatní starověké státy na Předním východě, Indie, Čína, antické Řecko a vznik demokracie, olympijské hry, války Řecka, Alexandr Makedonský, řecká kultura a architektura, řečtí bohové, antický Řím - období republiky, císařství, krize Říma, rozdělení říše, architektura, kultura střední Evropa a její styky s antickým Středomořím předkolumbovská a pokolumbovská Amerika	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk v dějinách	- vysvětlí pojmy: archeologie, museum, archiv - vysvětlí s pomocí význam zkoumání dějin - člení historické epochy	historické prameny, získávání informací, základní dějepisné pojmy, orientace v čase, historické epochy, význam dějin	OČMS - přírodní živly a člověk EV - prolíná celým vyučovacím procesem EVV - žďáření, přeměna přírodního prostředí, vznik vesnic SV - vznik náboženství, vliv životních podmínek na populaci
Počátky lidské společnosti	popíše podle názoru pravěká zvířata a způsob jejich lovu popíše podle názoru zbraně, hlavní předměty denní potřeby a vybrané kultovní předměty charakterizuje s pomocí život pravěkých sběračů a lovců, zemědělců charakterizuje s pomocí život v době objevení kovů vysvětlí význam ohně pro člověka odliší s názorem život v minulosti od současnosti	pravěk, život v pravěku, hmotná a duchovní kultura: U lovců a sběračů potravy, U prvních zemědělců, O kovových kamenech, Doba železná	VDO - demokracie v Řecku MK - vzdělání ve starověku, písmo
Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	- popíše v základních rysech život v nejstarších státech - určí s pomocí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem i vývojem nejstarších států - uvede s názorem nejdůležitější objevy tohoto období - určí s pomocí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých civilizací - popíše s pomocí život v Athénách, ve Spartě, v Římě - vysvětlí pojmy: trojský kůň, olympijské hry, maratonský běh, stavební sloup, villa, bazilika, vítězný oblouk, koloseum, gladiator - charakterizuje s pomocí významné osobnosti - označí podle obrázků některý ze 7 divů světa - objasní s pomocí vznik křesťanství - označí podle obrázku některé architektonické stavby	Egypt, přírodní podmínky, poloha, hospodářství, přínos, vznik náboženství, kultura, písmo, ostatní nejstarší státy a jejich přínos Řecko, přírodní podmínky, poloha, hospodářství odkazy - přínos, Homérovy básně, náboženství a řečtí bohové, olympijské hry, Athény, Sparta, demokracie, vzdělání, řecké písmo, divadlo, architektura, filozofie, války ve starověkém Řecku, maratonský běh Řím, přírodní podmínky, poloha, hospodářství odkazy - přínos, založení Říma, království, republika, císařství, války, Spartakovo povstání, Caesar, Antonius, Kleopatra, vznik křesťanství, písmo, vzdělání, literatura, řečnictví, architektura, krize říše a její rozpad	VDO - demokracie v Řecku MK - vzdělání ve starověku, písmo

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk v dějinách	• uvede příklady zdrojů informací, vyjmenuje instituce, kde jsou shromažďovány • orientuje se s pomocí na časové ose • řadí historické epochy v chronologickém sledu • vysvětlí základní význam zkoumání dějin • orientuje se v základních dějepisných pojmech	význam zkoumání dějin, historické prameny, historické epochy, časová osa, určování století, tisíciletí, základní dějepisné pojmy, získávání informací	OČMS - přírodní živly a člověk EV - prolíná celým vyučovacím procesem EVV - vznik vesnic a měst, přetváření přírody
Křesťanství a středověká Evropa	popíše nové uspořádání Evropy po příchodu nových etnik a vznik států objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto útvarů v Evropě vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí charakterizuje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti srovná podstatné znaky románské a gotické kultury popíše život v době Karla IV. a jeho význam	nový etnický obraz Evropy - nerovnoměrnost vývoje, nejrozvinutější oblasti, počátky řemesel, vznik rodové společnosti států, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu, jejich vývoj, Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy, struktura středověké společnosti, románské a gotické umění a vzdělanost, důraz na české dějiny, Karel IV.	SV - šíření náboženství, etnická, národnostní specifika VDO - vznik parlamentu, monarchie, husitství MV - psaní knih v klášterech, kroniky, letopisy, životopisy, ilustrace, vědecké objevy, církevní písně, chorály
Objevy a dobývání, počátky nové doby	• vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky • vysvětlí příčiny husitských válek a vymezí jejich význam pro český politický a kulturní život • popíše příčiny, důsledky a průběh objevných zámořských cest • vyjmenuje podstatné znaky renesance a humanismu	husitské hnutí a jeho osobnosti, objevné zámořské cesty, jejich příčiny a důsledky, renesance, humanismus, počátky reformace církve a její šíření Evropou	MKV - stěhování národů, šíření a ovlivňování kultur, křížové výpravy

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk v dějinách	- vyjmenuje historické prameny - vysvětlí s pomocí význam zkoumání dějin - člení historické epochy - orientuje se s pomocí v historických pojmech	historické prameny, časová osa, určování století, základní dějepisné pojmy, význam dějin, získávání informací, historické epochy	OČMS - přírodní živly a člověk EV - prolíná celým vyučovacím procesem
Křesťanství a středověká Evropa	uvede první státní útvary na našem území uvede základní rysy českého státu na jeho počátku vysvětlí úlohu a postavení církve ve středověké společnosti s pomocí popíše život v období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské srovná podstatné znaky románské a gotické architektury s pomocí popíše život ve středověkém městě, obchodování uvede nejvýznamnější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu charakterizuje s pomocí příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	Velké stěhování - stěhování národů Jak žili nejstarší Slované - hospodářství, Sámova říše Velkomoravská říše - příchod Cyrila a Metoděje na Moravu počátky českého státu, Přemysl a jeho rod, Kníže Václav O životě na vesnici, O slohu románském Knížata a králové, Přemysl Otakar I. a II., Václav III., Zlatá bula sicilská O rytířích a turnajích, Na hradech, změny ve středověké společnosti, rozvoj měst, život v době vlády Karla IV., rozvoj kultury a vzdělanosti, gotická a renesanční kultura, O životě ve městě, srovnání město- vesnice, O trzích, placení a platidlech, Otec vlasti, O slohu gotickém, Jak se lidé oblékali, Díváme se do talíře, husitství, příčiny, průběh, výsledky, významné osobnosti, doba vlády Jiřího z Poděbrad, O klášterech a církvi, Mistr Jan Hus, Začátek husitských válek, Dobrý král Václav, Husité a křižáci, Čím a jak válčili husité, Bitva u Lipan, Husitský král, Čeští bratři	EVV - vznik vesnic a měst, přetváření přírody SV - šíření náboženství, etnická, národnostní specifika VDO - vznik monarchie, husitství MV - psaní knih v klášterech, kroniky, letopisy, životopisy, ilustrace, vědecké objevy, církevní písně, chorály MKV - vpády Avarů, Turků, šíření a ovlivňování kultur, křížové výpravy

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk v dějinách	• uvede příklady zdrojů informací, vyjmenuje instituce, kde jsou shromažďovány • orientuje se s pomocí na časové ose • orientuje se v základních dějepisných pojmech • vysvětlí základní význam zkoumání dějin	význam zkoumání dějin, historické prameny, historické epochy, časová osa, určování století, tisíciletí, základní dějepisné pojmy, získávání informací	OČMS - přírodní živly a člověk EV - prolíná celým vyučovacím procesem EVV - 1. a 2. průmyslová revoluce, přetváření životního prostředí VMEGS - klíčové mezníky evropské historie SV - regionální, národnostní, náboženská specifika VDO - politická hnutí a strany
Objevy a dobývání, počátky nové doby	objasní s pomocí postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie objasní s pomocí příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvede příklady významných kulturních památek	Český stát a velmoci v 15. - 18. století, habsburská monarchie, třicetiletá válka, doba pobělohorská, zvýšený útlak poddaných, osvícenští panovníci, filozofické myšlenky nové doby, změny ve městech, změny v zemědělství, barokní kultura a osvícenství	MV - knihtisk, tištěné slovo v době národního obrození, objevy 19. století: morseovka, telegraf MKV - život národů v mnohonárodnostních společenstvích
Modernizace společnosti	• vysvětlí s pomocí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní s pomocí souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa s národními hnutími vybraných evropských národů • vysvětlí s pomocí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla • charakterizuje s pomocí soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět, vznik USA, národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa, industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka, ústava, politické strany, občanská práva, konflikty mezi velmocemi, kolonialismus, revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů.	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk v dějinách	- vyjmenuje historické prameny - vysvětlí s pomocí význam zkoumání dějin - člení historické epochy - orientuje se s pomocí v historických pojmech - orientuje se s pomocí na časové ose	historické prameny, časová osa, určování století, základní dějepisné pojmy, význam dějin, získávání informací, historické epochy	OČMS - přírodní živly a člověk EV - prolíná celým vyučovacím procesem
Objevy a dobývání, počátky nové doby	vysvětlí názory na vznik života na Zemi odliší podle obrázků základní znaky renesance od baroka popíše s pomocí důsledky objevných cest vysvětlí život poddaných v době pobělohorské vysvětlí s pomocí vztah mezi českými zeměmi a habsburskými panovníky charakterizuje s pomocí dobu pobělohorskou charakterizuje osobnost J. A. Komenského vysvětlí změny v zemědělství a ve výrobě vysvětlí základní reformy M. Terezie a Josefa II. objasní pojem osvícenství srovná selské rebelie v 17. a 18. století	Poznávání světa , vynález knihtisku, další důležité objevy, vynálezy Renesance , humanismus Zámořské objevy , objevné cesty a jejich důsledky Kryštof Kolumbus, poznávání nových civilizací Vznik Habsburské říše, Doba Rudolfa II. Bitva na Bílé hoře a její důsledky život v době pobělohorské, Jan Amos Komenský, Doba pobělohorská, Odboj nevolníků proti útlaču Baroko Novověk - změny v zemědělství a ve výrobě hospodářský a kulturní rozvoj Doba osvícenství , vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II., Selské rebelie	EVV - změny životního prostředí v souvislosti s rozvojem hospodářského života, průmyslová revoluce VMEGS - klíčové mezníky evropské historie SV - regionální, národnostní, náboženská specifika VDO - politická hnutí a strany MV - knihtisk, tištěné slovo v době NO, objevy 19.století: morseovka, telegraf MKV - život národů v mnohonárodnostních společenstvích
Modernizace společnosti	- charakterizuje myšlenky národního obrození - uvede příklady národních buditelů - uvede příklady technických objevů koncem 19. a počátkem 20. století - pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku - vysvětlí s pomocí základní myšlenky revolučního roku 1848 - srovná řemeslnickou dílnu, manufakturu, továrnu - uvede rozdíly mezi manufakturou a továrnou	Rozvoj dopravy, průmyslová a zemědělská revoluce Palacký a obraz národního obrození, Rok 1848, Hospodářský rozvoj po r. 1848, Česká kultura koncem minulého století, Technické vynálezy utváření novodobého českého národa, česká politika a kultura na konci 19. století	

Moderní doba	• odliší záminku od příčiny vypuknutí 1. světové války • vysvětlí přínos kolonií pro velmoci • definuje s pomocí pojem kolonie, emigrace, imigrace	Světové kolonie, Začátek 1. světové války, Zápisník 1. světové války	
---------------------	--	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk v dějinách	• uvede příklady zdrojů informací, vyjmenuje instituce, kde jsou shromažďovány • orientuje se na časové ose • orientuje se v základních dějepisných pojmech • vysvětlí základní význam zkoumání dějin • řadí historické epochy v chronologickém sledu	význam zkoumání dějin, historické prameny, historické epochy, časová osa, určování století, tisíciletí, základní dějepisné pojmy, získávání informací	OČMS - člověk a jeho vliv na životní prostředí ovlivněné civilizací EV - prolíná celým vyučovacím procesem
Modernizace společnosti	vysvětlí rozdílné tempo vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla charakterizuje soupeření mezi velmocemi vymezí význam kolonií	politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), kulturní různorodost doby, konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	EVV - 3. průmyslová revoluce, rozdílné podmínky prostředí a společnosti, vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů ve světě
Moderní doba	• demonstruje na příkladech zneužití techniky ve světových válkách • vysvětlí s pomocí demokratický systém • charakterizuje s pomocí jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech • uvede důsledky existence totalitních systémů pro svět • vyloží na příkladech antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • zhodnotí s pomocí postavení ČSR v evropských souvislostech • zhodnotí s pomocí vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí ČSR	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky, nové politické uspořádání Evropy, úloha USA ve světě, vznik ČSR a její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy, mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy: komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro ČSR a svět, druhá světová válka, holocaust situace v ČSR, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války	VMEGS - naše vlast a Evropa, Evropa a svět, život v evropských zemích OSV - rasismus, fašismus, nacionalismus, antisemitismus, neofašismus, národnostní menšiny SV - regionální, národnostní, etnická, náboženská specifika
Rozdělený a integrující svět	• vysvětlí s pomocí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa • uvede příklady střetávání obou bloků • srovná s pomocí na příkladech život v zemích východního a západního bloku • charakterizuje jednoduše hospodářské a vojenské politické organizace • uvede s pomocí příklady spolupráce mezinárodních organizací • posoudí s pomocí postavení rozvojových zemí	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření, vnitřní situace v zemích východního bloku (srovnání se zeměmi západního bloku), Československo od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky,	VDO - "Listina práv...", demokracie, problémy současnosti, zdroje konfliktů, anarchismus MV - role médií v politických změnách,

	• prokáže základní orientaci v problémech současného světa	rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět, problémy současnosti, věda, technika a vzdělávání jako faktory vývoje, sport a zábava	internet, fax, satelit, televize, tisk MKV - etnické skupiny na českém území, odlišnosti, rasová národnostní snášenlivost, Romové u nás, humanitární pomoc, Charta, chartisté
--	--	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk v dějinách	• uvede s pomocí příklady zdrojů informací a institucí, kde jsou shromažďovány • orientuje se s pomocí na časové ose • řadí historické epochy v chronologickém sledu • vysvětlí s pomocí základní význam zkoumání dějin • orientuje se v základních dějepisných pojmech	význam zkoumání dějin, historické prameny, historické epochy, časová osa, určování století, tisíciletí, základní dějepisné pojmy, získávání informací	OČMS - člověk a jeho vliv na životní prostředí ovlivněné civilizací EV - prolíná celým vyučovacím procesem
Modernizace společnosti	vymezí význam kolonií charakterizuje soupeření mezi velmocemi	koloniální panství , konflikty mezi velmocemi, kolonialismus, kulturní různorodost doby	EVV - 3. průmyslová revoluce, rozdílné podmínky prostředí a společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílnosti
Moderní doba	• uvede příčiny a záminku 1. světové války • popíše stručně průběh 1. světové války • uvede s pomocí politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války • charakterizuje život za 1. republiky • srovná demokratický a diktátorský systém • definuje základní pojmy • objasní v základních rysech okolnosti vzniku Československa • vysvětlí s pomocí fungování demokracie za 1. republiky • uvede s pomocí příčiny a dopady světové hospodářské krize v ČSR • charakterizuje s pomocí život za okupace • popíše stručně průběh 2. světové války • orientuje se v základních pojmech • demonstruje na příkladech zneužití techniky ve světových válkách	první světová válka, T. G. Masaryk, Konec 1. světové války, Vznik samostatné republiky, Československé legie, Jak se žilo v 1. republice, Hospodářská krize, Nebezpečí fašismu , 30. léta v Československu, prezident E. Beneš, Mnichovská zrada 2. světová válka, Život za okupace, Domácí odboj proti fašistům, Osvobození republiky, Čsl. zahraniční odboj, Kalendář 2. světové války , protektorát Čechy a Morava, Slovenský stát, poválečný vývoj, pojmy: holocaust, pogrom, arizace, konfident, kolaborant, okupace, totální nasazení, koncentrační tábor	VMEGS - život v evropských zemích OSV - rasismus, fašismus, nacionalismus, antisemitismus, neofašismus, národnostní menšiny SV - regionální, národnostní, etnická, náboženská specifika VDO - "Listina práv...", demokracie, problémy současnosti, zdroje konfliktů
Rozdělený a integrující svět	• objasní s pomocí důsledky 2. světové války • charakterizuje s pomocí politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě • charakterizuje s pomocí politický a hospodářský vývoj v poválečném Československu • vysvětlí s pomocí myšlenky socialismu	období zápasu o demokracii, totalitní režim a odpor proti němu, nové společenské poměry v Evropě, vznik ČR a vstup do EU	MV - role médií v politických změnách, internet, fax, satelit, televize, film, tisk

	• objasní s pomocí význam základních událostí roku 1989 • uvede hlavní demokratické rysy v naší vlasti • orientuje se s pomocí v základních problémech současného světa	Převrat v únoru 1948, Období Stalinismu, Život v socialistickém státě, Alexander Dubček, Období normalizace, Václav Havel, Sametová revoluce, Nové společenské poměry	MKV - etnické skupiny na českém území, odlišnosti, Romové, humanitární pomoc, Charta, chartisté
--	---	--	--

Výchova k občanství

Vzdělávací oblast: *Člověk a společnost*
Předmět: *Výchova k občanství*
Vypracovala: *Mgr. Jana Brunová, Mgr. Dagmar Vezdenková*

Charakteristika předmětu:

Výchova k občanství u žáků s priznanými podpůrnými opatřeními navazuje na základní orientaci získanou ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a využívá poznatky z jiných vědních oborů jako je dějepis, zeměpis, přírodopis, český jazyk a matematika.

Seznamuje žáky se vztahy v rodině a v širších společenstvích, s hospodářským životem, s činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a společenskému prostředí i k ochraně kulturních hodnot.

Výchova k občanství přispívá k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. V neposlední řadě předmět směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků.

Do vzdělávacího obsahu Výchovy k občanství jsou začleněna tato **průřezová témata a výchovy:**

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Environmentální výchova, Sexuální výchova, Etická výchova, Dopravní výchova a Ochrana člověka za mimořádných situací.

Učivu je věnováno v 6. až 9. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně.

Zvláštností výuky Výchovy k občanství u žáků s priznanými podpůrnými opatřeními je práce s více ročníky v jedné třídě. Tuto skutečnost respektuje i ŠVP a nabízí společná témata, klade důraz na kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Učitel přihlíží k osobnostním zvláštnostem zdravotně postižených žáků a důsledně uplatňuje individuální a diferencovaný přístup, volí takové přístupy, formy a metody práce, aby žák byl schopen rozvíjet všechny klíčové kompetence. Výchovně vzdělávací postupy směřují k pomoci těmto dětem dokázat najít svou roli ve společnosti, osvojit si základní společenské normy, naučit se prožívat plnohodnotný život.

Ve vyučování se využívá skupinová i samostatná práce žáků, diskuze, besedy, vyhledávání informací na internetu, v tisku, na interaktivní tabuli, práce s výukovými počítačovými programy, aktivní účast v projektech, exkurze, výlety, vycházky apod.

Učivo je předkládáno přiměřeně k chápání žáků, důraz je kladen na schopnost vyhledávat, třdit, srovnávat a porovnávat informace, nikoliv na znalosti přetěžující paměť (odborná terminologie, jména osobností, data apod.).

Při ověřování vědomostí a dovedností využíváme jednoduché a srozumitelné pracovní listy, testy, pracovní sešity a alternativní formy ověřování (např. kartičky a jejich přiřazování, třídění). Žáci v průběhu školního roku ze svých prací vytvářejí portfolio.

Zájem o dění okolo nás podporujeme společnými reakcemi na důležité aktuální události doma i ve světě, a zároveň nezapomínáme na udržování národních zvyků, tradic a obyčejů i na význam státních svátků.

Pro žáky s priznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory, a to nikoli všech, ale jen žáků s LMP (na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka), jsou očekávané výstupy upravené do tzv. minimální doporučené úrovně (RVP SVV).

Cíle Výchovy k občanství:

- Utvářet pozitivní občanské postoje a rozvíjet kladné osobnostní a charakterové vlastnosti.
- Rozpoznat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost.
- Upevňovat sociální dovednosti a přiměřeně zvládat náročné situace z běžného života.
- Vytvářet reálné představy o vlastní budoucnosti, sebepoznávání a sebehodnocení.
- Orientovat se v problematice peněz i cen a vést žáky k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu.
- Osvojit si základní právní předpisy a normy potřebné v běžném životě, rozpoznat protiprávné jednání a jeho důsledky.
- Tolerovat národní, kulturní, náboženské a jiné odlišnosti lidí a skupin.
- Uplatňovat přiměřenou komunikaci k vyjadřování vlastních názorů, citů a postojů.
- **Zařadit a vhodně využít digitální technologie - práce s médii, digitálním prostředím.**

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve Výchově k občanství směřují k utváření kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- pracovat s textem a s různými informačními zdroji, používat vhodné metody učení - vyhledávat informace a využívat je v praktickém životě, formulovat jasné myšlenky v mluvním i písemném projevu - používat základní pojmy, termíny a symboly - posuzovat vlastní pokrok a hodnotit	encyklopedie, odborná literatura učebnice, počítačové výukové programy Internet, televize, teletext časopisy, tisk žákovská knihovna video, PS, PL, testy, referáty, výpisky výpisky, portfolio	prezentuje se přiměřeně písemně a ústně vyvozuje s pomocí závěry hájí svá rozhodnutí vyhledá informace a pracuje s nimi hodnotí a sebehodnotí s pomocí
k řešení problémů	- klást otevřeně otázky, rozebírat a vyvozovat závěry, pomáhat a radit při řešení problémových situací - orientovat se v textu i v jednoduchých problémových situacích - podporovat samostatnou i týmovou spolupráci - překonávat překážky	výklad, praktické ukázky a příklady Internet, Žákovská knihovna besedy, exkurze televize, rádio výukové programy na PC modelové situace, dramatizace	popisuje problém a požádá o radu řeší s pomocí problém přijme důsledky svého rozhodnutí spolupracuje při řešení problémů
komunikativní	- formulovat při diskuzích myšlenky - vyjadřovat vlastní názor - rozvíjet dialog, kultivovaně se projevovat - zařazovat verbální i neverbální, alternativní metody do výuky, vedoucí k rozvoji komunikace - povzbuzovat, podporovat, odstraňovat psychické zábrany žáků - komunikovat ve skupině	diskuze, besedy, vypravování, rozhovor popis, výklad, přiřazování, zařazování skládání, PS, PL, PC, Internet dialog	vyjadřuje se podle možností srozumitelně a kultivovaně vede s pomocí dialog a klade otázky, nebojí se vyjádřit svůj názor, rozumí obsahu sdělení naslouchá, co je mu sdělováno, "neskáče" do řeči druhých nevysmívá se mluvnímu projevu spolužáků zapíše informaci

sociální a personální	• spolupracovat v týmu, utvářet příjemnou atmosféru, přijímat role ve skupině • podporovat ohleduplnost, čestnost, smysl pro povinnost, spravedlnost, upevňovat mezilidské vztahy, naslouchat a pomáhat • odstraňovat předsudky, seznamovat s jinými etniky a skupinami • vyjadřovat bez obav svůj názor, city, postoje • respektovat mínění druhých i jejich názory	skupinová práce, příklad lidové tradice a národní zvyky diskuze, povzbuzování a kladná motivace společné aktivity televize, média sebehodnocení a hodnocení práce druhých situační hry, hra rolí	spolupracuje podřídí se kolektivu pomáhá handicapovaným požádá o pomoc respektuje mínění druhých i jejich názory vyjádří a svobodně se projeví rozpozná nevhodné chování
občanské	• respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kult.a historické dědictví, životní prostředí • zapojovat se aktivně do dění v obci a do ekologických aktivit na škole • formovat volní a charakterové vlastnosti • respektovat základní principy zákonů a společenských norem • utvářet pozitivní hodnotový systém opřený o vlastní zkušenost	muzeum, divadlo, video, přírodní a historické památky, národní tradice i tradice školy, rodiny, osobní příklad výstavy, exkurze, besedy Den Země, školní výlety sběr odpadových surovin a třídění odpadu	ctí národní i školní tradice dodržuje pravidla slušného chování a ŠŘ chrání přírodu a své životní prostředí
pracovní	• dokončit zadanou práci, její plánování • dodržovat správné pracovní postupy • pracovat společně ve skupině na základě ohleduplnosti, tolerantnosti, vzájemné pomoci • zadávat samostatnou práci a tím využívat znalosti v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost • posuzovat reálně výsledky své práce i práce ostatních	důslednost a kontrola, povzbuzování společné řešení úkolů aktuality, referáty, výpisky osobní příklad, samostatné úkoly vyhledávání informací týmová práce kritika a sebekritika práce s tiskem	dokončí práci naplánuje si postup spolupracuje v týmu připraví si samostatně aktualitu, referát, výpisek pracuje na dlouhodobém úkolu pracuje samostatně na PC
digitální	• vybízet k využívání vlastního digitálního zařízení - mobil, tablet, PC • vést žáky k práci prostřednictvím sdílených dokumentů-prostředí Google • odkazovat na zdroje informací (autorská práva a licence)	práce s digitálními technologiemi orientace v digitálním prostředí práce s daty, nacházení relevantních zdrojů tvorba prezentací etické aspekty on-line komunikace, tvorba finančního rozpočtu - excel	• <i>Informační a datová gramotnost</i> žák prohlíží, vyhledává a filtruje informace v různých digitálních zdrojích • <i>Komunikace a kolaborace</i> sdílí učební texty, aktuální politické články, odkazy na zajímavé stránky i videa apod., využívá g-mail • <i>Tvorba digitálního obsahu</i> vytváří prezentace k probíraným tématům

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk ve společnosti	• orientuje se v kalendáři, dodržuje denní rytmus, svátky • vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny pro zdravý vývoj dítěte • objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • rozlišuje základní projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	rok v jeho proměnách - cyklus dne, týdne a roku rodina- funkce, náhradní rodinná výchova naše vlast - státní symboly, státní svátky, významné dny - pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti naše škola-život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společenská pravidla a normy, vklad vzdělání pro život lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, -pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích zásady lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	OSV- osobnostní rozvoj (schopnost poznávání, sebepoznání, sebeorganizace, psychohygiena) - sociální rozvoj(poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace) -morální rozvoj-prosociální chování, hodnoty, postoje VMEGS- Evropa a svět nás zajímá MKV- kulturní difference - lidské vztahy MV - práce v realizačním týmu VDO-vlastenectví, principy demokracie, tolerance k národnostním menšinám, občanská společnost a škola (žákovská samospráva) EVV-vztah k prostředí ve kterém žijeme EV- prolíná celým vzdělávacím obsahem SV - rodina a její funkce DV - pravidla chování v dopravě
Člověk, stát a právo	• uvede symboly českého státu • odliší pojmy stát, vlast, rodiště, národ, občan • uvede příklady spolků a největších politických stran s pomocí • orientuje se v samosprávě obcí	Právní základy státu -Národ, stát, vlast, Státní symboly, státní správa a samospráva - volby v ČR, samospráva obcí principy demokracie - spolky a politické strany	

Mezinárodní vztahy, globální svět	• uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU • uvede některé globální problémy současnosti	Evropská integrace - Evropská unie a ČR globalizace - významné globální problémy	
--	--	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk ve společnosti	- rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků - respektuje pravidla soužití ve škole a v rodině - vysvětlí vlastními slovy pojem rodina - rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke spolužákům, ke starým, nemocným a postiženým lidem - vyjmenuje obsah evakuačního zavazadla - zúčastní se evakuace školy při pomyslném hoření - respektuje názory a zvláštnosti druhých - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	Naše obec, region, kraj - Náš byt, Bydliště, Pošta, Městský úřad, Vlakové nádraží, Knihovna, Kostel, Zdravotní středisko, významní rodáci, místní tradice, Naše škola - Vzdělání, Školství, Vztahy ve škole, ŠŘ, RD, vandalismus, vklad vzdělání pro život, Naše vlast - pojem vlasti, vlastenectví, stát, rodiště, památná místa, významné události a osobnosti, státní svátky, významné dny, státní symboly, Moje rodina, zvyky a tradice v rodině, Životaspráva rodiny, správná výživa, denní řád, Zásady lidského soužití - rovnoprávné postavení žen a mužů, pravidla chování, Ochrana člověka za mimořádných situací.	OČMS - povodně, další přírodní katastrofy, mimořádná situace, evakuační zavazadlo, základní telefonní čísla, evakuační cvičení EV - prolíná celým vzdělávacím obsahem SV - vztahy mezi chlapci a děvčaty, láska v rodině EVV- ochrana životního, přírodního, kulturního prostředí, utváření kladného vztahu MKV-vztahy k Romům, mnohonárodnostní společnost v ČR národnostní a náboženské rozdíly světa VMEGS-rovnoprávnost národů v Evropě MV- volební kampaň, bulvární tisk DV - bezpečný pohyb v okolí školy VDO-principy demokracie, mnohonárodnostní stát - tolerance, vlastenectví
Člověk jako jedinec	- pojmenuje rozdíly v chování mezi chlapci a děvčaty s využitím vlastní zkušenosti - používá základy společenského chování na škole - uvede příklad lidí ve svém okolí, kteří se mohou nějakým způsobem odlišovat od většiny	Podobnost a odlišnost lidí - vztahy mezi chlapci a děvčaty, rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin, projevy společenského chování. Volný čas	
Člověk, stát a hospodářství	- rozliší příjmy a výdaje v rodinném rozpočtu - uvede příklady úspor a dluhů s pomocí - rozliší adresáta od odesílatele - tráví účelně svůj volný čas	Peníze - rodinný rozpočet, formy placení, hospodaření s penězi, půjčky, úspory, dluhy, Hospodaření rodiny,	OSV-vztahy v sociální skupině, relaxace,

	• popíše chování ve zdravotním středisku	výroba, obchod, služby - služby na poště, vlakové nádraží, zdravotní středisko, knihovna, kostel, kultura bydlení, volný čas dětí, ochrana přírodních a kulturních památek, zdravý způsob života, nebezpečí drog	sebereflexe, diskuze a spolupráce, řešení životních situací, postupné utváření postojů, hodnot
Člověk, stát a právo	• uvede symboly českého státu • odliší pojmy stát, vlast, rodiště, národ, občan • uvede příklady spolků a největších politických stran s pomocí • dodržuje základní bezpečnostní pravidla • vyjádří vlastními slovy, jakým způsobem může ovlivnit život lidí, nemoc, úraz nebo postižení	Právní základy státu -Národ, stát, vlast, Státní symboly, Království nebo republika? Ústava, státní správa a samospráva - volby ve třídě, malý parlament, volby v ČR, principy demokracie - spolky a politické strany, diskriminace, právo v každodenním životě - osobní a jiné vlastnictví bytu, protiprávní jednání - bezpečnostní předpisy při hrách, při sportu, o prázdninách.	
Mezinárodní vztahy, globální svět	• uvede příklady cest po zemích EU	Evropská integrace - rovnoprávnost národů v Evropě, tolerance, práva občanů v EU, globalizace - projevy.	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk ve společnosti	- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní instituce, masová kultura, prostředky komunikace	OSV - sociální rozvoj (komunikace, mezilidské vztahy) -morální rozvoj (rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje) VDO - občanská společnost a škola -občan, občanská společnost a stát -principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS - Evropa a svět nás zajímá MKV - lidské vztahy - princip sociálního smíru a solidarity EVV - vztah člověka k prostředí MV - čtení a vnímání mediálního sdělení, volební kampaň EV-prolíná celým vzdělávacím obsahem DV-přestupky v silničním provozu
	- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí - zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	
Člověk, stát a hospodářství	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	Majetek, vlastnictví - formy vlastnictví, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví peníze - formy placení hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti	
	- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí jakou základní funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	

Člověk, stát a právo	• přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrany, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech (Všeobecná deklarace lidských práv a svobod apod), poškozování lidských práv, šikana a diskriminace	
	• uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozlišuje a s pomocí porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	právní řád ČR - význam a funkce, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis protiprávní jednání -druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk ve společnosti	- rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků - respektuje mravní principy a pravidla soužití ve škole a v rodině - rozpozná základní hodnoty přátelství - je ohleduplný ke spolužákům, ke starým, nemocným a postiženým lidem - přistupuje kriticky k projevům vandalismu, šikany - respektuje názory a zvláštnosti druhých - zúčastní se evakuace školy při pomyslném hoření - je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie - respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	Obec, region, kraj - zajímavosti a významné osobnosti obce, národní zvyky a obyčeje, ochrana životního prostředí naše škola - vztahy ve škole, ŠŘ, šikana, vandalismus, vklad vzdělání pro život, práva a povinnosti, naše vlast - významné události a osobnosti, co nás proslavilo, státní svátky, významné dny, kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, masová kultura, kulturní tradice, lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, postavení mužů a žen v rodině a mezi manželi, lidská solidarita, rovnoprávné postavení národnostních, náboženských skupin, tolerance, vztahy mezi lidmi - Rodina, Vztahy v rodině, Rozpad rodiny, Odpovědnost za výchovu, Péče o děti bez rodiny, Manželství, Vztah k lidem s postižením, zásady lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, výhody spolupráce, dělba práce v rodině, ochrana člověka za mimořádných situací.	OČMS - povodně, další přírodní katastrofy, mimořádná situace, evakuační zavazadlo, základní telefonní čísla, evakuační cvičení EV - prolíná celým vzdělávacím obsahem SV - vztahy mezi chlapci a děvčaty, láska v rodině DV - bezpečný pohyb v okolí školy MKV - vztahy k romům, mnohonárodnostní společnost v ČR, reflexe národnostní a náboženské rozdíly světa VMEGS - rovnoprávnost národů v Evropě znečišťování, recyklace odpadů MV - volební kampaň, bulvární tisk, plakát: Stop kouření, drogám VDO - principy demokracie, mnohonárodnostní stát - tolerance, vlastenectví, hra na parlament OSV - vztahy v sociální skupině, relaxace, sebereflexe, diskuze a spolupráce, řešení životních situací postupné utváření postojů, hodnot
Člověk jako jedinec	rozpozná odlišné chování chlapců a děvčat ovládá své chování vůči opačnému pohlaví dokáže aplikovat správné chování na škole	Podobnost a odlišnost lidí - vztahy mezi chlapci a děvčaty, rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin, projevy společenského chování,	

		volný čas a zájmy, dovednosti a schopnosti pro výkon konkrétní činnosti, kvalifikační předpoklady pro práci. Zaměstnání neboli profese, Kvalifikace, Základy společenského chování, Umění jednat s lidmi.	EVV- ochrana životního, přírodního, kulturního prostředí, výtvarné zobrazení, účast na environmentálních akcích, školní i regionální tradice a projekty
Člověk, stát a hospodářství	• sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti • utvoří si základní představu o ekonomických a sociálních otázkách rodiny • uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti • zváží nezbytnost jednotlivých výdajů domácnosti	Majetek, vlastnictví - formy vlastnictví, hospodaření s penězi, Hospodaření domácnosti, peníze - formy placení, hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, úvěry.	
Člověk, stát a právo	• vysvětlí s pomocí fungování demokracie ve společnosti • odliší monarchii od republiky • odliší spolek od politické strany • vysvětlí s pomocí základní práva a povinnosti dítěte • vyhledá číslo krizového centra • rozpozná základní protiprávní jednání	Právní základy státu - monarchie, republika, prezident, Vláda, ministři a prezident, parlament, Politické strany a spolky, Ústava, Volby do parlamentu, státní správa a samospráva - obecné zastupitelstvo, Demokratické uspořádání naší společnosti , principy demokracie, diskriminace, právo v každodenním životě - osobní a jiné vlastnictví, lidská práva - základní lidská práva a práva dítěte, týrané a zneužívané dítě, šikana, krizová centra, protiprávní jednání - jeho základní konkrétní podoby a postih, porušování předpisů v silničním provozu, právo v každodenním životě - Zákon o rodině, ŠŘ, pocit bezpečí v rodině a ve škole.	

Mezinárodní vztahy, globální svět	• uvede příklady cest po zemích EU • vyhledá pomocí informačních zdrojů významné mezinárodní organizace	Evropská integrace - rovnoprávnost národů v Evropě, tolerance, práva občanů v EU, globalizace - významné globální problémy	
--	--	---	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk jako jedinec	- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, vrozené předpoklady a potenciál	OSV - sociální rozvoj(poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, seberegulace)-morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) -osobnostní rozvoj(rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena) VDO - občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS - jsme Evropané (volební systémy v Evropě) MKV - princip sociálního smíru a solidarity EV - prolíná celým vzdělávacím obsahem EVV - lidské aktivity a problémy životního prostředí MV - tvorba mediálního sdělení, volby, vnímání mediálního sdělení
	kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí	
	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	
Člověk, stát a právo	objasní základní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	právo v každodenním životě - důležité právní vztahy a závazky	
	- rozlišuje nejčastější typy a formy států (současných) a na příkladech porovnává jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady některých institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a s pomocí uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly principy demokracie - znaky demokratického řízení státu, význam a formy voleb do zastupitelstev	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk ve společnosti	• respektuje pravidla soužití ve škole • je ohleduplný ke spolužákům, ke starým, nemocným a postiženým lidem • toleruje jiné kultury, názory, sexuální zaměření lidí • rozpozná mravní hodnoty rodiny, manželství • rozpozná základní hodnoty přátelství • přistupuje kriticky k projevům vandalismu, šikany • osvojí si nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí • zúčastní se evakuace školy při pomyslném hoření • respektuje názory a zvláštnosti druhých • uvědomuje si význam přátelství a vysvětlí, jaký význam má přátelství pro něj osobně	Obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku, naše škola - život ve škole, práva a povinnosti žáků, vklad vzdělání pro život, naše vlast - pojem vlasti, vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, státní svátky, významné dny, kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, masová kultura, kulturní tradice a hodnoty, lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, vztahy mezi lidmi - Chlapci a děvčata, Lásky, Sexuální život, Mezilidské vztahy ve společnosti - národnostní menšiny, zásady lidského soužití - morálka a mravnost, Význam přátelství, Dospívání, Nebezpečí pohlavních chorob, pravidla chování, dělba práce a činností, ochrana člověka za mimořádných situací.	VDO-principy demokracie, mnohonárodnostní stát - tolerance, vlastenectví, hra na parlament OSV-vztahy v sociální skupině, relaxace, sebereflexe, diskuze a spolupráce, řešení životních situací, postupné utváření postojů, hodnot, RD, ŠŘ EVV- ochrana životního, přírodního, kulturního prostředí, výtvarné zobrazení, šetření MKV- vztahy k Romům, mnohonárodnostní společnost v ČR, reflexe, občanství, národn. a náboženské rozdíly světa VMEGS-rovnoprávnost národů v Evropě znečišťování, recyklace odpadů MV- volební kampaň bulvární tisk, reklamní triky, vliv médií na člověka plakát: Stop kouření, drogám, kritický odstup, zpravodajství VDO-zákonodárná, výkonná, soudní moc, parlament, vláda, prezident, politické strany, negativní jevy
Člověk jako jedinec	formuluje své nejbližší plány dokáže aplikovat správné chování na škole i při společenských událostech	Podobnost a odlišnost lidí- rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, projevy chování, vnitřní svět člověka - systém osobních hodnot, sebehodnocení, osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva. Lékařská péče, Nemoc, invalidita, Informace o zaměstnání, Nemocenské pojištění, podpora v nezaměstnanosti.	

			OČMS - povodně, další přírodní katastrofy, mimořádná situace, evakuační zavazadlo, evakuační cvičení EV - prolíná celým vzdělávacím obsahem SV - zdravý způsob života, AIDS, pohlavní nemoci, těhotenství DV - bezpečný pohyb v různém prostředí
Člověk, stát a hospodářství	• utvoří si základní představu o ekonomických a sociálních otázkách rodiny • uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti • uvede příklad osobního vlastnictví • odsoudí poškozování soukromého majetku, vandalismus v obci	Majetek, vlastnictví - formy vlastnictví, hospodaření s penězi, majetkem, peníze - formy placení, hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, úvěry, rozpočet státu, typy rozpočtu, banky a jejich služby - úročení, pojištění.	
Člověk, stát a právo	• vyhledá způsoby napojení na krizová centra • vysvětlí s pomocí fungování demokracie ve společnosti • vysvětlí s pomocí základní práva a povinnosti občanů • dokáže vyřídit své osobní záležitosti, v případě potřeby požádá vhodným způsobem o radu	Právní základy státu - složky státní moci, principy demokracie, politický pluralismus, sociální dialog, lidská práva - základní lidská práva a práva dítěte, Práva dítěte, týrané dítě, Základní informace o sociálním zabezpečení, protiprávní jednání - jeho základní konkrétní podoby a postih, porušování předpisů v silničním provozu, právo v každodenním životě - Práva a povinnosti občanů, Občanský průkaz a pas, Oddací a rodný list, Ověřování listin.	
Mezinárodní vztahy, globální svět	• ví o právech občanů ČR v rámci EU • vyhledá s pomocí významné mezinárodní organizace, k nimž má ČR vztah	Evropská integrace - postavení ČR v rámci EU, členské státy EU, výhody evropské integrace, globalizace - projevy, významné globální problémy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk ve společnosti	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice	OSV - osobnostní rozvoj(kreativita) - sociální rozvoj (kooperace a kompetice) -morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) VDO - občan, občanská společnost a stát VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané MKV - kulturní difference - lidské vztahy - multikulturalita -etnický původ -princip sociálního smíru a solidarity EVV - lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka k prostředí MV - tvorba mediálního sdělení - práce v realizačním týmu EV - prolíná celým vzdělávacím obsahem učiva OČMS - krizové situace
	- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí - zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	vztahy mezi lidmi - problémy lidské nesnášenlivosti	
Člověk, stát a hospodářství	- uveče a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - rozlišuje, ze kterých základních zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uveče příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	hospodaření - státní rozpočet, význam daní principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu	
Mezinárodní vztahy, globální svět	popíše s pomocí vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uveče příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	evropská integrace - podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR	
	uveče některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	globalizace - projevy, významné globální problémy	
	objasní s pomocí souvislosti globálních a lokálních problémů	souvislosti lokálních a globálních problémů v obci a regionu	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Člověk ve společnosti	• respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v jednoduchých životních situacích • rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem • odsuzuje projevy rasismu a xenofobie • toleruje jiné kultury, názory, sexuální zaměření lidí • formuluje své nejbližší plány • rozpozná hodnoty přátelství • je ohleduplný ke spolužákům, ke starým, nemocným a postiženým lidem • má osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí	Obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku, Vznik světa, života a člověka, naše škola - život ve škole, práva a povinnosti žáků, vklad vzdělání pro život, společná pravidla a normy, naše vlast - Člověk a příroda, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, státní svátky, významné dny, Ochrana přírodních památek, kulturní život - Kultura, Tvořivost, Sport, Sportovní a zájmové organizace, kulturní tradice a hodnoty, masová komunikace, masmédia, Ochrana životního prostředí, lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztah konflikty v mezilidských vztazích, mezilidská komunikace, problémy lidské nesnášenlivosti, zásady lidského soužití - Morálka jako základ soužití mezi lidmi, výhody spolupráce lidí, pravidla chování, dělba práce a činností, ochrana člověka za mimořádných situací.	VDO- principy demokracie, mnohonárodnostní stát - tolerance, vlastenectví, hra na parlament, Listina práv a svobod, státní instituce, negativní jevy ve společnosti, základní zákony OSV - vztahy v sociální skupině, relaxace a sebereflexe, diskuze a spolupráce, řešení životních situací postupné utváření postojů, hodnot EVV- ochrana a šetření životního, přírodního, kulturního prostředí, výtvarné zobrazení, ekologie, zdravý způsob života OV - temperament a charakter, problém Romů, skinhes, světová imigrace MV- reklamní triky vliv médií na člověka plakát: Stop kouření, drogám, kritický odstup, pravdivost informací, zpravodajství-reklama, zábava, hra, volební kampaň, bulvární tisk MKV - vztahy k Romům, mnohonárodnostní

Člověk jako jedinec	formuluje své nejbližší plány chápe význam vzdělávání v souvislosti s profesním uplatněním pohovoří o svých dovednostech a schopnostech	Podobnost a odlišnost lidí - Morálka jako základ soužití mezi lidmi, Charakter člověka, Úcta k člověku, Zdravý způsob života, vnitřní svět člověka - systém osobních hodnot, sebehodnocení, vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, Látky poškozující zdraví, osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji.	společnost v ČR, tolerance, národnostní a náboženské rozdíly ve světě, Slované - společné znaky, tradice VMEGS - rovnoprávnost národů v Evropě znečišťování, recyklace odpadů, růst populace, změny klimatu na Zemi OČMS - povodně, další přírodní i civilní katastrofy, mimořádná situace, evakuační zavazadlo, sirény, důležitá telefonní čísla, evakuační cvičení EV - prolíná celým vzdělávacím obsahem SV - zdravý způsob života, AIDS, pohlavní nemoci, těhotenství, antikoncepce, výběr partnera, plánované rodičovství, prevence DV - bezpečný pohyb v různém prostředí
Člověk, stát a hospodářství	• utvoří si základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách v rodině • rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů • ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení • vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet • uvede příklady služeb, které banky nabízejí • uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	Majetek, vlastnictví - formy vlastnictví, hmotné a duševní, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem, peníze - formy placení, hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, úvěry, splátkový prodej, investice, význam daní, banky a jejich služby - úročení, pojištění	
Člověk, stát a právo	• má základní znalosti o fungování demokratické společnosti • chápe s pomocí státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy • zná základní práva a povinnosti občanů • uvede symboly českého státu, zná způsoby jejich užívání • uvede na příkladu, jak reklamovat výrobek nebo službu • uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele • uvědomuje si rizika i důsledky při porušování zákonů • dokáže vyřídit své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat vhodným způsobem o radu • vyhledá způsoby napojení na krizová centra • rozezná nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	Právní základy státu - složky státní moci, jejich orgány a instituce, Obrana vlasti, státní správa a samospráva - jejich orgány a instituce, principy demokracie - znaky, politický pluralismus, sociální dialog, význam voleb, lidská práva - základní lidská práva a práva dítěte, Právní ochrana člověka, Člověk a svoboda, právní řád ČR - Bezpečnostní předpisy, Pravidla silničního provozu, protiprávní jednání - jeho základní konkrétní podoby a postih, porušování předpisů v silničním provozu,	

		právo v každodenním životě - Zákon o rodině, ŠŘ, pocit bezpečí v rodině a ve škole, základní práva spotřebitele, styk s úřady, Svoboda víry a náboženského vyznání.	
Mezinárodní vztahy, globální svět	• ví o právech občanů ČR v rámci EU • ví o způsobech uplatňování spolupráce v EU • ví o výhodách spolupráce mezi státy	Evropská integrace - postavení ČR v rámci EU, členské státy EU, podstat, význam, výhody evropské integrace, globalizace - projevy, významné globální problémy	

Fyzika

Vzdělávací oblast: *Člověk a příroda*

Předmět: *Fyzika, volitelný předmět Seminář a praktika z přírodovědných předmětů - F*

Vypracovala: *Mgr. Jana Vaňková*

Charakteristika předmětu:

Předmět **Fyzika** je vyučován na 2. stupni ZŠ. Časová dotace je 6 hodin týdně, a to 2 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku a 1 hodinu týdně v 8. a 9. ročníku.

Pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) činí časová dotace 8 hodin týdně, a to v 6. - 9 ročníku po 2 hodinách týdně.

Předmět Fyzika je posílen o volitelný ***Seminář a praktika z přírodovědných předmětů – F***, ve kterém se zaměřujeme na oblast Fyzika v životě člověka a tematicky rozšiřujeme učivo daného ročníku. Volitelný předmět má dotaci 1 hodinu týdně.

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsou **Chemie, Fyzika, Přírodopis a Zeměpis**. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Naším specifikem je výuka více ročníků v rámci jedné třídy. Při výuce uplatňuje individuální a diferencovaný přístup nutný pro práci s žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Od toho se odvíjí specifické metody a formy práce.

V případě, že žák nezvládá v plné míře nároky osnov, je mu vypracován IVP, který je sestaven podle jeho reálných možností a respektuje jeho pracovní tempo a zvláštnosti.

Do vzdělávacího obsahu fyziky jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Při práci je uplatňován diferencovaný a individuální přístup k dětem. Vzhledem k možnostem a schopnostem zdravotně postižených zestručňujeme a zjednodušujeme. Používáme tabulky převodů jednotek, kalkulátory, karty se zpětnou vazbou, výukové programy na PC apod.

Při ověřování vědomostí neklademe důraz na tempo v psaném i slovním projevu, zohledňujeme specifika žáků. Využíváme testy, pracovní listy, učebnice, schémata, vyhledávání na internetu, práci s výukovými programy na PC.

V hodinách fyziky (vzhledem k postižení žáků a specifickému způsobu vyučování - výuka probíhá ve třídách s větším počtem ročníků) se minimalizuje praktická část (laboratorní práce, pokusy). Výuka je doplňována v těchto oblastech videoprogramy a PC programy. **Žák umí pracovat se softwarem, pomocí kterého získává, zpracovává a publikuje data. Kompetence digitální gramotnosti rozvíjí při studiu fyzikálních, chemických a přírodovědných problémů na „základoškolské“ úrovni. Koncipujeme výuku s větším důrazem na badatelské činnosti, žákovské experimenty, hledání souvislostí, kooperaci a diskuzi při řešení problémů. Implementace digitálních technologií do výuky fyziky je i příležitostí více přiblížit výuku fyziky žákům, uplatňovat při výuce prostředky, které jsou dnes běžnou součástí vědy i jejich života.**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve Fyzice směřují k utváření kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- pracovat s textem, orientovat se a vyhledávat informace - vychovávat k samostatnosti - pracovat s počítačem - využívat praktické pomůcky - třídit podstatné od nepodstatného - chápat souvislosti - formulovat jasně myšlenky	učebnice, počítačové výukové programy (Zebra), odborná literatura, názorné pomůcky, videoukázky s pokusy, karty se zpětnou vazbou, domácí příprava	- plní zadaný úkol - orientuje se ve výukových programech - ovládá práci s videem - efektivně se učí - vhodně odpovídá na otázky - samostatně pracuje podle kartiček
k řešení problémů	- seznamovat s problémem - pokládat návodné otázky - orientovat se v textu, oddělovat podstatné od nepodstatného - poskytovat pomoc při vytváření vlastního úsudku - tvořit vlastní otázky	výklad, praktické ukázky, praktické úkoly, výukové programy, pokusy, metoda otázek a odpovědí, kontrola, pochvala a povzbuzení	- soustředí se na výklad - pracuje s výukovými programy - dokáže reagovat na návodné otázky - řeší jednoduché praktické úkoly - samostatně udělá jednoduchý pokus (zapojí jednoduchý el. obvod)
komunikativní	- vyjadřovat správně myšlenky - využívat informační techniky - rozvíjet logické myšlení - podněcovat samostatné myšlení	dialog, popis (schématu, funkce, přístroje, fyzikálního děje...) výklad, rozhovor, PC výukové programy, internet, učebnice, videonahrávky, odborná literatura, encyklopedie	- pracuje s encyklopedií, učebnicí - naslouchá, co je mu sdělováno - zvládne komunikaci na PC - výstižně popíše obrázek, schéma, fyzikální jev a děj - výstižně se vyjadřuje
sociální a personální	- pracovat společně ve dvojicích - vzájemně si pomáhat - vychovávat smysl pro povinnost a zodpovědnost - podporovat samostatnost	práce ve dvojicích, povzbuzení a kladná motivace, pochvala, referáty, video	- spolupracuje při řešení daného úkolu - respektuje mínění druhých - požádá o pomoc - pomáhá handicapovaným spolužákům i dospělým

občanské	• podporovat kamarádské vztahy a vzájemnou pomoc • navozovat pozitivní atmosféru • odstraňovat strach • dodržovat řády a BOZP • seznamovat s problematikou environmentální výchovy a s ochranou člověka za mimořádných situací	rozhovor, plnění domácích úkolů, BOZP, pochvala, kritika	• dodržuje BOZP • nevysmívá se neúspěchu svých spolužáků • váží si sám sebe a druhých • chová se slušně ke svým spolužákům i dospělým
pracovní	• dodržovat BOZP při práci • dokončit započaté práce • seznamovat žáky s používáním fyzikálních pomůcek • zapojovat jednoduché obvody podle schématu • vzbuzovat zájem o techniku • využívat mezipředmětových vztahů	přiměřené pracovní postupy, jednoduchá schémata, individuální přístup, metoda opakování a procvičování	• dokončí práci • naplánuje si postup • je samostatný v rámci svých možností
digitální	• využívat digitální technologie • ovládat běžně používaná digitální zařízení • vytvářet digitální obsah - prezentace • sdílet data v prostředí Google • využívat zájem a možnosti zpracování • zadávat skupinové a samostatné práce • odkazovat na relevantní zdroje informací	skupinová a individuální práce, přehledné řešení, sdílení informací, domácí úkoly, on-line aktivity výuka, formativní hodnocení, vzájemná komunikace, soulad s reálným životem	• používá digitální technologie • ovládá běžně používaná digitální zařízení • vytváří digitální obsah - prezentaci • sdílí a ukládá data a informace • řeší zadaný úkol • zvládne nové postupy

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
VLASTNOSTI LÁTEK A TĚLES			
Stavba látek	- rozliší pojem látka a těleso - zjistí, zda daná látka (těleso) patří mezi látky pevné, kapalné, plynné - charakterizuje pojmy : Brownův pohyb, difúze	látky a tělesa tělesa, látky a jejich vlastnosti částicová stavba látek atomy a molekuly	EVV - význam vody, složení vzduchu, ozonová díra
Elektrické vlastnosti látek	popíše elektrování těles uvede stavbu atomu určí druh nábojů částic určí, zda se tělesa přitahují, odpuzují nebo na sebe nepůsobí seznámí se s pojmem protonové číslo, ionty charakterizuje pojmy : prvek, sloučenina, molekula	elektrování při vzájemném dotyku elektrické pole model atomu	EVV - vzájemné silové působení mezi tělesy EVV - význam gravit. síly, magnetické pole Země
Magnetické vlastnosti látek	- definuje magnet - rozezná druhy magnetů, jejich části - ověří existenci magnetického pole, magnetických indukčních čar - řekne význam gravitační síly Země	magnety přírodní a umělé póly magnetu magnetické pole indukční čáry magnetické pole Země	EVV - změny teploty vlivem znečištění ovzduší
Fyzikální veličiny	- definuje pojmy: fyzikální veličina - značka, základní jednotka, další jednotky a měřidlo - pracuje s fyzikálními tabulkami - vyhledává hustoty látek v tabulkách - používá převodní vztah $1\text{ l} = 1\text{ dm}^3$ - používá převody jednotek - prakticky používá měřidla - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	fyzikální veličiny délka objem tělesa hmotnost tělesa hustota čas teplota tělesa	EVV - zásady správného užívání el. spotřebičů EVV - bezpečné zacházení s el. zařízením, první pomoc při úrazu el. proudem

ELEKTRICKÝ OBVOD			
Elektrický proud v kovech	• uvede základní části elektrického obvodu • nakreslí schéma el.obvodu • sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu • používá základní schematické značky • používá nové fyzikální veličiny, jejich značky, jednotky a měřidla (el.proud, el.napětí) • prakticky zjistí, co je vodič a izolant • objasní využití zahřívání vodiče při průchodu el. proudu v tepelných spotřebičích • popíše funkce pojistky (zkrat)	sestavení elektrického obvodu elektrický proud, elektrické napětí vodiče a nevodiče (izolanty elektrického proudu) zahřívání el. vodiče při průchodu el. proudu tepelné elektrické spotřebiče pojistka zásady správného užívání elektrických spotřebičů	
Magnetické pole elektrického proudu	• popíše chování cívky při průchodu el.proudu • změří velikost el.proudu a jeho směru - galvanometr • popíše elektromagnet a jeho využití	magnetické pole cívky s proudem měření el.proudu elektromagnet a jeho užití	
Rozvětvený elektrický obvod	• rozliší jednoduchý a rozvětvený el.obvod (uzlové body) • uvede výhody rozvětveného el.obvodu • uvede zásady první pomoci při úrazu el.proudem	nerozvětvený a rozvětvený el.obvod bezpečné zacházení s el.zařízením první pomoc při úrazu el.proudem	
Souhrnné opakování			

Fyzika - minimální doporučená úroveň

6. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Úvod			
Látky a tělesa	- rozliší látku pevnou, kapalnou a plynnou - uvede jevy dokazující pohyb a vzájemné působení částic - vyjmenuje vlastnosti pevných látek - popíše přeměny skupenství látek	skupenství látek difuze	EVV - význam gravitační síly EVV - doprava a ekologická zátěž, problémy znečišťování atmosféry
Mechanické vlastnosti tekutin	vysvětlí pojem hydrostatický tlak - hydraulické zařízení vysvětlí souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny vysvětlí pojem tlak, vztahová síla, potápění, vznášení se, a plování těles v klidných tekutinách (Archimédův zákon) popíše spojené nádoby uvede souvislost atmosferického tlaku s některými procesy v atmosféře pojmenuje základní jednotku a vedlejší jednotky daných fyzikálních veličin převeďte základní jednotky změří v jednoduchých konkrétních případech vhodnými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a těles - délku, hmotnost, čas využívá poznatky o zákonitostech mechanických vlastnosti tekutin pro řešení jednoduchých praktických problémů	Archimédův zákon tlak v kapalinách - Archimédův zákon tlak v plynech Pascalův zákon měřené veličiny délka objem hmotnost teplota a její změna čas	
Pohyb těles, síly	- rozezná, zda je těleso v klidu či pohybu vzhledem k jinému tělesu - seznámí se s Newtonovými zákony - zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu při řešení jednoduchých problémů z praktického života - definuje pojem setrvačnost - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - uvede a popíše měřidlo síly - siloměr - předvídá změnu pohybu těles při působení síly - definuje pojmy: gravitační síla, gravitační pole - vysvětlí pojem třecí síla - vysvětlí pojem smykové tření - vyjmenuje jednoduché stroje	pohyby těles síla a její měření - výslednice působení dvou sil gravitační pole a gravitační síla tlaková síla a tlak třecí síla Newtonovy zákony rovnováha na páce a kladce - Jednoduché stroje	

	• popíše podle obrázku jednoduché stroje • aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů - rovnováha		
Souhrnné opakování			

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Opakování učiva ze 6. ročníku			
POHYB A SÍLA			
Pohyb tělesa	rozhodne, kdy je těleso v klidu a v pohybu definuje pojmem trajektorie (pohyb přímočarý, křivočarý) používá fyzikální veličiny - rychlost, dráha, čas (pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný) používá převodní vztah 1 km/h a 1 m/s znázorní graficky závislost dráhy na čase	klid a pohyb tělesa pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb přímočarý a křivočarý	EVV - změny okolní krajiny vlivem člověka Klid a pohyb těles EVV - skládání sil EVV - zásady předběžné opatrnosti, bezpečnost na silnicích, vysoká rychlost
Síla a skládání sil	- definuje vzájemné působení těles a jeho projevy - užívá novou fyzikální veličinou - sílu, její značku, jednotku, měřidlo, znázornění - uveče vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa - určí výslednici dvou sil - definuje pojmy těžiště tělesa, těžnice	znázornění síly gravitační síla a hmotnost tělesa skládání sil rovnováha dvou sil těžiště tělesa	
Posuvné účinky síly, pohybové zákony	- definuje Newtonovy pohybové zákony - objasní podstaty jednotlivých zákonů - uveče význam Newtonových zákonů v praxi	Newtonovy pohybové zákony	
Otáčivé účinky síly	- popíše jednoduché stroje - jejich funkcí a praktické využití - načrtne jednoduché stroje - páku a kladku - zjistí rovnováhu na páce a pevné kladce	jednoduché stroje - páka, kladka	

Deformační účinky síly	- definuje rozdíl mezi tlakovou silou a tlakem - vyvodí závěry ze vztahu mezi tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí $p = F : S$	tlaková síla tlak	EVV - zásady předběžné opatrnosti bezpečnost na silnicích
Tření	- vysvětlí vznik třecí síly - uvede důsledky ovlivňování velikosti třecí síly v praxi - navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly	třecí síla měření třecí síly význam třecí síly pro pohyb těles v denní a technické praxi	
MECHANICKÉ VLASTNOSTI KAPALIN A PLYNU			EVV - vliv tlaku a tlakové síly na životní prostředí, význam vody a vzduchu pro lidské aktivity, lodě, ekologické katastrofy EVV - význam Slunce
Mechanické vlastnosti kapalin a plynů	- vysvětlí podstatu Pascalova zákona - uvede souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - popíše princip Archimedova zákona - vztlaková síla, potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách - poznává souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	Pascalův zákon hydraulické zařízení - orientačně účinky gravitační síly Země na kapalinu hydrostatický tlak vztlaková síla působící na těleso v kapalině Archimedův zákon a jeho důsledky atmosférický tlak	
SVĚTELNÉ JEVY			
Přímočaré šíření světla	- rozezná, co je zdroj světla a druhy světla - objasní pojmy: optické prostředí, šíření světla - prakticky poznává stín, polostín, plný stín (nákres) - rozezná význam rychlosti světla (vakuum a různá prostředí)	světelné zdroje šíření světla stín rychlost světla	
Odras světla, zobrazení zrcadly	- vysvětlí, kdy nastane odraz světla - popíše zákon odrazu a jeho využití - využívá zákona odrazu k zobrazení - rovinné, vypuklé a duté zrcadlo - uvede využití zrcadel v praxi	odraz světla zákon odrazu světla zobrazení rovinným zrcadlem zrcadla v praxi	
Lom světla	- vysvětlí, kdy nastane lom světla - určí, zda se světlo bude lámat ke či od kolmice	lom světla čočky	

Zobrazení čočkami	• využívá zákonu lomu při průchodu čočkami (rozptylky a spojky) • popíše pojmy krátkozrakost, dalekozrakost a způsob nápravy těchto očních vad brýlemi • popíše rozklad bílého světla hranolem	zobrazení předmětu čočkami - orientačně užití čoček v praxi rozklad světla	
------------------------------	--	--	--

Fyzika - minimální doporučená úroveň

7. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Zvukové děje	- popíše, jak vzniká zvuk a jak se šíří (látkové prostředí jako podmínka šíření) - rozpozná zdroje zvuku - vysvětlí, jak vzniká odraz zvuku na překážce - ozvěna - uvede využití zvuku - hudební nástroje - posoudí vliv nadměrného hluku na zdraví a ŽP	vlastnosti zvuku látkové prostředí a vliv na šíření v různých prostředích, rychlost, odraz a pohlcování zvuku výška tónu	EVV - možnosti a způsoby ochrany zdraví před hlukem , škodlivost hluku na zdraví člověka a životní prostředí OSV - bezpečné zacházení se spotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem EVV - způsoby šetření energií EVV - dodržování pravidel bezpečného zacházení s el. přístroji a zařízeními
Elektromagnetické a světelné děje	- definuje pojem elektrická a magnetická síla - rozezná vodiče, nevodiče a uvede jejich vlastnosti - popíše vznik elektrického proudu, stejnosměrný a střídavý a způsob jeho měření - ovládá pravidla bezpečné práce s elektrickými přístroji a zařízeními - vyjmenuje zdroje elektrického napětí - suchý elektrický článek, akumulátor - uvede název přístroje na měření napětí - vyjmenuje další součásti elektrického obvodu - vodiče, spotřebič, vypínač - rozpozná základní schematické značky - sestaví obvod podle jednoduchého schématu - pozná, co je el.energie a na jaké formy se přeměňuje - rozpozná zdroj světla - vyjmenuje elektrické spotřebiče v domácnosti - popíše, jakým způsobem se měří spotřeba elektrické energie - elektroměr - vyjmenuje tepelné spotřebiče - odporový drát - uvede na příkladech z praktického života, co spotřebuje hodně energie a co málo	elektrické a magnetické pole a síla - BOZ elektrický proud - tepelné účinky elektrický obvod - zdroj, spotřebič, spínač elektrické napětí elektrický odpor elektromotor	
Elektromagnetické a světelné děje	vysvětlí použití elektromotoru vyjmenuje druhy elektromotorů (3-fázový, 1-fázový) uvede, k čemu slouží elektřina v autě vyjmenuje zdroje napětí v autě - dynamo, akumulátor	elektromotory elektřina v autě bezpečnostní předpisy	

	vysvětlí závislost el.odporu na příkladech z praxe (využití obrázků) vyjmenuje zásady bezpečnosti při zacházení s elektrickým proudem teoreticky zvládne zásady 1.pomoci při úrazu elektrickým proudem		
Souhrnné opakování			

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Opakování učiva ze 7. ročníku			EVV - způsoby šetření, energie a život EVV - změny skupenství, předpověď počasí (meteorologie) voda, vodní zdroje, kulturní krajina
Práce Energie Teplo	vysvětlí na praktických případech, kdy těleso koná práci uvede značku, základní jednotkou a vzorec pro výpočet mechanické práce $W = F \cdot s$ definuje výkon, jeho značku, jednotku a vzorce pro jeho výpočet $P = W / t$	mechanická práce výkon	
	- na základě vykonané práce objasní, co je to mechanická energie - uvede, kdy má těleso pohybovou a kdy polohovou energii - na jednoduchých příkladech si osvojí přeměnu jedné energie v druhou (padající kámen, kyvadlo)	pohybová a polohová energie a jejich vzájemná přeměna	
	- uvede částicovou stavbu látek a zahřívání - vysvětlí pojem vnitřní energie, jak souvisí vnitřní energie s teplotou tělesa	vnitřní energie	
	na praktických příkladech charakterizuje formy tepelné výměny (vedením a tepelným zářením)	tepelná výměna	
	- uvede základní značku, jednotkou a vzorec pro výpočet množství tepla - objasní pojem - měrná tepelná kapacita, vyhledá ji v MFCHT	teplo přijaté a odevzdané	
	- na praktických příkladech charakterizuje jednotlivé skupenské přeměny (tání, tuhnutí, var, vypařování, kondenzace, sublimace, desublimace) - vyhledá skupenské teplo tání v MFCHT - vysvětlí pojem anomálie vody a jaké má důsledky v přírodě	změny skupenství látek	

	• vyjmenuje podle modelu jednotlivé části spalovacího motoru a jeho funkce • rozliší vznětový motor od zážehového • objasní vliv automobilismu na životní prostředí	pístové spalovací motory	EVV - doprava a ekologická zátěž, průmyslová revoluce, problémy znečišťování atmosféry
Elektrické jevy			
	• definuje pojem elektrický náboj, jeho jednotku a značku • uvede přístroj pro měření el.náboje • znázorní elektrické pole kolem elektrického náboje - el. siločáry	elektrický náboj elektrické pole	
	• definuje podmínky průchodu el.proudu obvodem • objasní jeho účinky (tepelné, světelné, pohybové) • změří el.proud ampérmetrem a el.napětí voltmetrem	elektrický proud elektrické napětí	OSV - bezpečné zacházení se spotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem
	• objasní podstatu Ohmova zákona na příkladech • vyjmenuje základní značky a jednotky pro odpor, proud, napětí a závislost $I = U / R$	Ohmův zákon	
	• vysvětlí na konkrétních případech, na čem závisí elektrický odpor $R = \rho \cdot l / S$ • vyhledá měrný odpor v MFCHT	odpor vodiče	
	• sestaví jednoduchý a rozvětvený el.obvod podle schématu a zjišťuje výhody a nevýhody těchto zapojení • určí výsledný I, U, R (vzorce)	jednoduchý a rozvětvený el. obvod	
Zvukové jevy			
	• definuje pojmem akustika • popíše, co je to zdroj zvuku, co je podmínkou šíření zvuku a jak se zvuk odráží (ozvěna)	akustika zvuk, zdroj, šíření a odraz zvuku	EVV - možnosti a způsoby ochrany zdraví před hlukem
	• vysvětlí, jak závisí výška tónu na kmitočtu • objasní pojem hlasitost zvuku a její vliv na prostředí	tón výška tónu, kmitočet tónu a hlasitost zvuku	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Energie	• určí vykonanou práci silou, určí změnu energie využívá vztah mezi výkonem, prací, časem • definuje, co je el. energie a na co se může měnit • popíše, jak vzniká el.energie - dynamo, generátor • vyjmenuje druhy elektráren • uvede, co je jaderná elektrárna, jaderná energie a jaderný reaktor • určí v jednoduchých případech odevzdané a přijaté teplo • popíše přenos el.energie od elektráren ke spotřebiči • uvede, k čemu je třeba vysoké napětí • definuje zkrat, pojistky, jističe • vyjmenuje způsoby ochrany před nebezpečným napětím • chápe souvislost el. energie s výkonem • uvede, co spotřebuje hodně a co málo el.energie (příkon) • uvede obecný vzorec spotřeby el.energie • uvede, jak a čím měříme el.energii - elektroměr • vyjmenuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • vyjmenuje druhy energie	formy energie obnovitelné zdroje neobnovitelné zdroje přeměny skupenství	EVV - výhody a nevýhody elektráren a vliv jaderné elektrárny na životní prostředí, změny okolní krajiny vlivem výstavby elektráren, způsoby ochrany před nebezpečným napětím EVV - význam gravitační síly

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Opakování učiva ze 8. ročníku			EVV - změny okolní krajiny vlivem člověka výstavba elektráren
Elektromagnetické jevy	- vysvětlí, jak se chová cívka při průchodu el.proudem - popíše elektromagnet a jeho užití	opakování ze 6.ročníku co už víme o elektrickém poli	
	objasní působení magnetického pole na cívku s proudem a využívá tohoto poznatku u elektromotoru na pokusu popíše elektromagnetickou indukci, jak vzniká indukovaný proud a indukované napětí	působení magnetického pole na cívku s proudem elektromotor elektromagnetická indukce	
Střídavý proud	- rozliší stejnosměrný proud od střídavého - stručně popíše vznik $\sim I$ a jeho časový průběh - uvede nové fyzikální veličiny - perioda a frekvence, jejich vzdálený vztah a jednotku frekvence - 1 Hertz - podle modelu popíše složení transformátoru, na jakém jevu je založen a jakou má funkci - podle schématu popíše, jak se přenáší el.energie a kde se energie vyrábí	vznik střídavého proudu měření střídavého proudu a střídavého napětí transformátor výroba a přenos elektrické energie	
Vedení elektrického proudu v kapalinách	- rozlišuje na základě pokusů co je vodič a izolant - na příkladech ze života popíše vedení el.proudu v kapalinách (elektrolýza) a v plynech (blesk-jiskrový výboj, el.obloup - svařování, el.výboj ve zředěných trubicích - reklamní trubice	vedení el.proudu v kapalinách vedení el.proudu v plynech	
Vedení elektrického proudu v polovodičích	popíše na praktických příkladech stavbu zásuvky a zástrčky (nulovod a fázový vodič, uzemnění)	elektrické spotřebiče v domácnosti	

Bezpečné zacházení s elektrickým zařízením	definuje poučení o bezpečném zacházení s elektrickými spotřebiči	ochrana před úrazem el.proudem první pomoc při úrazu el.proudem	EVV - bezpečné zacházení s el. zařízeními EVV - jaderná energie výhody a nevýhody a vliv na ŽP, freony, ozonová díra, škodlivý vliv UV záření, druhy elektráren
Jaderná energie	- vysvětlí štěpení atomového jádra, pojmem řetězová reakce a její průběh - pomocí obrázku popíše jaderný reaktor - vysvětlí nepříznivé vlivy radioaktivního a UV záření na lidský organismus - objasní, jak se má člověk chránit před UV zářením	štěpení atomového jádra řetězová reakce jaderný reaktor	
Země a vesmír	- popíše, čím je tvořena Sluneční soustava - rozlišuje hvězdu a planetu - vypráví s pomocí encyklopedie o historii kosmonautiky	sluneční soustava naše Galaxie kosmonautika	
Opakování učiva			

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Energie	- vysvětlí, co je blesk a mezi čím vzniká - charakterizuje uzemnění a k čemu slouží hromosvod - určí vzdálenost bouřky - orientačně - popíše elektrický oblouk a jeho využití - vysvětlí, z čeho se dělají svítící nápisy (barevné reklamní trubice)	opakování formy energie blesk elektrický oblouk	EVV - význam Slunce
Elektromagnetické a světelné děje	- charakterizuje zdroj světla - zná způsob šíření světla ve stejnorodém prostředí - uvede podmínku šíření světla - porovná rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - vysvětlí podle obrázku odraz světla a jeho využití - rozliší druh čočky - spojka, rozptylka - vyjmenuje nejznámější vady oka - zná užití čoček, optické přístroje - informativně podle místních podmínek	zdroje, rychlost a vlastnosti světla zrcadla - zobrazení odrazem čočky - zobrazení spojkou a rozptylkou optické přístroje rozklad světla hranolem optické prostředí stín, zatmění	
Vesmír	- vyjmenuje a zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - vyjmenuje hlavní složky sluneční soustavy - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru - objasní pohyb planety Země kolem Slunce - popíše měsíční fáze - vysvětlí, co je hvězda - složení a odlišnost od planet	Sluneční soustava hvězdy	

Chemie

Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12

Vzdělávací oblast: *Člověk a příroda*
Předmět: *Chemie*
Vypracovala: *Mgr. Jana Vaňková*

Charakteristika předmětu:

Předmět **Chemie** je vyučován v 8. a 9. ročníku ZŠ. Časová dotace na 2. stupni ZŠ je 4 hodiny týdně, 2 hodiny týdně v 8. ročníku a 2 hodiny týdně v 9. ročníku. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením), pro které je v ŠVP zpracovaná minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů (RVP SVV), činí časová dotace 1 hodinu týdně, a to v 9. ročníku.

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsou **Chemie, Fyzika, Přírodopis a Zeměpis**. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Předmět chemie navazuje v 8. a 9. ročníku na základy, které žáci získali na 1. stupni v přírodovědě a na 2. stupni ve fyzice a zeměpise. Vzdělávání předmětu chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmů o obor, vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí. Učí žáky řešit problémy, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy a rozvíjet odpovědné občanské postoje. Žáci jsou informováni o pravidlech bezpečnosti práce s chemikáliemi a poskytnutí první pomoci při úrazech s nebezpečnými látkami a přípravky.

Do vzdělávacího obsahu Chemie jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Při práci je uplatňován diferencovaný a individuální přístup k dětem.

Vzhledem k možnostem a schopnostem zdravotně postižených nepřetěžujeme paměť, ale zestručňujeme a zjednodušujeme. Od toho se odvíjí specifické metody a formy práce. Používáme aktivizující metody (vyhledávání, vyvozování...) i neverbální metody – manipulační (zařazování, skládání...). V písemném i slovním projevu jsou zohledňována zdravotní specifika žáků. Zápis učiva bývá mnohdy vypracován učitelem, žáci jej doplňují samostatným zpracováním konkrétních pojmů.

Při ověřování vědomostí, dovedností žáků využíváme testy, pracovní listy, učebnice, schémata, vyhledávání na internetu, práce s výukovými programy na PC.

V případě, že žák nezvládá v plné míře nároky osnov, je mu vypracován IVP, který je sestaven podle jeho reálných možností a respektuje jeho pracovní tempo a zvláštnosti.

V hodinách chemie (vzhledem k postižení žáků a specifickému způsobu vyučování - výuka probíhá ve třídách s větším počtem ročníků) se minimalizuje přímá praktická část (laboratorní práce, pokusy). Výuka je doplňována v těchto oblastech videopokusy a PC programy. **Žák umí pracovat se softwarem, pomocí kterého získává, zpracovává a publikuje data. Kompetence digitální gramotnosti rozvíjí při studiu fyzikálních, chemických a přírodovědných problémů na „základníškolské“ úrovni. Koncipujeme výuku s větším důrazem na badatelské činnosti, žákovské experimenty, hledání souvislostí, kooperaci a diskuzi při řešení problémů. Implementace digitálních technologií do výuky fyziky je i příležitostí více přiblížit výuku fyziky žákům, uplatňovat při výuce prostředky, které jsou dnes běžnou součástí vědy i jejich života.**

Učební předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakci se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, aby si uvědomovali významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví.

Výuka chemie významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.

Cílem vyučování chemie je podat žákům ZŠ základní vědomosti o některých prvcích, sloučeninách a chemických reakcích s důrazem na jejich praktické využití.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných hypotéz o některých přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí

- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Chemii směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- formulovat správně otázky a odpovědi - využívat vhodně terminologii - pracovat samostatně - pracovat s počítačem - využívat praktické pomůcky - třídit podstatné od nepodstatného - chápat souvislosti	učebnice, počítačové výukové programy (Chemie I.,II. na CD), pracovní listy, názorné pomůcky, podtrhávání v textu, výpisky, video	- plní zadaný úkol - orientuje se ve výukových programech - ovládá práci s videem - efektivně se učí - vhodně odpovídá na otázky
k řešení problémů	- předkládat problém související s výukou chemie - plánovat řešení problémů - pracovat s textem - oddělit podstatné od nepodstatného - tvořit vlastní otázky	výklad, praktické ukázky, praktické úkoly, výukové programy, metoda otázek a odpovědí, kontrola, pochvala a povzbuzení	- soustředí se na výklad - pracuje s výukovými programy - dokáže reagovat na návodné otázky - s pomocí zvolí vhodnou metodu řešení
komunikativní	- podněcovat ke správnému vyjadřování (správné užívání chem.symbolů a značek) - rozvíjet logické myšlení - motivovat k samostatnému myšlení - využívat informační techniky - podněcovat k diskusi - rozvíjet interakci mezi žákem a učitelem	mluvní vzor učitele, popis chem.postupu nebo zařízení podle obrázku, výklad, rozhovor, PC výukové programy, internet, učebnice, videonahrávky, odborná literatura, encyklopedie	- pracuje s encyklopedií - zvládá dialog - naslouchá, co je mu sdělováno - zvládne komunikaci na PC - dostatečně výstižně popíše obrázek - postup
sociální a personální	- rozvíjet silné stránky osobnosti - zadávat úkoly, při kterých žáci spolupracují - podporovat diskusi - podporovat samostatnost	práce ve dvojicích, povzbuzení a kladná motivace, referáty, společné řešení problémů	- spolupracuje při řešení daného úkolu - respektuje mínění druhých - zapojí se do diskuse - pomáhá handicapovaným spolužákům i dospělým

občanské	• odstraňovat strach • vštěpovat žákům ohleduplnost ke zdraví svých spolužáků • vysvětlovat podstatu a důsledky negativních jevů • seznamovat s problematikou environmentální výchovy a s ochranou člověka za mimořádných situací • dodržovat řády a BOZP	školní řád, řády specializovaných učeben, motivace příkladem a výsledkem, třídění odpadu a sběr odpadových surovin, přivolání a poskytnutí pomoci - interaktivní hry	• dodržuje BOZP • plní své školní povinnosti • dodržuje školní řád • poskytne první pomoc • chová se slušně ke svým spolužákům i dospělým • chrání přírodu a své životní prostředí • dodržuje zdravý způsob života a hygienické návyky
pracovní	• dodržovat BOZP při práci • podporovat samostatnost a správné pracovní návyky • motivovat svým příkladem k hospodárnosti • využívat mezipředmětových vztahů	školní řád, ochranné pomůcky a vhodné oblečení, individuální přístup, denní práce na škole, audio, video	• dokončí práci • chrání své zdraví • je samostatný v rámci svých možností v sebeobslužných pracích • neplýtvá, neničí • dodržuje pitný režim
digitální	• využívat digitální technologie • ovládat běžně používaná digitální zařízení • odkazovat na zdroje informací • vytvářet digitální obsah - prezentace • sdílet data v prostředí Google • využívat zájem a možnosti zpracování • zadávat skupinové a samostatné práce	skupinová a individuální práce, přehledné řešení, sdílení informací, domácí úkoly, on-line aktivity výuka, formativní hodnocení, vzájemná komunikace, soulad s reálným životem	• používá digitální technologie • ovládá běžně používaná digitální zařízení • vytváří digitální obsah - prezentaci • sdílí a ukládá data a informace • řeší zadaný úkol, spolupracuje • zvládne nové postupy

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Chemii směřují k utváření klíčových kompetencí - minimální doporučená úroveň

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- pracovat s textem, učebními materiály, pomůckami - používat vhodné metody učení (mnemotechnické pomůcky a pomocné metody) - používat základní pojmy, termíny, symboly - vyhledávat a využívat informace v praktickém životě - hodnotit kriticky své výsledky	učebnice, počítačové výukové programy, pomůcky, video, internet, výpisky	- přiměřeně se písemně a ústně vyjadřuje - vyhledá informace - použije vhodnou metodu učení
k řešení problémů	- pomáhat a radit při řešení problémových situací - rozebírat a vyvozovat společné závěry - podporovat týmovou spolupráci - překonávat překážky	praktické ukázky a příklady, výklad, výukové programy na PC, internet	- popíše problém - požádá o radu - řeší běžné životní situace - překonává životní překážky přiměřeně ke svým možnostem - nenechá se odradit nezdarem
komunikativní	- umožnit vyjadřovat své myšlenky - předkládat tištěné informace a obrazové materiály - zařazovat do výuky verbální i neverbální metody vedoucí k rozvoji komunikace - odstraňovat psychické zábrany - povzbuzovat, podporovat dialog	popis, výklad, schémata, tabulky, rozhovor, vypravování, zařazování, přiřazování	- vyjadřuje se srozumitelně - vede dialog - rozumí obsahu sdělení - rozumí běžně užívaným textům a obrazovým materiálům - zapiše jednoduchou formou informaci - nevysmívá se mluvenému projevu svých spolužáků "neskáče" do řeči druhých
sociální a personální	- utvářet příjemnou atmosféru - pěstovat smysl pro zodpovědnost, povinnost, ohleduplnost - vyjadřovat bez obav svůj názor - respektovat mínění a názory druhých	kladná motivace, skupinová práce, diskuse, povzbuzování	- svobodně se projeví - rozpozná nevhodné chování a jeho důsledky - respektuje mínění druhých - pomáhá handicapovaným

	• odstraňovat předsudky		• požádá o pomoc
občanské	• odstraňovat strach • vštěpovat ohleduplnost ke zdraví svých spolužáků • vysvětlovat podstatu a důsledky negativních jevů • seznamovat s problematikou environmentální výchovy a s ochranou člověka za mimořádných situací • dodržovat řády a BOZP • chápat základní ekologické souvislosti	video, výukové programy na PC, osobní příklad, školní výlety, Den Země, třídění odpadu, praktická forma - chování při simulovaném požáru - nácvik evakuace	• chrání své zdraví • chrání přírodu a své životní prostředí (třídí odpady...) • uvědomuje si význam zdravého životního stylu • ctí národní a školní tradice • dokáže se v kritických situacích chovat podle pokynů kompetentních osob
pracovní	• dokončit zadanou práci a její plánování • pracovat společně • dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví • chránit životní prostředí	důslednost, kontrola, společné řešení úkolů, výpisky, bezpečnostní předpisy, kritika, sebekritika	• pracuje podle návodu nebo daného pracovního postupu • dokončí práci • dokáže se soustředit na práci • posoudí výsledek své práce a práce ostatních • zná pravidla bezpečnosti při práci s elektrickým proudem
digitální	• využívat digitální technologie • ovládat běžně používaná digitální zařízení s dopomocí • vytvářet digitální obsah - šablona • sdílet data v prostředí Google • využívat zájem a možnosti zpracování • zadávat skupinové a samostatné práce • odkazovat na zdroje informací	skupinová a individuální práce, přehledné řešení, sdílení informací, domácí úkoly, on-line aktivity výuka, formativní hodnocení, vzájemná komunikace, soulad s reálným životem	• používá digitální technologie • ovládá běžně používaná digitální zařízení s dopomocí • vytváří digitální obsah v šabloně prezentace • sdílí a ukládá data a informace • řeší zadaný úkol s počátečním vedením • zvládne nové postupy

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Úvod do chemie	• uvede příklady chem.děje a čím se chemie zabývá • rozliší látky a tělesa • rozpozná u známých dějů, kdy dochází k přeměnám látek • zhodnotí význam a rizika chemie pro společnost • uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek • rozpozná skupenství látek a jejich změny • orientuje se v tabulkách • uvede zásady bezpečné práce • uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi	vymezení pojmu chemie látky a tělesa chemické děje vlastnosti látek změny skupenství zásady bezpečné práce první pomoc při úrazu	EVV - změny vlivem člověka, mrtvé stromy, škodlivost průmyslu a chemizace na ŽP, narušení rovnováhy, prostředí a zdraví, bezpečnostní předpisy EVV - význam vody a vzduchu, vodní zdroje, regionální přírodní zdroje - Harta, Kružberk, odpadní voda, znečištění, ekologické havárie, výukové plyny, inverze, smog, koroze, ozonová díra, doprava a životní prostředí
Směsi	rozliší druhy směsí používá pojmy : složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok provede filtraci vysvětlí princip destilace navrhne postup oddělování složek směsi v běžném životě	různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) složení roztoků oddělování složek směsí	
Voda Vzduch	• rozezná druhy vod podle užití a znečištění • uvede hygienické požadavky na pitnou vodu • zhodnotí význam vody pro život na Zemi • vysvětlí oběh vody v přírodě • procentový obsah hlavních složek vzduchu • vysvětlí význam vzduchu jako průmyslové suroviny • popíše, co je teplotní inverze a smog • uvede příklady zdrojů informací o čistotě vzduchu • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti	voda - destilovaná, pitná, odpadní výroba pitné vody čistota vody vzduch - složení, vlastnosti čistota ovzduší ozonová vrstva	
Částicové složení látek	• uvede příklady z praxe dokazující, že se látky skládají z pohybujících se částic	molekuly, atomy, ionty	

	- vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na ŽP, uvede opatření, kterými jim lze předcházet - posoudí vliv vybraných kyselin na ŽP		EVV - kyselý dešť, BOZP při práci s kyselinami
Hydroxidy	- popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami - zapiše z názvů hydroxidů vzorce a naopak - posoudí vliv vybraných hydroxidů na ŽP (v odpadech)	hydroxidy - sodný, draselný, vápenatý názvosloví hydroxidů	
Neutralizace Soli	- uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů neutralizace - zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy - rozliší, které látky patří mezi soli - zapiše z názvů vybraných solí vzorce a naopak - uvede příklady uplatnění solí v praxi - vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou	podstata neutralizace vznik solí názvy a vzorce síranů, dusičnanů, uhličitánů	
Opakování			

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Opakování učiva 8. ročníku			EVV - spalování vhodných paliv, vliv produktů spalování na ŽP OSV - poškození zdraví užíváním alkoholických nápojů
Redoxní reakce	- vysvětlí pojmy oxidace, redukce - určí, které reakce jsou redoxní - popíše princip výroby železa a oceli - vysvětlí pojem koroze - vyjmenuje způsoby ochrany před korozí	oxidace a redukce výroba železa a oceli koroze	
Energie a chemická reakce	- rozliší exotermické a endotermické reakce - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti, zhodnotí jejich využívání - posoudí vliv spalování různých paliv na ŽP - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - pozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami - uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná tel.číslo hasičů, poskytne první pomoc při popálení	exotermické a endotermické reakce obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) průmyslově vyráběná paliva	
Uhlovodíky	- rozliší organické a anorganické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití	alkany, alkeny, alkiny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethylen, benzen, naftalen) uhlovodíky a automobilismus	
Deriváty uhlovodíků	- rozliší pojem uhlovodíky a deriváty uhlovodíků - rozliší uhlovodíkový zbytek a charakteristickou skupinu na příkladech známých derivátů - rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, kyseliny mravenčí, octové, ethylesteru kyseliny octové, acetonu, a formaldehydu, uvede vlastnosti a příklady užití těchto látek - uvede výchozí látky a produkty esterifikace - rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chem.reakcí	halogenové deriváty alkoholy fenoly aldehydy ketony karboxylové sloučeniny estery, esterifikace, ethylester kyseliny octové	

Přírodní látky	- rozliší sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka - posoudí potraviny z hlediska zásad zdravé výživy - orientuje se v látkách a produktech dýchání a fotosyntézy - uvede základní podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi	sacharidy tuky bílkoviny vitamíny fotosyntéza	EVV - plasty v odpadech, význam recyklace EGS - znečištění odpadních vod jako globální problém lidstva EVV - znečištění odpadních vod saponáty EGS - znečištění odpadních vod jako globální problém lidstva
Plasty a syntetická vlákna	- rozliší plasty od dalších látek - uvede příklady názvů plastů, jejich vlastnosti a použití - posoudí vliv užívání plastů na ŽP - rozliší přírodní a syntetická vlákna, uvede výhody a nevýhody jejich používání	polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid polyamidová a polyesterová vlákna	
Chemie a společnost	- vysvětlí význam chem.výrob pro člověka a národní hospodářství - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů - vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady - vysvětlí, jak a kde v okolí dochází ke znečišťování ŽP a navrhne, jak tomu předcházet - jmenuje běžné mycí a čisticí prostředky - rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce - uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim - uvede příklady drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument	chemické výroby otravné látky pesticidy biotechnologie, enzymy léčiva drogy detergenty potraviny chemie a životní prostředí	
Opakování			

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Pozorování, pokus a bezpečnost práce	- rozliší vlastnosti daných látek - rozpozná přeměny skupenství látek - ovládá bezpečnostní předpisy při zacházení s nebezpečnými látkami běžně používanými (hořlaviny, jedy, žíraviny...)+ posoudí jejich nebezpečnost - reaguje na případy úniku nebezpečných látek	vlastnosti látek nebezpečné látky a přípravky H-,P-věty + piktogramy mimořádné události zásady bezpečné práce	EVV - regionální přírodní zdroje, význam vody, vzduchu, ochrana životního prostředí
Směsi	určuje, které látky jsou směsi rozliší směs různorodou a roztok - vysvětlí faktory rozpouštění rozezná druhy roztoků a jejich využití v praxi vyjmenuje způsoby oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace) rozliší jednotlivé druhy vod - pitná, užitková, odpadní uvede význam vody, zdroje znečištění vyjmenuje složení vzduchu uvede význam vzduchu, zdroje znečištění definuje pojmy: ozon, smog, teplotní inverze - preventivní opatření	Směsi voda vzduch	
Částicové složení látek a chemické prvky	- používá pojem atom, molekula, sloučenina, prvek - vyjmenuje nejobvyklejší chemické prvky, jednoduché sloučeniny a jejich značky - rozpozná vybrané nejobvyklejší prvky, kovy, nekovy a jejich vlastnosti	částicové složení a prvky chemické sloučeniny	
Chemické reakce	pojmenuje a rozliší výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí	chemické reakce, klasifikace a faktory ovlivňující rychlost reakcí chemie a elektřina	
Anorganické sloučeniny	- popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, zná vliv těchto látek na ŽP - orientuje se na stupnici pH, změří Ph - poskytne první pomoc při zasažení kyselinou nebo hydroxidem	oxidy kyseliny hydroxidy soli - kyslíkaté a nekyslíkaté	

Organické sloučeniny	• zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie • vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy • uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy	uhlovodíky, deriváty paliva - uhlí, ropa, zemní plyn přírodní látky	OSV - poškození zdraví užíváním alkoholických nápojů EVV - vliv spalování na životní prostředí EGS - znečištění odpadních vod jako globální problém lidstva EVV - ekologický význam recyklace odpadů, význam ochrany přírody
Chemie a společnost	• uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin • zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k ŽP a zdraví člověka	chemický průmysl v ČR průmyslová hnojiva tepelně zpracované materiály plasty a syntetická vlákna hořlaviny léčiva a návykové látky detergenty, pesticidy a insekticidy	
Opakování			

Přírodopis

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět: Přírodopis

Vypracovala: Mgr. Lenka Kopřivová

Přírodopis u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět a kooperuje se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví i s dalšími vzdělávacími oblastmi, vychází z osobních zkušeností a znalostí žáků a rozvíjí jejich specifické zájmy.

Dává žákům příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Při studiu přírody si žáci osvojují dovednosti. - pozorovat, experimentovat a měřit. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislosti člověka na přírodních zdrojích. Oblast učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody.

Přírodopis představuje komplexní pohled na vztahy mezi člověkem a přírodou, jeho významnou součástí je utváření vztahů a návaznosti k ostatním předmětům vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Do vzdělávacího obsahu jsou začleněna tato průřezová témata:

- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Implementovány jsou i sexuální, etická a dopravní výchova, ochrana člověka za mimořádných situací.

Pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory, a to nikoli všech, ale jen žáků s LMP (na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka), jsou očekávané výstupy upravené do tzv. minimální doporučené úrovně.

Učivu přírodopisu jsou věnovány na základní škole:

6. a 7. ročník	1 vyučovací hodina týdně
8. a 9. ročník	2 vyučovací hodiny týdně

žáci s minimální doporučenou úrovní:

6. až 9. ročník

1 vyučovací hodina týdně

Přírodopisu se také věnujeme ve volitelném předmětu Seminář a praktika z přírodovědných předmětů.

Zásady

Při vyučování je kladen důraz na přiměřenost učiva a vlastní zkušenost žáků při zpracování přírodovědných úkolů, respektování aktuálního zdravotního stavu i zvláštností zdravotně postižených, které značně ovlivňují průběh získávání nových poznatků. Stresové prvky vyplývající ze školní zátěže jsou potlačovány. Při práci je uplatňován individuální přístup, pozitivní motivace a diferenciacie, které vyplývají ze specifických podmínek práce s žáky se speciálními vzdělávacími podmínkami. Jsou využívány všechny formy a možnosti projevu žáka. Není kladen důraz na znalosti přetěžující paměť, znalosti encyklopedické, ale na znalosti a postupy, které představují orientaci v dané problematice a schopnost rozšiřující informace úspěšně vyhledávat, zpracovávat a využívat.

Škála speciálně pedagogických **metod** je zaměřena na metody aktivizující a činnostní a na metody vedoucí k maximálně možné míře samostatnosti. Platí to i o formě zápisu učiva, kdy dostává přednost zápis, který je zpracován žákem podle metodického návodu učitele. Všechny pracovní metody jsou podpořeny názorností, využíváním pokusů, prací s encyklopedií, botanickými klíči, přehledy, vlastními pozorováními, PC programy, sledováním aktualit v oboru, využití internetu, interaktivní tabule, tabletu, videa, vycházek, návštěvy muzea, besed, exkurzí.

Při ověřování vědomostí a dovedností jsou využívány rozmanité formy zkoušení s přihlédnutím k individualitě žáků. Výkony žáků jsou průběžně sledovány, stresové prvky vyplývající ze školní zátěže jsou eliminovány, prioritu má dialog v prostředí porozumění a zdravé náročnosti.

Cíle sledované ve vyučovacím předmětu Přírodopis

- rozvíjení schopností získávat informace při řešení přírodovědných problémů a pracovat s nimi
- porovnávání a zobecňování nových poznatků a vlastních zkušeností a jejich využití v praktickém životě
- hledání odpovědí na otázky o způsobu a příčinách přírodních procesů
- porozumění vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí, přírodním a životním prostředím
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- osvojováním dovedností předcházet a řešit situace ohrožující životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí
- samostatné orientaci v digitálním prostředí, vyhledávání informací a jejich sdílení s využitím digitálních technologií, on-line komunikaci a spolupráci

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Přírodopisu směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- pracovat s textem encyklopedií, informační technikou - chápat vztahy a souvislosti - využívat informace důležité pro život - používat správné formulace a terminologii - posuzovat a hodnotit své výsledky - učit samostatně pracovat	encyklopedie, odborné publikace, učebnice, počítačové výukové programy, Internet, televize, videoprogramy, časopisy, názorné pomůcky, výpisky, zápisy, přehledy	- plní úspěšně zadaný úkol - tvoří osnovu, výpisek, zápis - vyhledá žádanou informaci - objasňuje, porovnává přírodní jevy ve vzájemných souvislostech - ovládá práci s IT
k řešení problémů	- vyučovat názorem - předcházet problémům, rozebírat je - podporovat využívání moderní techniky - připravovat problémové situace - podporovat aktivizační formy práce - pracovat s informacemi, utvářet vlastní postoj	výklad učiva, vyhledávání informací, praktické ukázky i úkoly, práce s Internetem, PC programy, napomáhání, povzbuzování, využívání názorných a didaktických pomůcek, diskuze, dialog, příklad, promyšlený kontrolní systém	- zvládá reálnou situaci - naslouchá, vede dialog - komunikuje s informačními technologiemi - aplikuje získané vědomosti
komunikativní	- umožnit formulaci myšlenky - podporovat výstižné a logické vyjadřování - rozdílet interakci mezi žákem a učitelem - vychovat ke zdravému sebevědomí - stanovit pravidla komunikace, respekt k projevu druhých - vytvářet pracovní prostředí	diskuze, beseda, dialog, rozhovor, mimoškolní zájmová činnost, zábavné motivující metody (kvízy, křížovky, tajenky), příspěvek do školního časopisu	- formuluje otázky i s pomocí - zvládá verbální dialog - nebojí se diskutovat - má pozitivní vztah k mluvnímu projevu spolužáků
sociální a personální	- utvářet zdravý kolektiv, mezilidské vztahy - zadávat úkoly vyžadující spolupráci - řešit na modelových situacích problémy - rozvíjet silné stránky osobnosti	skupinová práce, zájmové kroužky, činnost ŠD, podporovat soutěživost, kladná motivace, referáty, školní výlety, společné řešení problémů, společné aktivity	- spolupracuje - požádá o pomoc - podřídí se kolektivu - pomáhá handicapovaným - respektuje mínění druhých
občanské	- přijímat a nést následky svého chování - vštěpovat ohleduplnost - podněcovat k empatii	besedy, formování občanských postojů,	- dodržuje školní řád, řády odborných pracovišť - chrání přírodu, životní prostředí

	• prosazovat zájmy environmentální výchovy a ochrany člověka za mimořádných situací	práce s informačními zdroji, společenské akce, školní výlety, exkurze, vycházky vytváření právního povědomí	• ovládá zásady předlékařské pomoci, kontroluje vlastní jednání • přijímá za své zásady environmentální výchovy
pracovní	• plánovat a dokončit zadanou práci • pracovat ve skupině, uplatnit toleranci • dodržovat BOZP, školní řád • podporovat samostatnost a vytvářet správné pracovní návyky • využívat mezipředmětové vztahy • posuzovat volně pracovní výsledky	přiměřené pracovní postupy, orientace v učivu, odborném textu, environmentální vycházky, denní práce ve škole, osobní příklad	• je důsledný při práci, dokončí ji • je samostatný v rámci možností • dodržuje režim dne včetně včetně přípravy na výuku • pracuje s pomůckami • dodržuje zásady BOZP a PO
digitální	• odkazovat na zdroje informací • ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry, práce s daty, nacházení relevantních zdrojů	• dodržuje BOZ • dodržuje bezpečné chování na internetu

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Přírodopisu směřují k utváření klíčových kompetencí - žáci s minimální doporučenou úrovní

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• formulovat správně otázky a odpovědi • chápat vztahy a souvislosti • využívat informace důležité pro život • vyhledávat informace • pracovat s textem, informačními zdroji, pomůckami	encyklopedie, odborné publikace, PL, PS, televize, video, Internet, IAT, pomůcky, časopisy, atlasy	• s pomocí odpovídá na zadané úkoly • s pomocí vyhledává informace • přiměřeně plní zadaný úkol • charakterizuje sledované jevy • podle návodu pracuje s atlasem a informačními zdroji
k řešení problémů	• předkládat problémy k řešení • radit při řešení problémů • orientovat se v problematických situacích • vyvozovat závěry	výklad učiva, námětové hry, názorné ukázky, PL, PS, literatura, PC, testy	• s pomocí vyřeší problém a vyvodí závěr • s pomocí zvolí vhodnou metodu • podle pokynů vyhledá informaci • samostatně vypracuje jednoduchý úkol
komunikativní	• podporovat samostatné vyjadřování • pomáhat formulovat myšlenky • podněcovat k diskuzi • vytvářet pracovní prostředí • stanovit pravidla komunikace	výklad, besedy, diskuse, práce s pomůckami, výukové materiály, otázky a odpovědi, modelové situace	• s pomocí učitele formuluje myšlenky • přiměřeně se vyjadřuje • přiměřeně zvládá dialog • spolupracuje
sociální a personální	• pracovat v kolektivu • zadávat úkoly vyžadující spolupráci • řešit na modelových situacích problémy • rozvíjet silné stránky osobnosti • pěstovat smysl pro povinnost	práce v týmu, kladná motivace, modelové situace, společné aktivity	• spolupracuje • pomáhá spolužákům • požádá o pomoc • respektuje druhé
občanské	• vštěpovat ohleduplnost • vysvětlovat podstatu negativních jevů • chápat zásadní ekologické souvislosti • znát ochranu člověka za mimořádných situací	besedy, prevence negativních jevů, školní výlety, exkurze, projekty, environmentální akce, ozdravné pobyty na horách	• chová se ohleduplně • zná nebezpečí patologických jevů • reaguje na mimořádné události • zná základní environmentální zásady

pracovní	• plánovat a dokončit zadanou práci • dodržovat BOZ, školní řád • podporovat správné pracovní a hygienické návyky • využívat mezipředmětové vztahy	důslednost, kontrola, osobní příklad, denní práce ve škole, individuální přístup	• sebekontrola • chrání své zdraví • dodržuje řády • dodržuje pracovní a hygienické návyky • vyhledává související informace
digitální	• odkazovat na zdroje informací • ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry	• dodržuje BOZ • dodržuje bezpečné chování na internetu • tvoří digitální obsah, vyhledává informace

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Obecná biologie a genetika	- rozliší základní podmínky a projevy života - pracuje s mikroskopem, lupou - rozlišuje nebuněčný, jednobuněčný a mnohobuněčný organismus - uveče na příkladech z běžného života nebezpečí virů, význam bakterií v přírodě i pro člověka - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování - základní pravidla hygieny a bez. postupy při pandemii	Planeta Země a vznik života na zemi Poznáváme přírodu, třídění organismů Pozorování - lupa - mikroskop Stavba organismu - rostlinná a živočišná buňka, funkce základních organel Viry, bakterie, Sinice, Pandemie	Význam jednotlivých složek prostředí pro život na Zemi
Biologie živočichů Praktické poznávání přírody	- porovnává základní vnější a vnitřní stavbu těla vybraných živočichů - rozpozná nejznámější zástupce, zařazuje je do taxonomických skupin - určuje význam živočichů v přírodě (prospěšnost, škodlivost) - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty	Prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlístice, měkkýši, kroužkovci, členovci, korýši, stonožkovci, šestinoží, hmyz, ostnokožci), stavba těla, hospodářsky a epidemiologicky významné druhy	EVV - význam a ochrana živočichů Ekologický problém - příčina, důsledky
Biologie rostlin Praktické poznávání v přírodě	- objasní význam rostlin - popíše fotosyntézu a dýchání rostlin - rozlišuje a porovnává základní skupiny rostlin - rozpozná nejznámější zástupce - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva k jednotlivým orgánům - aplikuje praktické metody poznávání přírody	Botanika, význam rostlin v přírodě Fotosyntéza a dýchání Řasy, mechorosty, cévnaté rostliny výtrusné (plavuně, přesličky a kapradiny) a nahosemenné (cykasy, jinany, jehličnany), stavba těla Práce s botanickými klíči a atlasy	EVV - význam a ochrana rostlin
Biologie hub	- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - popíše stavbu těla hub a lišejníků - uveče postup první pomoci při otravě houbami - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystému	Houby Lišejníky Zásady sběru, první pomoc při otravě houbami Práce s atlasem hub	

Základy ekologie	• vysvětlí důležitost biologické rovnováhy v přírodě • uvede příklady kladných i záporných vlivů na ŽP	Vztahy živočichů a rostlin Vliv člověka na přírodu	Změny vlivem člověka
-------------------------	---	---	----------------------

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Obecná biologie a genetika	- získá základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života	Podmínky života na Zemi. Význam slunečního záření, vody, vzduchu a půdy pro rostliny a živočichy. Buňka živočišná a rostlinná. Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy Zoologie, Botanika.	Propojenost složek prostředí Druhotná odlišnost organismů
Biologie živočichů Praktické poznávání přírody	- porovná vnější a vnitřní stavbu živočichů - vysvětlí zjednodušeně funkce hlavních orgánů - rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná hlavní zástupce - ví o významu živočichů v přírodě - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	Ploštěnci, Hlísti, Měkkýši, Kroužkovci Členovci - Pavoukovci, Korýši, Hmyz Hmyz na polích, loukách, v zahradách, v lese, ve vodě a v domácnosti. Zásady bezpečného chování ve styku s živočichy.	EVV - vzájemné vztahy v přírodě
Biologie rostlin Praktické poznávání v přírodě	- pozná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla - zná zjednodušeně základní funkce hlavních orgánových soustav rostlin - získá vědomosti o základních rostlinných fyziologických procesech a jejich využití - ví o významu rostlin v přírodě	Stavba rostlinného těla - kořen, stonek, list, květ. Opylení, oplození, semena, plody. Fotosyntéza a dýchání rostlin. Růst a vývoj rostlin.	EVV - vzájemné vztahy v přírodě

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Biologie živočichů Praktické poznávání přírody	- rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů - rozpozná nejznámější zástupce, zařazuje je do taxonomických skupin - porovnává stavbu těla vybraných živočichů - vysvětlí funkci důležitých orgánů těla - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	Strunatci - pláštěnci a bezlebeční Obratlovci - ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci Stavba a funkce jednotlivých částí těla Vývoj živočichů Způsob života Hospodářsky významné druhy Péče o vybrané domácí živočichy Práce s encyklopediemi	Biologická rovnováha
Biologie rostlin Praktické poznávání přírody	- popíše stavbu těla krytosemenné rostliny - vysvětlí význam jednotlivých částí rostlin - popíše růst a rozmnožování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce - na základě pozorování uvede u rostlin znaky přizpůsobené k prostředí, ve které rostou - uvede příklady rostlin léčivých a jedovatých z okolí školy	Stavba a význam jednotlivých částí těla krytosemenných rostlin - kořen, stonek, list, květ, plod Růst a rozmnožování rostlin Krytosemenné rostliny - rostliny dvouděložné, jednoděložné (vybrané skupiny) Hospodářsky významné druhy, rostliny léčivé, jedovaté Společenstva rostlin (rostliny rybníků, lesů, luk, pastvin, polí, sadů a parků, okrasné rostliny v bytech, užitkové rostliny cizích zemí) - vybrané druhy Práce s botanickými klíči a atlasy, herbář	Druhá odlišnost ekosystémů Společenstva vytvořené člověkem
Základy ekologie	uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Ekosystémy: rybníků a řek, lesů listnatých, lesů jehličnatých, louky a pastviny, pole Význam rostlin a zvířat Ohrožená zvířata a rostliny	Ochrana biologických druhů Změny vlivem člověka

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Obecná biologie	- získá základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - rozliší přírodu živou a neživou	Příroda, přírodniny, přírodní děje Příroda živá a neživá Pojmy biologie, zoologie	EVV - vzájemné vztahy v přírodě
Biologie živočichů	- získá základní vědomosti o znacích obratlovců - rozliší a porovná jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty, využívá zkušenosti s chovem domácích živočichů	Obratlovci Ryby - ryby sladkovodní, ryby moří a oceánů Obojživelníci, Plazi, Ptáci Nebezpečí styku se zvířaty	Význam ochrany přírody
Biologie rostlin a hub Praktické poznávání přírody	- ví základní rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou - rozpozná naše nejznámější nahosemenné a krytosemenné rostliny - zná význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování - uplatňuje zásady bezpečného sběru hub a rostlin - využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků	Nahosemenné rostliny Krytosemenné rostliny Houby a lišejníky Jedovaté houby a rostliny První pomoc při otravě houbami	Funkce ekosystému
Základy ekologie	- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech - uvede příklady kladného a záporného vlivu člověka na životní prostředí	Vztahy mezi rostlinami a živočichy Potravní řetězec Člověk a jeho životní prostředí	Vliv člověka na životní prostředí

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Biologie člověka	• objasní původ a vývoj člověka • rozpozná základní lidské rasy • rozlišuje základní typy tkání lidského těla • objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, jejich význam • vysvětlí vyjímečnost vyšší nervové soustavy • objasní vznik a vývoj jedince od početí do stáří • objasní otázky rozmnožování člověka v společenských, demografických, etických i zdravotních souvislostech • aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla • rozlišuje příčiny, příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby • dodržuje zdravý životní styl	Původ a vývoj člověka, archeologie, paleontologie Lidské rasy Tkáň lidského těla Tělní soustavy: opěrná (kostra, stavba kosti), svalová (stavba a funkce svalů), oběhová (tělní tekutiny, složení krve), cévní (stavba a činnost srdce, krevní oběh, cévy), mízní (imunita), dýchací (stavba a činnost), trávicí (jednotlivé části a jejich funkce, metabolismus, zdravá výživa), vylučovací (stavba a činnost), nervová (stavba a činnost, reflexy, CNS - mícha, mozek, duševní hygiena), žlázy s vnitřním vylučováním (rozmístění, funkce), smyslová ústrojí (jejich stavba a funkce, smysly), rozmnožovací (stavba a funkce pohlavního ústrojí, vývin lidského jedince, vývin jedince po narození, etapy lidského života, pohlavní choroby) Zásady předlékařské první pomoci, zdraví a nemoc, běžná onemocnění, zdravá výživa, hygiena	Lidské aktivity Morální normy Demografický vývoj Životní styl Možnosti a způsoby ochrany zdraví
Obecná biologie a genetika	• uvede příklady dědičnosti v praktickém životě • uvede příklady využití genového inženýrství • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Podstata dědičnosti a přenos dědičných informací Genetika a její význam, J. G. Mendel Chromozomy, DNA Genové inženýrství (přínosy, rizika), klonování	Vliv prostředí na utváření organismu Lidská práva

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Obecná biologie a genetika	uvede na příkladu vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka	Viry a bakterie - výskyt, význam bakterií	
Biologie živočichů Praktické poznávání přírody	- rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce - odvodit na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty - zná hospodářský význam živočichů	Savci - základní znaky. Skupiny savců - vejcorodí, vačnatci, hmyzožravci, letouni, hlodavci, šelmy, ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, kopytníci. Chovná zvířata. Nebezpečí styku se zvířaty. Zvířata v terapii. Hospodářský význam živočichů.	EVV - návštěva Školního statku, Stanice mladých ochránců přírody
Základy ekologie	pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	Vliv člověka na zvířata. Ochrana živočichů - ZOO, Národní parky. Záchrané stanice. Rovnováha v přírodě.	Funkce ekosystému, Ekologický problém - příčiny, důsledky
Biologie člověka	- jednoduše popíše stavbu orgánů, orgánových soustav lidského těla a jejich funkce - charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka - jednoduše popíše vznik a vývin jedince - rozpozná příznaky běžných nemocí, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, zdravá životospráva - zná zásady poskytování předlékařské první pomoci při poranění	Soustava opěrná a pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, kožní, řídící. Rozmnožování a vývin jedince. Zásady zdravého života. Nemoci, úrazy, prevence, zdravý jídelníček.	EVV - péče o zdraví člověka, zdravý životní styl. OČMS MKV - prevence negativních jevů

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Neživá příroda	- vysvětlí vznik Země - popíše stavbu Země - uvede rozdíl mezi nerostem a horninou - rozpozná (podle charakteristických vlastností) vybrané nerosty a horniny - rozlišuje vnitřní a vnější geologické děje, jejich důsledky - jednoduše objasní třídění půd a její význam - rozlišuje jednotlivé geologické období podle charakteristických znaků - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj ekosystému - popíše mimořádné události způsobené výkyvy počasím	Země ve vesmíru, vznik a stavba Země Geologické vědy, mineralogie, petrologie Nerosty a horniny - vznik, struktura krystalů, vlastnosti, třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků Vnitřní a vnější geologické děje - příčiny a důsledky Půdy - vznik, složení a vlastnosti, třídění, hospodářský význam Vznik a vývoj života na Zemi, éry vývoje Země Geologický vývoj a stavba České republiky Podnebí, počasí, živelné pohromy Práce s encyklopediemi	Základní podmínky života Ohrožení půdy OČMS
Základy ekologie	- uvede a specifikuje neživé složky životního prostředí - rozlišuje a uvede příklady pojmů: jedinec, populace, společenstvo, ekosystém - rozlišuje přirozený a umělý ekosystém - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí - vyjmenuje, roztřídí obnovitelné i neobnovitelné zdroje energie	Ekologie a životní prostředí, podmínky života, neživé a živé složky životního prostředí Jedinec, populace, společenstvo, (biocenóza) Ekosystém, vzájemné vztahy mezi organismy, potravní řetězec, rovnováha v ekosystému, přirozené a umělé ekosystémy Ochrana přírody a životního prostředí, zdroje energie, globální problémy a jejich řešení, chráněná území	EVV Význam a ochrana životního prostředí, druhová rozmanitost Ekologické zemědělství Přírodní zdroje, hospodárné využívání Odpady Udržitelný rozvoj

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Biologie člověka	- jednoduše charakterizuje původ a vývoj člověka - uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka	Fylogeneze - původ a vývoj člověka	
Neživá příroda	- popíše jednotlivé vrstvy Země - pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny - jednoduše rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - rozezná některé druhy půd - ví o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	Vznik Země Stavba zemského tělesa Nerosty a horniny Pohyb hmot v zemské kůře Ochrana půdy, vlastnosti a složení Podnebí a počasí ve vztahu k životu organismů	MKV - globální problémy Země
Biologie rostlin	- popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - vyjmenuje známé plody v tropických a v subtropických oblastí - zná význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování	Píceňiny, Obiloviny, Zeleniny, Okopaniny, Olejny, Luskoviny, Tropické a subtropické rostliny. Hospodářský význam rostlin.	Význam ochrany přírody
Základy ekologie	- vysvětlí důležitost biologické rovnováhy v přírodě - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Rostliny, živočichové - vztah mezi organismy. Důležitost rovnováhy v přírodě. Živočišná a rostlinná společenstva.	EVV - živelné pohromy, ekologické katastrofy, OČMS Chráněná území - ekosystému
Praktické poznávání přírody	využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.	Exkurze	EVV - Den Země

Zeměpis

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět: Zeměpis

Vypracoval: Mgr. Lenka Kopřivová, Mgr. Dagmar Vezdenková

Zeměpis u žáků s priznanými podpůrnými opatřeními navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět a kooperuje se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví i s dalšími vzdělávacími oblastmi, vychází z osobních zkušeností a znalostí žáků a rozvíjí jejich specifické zájmy.

Výuka zeměpisu vytváří předpoklady pro praktickou orientaci v běžném životě, pochopení globalizace ve všech souvislostech, podporuje otevřené myšlení, umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, uvědomovat si užitečnost získaných poznatků i jejich aplikaci ve všech souvislostech. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, vztahy mezi nimi, klást si otázky a hledat na ně odpovědi. Odhalovat důvody a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů, učí se porozumět souvislostem mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích, odpovědnosti za stav životního prostředí, řešit poznávací i praktické problémy s ohledem na potřeby budoucnosti, základům chápání a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Zeměpisné vědomosti, které budou využívat, mají vést ke schopnosti dívat se na problémy z různých úhlů a to nejen pomocí rozumu, ale i citu.

Mnohotvárnost problematiky zeměpisu postupně odhaluje žákům vztahy a zákonitosti mezi přírodními podmínkami a životem lidí, životem lidského společenství v blízkém okolí, v regionech, ČR, Evropě i ve světě a jejich vývoj.

Do vzdělávacího obsahu Zeměpisu jsou začleněna tato **průřezová témata**:

- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Výchova demokratického občana
- Osobnostní a sociální výchova

Implementovány jsou i sexuální, etická a dopravní výchova, ochrana člověka za mimořádných situací.

Pro žáky s priznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory, a to nikoli všech, ale jen žáků s LMP (na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka), jsou očekávané výstupy upravené do tzv. minimální doporučené úrovně (RVP SVV).

Učivu zeměpisu jsou věnovány na základní škole

6. a 7. ročník 2 vyučovací hodiny týdně

8. a 9. ročník 1 vyučovací hodina týdně

žáci s minimální doporučenou úrovní:

6. až 9. ročník 2 vyučovací hodiny týdně

Zásadou vyučování je přiměřenost učiva a vlastní zkušenost žáků při zpracování zeměpisných úkolů, respektování aktuálního zdravotního stavu i zvláštností zdravotně postižených, které značně ovlivňují kvalitu jejich poznatků i kompetencí.

Při práci je uplatňován individuální přístup, pozitivní motivace a diferenciací, které vyplývají ze specifických podmínek práce s žáky se speciálními vzdělávacími podmínkami. Jsou využívány všechny formy a možnosti projevu žáka. Není kladen důraz na znalosti přetěžující paměť, znalosti encyklopedické, ale na znalosti a postupy, které představují orientaci v dané problematice a schopnost rozšiřující informace úspěšně vyhledávat, zpracovávat a využívat.

Škála speciálně pedagogických **metod** je zaměřena na metody aktivizující a činnostní a na metody vedoucí k maximálně možné míře samostatnosti. Platí to i o formě zápisu učiva, kdy dostává přednost zápis, který je zpracován žákem podle metodického návodu učitele.

Všechny pracovní metody jsou podpořeny názorností, využíváním pokusů, prací s mapami, grafy, přehledy, vlastními pozorováními, prací s odbornými texty, PC programy, sledováním aktualit v oboru, využití Internetu, interaktivní tabule, tabletu, videa, vycházek, besed, exkurzí.

Při ověřování vědomostí a dovedností jsou využívány rozmanité formy zkoušení s přihlédnutím k individualitě žáků. Výkony žáků jsou průběžně sledovány, stresové prvky vyplývající ze školní zátěže jsou eliminovány, prioritu má dialog v prostředí porozumění a zdravé náročnosti.

Cíle sledované ve vyučovacím předmětu Zeměpis:

- Získat základní informace a dovednosti v oboru.
- Porozumět souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí.
- Zaujmout tolerantní postoj k různým národům a kulturám, k menšinám odlišným náboženstvím, kulturou, rasou nebo politickým přesvědčením.
- Vytvářet pozitivní vztah k přírodě i společnosti, podílet se na ochraně životního prostředí.
- Vést k zamyšlení, jak využívat zdroje energií v praxi, včetně obnovitelných zdrojů.
- Porovnat a zobecnit nové poznatky i vlastní zkušenosti, využít je v praktickém životě.
- samostatné orientaci v digitálním prostředí, vyhledávání informací a jejich sdílení s využitím digitálních technologií, on-line komunikaci a spolupráci

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Zeměpisu směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- formulovat správně otázky a odpovědi - používat odbornou terminologii - vést k chápání vztahů a souvislostí - pracovat s různými druhy map - pracovat s textem a dalšími informačními zdroji, praktickými pomůckami - třídít podstatné od nepodstatného - vést k posuzování a hodnocení svých výsledků	encyklopedie, odborné publikace, učebnice, počítačové výukové programy, internet, televize, video, časopisy, názorné pomůcky, mapy, atlasy, výpisky, portfolio, interaktivní tabule, tablet, notebook, diferencovaný a individualizovaný přístup	- plní úspěšně zadaný úkol - pracuje samostatně s mapou - vyhledává potřebné informace - srovnává, charakterizuje, třídí, objasňuje a vysvětluje sledované jevy
k řešení problémů	- předkládat problémy k řešení - radit při řešení problémů - orientovat se v problémových situacích - podporovat aktivizační formy práce - rozebírat a vyvozovat společné závěry - vést k překonávání překážek - podporovat aktivizační formy práce	výklad učiva, vyhledávání informací, praktické ukázky i úkoly, práce s internetem, PC programy, mapové soubory, besedy, četba odpovídající literatury, časopisů, interaktivní tabule, tablet, notebook	- zvládne dialog a diskuzi - reaguje na problémové otázky - vyhledá informace - pracuje s internetem, PC, IAT, tabletem, odborným textem - zvolí vhodnou metodu řešení s pomocí
komunikativní	- umožnit formulovat myšlenky - rozvíjet úsudek a samostatné myšlení - vést k výstižnému vyjadřování - podněcovat k diskuzi - povzbuzovat, podporovat sebevědomí, odstraňovat psychické zábrany - zařazovat verbální a neverbální, alternativní metody do výuky rozvíjející komunikaci	diskuze, besedy, výklad, rozhovory, práce s mapami, alternativní texty, internet, PC, video	- pracuje s alternativními texty - zvládá dialog - soustředí se na daný problém - využívá odbornou terminologii
sociální a personální	- vést ke spolupráci v týmu - pěstovat smysl pro povinnost - respektovat názory druhých - rozvíjet silné stránky osobnosti - utvářet příjemnou atmosféru - podporovat ohleduplnost, čestnost, smysl pro zodpovědnost a poctivost	práce ve dvojicích, týmu, podpora hravosti a soutěživosti, referáty, besedy, kladná motivace, tolerance, diskuze, rozhovor	- pomáhá spolužákům - požádá o pomoc - projeví se svobodně - spolupracuje v rámci možností - respektuje mínění druhých i jejich názory - podřídí se v kolektivu

občanské	• bránit vzniku přehnaných obav • vštěpovat ohleduplnost • vysvětlovat podstatu a dopady negativních jevů • utvářet pozitivní hodnotový systém • vychovávat k respektu k základním ekologickým jevům	školní řád, interaktivní tabule, osobní příklad, školní výlety, exkurze, besedy, interaktivní hry, školní výlety, městské aktivity	• dodržuje školní řád, pravidla bezpečnosti • chrání přírodu, životní prostředí • zvládá základní environmentální zásady • projeví nebojácně své názory
pracovní	• dbát na dokončení zadané práce • vést k práci ve skupině, k toleranci • vést k dodržování BOZP, školního řádu • podporovat správné pracovní a hygienické návyky • využívat mezipředmětové vztahy • podporovat samostatnou práci • vytvářet kladné pracovní prostředí	důslednost a kontrola společné řešení úkolů individuální přístup tolerance názoru	• dokončí práci • naplánuje si postup • chrání své zdraví • pracuje podle pokynů • vyhledává související informace • spolupracuje
digitální	• odkazovat na zdroje informací • ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry, práce s daty, nacházení relevantních zdrojů, digitální mapy, navigace, reálná data	• dodržuje BOZ • dodržuje bezpečné chování na internetu • tvoří digitální obsah, vyhledává informace

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Zeměpisu směřují k utváření klíčových kompetencí - žáci s minimální doporučenou úrovní

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- pracovat s textem, s různými informačními zdroji, vyhledávat, shromažďovat a třídit - orientovat se s pomocí na mapě - upřednostňovat práci s názorným materiálem - třídit podstatné od nepodstatného - předkládat učivo ve zjednodušené podobě - vést k autoevaluaci	encyklopedie, odborné publikace, učebnice, pracovní listy a sešity, internet, televize, video, časopisy, názorné pomůcky, glóbus, mapy, atlasy, výpisky, didaktické pomůcky, kartičky, diferencovaný a individualizovaný přístup	- odpovídá věcně a s pomocí - orientuje se s pomocí na mapě a na glóbu - vyhledá potřebné informace - charakterizuje v základních rysech sledované jevy - shromažďuje, třídí, srovnává
k řešení problémů	- předkládat problémy k řešení - radit při řešení problémů - zařazovat aktivizující metody do výuky - vyvozovat společné závěry - vést k překonávání překážek - naučit se orientovat se v textu i v jednoduchých problémových situacích	výklad učiva, vyhledávání informací, praktické ukázky i úkoly, práce s internetem, pracovní listy a sešity, mapové soubory, besedy, motivace k vyhledávání informací, testy, encyklopedie, modelové a situační hry	- soustředí se na daný problém - zvolí s vedením vhodnou metodu řešení - vyhledá podle pokynů zeměpisnou informaci - vypracuje samostatně přiměřený úkol
komunikativní	- umožnit žákům při diskuzích formulovat a vyjadřovat své myšlenky - předkládat tištěné informace, obrazové materiály, názorové didaktické pomůcky - podněcovat k diskuzi - zařazovat verbální i neverbální, alternativní metody do výuky, rozvíjející komunikaci - povzbuzovat, podporovat sebevědomí	diskuze, besedy, výklad, práce s mapami a alternativními texty, internet, PC, video, otázky a odpovědi, modelové situace, alternativní kartičky	- pracuje s alternativními texty - formuluje výstižně a s pomocí své myšlenky - zvládá přiměřeně dialog - rozumí obsahu sdělení - využívá alternativní komunikace
sociální a personální	- vést ke spolupráci v týmu - pěstovat smysl pro povinnost, ohleduplnost a zodpovědnost - vést k respektování osobnosti jiných - utvářet příjemnou atmosféru - vést k projevování názorů, citů, postojů bez zbytečných obav	práce ve dvojicích, v týmu, kladná motivace, modelové situace, situační hry, společné vyhledávání informací a srovnávání, třídění a přiřazování jevů	- pomáhá spolužákům - požádá o pomoc - projeví se svobodně - spolupracuje v rámci možností - respektuje mínění druhých i jejich názory

občanské	• bránit vzniku přehnaných obav • vysvětlovat podstatu a dopady negativních jevů • utvářet pozitivní hodnotový systém • vysvětlovat zásadní ekologické souvislosti • vychovávat k respektu k životnímu prostředí	osobní příklad, besedy, školní výlety, exkurze, vycházky, interaktivní hry, environmentální akce školy, ozdravné pobyty na horách, tolerance názoru	• chová se k okolí ohleduplně • chrání přírodu a své životní prostředí podle svých možností • zvládá základní environmentální zásady
pracovní	• dbát na dokončení zadané práce • podporovat správné pracovní a hygienické návyky • zadávat samostatnou práci • vést k posuzování reálných výsledků vlastní práce i práce ostatních	důslednost a průběžná kontrola, společné řešení úkolů, samostatná práce, individuální přístup, motivace, pochvala, povzbuzování, BOZP, školní řád a řády odborných učeben	• kontroluje své pracovní místo • dokončí práci • vyhledává související informace • dodržuje školní řád, pravidla bezpečnosti
digitální	• odkazovat na zdroje informací • ověřovat pravdivost informací na více online zdrojích	PC, tablet, výukové programy a interaktivní hry	• dodržuje BOZ • dodržuje bezpečné chování na internetu

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Přírodní obraz Země	- zhodnotí postavení Země ve vesmíru, srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy, uvádí na příkladech tvar Země - zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry - pojmenuje a klasifikuje tvary povrchu - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a lidskou společnost	Tvar a rozměry Země, pohyb Země, Měsíc, Slunce Sluneční soustava, Vesmír, čas na zeměkouli Teplotní a podnebné pásy Krajinné sféry - litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra Přírodní oblasti - tropické lesy, savany, pouště, subtropy, stepi, mírný pás - tajga, tundra, polární oblasti, výškové stupně v krajině	Ovlivnění přírody, civilizací Funkce ekosystému
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace - používá s porozuměním základní geografickou a topografickou terminologii - vytváří jednoduché schémata a mapy pro orientaci	Glóbus, mapa, měřítko, zeměpisná síť, poledníky, rovnoběžky, určování zeměpisné polohy, souřadnice, GPS, obsah map, plánů, orientace na mapě, výškopis, polohopis, světový čas, časová pásma	Perspektivy lidských aktivit
Terénní geografická výuka Výchova ke zdraví	- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, při modelových situacích uplatňuje zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Orientační body, stanoviště, světové strany, kompas, odhad vzdálenosti a výšky, jednoduché náčrtky krajiny, Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života Složky integrovaného záchranného systému	Změny vlivem člověka OČMS, DV - dodržovány pravidla silničního provozu
Životní prostředí	- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek - uvádí na příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Přírodní krajina, kulturní krajina - lesohospodářská, zemědělská, těžební, průmyslová, městská a rekreační krajina, chráněné území, přírodní katastrofy	EVV - Ochrana životního prostředí

Společenské a hospodářské prostředí	• lokalizuje hustotu zalidnění na Zemi • uvádí rozdíly mezi přírodními nebo umělými hranicemi • rozliší tři základní rasy • podle symbolů rozpozná základní typy náboženství	Světové hospodářství a integrace, obyvatelé na Zemi, státy, národy, rasy, náboženství	Globalizace

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	- označí na glóbu, mapě rovník a nultý poledník - označí na mapě, glóbu hlavní a vedlejší světové strany - pokusí se o jednoduchý plánec okolí školy - rozpozná základní druhy map - chrání přiměřeně přírodu a životní prostředí v okolí - orientuje se v elementární terminologii	Glób, mapa, druhy a měřítko glóbu, map, vysvětlivky, poledníky, rovnoběžky, pevnina a oceány, světadíly, orientace na mapě, světové strany na mapě a na glóbu, orientace na mapě, světové strany na mapě a na glóbu, orientace v okolí žáka, plánec okolí školy, ochrana životního prostředí v nejbližším okolí, nadmořská výška, obsah map (vysvětlivky, značky).	MKV - národnostní skupiny v ČR, jejich soužití EVV - přírodní bohatství lázně, chráněné oblasti Opavsko - přírodní specifika, životní prostředí, pozorování přírody, regionální tradice, zvyky
Přírodní obraz Země	- demonstruje v rámci možností dva základní pohyby Země - charakterizuje 4 roční období a změny v nich - popíše značení hornatin, nížin vodních ploch - klasifikuje vodu povrchovou a podzemní	Tvar a pohyby Země, Sluneční soustava, střídání dne a noci, čtyř ročních období, počasí a podnebí, předpověď počasí, příroda v naší krajině, povrch krajiny, vodstvo a rostlinstvo v krajině, půdy, voda povrchová, podzemní, minerální prameny, nížiny, vysočiny, rovina, úvaly, vrchovina, pahorkatiny.	VMEGS - sousedé ČR, UNESCO, poloha ČR v Evropě VDO - politické zřízení v ČR, volby
Životní prostředí	- rozliší krajinu městskou a venkovskou - uvede příklady přírodních, kulturních památek Opavska - klasifikuje vodní plochy v regionu - vysvětlí některé zásady ochrany životního prostředí	Naše krajina (městská, venkovská), čím se liší, čím je významná naše krajina, životní prostředí u nás (hrady, zříceniny, zámky, domy, parky, chráněné obl.), řeky, rybníky a přehrady, jezera, vodní nádrže.	SV - využití volného času, turistika, cestování DV - orientace v okolí, dopravní značení, jednoduchá pravidla při pohybu venku
Společenské a hospodářské prostředí	- klasifikujte základní podmínky života - uvede využití přírodních energetických zdrojů v regionu - uvede možnosti horské turistiky, ukázat je na mapě - popíše život v Praze v základních rysech - charakterizuje hospodářství Opavska	Obyvatelstvo a velká města, národnost a jazyk, státní příslušnost, hlavní město Praha, co všechno potřebujeme k životu (energetické zdroje: uhlí ropa, zemní plyn, elektřina, stavební materiály, textilní materiály, užitkové předměty, potraviny).	

Česká republika	• lokalizuje na mapě ČR, okolní státy • vymezí oblast podle bydliště, ukázat na mapě • popíše povrch ČR a jeho členitost • pozná státní symboly	Nad mapou naší vlasti (domov, státní hranice, státní hymna, poloha ČR v Evropě, sousední státy, povrch ČR, vodstvo, členitost, přírodní poměry, státní symboly	EV - prolíná se celým vzdělávacím obsahem
Terénní geografická praxe a aplikace	• orientuje se v okolí školy • nakreslí jednoduše městskou a venkovskou krajinu • zaznamená do plánu okolí školy hlavní orientační body • předvede v modelové mimořádné situaci chování při evakuaci školy	Orientační body, stanoviště, světové strany, odhad vzdálenosti a výšky, jednoduchý náčrtek okolní krajiny.	povodně, přírodní katastrofy, mimořádná situace, evakuační zavazadlo, základní telefonní čísla, OČMS

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Regiony světa Společenské a hospodářské prostředí	• porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry států, zvláštnosti vybraných makroregionu světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony podle zvolených kritérií • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech mohou nastat a co může být jejich příčinou • porovnává státy světa, lokalizuje aktuální změny a politické problémy světové populace	Oceány a kontinenty Afrika - poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, vegetační pásy, živočišstvo, obyvatelstvo a hospodářství politické rozdělení - Severní Afrika, Střední Afrika, Jižní Afrika, Východní Afrika Amerika - poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, vegetační pásy, živočišstvo, obyvatelstvo a hospodářství politické rozdělení - Severní Amerika, Kanada, USA, Střední Amerika, Jižní Amerika Asie - poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, vegetační pásy, živočišstvo, obyvatelstvo a hospodářství politické rozdělení - Jihozápadní Asie, Arabské státy, Střední Asie, Jižní a Jihovýchodní Asie, Východní Asie - Japonsko, Korejský poloostrov, Mongolsko, Čína Austrálie a Oceánie Arktida a Antarktida	MKV - kultura cestování Vzájemné obohacování kultur minoritních skupin Principy hospodaření s přírodními zdroji OSV Různé způsoby života a myšlení i vnímání kultur Respektování cizinců Postavení národnostních menšin SV - etnická a náboženská kultura VDO - politické zřízení v zemích DV - dopravní výchova
Životní prostředí	• uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost • uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu	Krajinná sféra	EVV - Ochrana životního prostředí

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	- ukáže hlavní a vedlejší světové strany na mapě, glóbu - orientuje se v základech turistické mapy - lokalizuje ČR, Evropu na mapě i na glóbu - načrtne jednoduchý plánec okolí školy, popsat ho - ukáže rovník, nultý poledník a určí jejich význam	Světové strany na mapě a glóbu, měřítko mapy a glóbu, značky a vysvětlivky na mapě ČR, vysvětlivky na turistické mapě, mapa Evropy, plánec okolí školy, ochrana životního prostředí, glób, rovník a nultý poledník.	VMEGS - sousedé ČR, život v evropských zemích, tradice, zvyky, státní vlajky, naše vlast a evropa UNESCO
Přírodní obraz Země	- vyjádří, co škodí a prospívá přírodě - popíše chování v přírodě a v chráněných oblastech - vysvětlí zkratky NP, CHKO - přiřadí charakteristické rostliny a zvířata do podnebných pásů - objasní důsledky pohybů Země	Přírodní oblasti v jednotlivých regionech ČR, chráněné krajinné oblasti, národní parky, podnebné pásy v Evropě, rostlinstvo, živočišstvo v nich, základní pohyby Země, Sluneční soustava	MKV - etnické, národnostní skupiny v ČR, soužití, migrace EVV - chráněná území přírody, černé skládky, přírodní bohatství a lidské aktivity, rekreace a cestovní ruch
Regiony světa	- charakterizuje s pomocí v základních rysech polohu, rozlohu, přírodní, společenské, hospodářské poměry ve státech střední Evropy - vyhledá na mapě, glóbu jednotlivé světadíly a oceány	Oceány a světadíly, environmentální problémy Střední Evropa - státy, rozloha, poloha, lokalizace, členitost, přírodní bohatství, průmysl, zemědělství Evropa - členitost, povrch	VDO - politické zřízení v zemích střední Evropy
Společenské a hospodářské prostředí	- charakterizuje s pomocí základní rysy politického, společenského, hospodářského života v ČR - vysvětlí pojmy migrace, emigrace, imigrace, aglomerace - vyhledá na mapě vhodná místa pro rekreaci v zemích Střední Evropy a v ČR - popíše postupy a chování při cestování - charakterizuje v základních rysech služby v ČR - ukáže na mapě jednotlivé kraje ČR - vyhledá na mapě větší města ČR	Střední Evropa - jazykové skupiny, národy, aglomerace, migrace obyvatelstva, rekreace a turistický ruch ČR - rekreace a turistický ruch, služby, železniční, silniční, letecká, vodní a další druhy dopravy, dopravní síť, jízdní řády, informace, cestujeme do zahraničí, správní oblasti, kraje, města.	DV - druhy dopravy, čistota ovzduší SV - etnická, náboženská specifika
Životní prostředí	uvede na vybraných příkladech závažné důsledky přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Přírodní a společenské prostředí, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí,	EV - prolíná se celým vzdělávacím obsahem

	• vyjádří základní principy ochrany přírody a životního prostředí • uvede příklady přírodních a kulturních památek ČR • klasifikuje řeky, rybníky, jezera, vodní nádrže, přehrady v ČR a vysvětlí jejich význam	chráněná území, globální ekologické, environmentální problémy lidstva, přírodní a kulturní památky v ČR, vodstvo a jejich význam, vliv průmyslu a civilizace na životní prostředí.	
Česká republika	• určí zeměpisnou polohu a rozlohu ČR • určí sousední státy ČR • charakterizuje s pomocí hospodářské poměry v jednotlivých krajích • charakterizuje s pomocí přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti v jednotlivých krajích • uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva v ČR • popíše povrch ČR	Zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, obyvatelstvo a hospodářství, hospodářské, politické postavení v Evropě, regiony ČR, státní správa a samospráva, kraje, spolupráce se sousedními státy, povrch ČR.	OČMS - přírodní katastrofy, mimořádná situace, havárie, evakuační zavazadlo, základní telefonní čísla, chování při opuštění bytu, postup při slunění, koupání, nebezpečí při cestování.
Terénní geografická praxe a aplikace	• ovládá základy orientace v terénu • uplatní v praxi základní zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě • uplatní v modelové situace zásady bezpečného chování při požáru • načrtne s pomocí plánků okolí školy	Pohyb podle jednoduchého náčrtu krajiny, pochodové osy, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, orientační body, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle buzoly, schématický náčrt pohybu.	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Regiony Evropy	lokalizuje státy Evropy na mapě, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní a kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry států	Evropa - politické a hospodářské rozdělení Jižní Evropa, Západní Evropa, Severní Evropa, Střední Evropa, Jihovýchodní Evropa, Východní Evropa, Rusko - evropská a asijská část	MKV - kultura cestování Vzájemné obohacování kultur
Česká republika	- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu a rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry státu - lokalizuje na mapě jednotlivé kraje ČR - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště - uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světovém měřítku	Místní region - zeměpisná poloha, rozloha, vývoj státního území, povrch nerostné suroviny Česká vysočina, Karpaty - podnebí, vodstvo, půda, biota, obyvatelstvo, sídla, průmysl, zemědělství, lesní a vodní hospodářství, doprava, spoje, služby, cestovní ruch, rekreace a obchod, politické a hospodářské procesy, zařazení do evropských struktur Kraje České republiky, význam členství ČR, EU	SV - etnická, národnostní a náboženská specifika ve státech EU
Geografické informace, zdroje dat	- pracuje s kartografickými produkty - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Informační geografická média, zdroje dat, grafy, diagramy, statistiky	Cizí jazyky - vzdělávání
Životní prostředí	- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry - uvádí příklady přírodních a kulturních krajinných složek, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajín Trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území, globální ekologické a environmentální problémy	EVVO - Ekosystémy Čistota ovzduší u nás OČMS, DV - dodržovány PSP

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	- pracuje s kartografickými produkty - chápe základní terminologii map - lokalizuje poledníky, rovnoběžky, světadíly, oceány	Informační geografická média, zdroje dat, orientace a jazyk map, světadíly a oceány, globus, poledníky, rovnoběžky	MKV - etnické skupiny v Evropě, národy a jejich kultura EVV - hospodaření s druhotnými surovinami, průmysl, zemědělství a životní prostředí, energetické zdroje
Přírodní obraz Země	- chápe souvislost existence živočichů a rostlin s podnebnými pásy - charakterizuje podnebí v jednotlivých podnebních pásích - lokalizuje s pomocí největší evropské vodní plochy, hory, nížiny - lokalizuje s pomocí evropské ostrovy a poloostrovy	Podnební pásy v Evropě, rostlinstvo, živočišstvo v nich, ostrovy, poloostrovy Evropy, povrch, vodstvo Evropy, vegetační a přírodní podmínky v jednotlivých regionech Evropy.	VMEGS - instituce EU, mezinárodní organizace, symboly, život v evropských zemích, tradice, zvyky
Regiony světa	- lokalizuje s pomocí na mapách regiony podle zvolených kritérií - porovná s pomocí státy Evropy, jejich kultury - pojmenuje některé environmentální problémy v Evropě - pojmenuje s pomocí mnohonárodní problematiku - pojmenuje a lokalizuje základní jazykové skupiny v Evropě	Západní, Severní, Jižní, Jihovýchodní, Východní Evropa, státy EU, určující a srovnávací kritéria včetně polohy, rozlohy, povrchu, náboženské, jazykové, sídelní, kulturní, hospodářské oblasti, národní a mnohonárodní státy, společenské, přírodní, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	VDO - demokratické a nedemokratické země, republika - monarchie
Společenské a hospodářské prostředí	- objasní, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - porovná s pomocí státy Evropy, jejich společenský, politický, hospodářský život - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	Současná Evropa - obyvatelstvo, pohyb národů, jazykových skupin a náboženství Aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry a problémy	SV - etnická, národnostní a náboženská specifika ve státech EU
Životní prostředí	- uvede několik příkladů nevhodného zásahu člověka do životního prostředí - pojmenuje typy krajiny v Evropě a charakterizuje přírodu v nich	Přírodní a společenské prostředí, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí,	EV - prolíná se celým vzdělávacím obsahem OČMS - přírodní katastrofy, mimořádná

	• uvede odlišnosti života lidí v jednotlivých oblastech Evropy • uvede příklady živočichů, rostlin vyskytujících se v jednotlivých krajinných oblastech	chráněná území, globální ekologické, environmentální problémy lidstva, subtropická, přímořská, pevninská, severská a mírná krajina	situace, havárie, evakuační zavazadlo, základní telefonní čísla, chování při opuštění bytu, integrační bezpečnostní systém v Evropě, nebezpečí a bezpečnost při cestování v Evropě
Terénní geografická praxe a aplikace	• pohybuje se s pomocí podle buzoly • uplatní v praxi základní zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě • ovládá základy orientace v terénu • předvede v modelové mimořádné situaci chování při evakuaci školy	Pohyb podle jednoduché pochodové osy, odhad vzdálenosti a výšek objektů v terénu, orientační body v městě, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy, požár, chování a jednání při tomto nebezpečí, evakuační plány na školách	DV - orientace v přírodě, dopravní značení, jednoduchá pravidla při pohybu venku, dopravní prostředky v Evropě

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Společenské a hospodářské prostředí	- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství - lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady pro územní rozmístění hospodářství	Lidé na Zemi, světové hospodářství, hospodářská činnost lidské společnosti, propojené odvětví, zemědělství a rybolov, lov, lesní a vodní hospodářství, průmysl, doprava, spoje, služby, cestovní ruch, světový trh, mezinárodní obchod	Lidské sídlo - města, vesnice Prostředí a zdraví OSV - Globalizace Právo všech lidí žít společně Řešení konfliktů Základní dokumenty - lidská práva
Regiony světa	- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové popu - porovnává státy světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje aktuální geopolitické změny a problémy	Státy - znaky, svrchovanost, poloha a územní rozloha, podle původu a počtu obyvatelstva, průběh a tvar státních hranic, stát podle státního členění, státní zřízení a formy vlády, politický systém a moc, politická a hospodářská seskupení, OSN, EU, odlišný stupeň rozvoje, ohniska konfliktů, migrace obyvatelstva, národy, jazyk, náboženská kultura, nové státy na mapě	
Životní prostředí	- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, rozmístění hlavních ekosystémů - uvádí na příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Ekoproblémy planety Země, přírodní a kulturní krajina, světové ekologické problémy, znečišťování oceánů a atmosféry, ničení tropických deštných lesů, kyselý déšť, přelidnění, hlad, ochrana přírody, národní parky, trvale udržitelný rozvoj	EVVO Angažovanost k řešení problémů ochrany ŽP Krajinná ekologie

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	- pracuje s kartografickými produkty - používá základní terminologii map - popíše globus	Globus, poledníky, rovnoběžky, světadíly, oceány, elektronická podoba map, orientace a jazyk map, praktická cvičení.	MKV - etnické skupiny ve světě, jejich kultura, solidarita se zeměmi třetího světa EVV - mapa - nejdůležitější místa ve světě: ropa, zemní plyn, vzácné kovy, subtropické a tropické plodiny
Přírodní obraz Země	- zařadí základní živočichy rostliny do teplotních pásů - charakterizuje podnebí v jednotlivých podnebních pásích - popíše sluneční soustavu - vysvětlí 2 základní pohyby Země a jejich důsledky	Planeta Země, Sluneční soustava, pohyby, jejich důsledky na život lidí a organismů, časová pásma, teplotní pásy, živočišstvo, rostlinstvo, planety, hvězdy, světadíly, oceány.	VMEGS - hledání oblíbených turistických cílů. Evropa a svět, pomoc rozvojovým zemím mezinárodní organizace dětí a mládeže VDO - politická zřízení v různých zemích světa SV - etnická, národnostní a náboženská specifika ve světě, kulturní zvyky jednotlivých států
Regiony světa	- lokalizuje s pomocí na mapě, glóbu jednotlivě světadíly, oceány - lokalizuje s pomocí na mapě, glóbu jednotlivé státy mikroregionu - odliší s pomocí zásadní přírodní, společenské a kulturní znaky světových regionů - charakterizuje s pomocí zásadní politické a hospodářské poměry vybraných států	Světadíly, oceány, makroregiony světa, rozdělení světa, národní, mnohonárodnostní státy, hospodářské oblasti, náboženské, jazykové, sídelní, vegetační, přírodní, podnebné, kulturní oblasti, přírodní, společenské, politické, hospodářské, environmentální problémy světa, možnosti jejich řešení, Asie, Afrika, Amerika, Austrálie, Antarktida, Oceánie.	
Společenské a hospodářské prostředí	- vysvětlí závislost mezi světovým Severem a Jihem - charakterizuje v základech problémy současného světa - lokalizuje hlavní světové surovinové a energetické zdroje - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace - vyhledá na mapě místa s nejhustším osídlením v souvislosti na přírodních podmínkách - vyhledá na mapě místa s nejmenším osídlením v souvislosti na přírodních podmínkách	Vzájemná závislost a spolupráce regionů světa, obyvatelstvo světa, struktura, rozložení světové populace, její růst, pohyb národů a náboženství, aktuální společenské, sídelní, politické, hospodářské problémy současného světa, světové hospodářství, odvětvová struktura, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úroveň, hlavní surovinové a energetické zdroje, státy světa - politická, bezpečností a hospodářská seskupení států.	

Životní prostředí	• charakterizuje s pomocí různé krajinné složky, pouště, tropické pralesy, džungle • uvede na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních, společenských vlivů na životní prostředí • definuje s pomocí poušť, prales, tundru, tajgu, step	Přírodní a společenské prostředí, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, globální, ekologické a environmentální problémy lidstva.	EV - prolíná se celým vzdělávacím obsahem OČMS - přírodní katastrofy, mimořádná situace, havárie, příklady ve světě, tankery, bezpečností systém ve světě, NATO, letecké katastrofy, světový turismus
Terénní geografická praxe a aplikace	• lokalizuje na mapě světa místa přírodních katastrof • uplatní v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve městě • předvede v modelové mimořádné situaci chování při evakuaci školy • orientuje se v okolí školy podle orientačních bodů	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, zemětřesení, povodně, požáry, větrné bouře ve světě, chování lidí, politiků ve světě při přírodních katastrofách a při řešení jejich následků.	DV - orientace v přírodě, dopravní značení, jednoduchá pravidla při pohybu venku, dopravní prostředky ve světě

Hudební výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Vypracovala: Mgr. Markéta Valentová

Charakteristika předmětu

Hudební výchova provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá k uvolnění i k radosti, je předmětem citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci učí rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vytvářet vztah k národní i k lidové písni, vystupovat před spolužáky i dospělými. Hudba a zpěv kladně motivuje žáky, navozuje dobrou náladu, zbavuje bariér, snižuje jejich agresivitu a rozvíjí tak zdravý životní styl, ovlivňuje duševní stabilitu a harmonický rozvoj dětí. Učitel by měl usilovat o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních sálů a divadelních sálů, kulturní lidé uctívající národní tradice.

Do vzdělávacího obsahu hudební výchovy jsou začleněna tato **průřezová témata**:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Výchova demokratického občana
- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova a Etická výchova

Učivu hudební výchovy je věnováno v každém ročníku po jedné vyučovací hodině týdně. Včetně žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením), pro něž je do ŠVP zapracovaná minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů (v textu je rozlišena kurzívou).. Výuka probíhá ve třídách se spojenými ročníky, proto i ŠVP tuto skutečnost zohledňuje. Vzhledem ke zvláštnostem zdravotně postižených klademe důraz na rytmizaci, na spojení zpěvu s pohybem, na aktivní hru na hudební nástroje Orffova instrumentáře, na správné hospodaření s dechem při zpěvu, ale hlavně na relaxační složku vyučovacího předmětu. Upřednostňujeme vlastní zpěv žáků před teoretickými a poslechovými činnostmi. V hodinách hudební výchovy přistupujeme k žákům individuálně, respektujeme jejich psychické i psychologické zvláštnosti, přihlížíme k možnostem a schopnostem zdravotně postižených, respektujeme jejich aktuální psychický i zdravotní stav.

Cíle sledované v předmětu Hudební výchova:

- vytvoření kladného a aktivního vztahu k lidovým písním
- prožívání radosti a uspokojení ze společného zpívání
- uvědomění si hrdosti na národní skladatele, umělce i na národní hudbu
- učení se relaxaci a aktivnímu odpočinku při zpěvu či poslechu hudby
- *zařazení vhodného využití digitálních technologií - práce s médií, digitálním prostředím*

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Hudební výchově směřují k utváření kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• správně intonovat a rytmizovat • naučit texty lidových a umělých písní • získat základní hudební teoretické poznatky • umožnit diferencovanou výchovu žáků • spojit zpěv, hudbu s pohybem • rozšiřovat hlasový rozsah žáků • používat pěvecké dýchání • hodnotit kriticky své projevy	poslech ukázek, koncerty, video, divadlo, příležitostná společenská vystoupení, muzikoterapie, intonační cvičení, rytmizace říkadel, písní zpěv lidových a umělých písní obrazový, metodický materiál, názorné pomůcky magnetofon, CD přehrávač, hudební nástroje, alternativní hudební nástroje	• vybaví si texty lidových a umělých písní • ovládá základy hudební teorie
k řešení problémů	• předcházet problémům s hlasem • využívat rytmických a melodických nástrojů pro udržení rytmu i melodie • seznamovat s problémy při zpěvu a pomáhat při jejich řešení • předvádět správnou techniku zpěvu • odstraňovat strach ze zpívání	příklad, kladná motivace, dramatická výchova, muzikoterapie, melodické a rytmické hudební nástroje, pochvala, povzbuzení, přesvědčování, vysvětlování	• doprovází písně a říkadla pomocí Orffova instrumentáře • rytmizuje • s vedením učitele zpívá písně s měkkými začátky středně hlasitě
komunikativní	• vyslovovat správně a správně frázovat • dodržovat hlasovou hygienu • posilovat hudební projev žáků a jejich zdravé sebevědomí • podporovat zájem o zpěv, poslech hudby	vzor učitele, správné didaktické postupy, důslednost a pochvala, hlasová cvičení, poslech, koncerty, divadlo, veřejná vystoupení	• s vedením učitele dodržuje hlasovou hygienu • povypráví o nejvýznamnějších hudebních skladatelích a o jejich díle v základní podobě

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
sociální a personální	- zpívat společně a prožívat společné hudební zážitky - utužovat kolektiv společnými radostnými prožitky v přátelské atmosféře	výlety, rekreační pobyty v přírodě vystoupení ke Dni matek a v Klubu důchodců hudební vystoupení dětských sborů ZŠ Ilji Hurníka v Opavě divadlo, muzikoterapie “taneční hodina”	- veřejně vystoupí - zpívá ve skupině - zúčastní se koncertu, divadelního představení
občanské	- vychovávat k ohleduplnosti, k vzájemné úctě, nezesměšňovat ostatní - projevovat svobodný hudební názor - probouzet zájem o národní hudbu a kulturu - navozovat pozitivní atmosféru v hodinách - podílet se na prevenci negativních jevů vytvářením pěkných vztahů k čs.hudbě i k tradicím - seznamovat s kulturními tradicemi jiných národů - udržovat národní tradice i tradice naší školy	školní tradice národní tradice divadlo, video, CD přehrávač, IAT kladná motivace, pochvala, povzbuzení společná setkání	- zpívá koledy - nevysmívá se druhým - uctívá velikonoční, vánoční zvyky na škole - zpívá národní písně - udržuje tradice školy

pracovní	• získat intonační a rytmické dovednosti • používat rytmické hudební nástroje • naučit grafickému zápisu not (stupnice C-dur) a jejich prezentaci na klavír • zvládnout hudebně pohybové činnosti	taktování, muzikoterapie hra na tělo, hudebně pohybové hry základní taneční kroky Orffovy nástroje, xylofon taneční kroužek, karneval didaktický materiál hra na klavír	• rytmitizuje • zapíše noty do stupnice C-dur • hraje na rytmické nástroje
digitální	• využívat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby • samostatně rozhodovat, kterou technologii využít • předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat • jednat eticky při práci v digitálním prostředí	práce s digitálními technologiemi a aplikacemi orientace v digitálním prostředí publikování, tvorba videí, audiozáznamů etické aspekty při online komunikaci	• <i>Informační a datová gramotnost</i> umí formulovat informační potřeby a posoudit relevanci zdroje • <i>Komunikace a kolaborace</i> komunikuje a spolupracuje prostřednictvím digitálních technologií s ohledem na kulturní a generační rozmanitost • <i>Tvorba digitálního obsahu</i> vytváří a upravuje digitální obsah ctí autorská práva a licence

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vokální a instrumentální činnosti	- zpívá v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře <i>zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty</i> <i>hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu</i>	- sjednocování hlasového rozsahu - uvolněný zpěv, správné dýchání, zřetelná výslovnost - dodržení rytmu, hra na tělo - rytmizace říkadel, lidových a umělých, dětských písní - intonační cvičení - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře	MKV - národní, slovenské písně, <i>utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám</i> MV - písně z filmových pohádek a muzikálů OSV - relaxace při zpěvu a poslechu, <i>utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým</i> EV - využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
Poslechové činnosti	- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - rozliší zvuk, tón - rozliší mluvený a zpívaný hlas - rozliší některé hudební nástroje - soustředí se na poslech jednoduché, krátké skladby <i>pozorně vnímá jednoduché skladby</i> <i>rozliší sílu zvuku</i>	- rozlišení zvuku, tónu, hlasu mluvního a zpívaného - rozpoznání některých hudebních nástrojů (klavír, kytara, flétna, buben, trubka) - seznámení s hymnou ČR - poslech jednoduchých skladeb určených pro malé děti dětský sbor, koncert	
Hudebně pohybové činnosti	- mění pohyb podle tempových a rytmických změn - pochoduje za hudebního doprovodu - reaguje pohybem na znějící hudbu <i>reaguje pohybem na tempové a rytmické změny</i>	- chůze a pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - dětské písně s pohybovým doprovodem - dětské tance	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vokální a instrumentální činnosti	- zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti <i>zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</i> - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - využívá jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní <i>doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i> - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - vytváří jednoduché přehledy, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace <i>odliší tóny podle výšky, síly a barvy</i>	- sjednocování hlasového rozsahu - vázání tónů, prodlužování výdechu - dýchání, rychlý nádech mezi frázemi (frázování) - rytmizace lidových a umělých písní - intonační a hlasová cvičení - hra na tělo a Orffovy nástroje - zřetelná výslovnost - grafický záznam noty - melodie stoupavá - klesavá, grafický záznam melodie stoupavé, klesavé - stupnice C - dur - grafický záznam not, čtení not - hra na xylofon - hymna České republiky - základy hudební teorie (refrén, notová osnova, houslový klíč, nota celá, půlová, čtvrtová, osminová)	VDO - hymna ČR, <i>empatie - schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování</i> OSV - relaxace při zpěvu a poslechu, <i>uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci</i> EVV - písně s námětem: vztah člověka k přírodě a k okolí, vztah k folklóru MKV - národní písně slovenské písně, <i>utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám</i>
Poslechové činnosti	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	- poslech skladeb B.Smetany, slavnostní hudby - lidové zvyky - rozlišení dalších hudebních nástrojů (smyčcových) - návštěva koncertu - tempo, rytmus - zpěvný hlas ženský, mužský dětský, smíšený (sborový zpěv)	MV - písně z filmových pohádek, dětských oper a muzikálů, <i>rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování</i> EV - <i>využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů</i>
Hudebně pohybové činnosti	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- tanec polka, valčík - dětské písně s pohybovým doprovodem	

	• <i>propojí vlastní pohyb s hudbou</i>	• pohybové hry s říkadly, dětské popěvky	
--	---	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vokální a instrumentální činnosti	• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • interpretuje vybrané lidové a umělé písně • doprovází písně s pomocí Orffových nástrojů • zapisuje graficky stupnici C-dur • ovládá základy hudební teorie • snaží se číst noty ze zápisu jednoduché písně • <i>doprovází písně pomocí ostinata</i> • <i>interpretuje vybrané lidové a umělé písně</i>	• lidové, pohádkové, filmové a dětské písně, populární a country písně • zpěv jednohlasu a vícehlasu(kánon) v přiměřeném rozsahu a s pomocí intonační cvičení, frázování • grafický záznam not stupnice C - dur a melodie, čtení not, hra na klavír, popřípadě zpěv • seznámení se základy hudební teorie (nota s tečkou, rytmus, pomlky, tempová znaménka, repetice, refrén) • hra na rytmické hudební nástroje, xylofon, flétnu • hra na Orffovy nástroje podle individuálních schopností, hra na tělo • orchestr, hudební nástroje dechového a smyčcového orchestru • historie vybraných hudebních nástrojů • pěvecké dýchání, hlasová, intonační cvičení • seznámení s grafickým záznamem písní • rytmický doprovod písní • hra na hudební nástroje - využití improvizace • dynamika a tempo v hudbě • dirigování jednoduchých písní • symfonický a jazzový orchestr, hudební nástroje • populární zpěváci a hudební skupiny	VDO - hymna ČR, <i>empathie - schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování</i> OSV - relaxace při zpěvu a poslechu, <i>uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci</i> EVV - písně s námětem: vztah člověka k přírodě a k okolí, vztah k folklóru MKV - národní písně slovenské písně, <i>utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám</i> MV - písně z filmových pohádek, dětských oper a muzikálů, <i>rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování</i> EV - <i>využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů</i>

Poslechové činnosti	• zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • rozliší hudbu vážnou od hudby populární • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • - <i>pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu</i> - <i>rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</i> - <i>uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl</i> • soustředí se na poslech skladeb většího rozsahu • povypráví a u vybraných hudebních skladatelích a o jejich díle, uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich díla • vyjmenuje některé hudební skupiny a zpěváky • zúčastní se divadelního nebo koncertního představení	• rozlišování zpěvních hlasů, sborový zpěv • hudební nástroje dechové (žesťové, dřevěné) • návštěva divadla, koncertu • hudební žánry, vážná, populární, filmová hudba • opera - muzikál - zpěvohra - opereta - balet • hudební skladatelé - skladby českých a svět. mistrů přístupné, srozumitelné dětem, toulky hudební historií • ostatní hudební nástroje symfonického orchestru • hudební žánry a jejich nejvýznamnější představitelé: symfonie, symfonická báseň, jazz, • oblíbené hudební skupiny a zpěváci • hudební skladatelé a jejich díla • vývoj hudby od pravěku po současnost	
Hudebně pohybové činnosti	• rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • propojí vlastní pohyb s hudbou, zpěvem • relaxuje při hře	• lidová taneční hra, mazurka, polka, valčík • taneční hodina - jednoduché taneční kroky • relaxační techniky, muzikoterapie • taktování • hudebně pohybové hry • pohyb na hudbu	

Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Předmět: Výtvarná výchova
Vypracovala: Mgr. Sylva Ryšková, Mgr. Barbara Doupalová

Charakteristika předmětu

Předmět **Výtvarná výchova** umožňuje žákům základní školy poznávat svět nejen cestou racionální, ale také prostřednictvím výtvarných činností. Vzdělávání v této oblasti přináší rozvoj citění, tvořivosti a vnímavosti jak k uměleckému dílu, tak k sobě samému i okolnímu světu. Podporuje schopnost vcítit se do kulturních potřeb lidí a jimi vytvořených hodnot. Ve tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tvaru, barvy či práce s různými materiály.

Úkolem je vytvářet základy výtvarných dovedností a vědomostí s přihlédnutím k individuálním schopnostem a možností žáků s lehkou mentální retardací. Výtvarná výchova harmonizuje dětskou osobnost, přispívá k tvorbě kladných charakterových vlastností a umožňuje žákovi maximálně možnou socializaci.

Cílem je estetické osvojování přírody a světa kolem nás prostřednictvím výtvarných činností, vytváření citlivého vztahu ke kráse, vytváření estetického vkusu ve vztahu k sobě i okolí, rozvíjení schopností žáků, zvláště jejich vnímání, citlivosti, fantazie, vůle, intelektu a tvořivosti. Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, vede k porozumění základních pojmů ve výtvarné výchově, seznamuje žáky s používáním různých výtvarných technik a komunikací.

Časová dotace na 1. stupni ZŠ je 7 hodin, na 2. stupni 6 hodin. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory činí časová dotace na 1. stupni 8 hodin, na 2. stupni 6 hodin.

Cíle:

- Vzbuzovat a prohlubovat zájem o výtvarné umění
- Rozvíjet tvůrčí schopnosti žáka
- Uvědomit si nezbytnost tolerantního přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti, k rozmanitosti projevu různých skupin, národů a národností
- Vyjádřit citění a vnímání uměleckými prostředky
- Osvojovat si základní pojmy, výtvarné techniky a používat správně pomůcky při práci
- Seznámit žáka s možnostmi práce s digitálními technologiemi

- Vzbudit u žáka zájem o možnosti práce s digitálními technologiemi inovativním a kreativním způsobem

Při práci je uplatňován individuální přístup k dětem, ale současně je upřednostněna samostatná tvůrčí práce žáka. S přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáků práci zjednodušujeme, využíváme kompenzačních pomůcek, názorných pomůcek, odborné literatury a časopisů, encyklopedií, internetu, digitálních učebních materiálů.

V rámci vzdělávacího obsahu *Výtvarné výchovy* jsou plněna **průřezová témata a mezipředmětové vztahy:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova
- Etická výchova

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve Výtvarné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• samostatně pozorovat realitu a vnímat ji • vyjadřovat vlastní názor na vizuální objekt • samostatně řešit výtvarné problémy	encyklopedie, odborná literatura učebnice, počítačové výukové programy Internet, televize divadlo, muzeum, časopisy, tisk žákovská knihovna video referáty, výpisky, portfolio výstavy	• prezentace výtvarných prací • srovnává výtvarné práce • spoluhodnotí výtvarné práce
k řešení problémů	• tvořivě přistupovat k řešení výtvarných úkolů • aktivně využívat poznatky, např. ve vlastní tvorbě • rozeznat rozličnosti působení vizuálního vyjádření na jednotlivce, přijímat ji a zaujmout vlastní postoj k této skutečnosti	výklad, praktické ukázky výtvarných prací výstavy besedy, muzeum, divadlo televize výukové programy na PC, Internet žákovská knihovna	• diskutuje a vede dialog • vyhledá si informace a zpracuje je • hodnotí a sebehodnotí • společně vyřeší problém
komunikativní	vyjádřit své názory a postoje obhájit svůj názor respektovat názor jiných odstraňovat zábrany při komunikaci ve skupině osvojovat si slovní zásobu z výtvarné oblasti - názvy technik, pomůcek... pojmenovat výtvarná díla, vzájemně je porovnávat a ocenit je	diskuse, besedy, vypravování, rozhovor, popis, výklad, výstavy	• naslouchá dospělým a žákům • vnímá, co je mu sdělováno • "neskáče" do řeči druhých • respektuje i méně zdařilá vystoupení ostatních žáků
sociální a personální	• spolupracovat v týmu a utvářet v něm příjemnou atmosféru • chovat se ohleduplně, čestně, kolegiálně • vyjádřit bez ostychu svůj názor, cit, postoj • odstraňovat předsudky, seznamovat s výtvarným projevem jiných etnik	skupinová práce, příklad lidové tradice a národní zvyky diskuse, povzbuzování a kladná motivace společné aktivity	• spolupracuje • podřídí se v kolektivu • pomáhá handicapovaným • požádá o pomoc • respektuje mínění druhých i jejich názory • vyjádří a svobodně se projeví, • obhájí svůj názor

občanské	• vytvářet si vlastní postoje k výtvarnému dílu • porovnat a respektovat estetické požadavky na prostředí	muzeum, divadlo, video národní tradice i tradice školy výstavy, exkurze, besedy	• ctí národní i školní tradice • účastní se výtvarných soutěží a výstavek výtvarných prací • chrání životní prostředí
pracovní	• dokončit zadanou práci • plánovat práci • pracovat ve skupině na základě tolerantnosti a vzájemné pomoci • využívat znalosti v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost • užívat výtvarné techniky • dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla	důslednost a kontrola společné řešení úkolů	• dokončí práci • naplánuje si postup • pracuje v týmu • pracuje na dlouhodobém úkolu • neplýtvá materiálem • dodržuje hygienické návyky • dodržuje BOZP
digitální	• vybízet k využívání vlastního digitálního zařízení - mobil, tablet, PC • vést žáky k práci prostřednictvím sdílených dokumentů-prostředí Google • odkazovat na zdroje informací • vést žáky k dodržování bezpečnosti při tvorbě (kyberšikana, GDPR)	vyhledávání obrazových materiálů vytváření a úpravy digitálního obsahu sdílení žákem vytvořených digitálních obsahů využívání kreslicích programů dodržování autorského práva	• <i>Informační a datová gramotnost</i> žák vyhledává náměty v různých digitálních zdrojích • <i>Komunikace a kolaborace</i> pracuje prostřednictvím sdílených dokumentů, Google disku, ukládá a sdílí digitální materiály • <i>Tvorba digitálního obsahu</i> vytváří a upravuje digitální obsah s uplatněním znalosti autorského práva • tvoří s respektem a uvědoměním si rizikových jevů v digitálním prostoru

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozvíjení smyslově citlivosti	rozpoznává barvy, tvary, linie ad., porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Kresba - rozvíjení smyslové citlivosti a rytmu, výrazové vlastnosti linie, tvaru (světlá a tmavá plocha)	VDO - Občanská společnost a škola (výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnosti)
	kreslí dřívkem (špejlí), tuší, pastelkou, tužkou a fixem	- kombinace linií a tvarů v ploše	
	<i>při tvorbě vychází z vlastních smyslových vnímání</i> <i>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</i>	- vnímání velikosti zobrazovaného	
		- uspořádání objektů do celků	
Uplatňování subjektivity	maluje vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami míchá barvy s dopomocí, rozliší teplé a studené barvy, odstíny světlé a tmavé používá různé druhy štětců podle zvolené techniky (štětce kulaté, ploché, tenké, široké) tvoří pomocí sluchových, hmatových, zrakových vjemů, které jsou zároveň prvotním krokem k vyjádření a realizaci výtvarných představ <i>porovnává vlastní tvorbu s tvorbou ostatních (s dopomocí učitele)</i> modeluje z plastelíny, hlíny, těsta, tvaruje papír vytvoří jednoduchou koláž a frotáž tvoří z přírodního materiálu - nalepuje, dotváří, otiskuje apod.	Malba - rozvíjení smyslové citlivosti, hra s barvou Teorie barvy - barvy základní a doplňkové, barvy teplé a studené a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev Zapouštění barev, osová souměrnost, shlukování skvrn Techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (např. dílo motivované hudbou, plastická tvorba z plastelíny, těsta, papíru, hlíny apod.)	EVV - Ekosystémy, vztah člověka k prostředí, výchova k životnímu prostředí MKV - Rozmanitost kultur, jejich tradice a hodnoty MV - Tvorba mediálního sdělení
Ověřování komunikačních účinků	- označí vybrané ilustrace nejznámějších ilustrátorů a jejich postavy (J. Lada, O. Sekora, H. Zmatlíková) <i>s pomocí učitele</i> - nakreslí k pohádce vlastní ilustraci a hovoří o ní	Ilustrátoři dětských knih Ilustrace k přečtené pohádce, oblíbený pohádkový hrdina Osobní postoj v komunikaci utváří v rámci skupin spolužáků a vysvětlí záměr tvorby	
	tvoří na základě vlastních zkušeností a citových prožitků		

	• využívá k práci známé výtvarné techniky a o svých záměrech ve výtvarné tvorbě hovoří v kolektivu		
	• <i>je schopen výsledky své činnosti sdělit žákům</i>		

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozvíjení smyslově citlivosti	při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (barevné kontrasty, proporce a jiné)	Kresba - výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše	VDO - Občanská společnost a škola (výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnosti) OSV - Rozvoj smyslového vnímání, kreativity; estetika chování a vztahů. Umění prostředkem komunikace EVV - Ekosystémy, vztah člověka k prostředí, výchova k životnímu prostředí MV - Tvorba mediálního sdělení
	zdokonalí a prohloubí techniky malby z 1. období a použije kombinaci různých technik (tuš a vodové barvy, tuš a voskové barvy apod.)	- užití různých pomůcek (špejle, dřívko, tuš, uhel, rudka)	
Uplatňování subjektivity	- na základě svých pocitů a prožitků volí a kombinuje prostředky - techniky k jejich vyjádření - porovnává různá díla a je jimi inspirován - pracuje s barevnými kontrasty a proporčními vztahy - míchá světlé a tmavé odstíny (základy stínování) - vhodnými prostředky na základě smyslového vnímání vyjádří své prožitky ve svých pracích, uplatňuje v nich svou fantazii, využívá svých vlastních zkušeností <i>rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, objekty. Rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty), uplatňuje je při vlastní tvorbě dle svých možností a s pomocí učitele. Obdobně vnímá i tvorbu ostatních</i> <i>uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu</i> <i>realizuje svůj tvůrčí záměr</i>	- základy kresby podle skutečnosti, kresba v přírodě Malba - hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, kontrasty. - malba podle skutečnosti (např. ovoce) i dle vlastní fantazie. Fotografie, film, komiks, reklama.	
Ověřování komunikačních účinků	pojmenuje vybrané grafické techniky a vyzkouší si je v praxi (koláž, otisky, papírorýt apod.)	Grafické techniky - tisk z koláže, otisk, vosková technika, proškrabávání do voskové rezervy, papírová a textilní koláž, dokreslovaná koláž. Techniky plastického vyjadřování - modelování z hlíny, papíru, těsta, plastelíny,	

	modeluje z plastelíny, hlíny, slaneého těsta, tvaruje papír (plošná, prostorová tvorba) vytvoří jednoduchou koláž i frotáž tvoří z přírodního materiálu - nalepuje, dotváří, otiskuje vytvoří jednoduchou ikebanu kreslí na základě vlastních prožitků a zkušeností hovoří o obsahu děl vlastních i ostatních označí vybrané ilustrace známých českých autorů - J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, Z. Mullera, R. Pilaře, J. Čapka apod. porovnává různá díla a nechává se jimi inspirovat (např. ilustrace dětských knih, pohádkový hrdina, animovaný film apod.)	- tvorba výtvarných děl z krabiček, (např. sídliště, auto) Další techniky - koláž, frotáž, vitráž, práce s přírodninami Osobní postoj v komunikaci utváří v rámci skupin spolužáků a vysvětlí záměr tvorby. Ilustrátoři dětské knihy	MKV - Rozmanitost kultur, jejich tradice a hodnoty, etnický původ, lidské vztahy Mezipředmětové vztahy - Př, VI, Hv, Čj
--	--	---	---

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozvíjení smyslově citlivosti	modeluje podle vlastní fantazie	Plastická a prostorová tvorba - práce s hlinou, těstem, sádrou, kašírování atd. druhy odpadu a jejich využití ve výtvarné výchově - noviny, plasty, dřevo, kovové součástky)	VDO - Výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnosti EVV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- používá jednoduchého písma a písma z tisku k výrobě výtvarných děl (koláže, reklamní letáky apod.) - zvládá frotáž, monotyp a s dopomocí tisk z papírové nebo textilní koláže	Grafika - ukázky vybraných druhů písma (piktogramy, krásné písmo apod.) a jejich využití v praxi (tisk, encyklopedie, PC, webové stránky) kompozice písma v ploše, fantazijní variace na základní tvary písma, reklamní leták (koláž)	
Uplatňování subjektivity	- do tvorby promítá své smyslové vnímání, představy, fantazii - při tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby <i>výsledek své činnosti porovnává s výsledky ostatních</i>	Manipulace s předměty Umístění a pohyb těla v prostoru Ilustrace Fotografie, film, televize, tiskoviny Tvorba s poslechem hudby	OSV - Kreativita

Ověřování komunikačních účinků	vytváří společné kompozice v prostoru - své představy převádí do objemových rozměrů (dílčí díla spojí v jeden obraz s pomocí učitele) výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům; komunikuje o nich v rámci skupiny popíše znaky románského a gotického umění a architektury, namaluje podle předlohy stavbu s jejími typickými znaky <i>vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i>	Kolektivní práce - koordinace, vzájemná komunikace Hodnocení a prezentace tvorby Tematické práce: Vánoce, Velikonoce - dekorativní výzdoba interiéru třídy, ilustrace, přáníčka (využití poezie, prózy a hudby k daným obdobím) Práce s uměleckým dílem - teoretická práce - románský a gotický sloh (na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování)	MKV - Rozmanitost kultur, jejich tradice, architektura, lidské vztahy VMEGS - Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy - D, HV, Př, Čj
--	---	--	---

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozvíjení smyslově citlivosti Uplatňování subjektivity	- vybírání a samostatně vytváří co nejširší škálu prvků (linie, tvary, barvy atd.) k vyjádření vlastních představ a zkušeností - uplatňuje osobitý přístup k realitě - využívá jednoduchého stínování a kontrastu - zachytí předmět v prostoru (s dopomocí) - využívá perspektivy k vytvoření výtvarného díla - umístí objekt na plochu a odhadne přibližnou velikost	Techniky kresby - tužka, špejle, pero, uhlí, rudka, suché barevné křídly, pastelky Způsoby stínování, kontrast, světlo a stín (př. zátiší s jablky, kresba hlavy, kresba boty atd) Kresebné etudy (např. etuda s linií jako s výtvarným prostředkem - průřez dřevem, bubliny ve vodě). Kresba linie - nitě, vlasy, smyčky na leď. Elektronická média Fotografie, film, reklama	EVV - Vztah člověka k prostředí OSV - Kreativita, sebepoznání a komunikace. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice.
	- správně užívá techniku malby, míchá a vrství barvy - využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací	Technika malby - vodové a temperové barvy, pastely Malba - mísení barev, jejich působení, vztahy mezi barvami.	
	zachytí pomíjivý okamžik skicování	Kontrast - barevný nebo světelný	
	<i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	Zvládnutí větší plochy při malování Práce v přírodě, krajinomalba	
	zobrazí vlastní fantazijní představy <i>hodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i> používá jednoduchého písma a písma z tisku k výrobě výtvarných děl (koláže, reklamní letáky) orientuje se ve vybraných grafických technikách s dopomocí zvládá techniku tisku z výšky	Plastická a prostorová tvorba - práce s hlinou, těstem, sádkou, kašírování apod. (druhy odpadu a jejich využití ve Vv - noviny, plasty, dřevo, piliny, kovové součástky apod.) Modelování podle schopností a možností žáka Grafika - ukázky různých druhů a stylů písma, jejich využití v praxi (tisk, encyklopedie, PC, webové stránky, reklama a propagační prostředky)	VDO - Výchova k samostatnosti, sebekritice a ohleduplnosti MV - Tvorba mediálního sdělení

Ověřování komunikačních účinků	• rozvíjí se v estetickém cítění - využívá dekorativních postupů • popíše znaky renesančního, barokního umění a romantismu • namaluje podle předlohy stavbu s jejími typickými znaky • rozliší umělecké dílo současnosti a minulosti • <i>vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i>	Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - jak se slaví u nás a v jiných zemích. Výzdoba interiéru třídy, školy, přáníčka, drobné dárky (využití poezie, prózy a hudby k daným obdobím). Práce s uměleckým dílem: teorie - renesance, baroko a romantismus, příklady konkrétních výtvarných děl. Využití encyklopedií, muzeí, výstav, Internetu Teorie - ukázky umění 20. století (kubismus, surrealismus, impresionismus). Využití obrazových materiálů, internetu.	MKV - Rozmanitost kultur, tradic, architektury, lidských vztahů VMEGS - Jsme Evropané
--	--	--	---

Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblast: *Člověk a zdraví*
Předmět: *Výchova ke zdraví*
Vypracovala: *Mgr. Jana Brunová*

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací obor *Výchova ke zdraví* přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Výchova ke zdraví u žáků s příznými podpůrnými opatřeními navazuje svým vzdělávacím obsahem na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah je rozdělen na tyto **tematické oblasti**:

- Vztahy mezi lidmi a formy soužití
- Změny v životě člověka a jejich reflexe
- Zdravý způsob života a péče o zdraví
- Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- Hodnota a podpora zdraví
- Osobnostní a sociální rozvoj

Do vzdělávacího obsahu Výchovy ke zdraví jsou začleněna tato **průřezová témata a výchovy**:

Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova demokratického občana (VDO), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS), Environmentální výchova (EVV), Multikulturní výchova (MKV), Mediální výchova (MV), Sexuální výchova (SV), Etická výchova (EV), Dopravní výchova (DV) a Ochrana člověka za mimořádných situací (OČMS).

Jako samostatný předmět se vyučuje v 7. až 9. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně.

V předmětu Výchova ke zdraví je uplatňován individuální a diferencovaný přístup k žákům a jsou voleny takové postupy, formy a metody práce, aby žák vzhledem ke svým zdravotním zvláštnostem byl schopen rozvíjet všechny klíčové kompetence. Zvláštností výuky Výchovy ke zdraví u žáků s příznými

podpůrnými opatřeními je **práce s více ročníky v jedné třídě**.

Ve vyučování se využívá skupinová i samostatná práce žáků, diskuze, besedy, vyhledávání informací na internetu, v tisku, na interaktivní tabuli, práce s výukovými počítačovými programy, exkurze, výlety, vycházky apod. **Podílí se na prezentaci s využitím digitálních technologií**. Vyučování probíhá především formou projektového vyučování. Žáci během školního roku vypracují pro jednotlivé oblasti projekty a v jednotlivých ročnících je pak postupně rozšiřují a zdokonalují. Vzhledem k tělesnému postižení žáků je učivo zjednodušováno, důraz je kladen na schopnost vyhledávat informace. Své projekty si žáci hodnotí, sebehodnotí, srovnávají a klasifikují, rovněž si je navzájem prezentují.

Při ověřování vědomostí a dovedností využíváme jednoduché a srozumitelné pracovní listy, testy, pracovní sešity a alternativní formy ověřování (např. kartičky a jejich přiřazování, třídění). Žáci v průběhu školního roku ze svých prací vytvářejí portfolio.

Pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory, a to nikoli všech, ale jen žáků s LMP (na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka), jsou očekávané výstupy upravené do tzv. minimální doporučené úrovně a jsou zpracovány do ŠVP (RVP SVV).

Cíle Výchovy ke zdraví:

- preventivně chránit zdraví, **seznamovat se s pravidly zdravého životního stylu**
- získat základní hygienické, stravovací a zdravotně preventivní návyky
- odpovědně se chovat při mimořádných událostech
- uplatňovat osvojené dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- poskytnout vzhledem k svým možnostem základní první pomoc
- získat základní orientaci v otázkách odpovědného sexuálního chování

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve Výchově ke zdraví směřují k utváření kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- vyhledávat a třídit informace - propojovat poznatky do širších celků - formulovat jasně myšlenky v mluveném i písemném projevu - pracovat s textem a různými informačními zdroji - motivovat, povzbuzovat, chválit	encyklopedie, odborná literatura, učebnice, počítačové výukové programy, časopisy, tisk, žákovská knihovna, televize, teletext, video, testy referáty, výpisky, portfolio, internet	písemně i ústně se prezentuje, vyhledá, shromažďuje, třídí, vyvozuje s pomocí učitele závěry a hájí svá rozhodnutí, požádá o pomoc, čte s porozuměním
k řešení problémů	- klást otevřené otázky - rozebírat a vyvozovat závěry - pomáhat a radit při řešení problémových situací - orientovat se v textu i v problémových situacích - zapojovat žáky do školních akcí	výklad, praktické ukázky a příklady, besedy, exkurze, soutěže, televize, výukové programy na PC, Internet, žákovská knihovna	vnímá nejrůznější krizové situace (mimořádné situace) vyhledává s pomocí vhodné informace a pracuje s nimi, hájí svá rozhodnutí, hodnotí a sebehodnotí
komunikativní	- rozvíjet slovní zásobu - povzbuzovat, podporovat, odstraňovat psych. zábrany ke komunikaci - vytvářet příležitost pro komunikaci - umožnit formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně - vytvářet příležitost k žákovské prezentaci různých textů, grafů a nákrešů	diskuse, besedy, vypravování, rozhovor, popis, výklad, přiřazování, zařazování, skládání, Internet	

sociální a personální	• zadávat kolektivní úkoly • naslouchat • upevňovat mezilidské vztahy • zapojovat více postižené žáky do aktivit s méně postiženými	skupinová práce, diskuse, povzbuzování a kladná motivace, společné aktivity (třídní oslavy, besídky, soutěže), modelové situace	spolupracuje v kolektivu, pomáhá handicapovaným, požádá o pomoc, respektuje mínění druhých i jejich názory, vyjádří a hájí podle svých možností svůj názor
občanské	• seznamovat s pravidly, BOZP a řády • hodnotit činnost žáků podle jasných kritérií • dodržovat tradice a svátky, významné dny v roce • respektovat zdravotní stav žáků	výstavy, exkurze, besedy, školní výlety, enviromentální akce	dodržuje pravidla slušného chování respektuje zdravotní stav druhých účastní se školních a mimoškolních akcí
pracovní	• podporovat samostatnost • plánovat vlastní práci • spolupracovat a motivovat příkladem • vytvářet modelové situace	referáty, výpisky, vyhledávání informací, využívání všech možných pomůcek a technického vybavení, odborná literatura, exkurze, individuální přístup, přiměřené pracovní tempo	dokončí práci pracuje v týmu připraví referát, výpisek (s pomocí) pracuje na dlouhodobém úkolu, používá PC, technické vybavení třídy
digitální	• využívat digitální zařízení, chytré telefony, tablety, notebooky • pracovat a orientovat se v digitálním prostředí • zaznamenávat a vyhodnocovat informace • pracovat s google diskem, sdílenými dokumenty, gmailem • podporovat zdravý a životní styl	vytváření prezentací, vyplňování online dotazníků a kvízů, skupinová práce, práce s IAT, třídění a zpracování informací z digitálních zdrojů, využívání informací ke správnému rozhodnutí o svém zdraví, uvědomování si negativního působení nadužívání digitálních technologií na zdraví	<i>Informační a datová gramotnost</i> prohlíží, vyhledává a hodnotí informace z digitálních zdrojů <i>Komunikace a kolaborace</i> pracuje prostřednictvím sdílených dokumentů, s google diskem, využívá gmail <i>Tvorba digitálního obsahu</i> generuje nové poznatky, vytváří prezentace

			<i>Bezpečnost</i> chrání digitální zařízení
--	--	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vztahy mezi lidmi a formy soužití	• respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity	OSV -sociální rozvoj, morální rozvoj VDO -občanská společnost a škola EV - prolíná celým vzdělávacím obsahem
Změny v životě člověka a jejich reflexe	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	dětství, puberta, dospívání, sexuální dospívání a reprodukční zdraví, zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, promiskuita, problémy raného těhotenství	OSV -sociální rozvoj, morální rozvoj VDO -občanská společnost a škola SV -dospívání a reprodukční zdraví
Zdravý způsob života a péče o zdraví	• dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá s pomocí odbornou pomoc	výživa a zdraví, pitný režim, vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota tělesná a duševní hygiena - vyvážení duševních a odpočinkových aktivit režim dne ochrana před přenosnými chorobami	OSV -osobnostní rozvoj

Rizika ohrožující zdraví jedince a jejich prevence	• využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá s pomocí odbornou pomoc sobě nebo druhým • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc v rámci svých možností • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	stres a jeho vztah ke zdraví, auto-destruktivní závislost-psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže bezpečné chování a komunikace, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových a ohrožujících situacích dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví -rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč.zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) ochrana člověka za mimořádných situací - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost pro mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	VMEGS-Objevujeme Evropu a svět (styl života v evropských rodinách) MKV- Lidské vztahy, multikulturalita, etnický původ MV-fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení DV-pravidla silničního provozu (chodec, cyklista) OČMS-mimořádné události a krizové situace SV-sexuální kriminalita
Hodnota a podpora zdraví	• vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci podpora zdraví a její formy-podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	EVV-vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)

Osobnostní a sociální rozvoj	• posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	sebepoznání a sebepojetí -utváření vědomí vlastní identity, seberegulace a sebeorganizace činností a chování-zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování psychohygiena mezilidské vztahy, komunikace a kooperace-dopad vlastního jednání a chování	OSV - psychohygiena, sebepoznání , sebepojetí
Poznámky: výuka bude probíhat formou projektů, které se budou v jednotlivých ročnících postupně rozšiřovat a zdokonalovat			

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vztahy mezi lidmi a formy soužití	chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, zájmová skupina	OSV -sociální rozvoj, morální rozvoj VDO -občanská společnost a škola EV - prolíná celým vzdělávacím obsahem
Změny v životě člověka a jejich reflexe	respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví	dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví - prevence rizikového sexuálního chování, předčasná sexuální zkušenost, antikoncepce, těhotenství a rodičovství mladých, poruchy pohlavní identity základy péče o dítě	OSV -sociální rozvoj, morální rozvoj VDO -občanská společnost a škola SV -dospívání a reprodukční zdraví
Zdravý způsob života a péče o zdraví	- dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování - svěří se se zdravotním problémem	výživa a zdraví tělesná a duševní hygiena režim dne ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy	OSV -osobnostní rozvoj
Rizika ohrožující zdraví jedince a jejich prevence	- uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy - pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního stylu	stres a jeho vztah ke zdraví civilizační choroby auto-destruktivní závislosti	VMEGS -Objevujeme Evropu a svět (styl života v evropských rodinách) MKV -Lidské vztahy, multikulturalita, etnický

	• chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá dle svých možností základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel • zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí • dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her • ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla	skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita- šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, komunikace se službami odborné pomoci - praktické dovednosti bezpečné formy chování dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví manipulativní reklama a informace ochrana člověka za mimořádných událostí- -živelné pohromy, terorismus	původ MV-fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení DV-pravidla silničního provozu (chodec, cyklista) OČMS-mimořádné události a krizové situace SV-sexuální kriminalita
Hodnota a podpora zdraví	• uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	podpora zdraví a její formy- prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví	EVV-vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
Osobnostní a sociální rozvoj	• projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy	sebepojetí a sebepoznání seberegulace a sebeorganizace činností a chování psychohygiena mezilidské vztahy a komunikace morální rozvoj	OSV-psychohygiena, sebepoznání , sebepojetí
Poznámky: výuka bude probíhat formou projektů, které se budou v jednotlivých ročnících postupně rozšiřovat a zdokonalovat			

Tělesná výchova

Vzdělávací oblast: *Člověk a zdraví*
Předmět: *Tělesná výchova*
Vypracovala: *Mgr. Jana Brunová, Mgr. Lenka Kopřivová*

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací oblast *Člověk a zdraví* je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i **Zdravotní tělesná výchova**, která bude na naší škole vyučována jako *předmět speciálně pedagogické péče*. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Tělesná výchova provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (odvaha, zodpovědnost, spolupráce, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu apod.)

Tělesná výchova zvyšuje psychickou odolnost vůči negativním vlivům okolí tím, že u dětí vyvolává radostný pocit z pohybu. Přispívá k uvolnění a relaxaci, je předmětem citového prožitku. Pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a ke správnému držení těla žáků. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a PSYCHOMOTORICKÉ AKTIVITY. Seznamujeme žáky s netradičními hrami a aktivitami, například: kriket, boccia, curling, mólky, trampolining. V hodinách Tv se nezaměřujeme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.

Neustále opakujeme a věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce Tv, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svou bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Do vzdělávacího obsahu Tělesná výchova jsou začleněna tato **průřezová témata**:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Environmentální výchova, sexuální, etická, dopravní výchova a ochrana člověka za mimořádných situací.

Tělesné výchově je věnováno v každém ročníku 1. i 2. stupně ZŠ po dvou vyučovacích hodinách týdně. U žáků s minimální doporučenou úrovní je stejná týdenní hodinová dotace jako u žáků ZŠ a na 2. stupni je navíc 1 hodina Zdravotní tělesné výchovy týdně. Výuka probíhá v pohybovém sále, posilovně, snoezelenu, bazénu a školní zahradě. Využíváme také pro celkové uvolnění a relaxaci infrasaunu. Skupina žáků je sestavována ze spojených ročníků, proto i ŠVP tuto

skutečnost zohledňuje. Je zde nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich postižení i momentální tělesné zdatnosti. Žáci s těžším tělesným postižením mají v hodinách Tv asistenta. Podle potřeby jim cvičení zjednodušíme, modifikujeme nebo úplně vypouštíme. Žáci na vozících a berlích neprovádí v gymnastice akrobacii, taneční kroky, cvičení na náradí a v atletice běžeckou abecedu, skoky a lyžování. Místo těchto aktivit se žáci věnují zdokonalování jízdy na vozíku nebo chůzi s chodítkem (případně o berlích). Jízda na koloběžce, kole je nahrazena jízdou na rollbrettu, tříkolce, handbike atd.

Součástí výuky tělesné výchovy je také plavání, které neprobíhá v rámci kurzů, nýbrž sezónně ve školním bazénu, a to ve všech ročnících základní školy, pod vedením pedagogů Tv. **Od 1.1.2023 byly zaktualizovány výstupy pro výuku plavání a jsou v ŠVP vyznačeny modře.** Žáci mají možnost navštěvovat kroužek plavání na RLC Opava - Englišova pod vedením rehabilitačního pracovníka.

Žáci se zúčastňují zimního sportovně-ozdravného pobytu na horách, kde probíhá výuka základů běžeckého i sjezdového lyžování a jízda na monoski. Pořádáme cyklovýlety na kolech a tandemech.

Úzce spolupracujeme s rodiči, rehabilitací a odborným lékařem, konzultujeme s nimi vhodný výběr cviků, forem i metod. Musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit. Při hodnocení je kladen větší důraz na snahu než na výkony.

Pro žáky s priznaným podpůrným opatřením od třetího stupně podpory, a to nikoli všech, ale jen žáků s LMP (na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka), jsou očekávané výstupy upravené do tzv. minimální doporučené úrovně a jsou zapracovány do ŠVP (RVP SVV) – vyznačené kurzívou.

Cíle sledované v předmětu Tělesná výchova:

- všestranný rozvoj žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností
- kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, prožívat radost a uspokojení ze cvičení
- uvolnění a relaxace, aktivní odpočinek při sportu
- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje **s pomocí a využitím digitálních technologií (seznamování s pravidly zdravého životního stylu)**
- ochrana zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- **využívání digitálních technologií k monitorovacím, rekompenzačním, plánovacím a motivačním činnostem**

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Tělesné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	- vytvářet optimistickou atmosféru - sebehodnotit vlastní pohybové schopnosti a dovednosti - hodnotit výkony svých spolužáků - zadávat úkoly k vyhledávání informací v tisku, v médiích a na internetu - orientovat se v mapě	internet, denní tisk, časopisy názorné pomůcky pochvala, klasifikace, povzbuzení, hra, příklad	- vyhledává žádané informace - orientuje se v mapě, pracuje s buzolou - požádá o radu, o pomoc - přijímá pochvalu i kritiku - vyjádří názor na výkon svůj i spolužákův
k řešení problémů	- kladně motivovat, povzbuzovat, chválit - podporovat vzájemnou ohleduplnost - vytvářet modelové situace k praktickému řešení problémů - navrhovat způsoby řešení - podporovat samostatnost i týmovou spolupráci při řešení problémů	kladná motivace, praktické ukázky povzbuzování, napomáhání, soutěže, příklad, práce v týmu a ve skupině, modelové herní situace kontrola, důslednost, pochvala a povzbuzení, trest kolektivní hodnocení, příklad	- řeší problémové situace - učí se zodpovědnosti - aplikuje získané dovednosti - účastní se soutěží, turnajů
komunikativní	rozvíjet samostatné myšlení žáků stanovovat pravidla komunikace vyzvedávat kladné stránky žáka otevírat prostor k diskusi o taktice hry	dialog, diskuse, rozhovor otázky a odpovědi	- nebojí se diskutovat "neskáče" do řeči druhých - nevysmívá se mluvnímu projevu spolužáků - naslouchá, co je mu sdělováno - spolupracuje - vyslechne a přijme pokyny vedoucího družstva
sociální a personální	- rozvíjet spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva a vzájemné pomoci - podporovat kamarádství, přátelství - vychovávat u žáků smysl pro povinnost a spravedlnost - dodržování pravidel fair play - přijímat úspěchy a neúspěchy - prezentovat a podporovat myšlenky olympijského hnutí	skupinová a týmová práce kladná motivace žáků povzbuzování pochvala, osobní příklad možnosti k prožití úspěchů sportovní olympiády	- pomáhá podle svých možností handicapovaným spolužákům - nestydí se přijmout pomoc a sám ji poskytuje - nesvádí neúspěchy na svůj handicap - soutěží, sportuje se zdravými

občanské	• navozovat pozitivní atmosféru, odstraňovat strach • dodržovat řády a BOZP • vštěpovat žákům ohleduplnost ke zdraví svých spolužáků • přijímat a nést následky svého nevhodného chování a jednání • chránit přírodu • motivovat k pravidelnému pobytu v přírodě • rozvíjet spolupráci s jinými školami (sportovní soutěže) • navozovat a podporovat žáky v dodržování zásad pitného režimu, ke vhodnému výběru oblečení a obuvi pro sportovní aktivity • pěstovat u žáků základní hygienické návyky, otužování (infrasauna)	BOZP při všech činnostech poučení a dodržování řádů pro provoz pohybového sálu, infrasauny, posilovny a bazénu sebeobslužné práce - převlékání rozhovor, příklad, sportovní soutěže společné akce s žáky jiných škol pravidelná hygiena před vstupem do bazénu pobyty v přírodě podpora aktivního sportování	• dokáže se zastat slabšího, neublíží • nevysmívá se neúspěchům svých spolužáků • slušně se chová ke svým spolužákům • dodržuje řády, BOZP • váží si sám sebe i druhých • podle svých možností pomůže svému spolužákovi • poskytne první pomoc při úrazech lehčího charakteru • chrání přírodu a své životní prostředí • pravidelně se otužuje a dodržuje pitný režim i hygienické návyky
pracovní	• nutnost dodržovat pravidla ve sportu i v celém životě • podporovat samostatnost u žáků v sebeobslužných činnostech • seznamovat žáky s tělocvičným nářadím a manipulovat s ním • využívat mezipředmětových vztahů • zpracovávat a prezentovat výkony žáků • uvědomovat si vlastní možnosti	používání vhodného oblečení řády pro provoz tělocvičny, infrasauny, posilovny a bazénu individuální přístup, trénink, relaxace metoda opakování a procvičování motivace příkladem a výsledkem	• bezpečně používá tělocvičná náčiní a nářadí • v rámci svých možností je samostatný v sebeobslužných pracích • zhodnotí své možnosti • chrání své zdraví • spolupracuje • pracuje v týmu na základě tolerantnosti a vzájemné pomoci
digitální	• vést k využívání vlastního digitálního zařízení - chytré mobilní telefony, tablety nebo nositelná elektronika (chytré náramky nebo hodinky) • zaznamenávat a sledovat průběh činnosti v různých pohybových aktivitách či sportech • vyhledávat a využívat aplikace v mobilním telefonu, které motivují k pohybu, provádějí	práce s digitálními zařízeními, např. s chytrými hodinkami, chytrým mobilem orientace v digitálním prostředí vyhledávání informací v různých digitálních zdrojích	• <i>Informační a datová gramotnost</i> vyhledává informace v různých digitálních zdrojích • <i>Komunikace a kolaborace</i> spravuje osobní profil a data osobního charakteru

	analýzu činnosti a hodnocení pohybových dovedností	správa osobního profilu	• <i>Tvorba digitálního obsahu</i> uplatňuje a ověřuje pohybové aktivity • <i>Bezpečnost</i> sleduje své výkony využívá dig. technologie k nácviku správného pohybu, reedukaci špatných pohybových vzorců
--	--	-------------------------	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví	- ovládá cvičení pro zahřátí organismu, s vedením provádí strečinková cvičení <i>zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</i> - dbá na správné držení těla a za pomoci učitele si uvědomuje, jak toho docílí	Příprava organismu na pohybovou činnost - zahřátí, protahovací a napínací cvičení Kompenzační a vyrovnávací cvičení - protahování a posilování příslušných svalových skupin (využití posilovny, cvičení s overbally, redondobally apod.)	OSV- Vztah k sobě samému - moje tělo, cvičení smyslového vnímání Psychohygiena (uvolnění - relaxace) Podporovat chování, které vede k dobrým vztahům mezi žáky třídy (vzájemná pomoc) Vést žáky k vzájemnému respektování a spolupráci Cvičit zvládání vlastního chování (adekvátní reakce na prohru a výhru) Komunikace - řeč těla Rozvoj individuálních dovedností pro zvládnutí situace soutěže
	- používá vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - řídí se pokyny vyučujícího a dodržuje bezpečnost při všech pohybových činnostech <i>dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách</i>	Hygiena při Tv Bezpečnost při pohybových činnostech	
	uvolní se a relaxuje při relaxační hudbě a správně dýchá	Relaxační a dechová cvičení - nácvik relaxace a správného dýchání pomocí hudby, dětské jógy a kuličkového bazénu	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	<i>projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti</i> správně reaguje na jednoduché povely a signály manipuluje a cvičí s netradičním náčiním	Pořadová cvičení a chůze - základní postoje (pozor, pohov) a povely (pozor, pohov, vyrovnat, rozchod), nástup do řady a zástupu Psychomotorické aktivity - senzomotorická cvičení, uplatnění vzájemného kontaktu s využitím hraček a netradičního náčiní (např. padákové plachty, prádelních kolíků, lana, novin, kelímků, barevných kvádrů apod.)	MKV- Učit žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky jiného etnického původu
Pohybové hry	<i>zvládá základní způsoby lokomoce dle svých pohybových předpokladů</i>	Pohybové hry - osvojování různých způsobů lokomoce, pro rozvoj sociálních vztahů a manipulace s náčiním, překážkové dráhy pro zdokonalení lokomoce	

Základy gymnastiky	- cvičí v různých polohách a postojích - pojmenuje základní gymn. náčiní a manipuluje s ním	Průpravná cvičení - v různých polohách a postojích, zpevňování a uvolňování těla (dřevěný a hadrový panák), válení sudů, plížení apod. Cvičení s náčiním - míč, stuha, obruč, kuželky, švihadlo)	EVV- Realizovat cvičení v přírodě a vnímat vliv prostředí na zdraví člověka Upevňovat správné chování a jednání při pobytu v přírodě
	- překonává případný strach z výšek - předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi kotoul vřed, základní gymn.skoky i obraty - vyjádří pohybem rytmus a tempo (pomalu X rychle)	Cvičení na nářadí s dopomocí - lavička, kladinka (obrácená lavička), pěnová švédská bedna, trampolína, bradla (hrazda) Akrobacie - kotoul vpřed, skoky na místě i z místa, základní obraty, vzpory Rytmické a taneční cvičení - rytmizovaná chůze, přísuný krok, cval stranou, poskočný krok	
Základy atletiky	- běhá (jezdí na vozíku) v rámci svých možností - předvede skok z místa a hod míčkem	Nácvik techniky běhu a jízdy na invalidních vozících Běh (jízda) pomalá, rychlá, prokládaná chůze Skok z místa, přes předměty, přeskok pruhu 10-50 cm Hod míčkem a drobnými předměty v přírodě (šišky, kaštiny apod.), hod na cíl	Etická výchova
Základy sportovních her	- kutálí a hází míče různých velikostí - správně manipuluje s herním náčiním - dodržuje zásady fair-play - vyjmenuje nejznámější sportovní hry	Základní manipulace s míčem - kutálení X házení, chytání, přihrávky - průpravné hry Manipulace s herním náčiním (hokejka, míče různé velikosti apod.) Základní herní činnosti jednotlivce Utkání podle zjednodušených pravidel: přehazovaná, vybíjená, fotbal, florbal	
Plavání	- používá svůj ručník, plavky a koupací čepici - dodržuje základní hygienu v bazénu - adaptuje se na vodní prostředí zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Hygiena plavání Průpravná cvičení pro seznámení s vodou Dechová cvičení Splývání Kompenzační, vyrovnávací a posilovací cvičení ve vodě Prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Sexuální výchova

Turistika a pobyt v přírodě	• chůzí překoná přírodní překážky • chrání životní prostředí	Chůze (jízda s pomocí) v terénu školní zahrady Cvičení prostorové orientace na školní zahradě i hřišti Jízda na koloběžce - podle fyzických možností žáků Ochrana přírody	DV- dodržování pravidel silničního provozu OČMS
Sáňkování	• jezdí bezpečně na bobech, saních s asistentem	Jízda na saních a bobech s dopomocí Hry na sněhu i se sněhem	
Další pohybové činnosti: Softtenis Kuželky Pettang Boccia Kroket	• správně manipuluje s herním náčiním	Manipulace s herním náčiním (raketa, pálky apod.)	
Zdravotní tělesná cvičení	• <i>uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech</i> • <i>zaujímá správné základní a cvičební polohy</i> • <i>.zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</i>		

Tematický okruh	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví	• <i>ovládá cvičení pro zahřátí organismu, samostatně sestaví jednoduchou rozcvičku</i> • <i>dbá na správné držení těla a uvědomuje si, jak toho docílí</i> • <i>chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu</i> • <i>používá vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</i> • <i>dodržuje pokyny pro bezpečnost a hygienu při všech pohybových činnostech</i> • <i>dokáže se, podle svých možností, uvolnit a relaxovat při relaxační hudbě a správně dýchá</i> • <i>reaguje na pokyny k provádění pohybové činnosti</i>	Příprava organismu na pohybovou činnost - zahřátí, rozcvička Kompenzační a vyrovnávací cvičení - protahování a posilování příslušných svalových skupin (využití posilovny, cvičení s overbaly, redondobally apod.) Hygiena při Tv Bezpečnost při pohybových činnostech Relaxační a dechová cvičení - nácvik relaxace a správného dýchání pomocí hudby, dětské jógy a kuličkového bazénu	OSV- Sebepoznání a sebepojetí - pomáhat k utváření pozitivního, nezraňujícího postoje k sobě samému a k druhým (záchrana při cvičení na nářadí) Vést žáky ke schopnosti dokázat vnímat a poslouchat druhého (spolupráce při soutěžích) Napomáhat ke zvládnutí vlastního chování Cvičit vnímání a soustředění na danou činnost Cvičit dovednost řešení problémů Morální rozvoj MKV- Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti EVV- Sledovat vliv
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	• <i>zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových schopností a možností</i> • <i>zvládá nástup, používá základní postoje, povel, provádí hlášení</i> • <i>s pomocí vymýšlí cviky i činnosti s netradičním náčiním</i>	Pořadová cvičení -základní postoje a povel, nástupy a hlášení, společný pozdrav Psychomotorické aktivity - senzomotorická cvičení, uplatnění vzájemného kontaktu s využitím netradičního náčiní (např. novin, padákové plachty, prádelních kolíků, lana, kelímků, barevných kvádrů apod.)	
Pohybové hry	• <i>zlepšuje svou kondici, rozvíjí koordinaci svých pohybů prostřednictvím pohybových her</i>	Pohybové hry - procvičování různých způsobů lokomoce, pro rozvoj sociálních vztahů a manipulace s náčiním, soutěživé hry, překážkové dráhy, hry ovlivňující kondiční a koordinační předpoklady	
Gymnastika	• <i>zacvičí sestavu s gymn. náčiním podle učitele</i> • <i>cvičí na nářadí s dopomocí</i> • <i>předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi dané cviky</i> • <i>zacvičí jednoduchou sestavu podle učitele</i> • <i>vyjádří pohybem rytmus, tempo a melodii</i>	Cvičení s náčiním - míč, stuha, obruč, kuželky, švihadlo) Cvičení na nářadí s dopomocí - kladinka (obrácená lavička), bradla (hrázda), trampolína, švédská bedna, žebřiny	

		Akrobacie - kotoul vpřed a kotoul vzad, skoky na místě i z místa, základní obraty, vzpory, rovnovážné polohy, stoj na lopatkách Rytmičné a taneční cvičení - základní taneční kroky (mazurka, polka)	prostředí na vlastní zdraví i ostatních lidí Podněcovat aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost
Atletika	opakuje po učiteli běžeckou abecedu vydrží běžet prokládaně s chůzí danou dobu startuje podle povelů předvede skok daleký s rozběhem předvede hod míčkem s rozběhem	Běžecká abeceda Běh střídavý s chůzí - vytrvalost (3 až 5 minut) Nízký start - startovní povely Běh na 30m, rychlý běh Skok daleký s rozběhem Hod míčkem s rozběhem Hod na cíl	a ohleduplnost ve vztahu k prostředí Přispívat k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
Sportovní hry	- správně manipuluje s herním náčiním a rozezná míče pro dané sporty <i>dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play</i> - uplatňuje zásady fair play jednání ve hře - hraje minihry podle upravených pravidel	Průpravná cvičení s míči různých velikostí a medicimbalem Manipulace s herním náčiním (hokejka, míče daných sportů apod.) Základní herní činnosti jednotlivce Herní kombinace Utkání podle zjednodušených pravidel (minihry): vybíjená, fotbal, floorbal, basketbal, přehazovaná	Čistota ovzduší u nás (větrání místností atp.) Etická výchova Sexuální výchova
Plavání	- dodržuje základní hygienu v bazénu - potápí se a najde na hladině předměty - předvede alespoň tři cviky ve vodě na různé části těla <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku</i>	Hygiena plavání Orientace ve vodě, pod vodou Potápění - lovení předmětů Dechová cvičení Splývání Kompenzační, vyrovnávací a posilovací cvičení ve vodě Nácvik jednoho plaveckého stylu (prsa nebo kraul) Prvky sebezáchrany a bezpečnosti	DV- Dodržování pravidel silničního provozu
Turistika a pobyt v přírodě	- běhá v terénu - orientuje se ve známém prostředí v mapě - jezdí na kole - chrání životní prostředí	Běh (jízda s pomocí) v terénu školní zahrady Základy orient. běhu - orientace v mapce Jízda na kole - podle fyzických možností žáků Ochrana přírody	OČMS

Sáňkování a lyžování	• jezdí bezpečně na bobech, saních s asistentem • jezdí na běžeckých lyžích	Jízda na saních a bobech s dopomocí Hry na sněhu i se sněhem Základy běžeckého lyžování	
Další pohybové činnosti: Badminton Softtenis Kuželky Pettang Boccia Kroket	• správně manipuluje s herním náčiním	Manipulace s herním náčiním (raketa, pálky apod.)	
Zdravotní tělesná cvičení	• <i>zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování.</i>		

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví	- ovládá cvičení pro zahřátí organismu, samostatně sestaví rozcvičku - dbá na správné držení těla v různých polohách <i>cíleně se připraví na pohybovou činnost</i> <i>využívá základní a kompenzační relaxační techniky</i> <i>usiluje o zlepšení a rozvoj pohybových dovedností</i> - používá vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - dodržuje pokyny pro bezpečnost při všech pohybových činnostech - relaxuje při hudbě a správně dýchá	Příprava organismu na pohybovou činnost - zahřátí, rozcvička Kompenzační a vyrovnávací cvičení - protahování a posilování příslušných svalových skupin (využití posilovny, cvičení s overbaly, redondobally apod.)- kruhový trénink Hygiena při Tv Bezpečnost při pohybových činnostech Relaxační a dechová cvičení - nácvik relaxace a správného dýchání pomocí hudby	OSV- cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů Zdravé a vyrovnané sebepojetí Cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle Dovednosti zvládání stresových situací (konkurence, soutěživost) Hledání pomoci při potížích Cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (tvořivost, originalita) Morální rozvoj EVV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MKV- Tolerance, empatie - umět se vžít do role druhého
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků - zvládá nástup, používá základní postoje, povel, podává hlášení - vymýšlí cviky i činnosti s netradičním náčiním	Pořadová cvičení -základní postoje a povel, nástupy a hlášení, společný pozdrav Psychomotorické aktivity - senzomotorická cvičení, uplatnění vzájemného kontaktu s využitím netradičního náčiní (např. novin, padákové plachty, prádelních kolíků, lana, kelímků, barevných kvádrů apod.)	
Pohybové hry	- zlepšuje svou kondici, rozvíjí koordinaci svých pohybů <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreační činnosti</i>	Pohybové hry - procvičování různých způsobů lokomoce, pro rozvoj sociálních vztahů a manipulace s náčiním, soutěživé hry, překážkové dráhy, hry ovlivňující kondiční a koordinační předpoklady	
Gymnastika	- vymyslí a zacvičí jednoduchou sestavu s gymn. náčiním - cvičí na nářadí s dopomocí - předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi dané cviky - vymyslí a zacvičí jednoduchou sestavu - vyjádří pohybem rytmus, tempo a melodii	Cvičení s náčiním - míč, stuha, obruč, kuželky, švihadlo Cvičení na nářadí s dopomocí - kladinka (obrácená lavička), bradla (hrazda), trampolína, švédská bedna, žebřiny Akrobacie - kotoul vpřed a kotoul vzad, skoky na místě i z místa, základní obraty, vzpory,	

		rovnovážné polohy, stoj na lopatkách, stoj na rukou, přemet stranou Rytmické a taneční cvičení - základní taneční kroky (mazurka, polka, valčík)	MV- Vliv médií na člověka, sportovci a média
Atletika	zvládá běžeckou abecedu vydrží běžet prokládaně s chůzí danou dobu startuje podle povelů nízkým i polovysokým startem běhá štafety předvede skok daleký s rozběhem, upraví doskočiště předvede hod míčkem s rozběhem	Běžecká abeceda Běh - vytrvalostní (3 až 5 minut) Nízký a polovysoký start - startovní povely Běh do 100m, rychlý běh Štafetová předávka Skok daleký s rozběhem Hod míčkem s rozběhem Hod na cíl	VMEGS- Využívat zájmu žáků o sport k pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí (olympiády, paralympiády) Získávat informace o mezinárodních sportovních událostech, mezinárodní konkurence sportovců
Sportovní hry	- správně manipuluje s herním náčiním - používá základní herní činnosti, systémy, kombinace - uplatňuje zásady fair play jednání ve hře - dodržuje základní pravidla i základní smluvená gesta rozhodčích	Průpravná cvičení s míči různých velikostí a medicimbalem Manipulace s herním náčiním (hokejka, míče daných sportů apod.) Herní činnosti jednotlivce - výběr místa (uvolňování, nabíhání) Základy herních systémů - osobní obranný systém, útočný systém Herní kombinace - obranné a útočné Utkání podle zjednodušených pravidel (miniher): vybíjená, fotbal, floorbal, basketbal, přehazovaná, volejbal	Etická výchova
Plavání	- dodržuje základní hygienu v bazénu - potápí se a najde na hladině předměty - předvede alespoň pět cviků ve vodě na různé části těla <i>zdokonaluje v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku</i> - přivolá záchranu tonoucím	Hygiena plavání Orientace ve vodě, pod vodou Potápění - lovení předmětů Dechová cvičení Splývání Kompenzační, vyrovnávací a posilovací cvičení ve vodě Procvičování plaveckého stylu (prsa nebo kraul), dodržování bezpečnosti Prvky sebezáchrany, záchrana tonoucího	Sexuální výchova

Pracovní výchova

Svět práce

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Předmět: Pracovní výchova a Svět práce
Výpracovala: Jiřina Janáčková, Mgr. Jana Brunová, Mgr. Renata Řezníčková

Charakteristika předmětu:

Předmět **Pracovní výchova** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Tematický okruh Svět práce si mimo jiné klade za cíl vypěstovat u žáků dovednosti důležité pro rozhodování o významných životních krocích a při plánování vlastní budoucnosti. Je veden jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

- *Práce s drobným materiálem,*
- *Konstrukční činnosti,*
- *Pěstitelské práce,*
- *Příprava pokrmů,*

Na 2. stupni je rozdělen na pět tematických okruhů:

- *Práce s technickými materiály,*
- *Pěstitelské práce, chovatelství,*
- *Provoz a údržba domácnosti,*
- *Příprava pokrmů,*
- *Svět práce*

Na základní škole je předmětu Pracovní výchova věnováno na prvním stupni 5 hodin týdně a na druhém stupni 9 hodin týdně, z toho 2 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku jsou zaměřeny na tematický okruh Svět práce.

U žáků s minimální doručitou úrovní (kterým je do ŠVP zapracovaná minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů a je vyznačena kurzívou) je na prvním stupni věnováno předmětu Pracovní výchova 11 hodin týdně, na druhém stupni 12 hodin týdně, z toho 2 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku jsou zaměřeny na tematický okruh Svět práce.

Do vzdělávacího obsahu pracovní výchovy jsou začleněna tato průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova
- environmentální výchova
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- výchova demokratického občana

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V předmětu pracovní výchova je uplatňován individuální přístup k žákům a jsou voleny takové pracovní činnosti a aktivity, které žáci vzhledem ke zdravotním zvláštnostem samostatně nebo s pomocí učitele zvládnou. S některými tématy a náročnějšími úkoly jsou žáci seznamováni pouze na teoretické úrovni. Na závěr žáci své pracovní činnosti a výrobky hodnotí, srovnávají a klasifikují.

Při činnostech se žáci seznamují a pracují s různými přírodními i umělými materiály, nářadím, učí se připravovat jednoduché pokrmy studené i teplé kuchyně, seznamují se s provozem a údržbou domácnosti s některými dílenskými pracemi a prací na zahradě.

Tematický okruh **Svět práce** učí žáky orientovat se v důležitých profesních informacích i poznávat a realisticky hodnotit vlastní přednosti, možnosti a omezení ve vztahu k vybranému povolání. Rozšiřuje poznatky žáků o světě práce, přibližuje jim charakteristické znaky konkrétních povolání, koriguje jejich představy a očekávání ve vztahu k vybranému povolání. Tento tematický okruh je realizován prostřednictvím vyučovacích hodin (individuální i týmová práce, diskuse, interaktivní hry, výklad, PC, video, IAT, beseda), prezentace škol a dnů otevřených dveří.

Vzhledem ke zdravotním zvláštnostem žáků, klademe důraz zejména na zvládnutí sebeobsluhy a takových dovedností a návyků, které jim umožní ve své budoucnosti být co nejméně závislí na druhé osobě, a aby v co možná nejvyšší míře mohli být integrováni do běžné společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledků
- poznání, že technika jako významná součást lidové kultury je úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- využívá digitální technologie, na základě získaných znalostí a dovedností sestaví své osobní kariérové portfolio v digitální podobě

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Pracovní výchově směřují k utváření klíčových kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• zadávat úkoly podle pokynů srozumitelně formulovaných • zapojovat žáky do tvorby školního časopisu • sebehodnotit i hodnotit práci druhých • pracovat systematicky na dlouhodobých úkolech	motivační hra, pohádky, PL, dětské časopisy názorné pomůcky, cvičná kuchyně, dílny výstavy pochvala, klasifikace, povzbuzení hra, příklad	• plní zadaný úkol • pracuje samostatně • soustředí se na výklad • kreslí do školního časopisu • přijímá pochvalu i kritiku • vyjádří názor na výkon svůj i spolužákův • vypracuje dlouhodobý úkol
k řešení problémů	• kladně motivovat, povzbuzovat, chválit • vzájemná ohleduplnost, nevysmívat se jeden druhému • zadávat úkoly k vyhledávání informací • vytvořit praktické modelové úkoly, řešit prakticky problémy	výklad, praktické ukázky povzbuzování, napomáhání, soutěže příklad, praxe v týmu a skupině, pochvala kontrola, důslednost, pochvala a povzbuzení kolektivní hodnocení, příklad, modelové situace, hra rolí	• vyjádří svůj názor na hodnocení druhých i na sebehodnocení • vyhledává informace • soustředí se na výklad • vyřeší praktické úkoly a problémy internet, tisk atd. • zvládne reálnou situaci
komunikativní	rozvíjet logické myšlení udržovat národní tradice povzbuzovat a kladně hodnotit využívat informační techniku motivovat k poznání, že handicap není překážkou při plnění školních povinností	popis obrázku, vypracování příspěvky do školního časopisu tradice Vánoc, Velikonoc školní časopis	• “neskáče” do řeči druhých • nesměje se mluvnímu projevu spolužáků • naslouchá, co je mu sdělováno • napíše na počítači jednoduchý text • ctí národní tradice • spolupracuje
sociální a personální	• podporovat samostatnost žáka a rozvíjet jeho silné stránky osobnosti • pracovat společně ve skupině • podporovat kamarádství, přátelství • vychovávat smysl pro povinnost a spravedlnost • přijímat úspěchy a neúspěchy	skupinová a týmová práce lidové tradice kladná motivace žáků povzbuzování pochvala, osobní příklad	• spolupracuje při řešení daného úkolu, podřídí se skupině • pomáhá podle svých možností handicapovaným spolužákům • nestydí se přijmout pomoc a sám ji poskytuje

občanské	• vytvářet kamarádké vztahy v kolektivu • navazovat pozitivní atmosféru • dodržovat řády a BOZP • udržovat národní tradice/Vánoce, Velikonoce/ • seznamovat s ochranou přírody • navazovat a podporovat žáky k dodržování zásad zdravé výživy a pitného režimu	příklady ze života BOZP při jakékoliv činnosti sběr odpadových surovin pravidelná péče o květiny souběžné práce péče o své pracovní místo, stolování ve školní jídelně	• slušně se chová ke svým spolužákům • dokáže se zastat slabšího, neubližuje • ctí národní tradice • chrání přírodu a své přírodní prostředí • dodržuje pitný režim • dodržuje řády, BOZP
pracovní	• dodržovat BOZP při práci, dokončit započatou práci, pracovní návyky • seznamovat s pracovní problematikou • používat nástroje, vybavení dílen, různorodost materiálů • využívat environmentální výchovu • pěstovat základní hygienické návyky a pravidla stolování, dodržovat pitný režim • vychovávat k volbě povolání, učit akčně plánovat • podporovat samostatnost v sebeobslužných činnostech • aktivizovat rodiče k vyšší účasti na akcích k volbě povolání	práce se stavebníci, používání ochranných pomůcek a vhodného oblečení, řády pro provoz specializovaných učeben, rozfázování práce, přiměřené pracovní postupy, individuální přístup třídění odpadu a sběr odpadových surovin, environmentální vycházky stolování v jídelně činnost výchovného poradce besedy, rozhovor Dny otevřených dveří projektové vyučování společná práce na výzdobě školy	• dokončí započatou práci • chrání své zdraví • používá pomůcky a nástroje v rámci svých možností • je samostatný • podílí se na projektu • dodržuje pitný režim a správně stoluje • má základní hygienické návyky • je samostatný v rámci svých možností v sebeobslužných pracích
digitální	• vyhledávat a porovnávat data, spravovat vytvořené databáze • komunikovat pomocí online nástrojů • podílet se na audiovizuální tvorbě • dodržovat bezpečnost a hygienu při práci s počítačem • využívat periferní zařízení počítače	skupinová a individuální práce besedy, rozhovory praktické ukázky projektové vyučování g-mail, sdílení dat v prostředí Google fotografování, audiovizuální záznam	• vyhledá a přečte informace o spotřebičích, parametrech přístrojů, složení potravin atp., základní data porovná • napíše strukturovaný životopis v digitální formě • zpracuje fotografie • zpracuje jednoduchý audiovizuální záznam • provede základní údržbu hardwaru počítače • dodržuje zásady správného

			sezení u počítače, pečuje o svůj zrak
--	--	--	--

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Práce s drobným materiálem Konstrukční činnosti Pěstitelské práce	- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie apod.) Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití Lidové zvyky, tradice, řemesla	OSV - Vzájemné poznávání ve skupině, třídě EVV - Význam vody pro život, využití odpadového materiálu (plasty, starý textil, noviny, časopisy apod. Les a jeho význam VMEGS - Naše vlast
	<i>zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály</i>		
	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice plošné, prostorové	
	- provádí pozorování přírody a zhodnotí výsledky pozorování v jednotlivých ročních obdobích - pečuje o nenáročné rostliny <i>zaznamená výsledky pozorování v jednotlivých ročních obdobích</i>	Základní podmínky pro pěstování rostlin.. Půda a její zpracování. Výživa rostlin. Pěstování rostlin ze semene - v místnosti.	
Příprava pokrmů	připraví tabuli a upraví stůl pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování	Jednoduchá úprava stolu Stolování	
	<i>upraví stůl pro jednoduché stolování</i>		

Pracovní výchova 2. období - kurzívou vyznačena minimální doporučená úroveň

4., 5. ročník ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Práce s drobným materiálem Práce v dílně Konstruktivní činnosti Pěstitelské práce	- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu a drobném poranění - vytváří přiměřenými postupy výrobky, využívá vlastní fantazii - udržuje pořádek, dodržuje zásady hygieny a bezpečnost práce, poskytne první pomoc u drobného poranění	Vlastnosti materiálu Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky a tradice Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití Keramická hlína	OSV - Cvičení pozornosti Organizace volného času Podpora, pomoc, společná práce ve skupině, odpovědnost, spolehlivost EVV - Lidské sídlo, město, vesnice. Význam vody pro život. Hospodaření s odpady. Ochránce přírody a kulturních památek. VMEGS - Rodinné příběhy
	- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu či předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při drobném úrazu - zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek - udržuje pořádek, dodržuje zásady hygieny a bezpečnost práce, poskytne první pomoc u drobného poranění	Stavebnice plošné, prostorové Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
	- provádí jednoduché pěstitelské činnosti - samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin, provádí pěstitelská pozorování - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu na zahradě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu na zahradě	Pěstování pokojových rostlin Půda a její zpracování Výživa rostlin, osivo	

Příprava pokrmů	• orientuje se a uvede základní vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch • dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, uplatňuje zásady správné výživy • <i>dodržuje společenské chování při stolování, udržuje pořádek, hygienu a bezpečnost práce, uplatňuje zásady správné výživy</i>	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu Pravidla správného stolování	
----------------------------	---	--	--

Pracovní výchova 2. období - kurzívou vyznačena minimální doporučená úroveň
2. stupeň ZŠ

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Práce s technickými materiály Práce v keramické dílně	• provádí jednoduché práce s technickými materiály • dodržuje technologickou kázeň • <i>získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech</i> • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • <i>užívá jednoduchou technickou dokumentaci a pracuje s ní</i> • připraví si jednoduchý náčrt výrobku • <i>orientuje se v pracovních postupech a návodech</i> • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím • poskytne první pomoc při <i>drobném</i> úrazu • <i>rozlišuje různé druhy materiálů</i> a zná jejich vlastnosti • zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu • <i>správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky</i> • <i>dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku</i> • <i>dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce</i>	Vlastnosti materiálu (dřevo, kov, plasty) a jeho užití v praxi Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Tradice a řemesla Organizace práce, důležité technologické postupy Práce s hlinou	OSV - Cvičení soustředění Dobrá organizace času Péče o dobré vztahy Komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav) řešení konfliktů Dovednost odstoupit od vlastního nápadu Kreativita (pružnost nápadu, originalita) EVV - Hospodaření s odpady, využití různých odpadních materiálů) Půda - zdroj výživy Ochránce přírody a kulturních památek Řešení odpadového hospodaření Prostředí a zdraví VMEGS - Státní a evropské symboly Události v blízkém okolí Styl života v evropských rodinách (stravování) MKV - Respektování zvláštností různých etnik
Pěstitelské práce, chovatelství	• volí vhodně pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, včetně teorie • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • <i>ošetřuje květiny v interiéru</i> • <i>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i> • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty (pouze teorie) • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny bezpečnosti práce	Základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy (teorie) Zelenina - osiva, sadba, výpěstky Podmínky a zásady pěstování (teorie) Okrasné rostliny - základy ošetřování pokojových rostlin, úprava květin - jednoduchá vazba	VDO - Demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole OSV - Stanovení osobních cílů a naplňování cesty k jejich dosažení

Provoz a údržba domácnosti	• poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty (teorie) a <i>při styku s jedovatými rostlinami</i> • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti • orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, včetně údržby (teorie) • <i>používá vhodné prostředky při práci v domácnosti</i> • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy • poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem nebo <i>chemikálií</i>	Chovatelství - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu Kontakt se známými a neznámými zvířaty (teorie) Údržba oděvů a textilu, úklid domácnosti, postupy při úklidu. Čistící prostředky a dopad jejich používání na přírodu. Odpad a jeho ekologická likvidace. Spotřebiče v domácnosti.	Rozdíly mezi školou a světem práce Řešení problémů Moje vztahy s druhými lidmi Zvládání stresových situací Sebepoznávání Sebehodnocení Hledání pomoci při obtížích Chování podporující dobré vztahy Žebříček hodnot Odpovědnost Dovednost rozhodování v problematických situacích
Příprava pokrmů	• používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - <i>podle daných postupů</i> • dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena Potraviny - výběr, nákup, skladování, sestavování jídelníčku Úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu Slavnostní stolování v rodině Zdobné prvky a květiny na stole	MV - Fungování médií ve společnosti, jejich vliv na společnost VDO - Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
Svět práce	• orientuje se a <i>zná</i> pracovní činnosti vybraných profesí • <i>má přehled o učebních oborech a středních školách</i> • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání v oblasti profesní a <i>pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života</i> • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného <i>dalšího vzdělávání</i> • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své <i>osoby při ucházení se o zaměstnání</i> a při vstupu na trh práce	Trh práce - profese a jejich charakteristika, druhy pracovišť Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní Rovnost příležitostí na trhu práce Sebepoznávání: charakteristické znaky osobnosti, celkové tělesné a duševní předpoklady Sebehodnocení Typy a styly rozhodování Volba profesní orientace - informační základna pro volbu povolání	

	• <i>byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů</i> • <i>byl seznámen s možností využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání</i>	Osobnost a její zvláštnosti, zájmy a cíle Akční plánování Možnost vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	
		Zaměstnání - způsoby hledání, problémy nezaměstnanost, úřady práce, chráněné dílny	
		Modelové situace - průběh pohovoru u zaměstnavatele, sebeprezentace, požadavek životopisu	

Doplňující vzdělávací obory

Dramatická výchova

Doplňující vzdělávací obory

Předmět: Dramatická výchova

Vypracovala: Mgr. Markéta Valentová

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Dramatická výchova provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Její prvky prolínají všemi vyučovacími předměty a individuálně rozvíjejí žákovy volní charakterové vlastnosti, jeho řečové dovednosti, estetické vnímání, komunikativní a herní dovednosti. Prostřednictvím dramatizace umožňuje žákům prezentovat a vyjadřovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. V případě specifika tělesně postižených žáků jsou mnohé modelové situace klíčové k utváření jeho morálního a charakterového profilu.

Do RVP ZV se zařazuje Dramatická výchova jako doplňující vzdělávací obor, který není povinnou součástí základního vzdělávání. Očekávané výstupy nestanovují závaznou úroveň a jsou pouze doporučené. Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření není v RVP ZV proto stanovena.

Předmět Dramatická výchova je vyučován na naší škole v třetím až pátém ročníku. Časová dotace na 1.stupni ZŠ jsou 3 vyučovací hodiny. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním) činí časová dotace na 1. stupni 2 vyučovací hodiny.

Učivo máme rozpracováno i pro 2. stupeň. Využíváme jej v rámci mezipředmětových vztahů.

Vzdělávací obsah je rozdělen na tyto oblasti:

- Základní předpoklady dramatického jednání
- Proces dramatické a inscenační tvorby
- Percepce a reflexe dramatického umění

Do vzdělávacího obsahu *Dramatická výchova* jsou začleněna tato **průřezová témata**:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
- Environmentální výchova (EV)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Mediální výchova (MV)

Zvláštností výuky Dramatické výchovy na naší škole je práce s více ročníky a s žáky s různým typem a závažností postižení. Pedagog proto vždy přihlíží k zvláštnostem postižených žáků a volí takové metody a formy práce, aby žák byl schopen rozvíjet všechny své složky osobnosti, se zaměřením na komunikativní dovednosti a sebeobslužné činnosti. Vyučování probíhá formou skupinové práce se zaměřením na individuální zvláštnosti žáků, soutěží, modelových situací, návštěvy dramatických představení, besed apod.

Ověřování vědomostí a dovedností žáků probíhá během společných vystoupení, prezentací naučených krátkých scének a dramatizací, vypracováním testů a pracovních listů.

Cíle Dramatické výchovy:

- Rozvíjení pozitivního vztahu k dramatickému umění a uměleckému vnímání vůbec
- Kultivované vystupování a získání sebedůvěry
- Rozvíjení komunikačních dovedností tělesně postižených žáků
- Zapojení dramatické výchovy do všech složek vzdělávání a výchovy

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Dramatické výchově směřují k utváření kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• pokládat a formulovat otázky a adekvátně na ně odpovídat • propojovat poznatky do širších celků • pracovat s textem a různými informačními zdroji • rozvíjet slovní zásobu • ovlivňovat vlastním příkladem kvalitu řeči • používat vhodné metody učení • motivovat, povzbuzovat, chválit • umožnit zažít úspěch	odborná literatura, učebnice, časopisy, tisk, žákovská knihovna, televize, teletext, video, besídky a vystoupení, divadlo, loutkové divadlo, představení ve škole, pochvala a povzbuzení, vlastní příklad pedagoga	• prezentuje se • formuluje své myšlenky s pomocí soutěží a vystoupí na besídce • požádá o pomoc • čte s porozuměním
k řešení problémů	• podporovat samostatnost • navrhopvat společné řešení problémů • zapojovat do školních akcí • požádat o radu • chovat se ohleduplně	dramatizace, praktické ukázky a příklady, divadlo a vystoupení, besedy a soutěže, televize, rádio, internet	• vnímá nejrůznější krizové situace (mimořádné situace) • vyhledává s pomocí vhodné informace a pracuje s nimi • hodnotí a sebehodnotí • požádá o radu
komunikativní	• rozvíjet slovní zásobu • povzbuzovat, podporovat, odstraňovat psych.zábrany ke komunikaci • vytvářet příležitost pro vzájemnou komunikaci • umožnit formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně • vytvářet příležitost ke komunikaci • zařadit neverbální komunikaci • zařadit alternativní komunikaci	diskuse, besedy, vypravování, rozhovor, soutěže, vystoupení, besídky, dramatizace, herní situace, improvizace	• vyjádří dle svých možností svou myšlenku souvisle a kultivovaně • odpovídá s pomocí výstižně na kladené otázky • naslouchá druhým a vhodně reaguje • nevysmívá se mluvnímu projevu druhých • recituje před spolužáky i rodiči

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
sociální a personální	- vybudovat zásady správného chování na kulturních akcích - upevňovat mezilidské vztahy - zapojovat více postižené do aktivit s méně postiženými	skupinová práce, diskuse, povzbuzování a kladná motivace, společné aktivity (třídní oslavy, besídky, soutěže), modelové situace, pomoc spolužákům	- spolupracuje - pomáhá v kolektivu handicapovaným - požádá o pomoc - respektuje mínění druhých i jejich názory - vyjádří a hájí podle svých možností svůj názor
občanské	- seznamovat s pravidly, BOZP a řády - hodnotit činnost žáků podle jasných kritérií - dodržovat tradice a svátky, významné dny v roce - respektovat zdravotní stav žáků - budovat pozitivní vztah k uměleckým dílům a smysl pro kulturu	besídky, besedy, školní výlety, výstavy, divadlo, představení, společenské akce, muzeum	- dodržuje pravidla slušného chování - respektuje zdravotní stav druhých - účastní se školních a mimoškolních akcí - zhlédne divadelní představení - zúčastní se výstavy
pracovní	- podporovat samostatnost - plánovat vlastní práci - spolupracovat a motivovat příkladem - vytvářet modelové situace	využívání všech možných pomůcek a technického vybavení, odborná literatura, individuální přístup, přiměřené pracovní tempo, opakování a procvičování již získaných dovedností	- dokončí práci - pracuje v týmu - vystupuje podle svých možností samostatně - pracuje na dlouhodobém úkolu - používá PC, technické vybavení třídy

Dramatická výchova

1. stupeň - 1. období

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Základní předpoklady dramatického jednání	- zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla - dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých	psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace	OSV - sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, komunikace, psychohygiena MV - tvorba mediálního sdělení MKV - lidské vztahy EVV - vztah člověka k prostředí VMEGS - lidová slovesnost v Evropě
	- rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry - vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná	herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava	
Proces dramatické a inscenační tvorby	zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání	náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování	
	- spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace - prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních	komunikace s divákem - prezentace	
Recepce a reflexe dramatického umění	reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)	základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt	

Dramatická výchova

1. stupeň - 2. období

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Základní předpoklady dramatického jednání	propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy	sociálně komunikační dovednosti - spolupráce komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby prezentace, reflexe a hodnocení	OSV - sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, komunikace, psychohygiena MV - tvorba mediálního sdělení MKV - lidské vztahy EVV - vztah člověka k prostředí VMEGS - lidová slovesnost v Evropě
Proces dramatické a inscenační tvorby	- pracuje s pravidly hry a jejich variacemi - dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat	typová postava - směřování k její hlubší charakteristice činoherní i loutkářské prostředky	
	- rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích - nahlíží na ně z pozic různých postav - zabývá se důsledky jednání postav	dramatická situace, příběh - řazení situací v časové následnosti	
	pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků	inscenační prostředky a postupy - jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu přednes	
	prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků	komunikace s divákem - prezentace sebereflexe	
Recepce a reflexe dramatického umění	- reflektuje svůj zážitek z dramatického díla - rozděluje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy	současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba základní divadelní druhy - činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Základní předpoklady dramatického jednání	• uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev • dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla	psychosomatické dovednosti - práce s dechem správné tvoření hlasu, držení těla verbální a neverbální komunikace	OSV - sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, komunikace, psychohygiena
	• propojuje somatické dovednosti při verbální a neverbálním vyjádření • na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých	herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava strukturace herní a jevištní situace	MV - tvorba mediálního sdělení MKV - lidské vztahy
	• rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině) • přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	sociálně komunikační dovednosti - komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby prezentace, reflexe a organizace tvůrčí skupinové práce	EVV - vztah člověka k prostředí VMEGS - lidová slovesnost v Evropě
Proces dramatické a inscenační tvorby	• prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt • uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou	náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování práce na postavě - charakter, motivace, vztahy konflikt jako základ dramatické situace - řešení konfliktu jednáním postav dramatická situace, příběh - řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy	

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Proces dramatické a inscenační tvorby	- přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly - přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku	inscenační tvorba - dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk	OSV - sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, komunikace, psychohygiena
		komunikace s divákem - prezentace sebereflexe	MV - tvorba mediálního sdělení
Recepce a reflexe dramatického umění	- rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu - pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky - kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu	základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace základní dramatické žánry - komedie, tragédie, drama základní divadelní druhy - činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba vybrané etapy a typy světového a českého divadla výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby	MKV - lidské vztahy EVV - vztah člověka k prostředí VMEGS - lidová slovesnost v Evropě

Etická výchova

Doplňující vzdělávací obory

Etická výchova

Vypracovala: Mgr. Vanda Tomová

Obsah **Etické výchovy** je plněn formou mezipředmětových vztahů. V našem ŠVP prolíná automaticky všemi vzdělávacími obory.

V rámci Etické výchovy se zaměřujeme na:

1. Mezilidské vztahy a komunikaci.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativitu a iniciativu. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikaci citů.
6. Interpersonální a sociální empatii.
7. Asertivitu. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráci, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidaritu a sociální problémy.

Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje Etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj.

V doplňujícím vzdělávacím oboru Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby.

Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

Etická výchova vede žáka především k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuse s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světového názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova rozvíjí u žáka sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Předměty speciálně pedagogické péče

Logopedická péče

Předměty speciálně pedagogické péče

Předmět: Logopedická péče

Vypracovala: Mgr. Markéta Valentová

Předmět *Logopedická péče* je zařazován u žáků s výraznějšími komunikačními problémy jako jeden z předmětů speciální pedagogické péče na prvním stupni v časové dotaci 3 hodiny (1. - 3. ročník) a u žáků s podpůrným opatřením 3. stupně (žáci s LMP) v časové dotaci 5 hodin (1. - 5. ročník).

Vzdělávací obsah předmětu není určen, protože se jedná o předmět, který je přizpůsoben individuálním potřebám konkrétního žáka. V případě IVP může být zpracován do jeho obsahu, neklasifikuje se.

Logopedická péče probíhá ve velmi úzké spolupráci s klinickou logopedkou, která při prvním sezení se žákem a rodiči provede diagnostiku a zhodnotí, jakým způsobem se bude s žákem pracovat.

Předmět Logopedická péče vyučují v naší škole pouze plně kvalifikovaní speciální pedagogové s bakalářskou státní závěrečnou zkouškou z logopedie a pracují pod dohledem klinického logopeda.

Ve vyučovacích hodinách Logopedické péče pracuje vyučující s žákem jednotlivě a věnuje se individuální nápravě řeči žáka, jejímu rozvoji. Ostatní žáci ve třídě plní s asistentem pedagoga úkoly k procvičování.

Žáci v rámci vyučovacích hodin Logopedické péče budou procvičovat cvičení doporučená logopedkou, která doplní o dechová cvičení, gymnastiku mluvidel, artikulační a hlasová cvičení v úvodu vyučovací hodiny. Dále již záleží na možnostech a stávajících řečových schopnostech žáka, jakým způsobem budou správný řečový projev rozvíjet. Využíváme obrázkový materiál, práci s IA tabulí a různými výukovými programy - Mluvení je hra, Čtení jako hraní, Všechnále adal.. Důležitou součástí logopedické péče je rytmizace, rozvoj sluchového vnímání, sluchové paměti, rozšiřování slovní zásoby s využitím popisu obrázků, ale také masáže obličeje a celková stimulace obličejové části.

V rámci Logopedické péče jsme také schopni u nemluvivých žáků nabídnout alternativní komunikační systém, který může nastartovat rozvoj řečového projevu, podpořit stávající řečové schopnosti a dále je rozvíjet nebo zcela nahradit chybějící expresivní složku řeči. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou proškoleni v komunikačním systému VOKS. S jeho zaváděním máme jisté zkušenosti a osvědčil se především u žáků s PAS, pro které je určen.

Řečová výchova

Předměty speciálně pedagogické péče

Předmět: Řečová výchova

Vypracovala: Mgr. Markéta Valentová

Charakteristika předmětu

Předmět Řečová výchova umožňuje žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) rozvíjet své komunikační schopnosti a dovednosti, které jsou předpokladem jejich úspěšné sociální adaptace a integrace i jejich dalšího vzdělávání. Vzhledem k různým řečovým schopnostem je nutný individuální přístup, tj. rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem dítěte. Dále je nutné rozvíjet smyslové vnímání a motoriku, podporovat přirozený projev, rozvíjet aktivní a pasivní slovní zásobu, mluvní pohotovost a upravovat formální stránku řeči. Prvky logopedických cvičení by měly prolínat všemi vyučovacími předměty (čtení, psaní ad.) a veškerou činností žáka.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) činí časová dotace Řečové výchovy 1 hodinu týdně v 1. - 5. ročníku. Obsah předmětu může být zapracován do IVP žáků, není klasifikován.

Dokument byl vypracován jako metodický materiál pro potřebu učitelů.

Zaměříme se především na skupinovou péči (např. rozvoj jemné motoriky a pohybových dovedností s mluvním doprovodem, gymnastiku mluvidel, průpravná cvičení artikulační a dechová, rytmizaci, slovní hry, zpěv, vyprávění, dramatizaci, modelové komunikační situace apod.).

V hodinách Řečové výchovy se pracuje společně, a proto nám tvorbu skladby hodiny může ulehčit přiložená tabulka s rozpracovanými tématy.

Cíle :

- Rozvíjení komunikačních dovedností v plné šíři za účelem dorozumívání a tím zapojení žáků do aktivního života
- V co nejširší míře rozvíjení aktivní a pasivní slovní zásoby
- Propojení řečové výchovy s ostatními vyučovacími předměty a veškerými činnostmi žáka (čtení, psaní, prvouka, výtvarná výchova, pracovní výchova, hudební a tělesná výchova)

Průřezová témata:

- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Etická výchova
- Mediální výchova

Multikulturní výchova - rozmanitost kultur, jejich hodnoty a tradice (Vánoce, Velikonoce, regionální kultura, lidové písně, básně, pohádky a pověsti, vystoupení před veřejností)

Environmentální výchova - ochrana přírody a zdraví (práce s obrázky, literárními texty, námětové vycházky)

Osobnostní a sociální výchova - naslouchání a chápání, práce v kolektivu, námětové hry, řešení problémových situací apod.

Mediální výchova - rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování

Etická výchova - používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel

Obsah učiva Řečové výchovy u žáků s minimální doporučenou úrovní

- gymnastika mluvidel
- dechová cvičení
- hlasová cvičení
- tempo, melodie a zvukové prostředky řeči
- rozvíjení sluchového vnímání, fonemického sluchu
- cvičení zrakového vnímání
- rozvíjení aktivní a pasivní slovní zásoby
- rozvíjení paměti
- cvičení zrakového vnímání
- stavba věty, tvoření vět
- vyprávění podle obrázků, odpovědi na otázky
- kultura mluveného projevu
- verbální a nonverbální komunikace
- zdokonalování techniky čtení
- dramatizace
- komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích
- pohybová a rytmická průprava
- spolupráce

Hodina Řečové výchovy

Snažíme se dodržovat sled procvičování jednotlivých částí hodiny:

1. motivační - pohádka, říkadlo
2. dechová, artikulační, fonační, hlasová cvičení, gymnastika mluvidel a cvičení rytmická, cvičení zrakového a sluchového vnímání (viz.tabulka)
3. procvičování hlásek, žáci se učí tvořit jednoduché věty, popisovat, vyprávět
4. rytmicko - motorická část, grafomotorika, pracovní listy
5. popis, vyprávění, situační hry, dramatizace, synergická rozcvička

Dechová cvičení - působí jako prevence nežádoucích jevů např. arytmie dýchání, mluvení při vdechu atd. Dechová cvičení provádíme s pohybovými aktivitami celého těla nebo částí těla. Také v klidu a při uvolnění.

Artikulační cvičení - cvičení na rozvíjení pohyblivosti řečových orgánů zaměřujeme na rty, dolní čelist, jazyk a měkké patro.

Hlasová cvičení - cílem hlasových cvičení je nácvik fyziologicky správně vytvořeného hlasu v mluvené řeči. Důležité je zaměřit se na nácvik měkkého hlasového začátku, rozvoj hlasové zvučnosti, síly a barevnosti. Téměř ve všech cvičeních musí mít žáci pocit uvolnění.

Cvičení rytmická - kdy je rytmus složkou komplexního projevu hybného a zvukového, nikoliv izolovanou funkcí, proto se v řečové výchově rytmus spojuje s pohyby tělesnými a mluvními. To se jasně projevuje v dětských hrách spojených s říkadly. Rytmizační cvičení zlepšují celkový tělesný stav, aktivují senzomotorickou pohotovost, podporují sebevědomí a zvyšují chuť ke komunikování. Rytmická cvičení jsou vhodná nejen do Řečové výchovy, ale i do Čtení, Psaní, Matematiky, Prvouky.

Synergickou rozcvičku je vhodné zařazovat do výuky každý den. U žáků dochází k propojení mozkových hemisfér, koncentraci. Každý pohyb při rozcvičce doplňujeme jednoduchými říkadly.

Během výuky můžeme zařadit jednoduché tanečky, které mají pro žáky z hlediska výchovy řeči významnou úlohu. Lidové tanečky jsou doprovázeny jednoduchými rytmickými pohyby, libozvučným rytmizovatelným textem, který je jednoduchý k zapamatování. Reprodukci textu pak procvičují paměť, motoriku mluvidel, stimulují koncentraci.

V Řečové výchově je tedy důležité spojování pohybu s výkonem řeči. Děje se to zdůrazněním a přeháněním gestikulace při mluvení, odříkáním říkadel, popř. recitováním textů v chůzi a při hrách. Neméně důležité je cvičit jemnou motoriku ruky a prstů pro kreslení a psaní. Pamatujeme na to, aby se pohyby spojovaly s řečí nebo aspoň s vydáváním hlasu a vokalizováním. Důležité je zařazování rytmizace slov, říkadel.

Pomůcky v hodinách Řečové výchovy

Všichni žáci velmi spontánně a radostně reagují na hračky a hry. Jejich oporou při výuce Řečové výchovy je právě jejich emocionalita, proto využíváme:

Stimulační pomůcky - zvukové hračky, zvučící předměty a nástroje, slouží sluchové výchově. Lze jich využít jako stimulaci napodobování, jako např. různé píšťaly. Zvukové hračky používáme také k orientačnímu vyšetření sluchu, ale hlavně v sluchových cvičeních. Využijeme také jiných stimulačních pomůcek jako bublifuku, papírových kuliček, peříček, brček, vody. Tyto pomůcky nám pomohou výrazně zlepšit dýchání žáků a hospodaření s dechem.

Motivační pomůcky - jako nejrozličnější hračky, obrázky různých technik a velikostí, plastelína, výtvarný materiál všeho druhu. Tyto pomůcky slouží k situačnímu motivování, komunikační pohotovosti, k zájmu o komunikaci s učitelem. Oblíbenými hračkami jsou maňásci, loutky a plyšová zvířátka. Učební "problém", předložený třeba Pejskem - hračkou, Kašpárkem, je přijat s kladnou odezvou, aktivitou. Velice žádaná je také pochvala, pohlazení, podání pejskovy tlapky apod. Žáci potřebují konkrétní názornou představu. Mnohem raději směřují svou aktivitu ke konkrétní - hračce, maňásku, než k něčemu, co nevidí.

Didaktické pomůcky - využití IA tabule - interaktivní výukové programy - Všechnálek, Mluvení je hra, Čtení jako hraní, grafomotorická cvičení s využitím interaktivní tabule Smart. Využíváme také rádio s CD přehrávačem, psychowalkmeny k soustředění, hlasový panel aj.

Pracovní listy - k procvičení grafických cviků, orientace, zrakové paměti, vizuomotoriky, fonematického sluchu, rozvoji slovní zásoby a gramatické správnosti.

Hra v hodinách Řečové výchovy

Mezi nejpřirozenější využití hry patří situační, námětové hry, dramatizace a pantomima. Žáci se s chutí vžijí do různých rolí. Hra nutí žáky přemýšlet nad svým vystupováním, řečovým projevem a snahou předvést se před svými spolužáky.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Řečové výchově směřují k utváření kompetencí

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
k učení	• chápat souvislosti • pracovat s počítačem a další informatikou • rozvíjet fonemický sluch a slovní zásobu žáků • ovlivňovat kvalitu řeči • předkládat informace a orientovat se v textu • ukazovat konkrétní kroky • odstraňovat psychické zábrany • motivovat, povzbuzovat, chválit	práce s textem, metoda otázek a odpovědí, motivační hra, pohádka, encyklopedie, slovníky, počítačové programy, dětské časopisy, PL, PS, ICT, IAT, práce s bzučákem, práce s logopedickým zrcadlem, názorné pomůcky, besídky a vystoupení, knihovna, pochvala, povzbuzení	• pracuje s výukovými - počítačovými programy • s pomocí odpovídá na návodné otázky • přiměřeně formuluje své myšlenky • čte s porozuměním • s pomocí vyhledá zadané informace • soutěží, vystoupí • zkontroluje si správnost řešení • požádá o pomoc
k řešení problémů	• poradit způsob řešení • řešit problémy na modelových situacích • vychovávat k ohleduplnosti • zadávat úkoly k vyhledávání informací • zapojovat žáka do dění ve škole	návodné otázky, výukové programy, divadlo, městská a školní knihovna, televize, otázky a odpovědi, soutěže, doučování, individuální logopedická péče	• soustředí se na výklad • přiměřeně reaguje na otázky • účastní se akcí organizovaných školou • s pomocí vyhledá informace • zúčastní se soutěže • pracuje s knihou s pomocí
komunikativní	• podporovat rozvoj slovní zásoby • usměrňovat slovní projev • komunikovat v různých modelových situacích • odstranit ostych • osvojovat správnou techniku řeči • upozorňovat na agramatismy • stanovit pravidla komunikace • ovládat výukové programy	popis obrázků, rozhovor, dialog, dramatizace, odstraňování vulgarismů, besedy, PC, literatura, knihy, audio, nahrávky, besídky, soutěže	• s pomocí popíše obrázek, situaci, prožitek • využívá neverbální komunikace • hovoří plyně vzhledem k individuálním možnostem • neskáče druhým do řeči • nevysmívá se mluvenému projevu spolužáků • naslouchá, co je mu sdělováno

Název kompetence	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy - učitel	Realizační formy a metody	Zpětná vazba - žák
sociální a personální	- podporovat kamarádství a přátelství - vychovat u žáků smysl pro povinnost a spravedlnost - zapojovat žáky do společných aktivit se zdravými - uctívat dospělé a seniory	kolektivní hry, modelové situace, služby ve třídě, pomoc spolužákům, schopnost omluvit se, společné řešení problémů, schopnost omluvit se, třídní oslavy, besídky, soutěže	- spolupracuje při řešení zadaného úkolu, - podřídí se ve skupině - respektuje mínění druhých - chová se s úctou k dospělým a seniorům - zapojuje se do společných aktivit se zdravými
občanské	- navozovat pozitivní atmosféru, odstranit strach - seznamovat žáky s pravidly slušného chování - dodržovat BOZP a řády - udržovat národní tradice (Vánoce, Velikonoce)	společenské akce, školní řád, BOZP, příklady ze života, domácí úkoly, knihovna, soutěže, výstavy, divadlo	- dodržuje řády BOZP - slušně se chová ke svým spolužákům a dospělým - zhlédne divadelní představení - účastní se některých školních a mimoškolních akcí
pracovní	- utvářet správné pracovní návyky - povzbuzovat u žáků zájem o práci - podporovat samostatnost žáků - motivovat příkladem	přiměřené pracovní postupy a návody, individuální přístup, opakování a procvičování	- je samostatný v rámci svých možností - dokončí zadanou práci - spolupracuje podle svých možností
digitální			

Řečová výchova

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Práce s hlasem	zvládá základy správného tvoření hlasu	hlasová rozcvička, nápodoba zvuků, tvoření zvuků, práce s melodií hlasu, hlasová hygiena	OSV - rozvoj zvládání vlastního chování MKV - rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
Práce s dechem	zvládá základy správného tvoření dechu	dechová rozcvička, řízený nádech, výdech - zásady správného dýchání, foukání do vody, posunování míčku, peříček, papírových koulí dechem, bublifuk, rozfoukávání skvrn brčkem	
Artikulace	zvládá základy artikulace	nápodoba výslovnosti hlásek, slabik, jednoslabičných slov, dvojslabičných slov, víceslabičných slov artikulační cvičení, gymnastika mluvidel, masáže buko-faciální, orofaciální, jazykolamy	

Řečová výchova

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Tempo řeči	zvládá tempo řeči	rytmická cvičení s říkadly rytmická cvičení s písněmi rytmická cvičení s pohybovým vyjádřením	OSV - rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci MV - rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování EV - eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
Sluchové vnímání a paměť	naslouchá - pamatuje si slyšené	rozlišování zvuků, hlasů sluchové hry - na ozvěnu atd. cvičení sluchové paměti - Balím si kufr... sluchové pexeso fonemický sluch - slovní fotbal hledej budík, zvoneček... tichá pošta opakování slov ve stejném pořadí rozlišování si určitých slov v textu určování písni podle krátké ukázky beze slov opakování slovních nelogismů	
Zrakové vnímání a zraková paměť	sleduje - rozlišuje zrakem	zrakové hry - zapamatuj si obrázky, pexeso, zapamatuj si tvary, co se změnilo zrakové stimulace - snoezelen zraková difrenciace - tvary, předměty, fotografie popis obrázků vztahy slovo - obrázek následnost obrázků, tvarů - obrázkové řady	

Řečová výchova

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Dlouhodobá paměť a slovní zásoba	- pamatuje si dlouhodobě - obohacuje si slovní zásobu	přednes básně, říkadla čtení na pokračování , hádanky na základě popisu popis obrázků, věcí, činností vyprávění podle osnovy samostatná prezentace práce s citoslovci demonstrační obrázky kniha Žvanda a Melivo - pro děti s vývojovou dysfázií	MV - rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování OSV - rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci EV - eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
Hlásk, slabik, slovo, věta	zvládá základ stavby slov a jednoduchých vět	rytmizace práce se bzučákem užívání všech slovních druhů analyticko - syntetická práce se slovy a větami	
Kultivovaný mluvní projev	- zvládá samostatný přednes - vede dialog - přebírá roli	přednes básní, říkadel samostatná prezentace dramatizace pohádek situační hry rozhovory střídání rolí	

Řečová výchova

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Komunikace	• zvládá komunikace verbální i nonverbální • zvládá komunikaci v běžných životních a herních situacích	hry pantomimické - předvádění povolání, činností, nápodoba dialog dodržování pravidel při komunikaci - rozlišování komunikace s kamarádem, dospělým situační hry komunikace v běžných životních situacích v obchodě, ve třídě apod.	MV - rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování OSV - rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci EV - eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku EVVO - vnímání života jako nejvyšší hodnoty
Čtení	• zvládá plynulé čtení krátkých textů	obrázkové čtení čtení krátkých pohádek a příběhů s dětským hrdinou Tabulky ke čtení programy na IA tabuli - Čtení jako hraní, Všeználek, Mluvení je hra vyplňování pracovních listů	OSV - rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci MKV - rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin MV - rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování EV - používání vhodných forem pozdravu, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování,

			omluvu, přiměřenou gestikulaci
Zapojení pohybu	• zvládá rytmická cvičení, zapojí se pohybem	rytmizace slov, říkadel, krátkých básní Synergická rozcvička - podpora říkadly říkadla spojená s pohybem hudebně pohybové hry tanec	
Umění dramatizace	• ovládá své emoce • napodobuje • hraje role • vystupuje před diváky	dramatizace říkadel, pohádek, písní, muzikálů střídání rolí srovnávání kladného a záporného chování veřejná vystoupení prezentace školy	

Psaní na počítači

Předměty speciální pedagogické péče

Předmět: Psaní na počítači

Vypracovala: Mgr. Jana Máchová, Mgr. Vanda Tomová

Charakteristika předmětu

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) je na nižším stupni zařazen předmět speciálně pedagogické péče *Psaní na počítači*. Obsah předmětu může být zapracován do IVP žáků. Jako předmět speciálně pedagogické péče není klasifikován.

Výuka psaní na počítači se realizuje ve dvou úrovních:

1. Výuka psaní žáků bez postižení horních končetin, tzn. ucelený výcvik techniky psaní desetiprstovou metodou.

Cílem je nácvik psaní jako prostředku komunikace pro potřebu ve škole i mimo ni, při zaznamenávání si svých myšlenek a poznámek.

Náplní je nácvik psaní, který je rozdělen do 33 lekcí. Každé lekci věnuje učitel tolik času, kolik vyžaduje její zvládnutí.

V každé lekci se opakují činnosti:

- Základní cvičení
- Rytmické cvičení
- Procvičování
 - opis, přepis
 - autodiktát
 - doplňování písmen do slov
 - hádanky
 - nahrazování slovního vyjádření číslovek číslicí a naopak

2. Výuka psaní žáků s postižením horních končetin

Cílem je zvládnout psaní na počítači, který je důležitým kompenzačním prostředkem nácviku psaní u dětí, jež nejsou schopné naučit se psát běžným způsobem a zároveň pro takto handicapované žáky může být počítač (tablet) jedinou možnou kompenzační pomůckou pro komunikaci s okolím. Jde především o žáky s tělesným postižením a těžšími formami dysartrie, anartrie. Je proto nutné, aby co nejdříve zvládli počítač pomocí upravených periférií (velkoplošná klávesnice, dotyková obrazovka, alternativní myš). S ohledem na různé schopnosti žáků výrazně převažuje individualizovaná výuka.

S výukou začínáme již u žáků 1. ročníku ve shodě s písankou, Jen tak mohou „držet krok“ se spolužáky při výuce čtení a psaní (skládání slabik a slov). Tento model je praxí ověřený. Žáci zvládají opis, přepis i diktáty. Po ukončení nácviku psaní ve vyšších ročnících pak používají počítač k zaznamenávání výpisků, k psaní slohových prací, ke komunikaci s okolím. Využití počítače (případně dalších technologií dle potřeb žáka) prolíná i ostatními vyučovacími předměty. Způsob prstokladu volíme individuálně u každého jednotlivce podle stavu hybnosti a motorické dovednosti prstů i rukou. Psací klávesy obsluhuje v nejlepším případě všech deset prstů, v nejhorším jen jeden prst.

S cílem utvářet klíčové kompetence v předmětu Psaní na počítači volíme vhodně výchovné a vzdělávací postupy, formy a metody práce.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova

Psaní na počítači

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Výuka psaní na počítači	- ovládat obecné zásady pro psaní na počítači /poloha rukou, držení těla, výška stolu a židle/ - dodržovat pravidla bezpečné práce při obsluze počítače - ovládat základní obsluhu počítače - ovládat výchozí polohu rukou na klávesách	Úvodní instruktáž k psaní na počítači	OSV - cvičení dovednosti OSV - cvičení dovednosti zapamatování OSV - pomoc druhým, práce ve skupině
	- psát levým ukazováčkem <u>f</u>, pravým ukazováčkem <u>j</u>, levým prostředníkem <u>d</u>, pravým prostředníkem <u>k</u>, - ovládat pravým a levým palcem mezerník	1. lekce Psaní písmen d,f,j,k Používání mezerníku a řádkovací klávesy	EVV - základní hygienické návyky
	psát levým malíčkem <u>a</u>, pravým malíčkem <u>u</u>	2. lekce Psaní písmen a,u	MV - vyhledávání informací na internetu
	psát levým prsteníčkem <u>s</u> , pravým prsteníčkem <u>l</u>	3. lekce Psaní písmen l, s	MV - příspěvky do školního časopisu
	psát levým ukazováčkem <u>r</u>, pravým ukazováčkem <u>u</u>	4. lekce Psaní písmen r, u	
	psát pravým prostředníčkem <u>i</u>, čárku	5. lekce Psaní písmene i, čárky	
	psát pravým malíčkem <u>p</u>, levým malíčkem <u>q</u>	6. lekce Psaní písmene p, q	
	psát levým ukazováčkem <u>g</u>, pravým ukazováčkem <u>h</u>	7. lekce Psaní písmene g, h	
	psát levým prostředníčkem <u>e</u>	8. lekce Psaní písmene e	
	Psát pravým prsteníčkem <u>o</u>, levým prsteníčkem <u>w</u>	9. lekce Psaní písmene o, w	
	psát pravým ukazováčkem <u>z</u>, levým ukazováčkem <u>t</u>	10. lekce Psaní písmene z, t	
	- psát velká písmena stisknutím přepínače Shift - psát velká písmena stisknutím klávesy Caps Lock - psát pravým malíčkem <u>ú</u>	11. lekce Psaní velkých písmen, psaní písmene ú	MKV - využití počítače jako prostředku komunikace

psát pravým ukazováčkem <u>m</u>, levým ukazováčkem <u>v</u>		12. lekce Psaní písmen m, v	VMEGS - písemný styk s dětmi jiných
	psát pravým prsteníčkem <u>tečku</u>	13. lekce Psaní tečky	
	psát levým prostředníčkem <u>c</u>, levým malíčkem <u>y</u>	14. lekce Psaní písmen c, y	
	psát pravým ukazováčkem <u>n</u>, levým ukazováčkem <u>b</u>	15. lekce Psaní n, b	
	psát levým prsteníčkem <u>x</u>, pravým malíčkem pomlčku	17. lekce Psaní x, pomlčky	
	psát pravým prostředníčkem <u>í</u>, levým prostředníčkem <u>č</u>	19. lekce Psaní í, č	
	psát pravým ukazováčkem <u>a</u>, levým ukazováčkem <u>ř</u>	20. lekce Psaní á, ř	
	psát levým prsteníčkem <u>š</u>, pravým prsteníčkem <u>é</u>	21. lekce Psaní š, é	
	psát levým malíčkem <u>ě</u>, levým ukazováčkem <u>ž</u>	22. lekce Psaní ě, ž	
	psát pravým ukazováčkem <u>ý</u>	23. lekce Psaní písmene ý	
	psát levým ukazováčkem číslici <u>5</u>, pravým ukazováčkem číslici <u>8</u>	24. lekce Psaní číslic 5, 8	
	psát levým prsteníčkem číslici <u>3</u>, levým prostředníčkem číslici <u>4</u>, pravým prostředníčkem číslici <u>9</u>, pravým prsteníčkem číslici <u>0</u>	25. lekce Psaní číslic 3, 4, 9, 0	
	psát levým malíčkem číslice <u>1</u>, <u>2</u>, levým ukazováčkem číslici <u>6</u>, pravým ukazováčkem číslici <u>7</u>	26. lekce Psaní číslic 1, 2, 6, 7	
	psát pravým malíčkem <u>háček</u>	27. lekce Psaní háčku	
	- psát pravým malíčkem <u>diakritickou čárku</u>, pravým prsteníčkem a přeřadovačem <u>dvojtečku</u> - psát středník pomocí dvojtečky a čárky	28. lekce Psaní diakritické čárky, dvojtečky, středníku	
	psát interpunkční znaménka pravým prostředníčkem <u>otazník</u>, pravým malíčkem <u>vykřičník</u>	29. lekce psaní interpunkčních znamének, otazníku, vykřičníku	
	psát pravým malíčkem <u>paragraf a procento</u>	30. lekce Psaní paragrafu, procenta	
	psát pravým malíčkem <u>kulatou přední a zadní závorku, lomítka</u>	31. lekce Psaní závorky, lomítka	

	psát pravým malíčkem a přetřesovačem <u>uvozovky, stejnítko, podtrhávací čáry</u>	32. lekce Psaní uvozovky, stejnítko, podtrhávací čáry	
	psát levým malíčkem početní značku <u>plus</u>, pravým malíčkem <u>mínus</u>, pravým prsteníčkem a přetřesovačem <u>děleno</u>, pravým prsteníčkem <u>krát</u>	33. lekce Psaní početních značek plus, mínus, děleno, krát	
	psát nacvičené	11., 12., a 18. lekce Opakování	

Ergoterapie

Rehabilitační tělesná výchova

Zdravotní tělesná výchova

Předměty speciálně pedagogické péče

*Předmět: Ergoterapie, Rehabilitační tělesná výchova, **Zdravotní tělesná výchova***

Vypracovala: Mgr. Vanda Tomová

Charakteristika předmětů

Ergoterapie je určen pro žáky s tělesným postižením, kteří se během školní docházky potřebují orientovat v potřebných kompenzačních pomůckách a naučit se s nimi zacházet. Předmět Ergoterapie je součástí vzdělávacího programu ZŠS I.

V hodině Ergoterapie pracuje s žáky ergoterapeutka, učitelka pak nacvičené postupy aplikuje ve třídě při běžném vyučování.

Pro nácvik jednotlivých dovedností využíváme pomůcky z Ergoterapeutického kufru. Jedná se o kompenzační pomůcky nutné pro denní činnosti (sebesycení, sebeobsahu, grafomotoriku, hygienu), které jsou po nácviku manipulace s nimi zavedeny do běžné praxe. Kromě toho se zaměřujeme na instrumentální aktivity, cílené pohyby, jemnou motoriku ruky. Ergoterapeutka společně s učitelkou řeší i ergonomické hodnocení pracovního místa ve třídě, jídelně, využití pomůcek pro přesuny.

Během školního roku navštěvují žáci v hodinách ergoterapie cvičnou kuchyňku, kde probíhá příprava pokrmů a nácvik vedení domácnosti. Nedílnou součástí tohoto předmětu jsou nákupy, ovládání domácích spotřebičů, domácí práce. V rámci ergoterapie využíváme ergoterapeutickou dílnu, kde pracujeme s různými druhy materiálů, s keramickou hlinou, hrnčičským kruhem, odléváme keramiku do forem, glazujeme, vypalujeme v pecích. Zaměřujeme se na rozvoj jemné motoriky prostřednictvím tvůrčí činnosti. Výrobky pak sezónně nabízíme k prodeji, či využíváme jako prezenty pro naše hosty a rodiče.

Ergoterapie není klasifikována známkami, je vedena individuálně podle potřeb jednotlivých žáků. V případě IVP může být zapracována do jeho obsahu.

Rehabilitační tělesnou výchovu uplatňujeme u žáků s tělesným postižením. Je součástí vzdělávacího programu ZŠS II.

Postupy v Rehabilitační tělesné výchově jsou zaměřeny na korekci zdravotních oslabení, správné držení těla, na rozvoj aktivní hybnosti a zvyšování schopností spontánního pohybu žáků. Při plnění obsahu výchovy je přihlíženo k aktuálnímu zdravotnímu stavu žáků a specifické postižení. Je zachován vysoce individualizovaný přístup.

Rehabilitační tělesná výchova probíhá pod supervizí odborného lékaře v úzké spolupráci s fyzioterapeuty. Součástí předmětu může být canisterapie a sezónně také hipoterapie, prováděná v období jara až podzimu. K dispozici máme školní bazén, infrasaunu, snoezelen, navštěvujeme solnou jeskyni, uplatňujeme aquaterapii, bazální stimulaci, synergickou reflexní terapii, trampolining, prvky jógy, relaxační prvky a masáže.

Rehabilitační tělesná výchova není klasifikována, je vedena individuálně podle potřeb jednotlivých žáků. V případě IVP může být zapracována do jeho obsahu.

Zdravotní tělesná výchova je rozpracována formou tematického okruhu v rámci předmětu Tělesná výchova pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením), vychází z individuálních pohybových možností žáků, respektuje jejich aktuální

zdravotní stav. Je zaměřena na korekci zdravotního oslabení, vyrovnávací cvičení a rozvoj morálně volných vlastností, které vedou k naplnění cílů Zdravotní tělesné výchovy.

Časová dotace Zdravotní tělesné výchovy činí 1 hodinu týdně v 6. – 9. ročníku, není klasifikována. Obsah předmětu může být zapracován do IVP žáků.

Volitelné předměty

Konverzace v cizím jazyce

rozpracována v rámci předmětu Cizí jazyk

Projektové vyučování

Předmět: Projektové vyučování

Vypracovala: Mgr. Jana Vaňková

Charakteristika předmětu:

Předmět může být vyučován na 2. stupni ZŠ jako volitelný v rozsahu 1 hodiny týdně.

Projektové vyučování dává příležitost pro tvůrčí, systematickou a samostatnou práci žáků. V projektech se mohou integrovat znalosti a dovednosti z jiných předmětů, využívat zkušenosti žáků i z mimoškolních aktivit a řešit se úkoly, které svým obsahem a charakterem v mnohém připomínají úkoly, které řeší rodiče, různé instituce, apod.

Projekty jsou určeny k dlouhodobější práci žáků /osvědčily se nám čtyř týdenní/. Žáci pracují na projektech i doma a participují na navrhování projektu. Důležité je, aby sami promýšleli postup, organizaci práce, rozhodovali o postupu a metodách řešení.

Učitel hraje v projektech roli poradce /průvodce/, v některých projektech může působit i více učitelů různých předmětů.

Úspěch projektu závisí především na jeho přípravě, motivaci dětí a na učitelově dovednosti včas modifikovat práci dětí na projektu podle jejich potřeb a zájmů, podle nečekaných změn podmínek apod. Rovněž je nutné při přípravě a v celém průběhu projektu, aby žáci přesně věděli, co je cílem a co budou po celou dobu dělat. Je nezbytné věnovat velkou pozornost úvodní hodině, v níž se žáci s celým projektem seznámí a v níž mohou vyslovit i své představy. Při přípravě i realizaci projektu je vhodné spolupracovat s učiteli jiných vyučovacích předmětů (výtvarná výchova, praktické činnosti, fyzika, biologie, zeměpis, dějepis aj.).

Řešení některých projektů může přispět ke zlepšení života tělesně postižených, může přimět děti přemýšlet o tom, jak odstranit některé nedostatky a chyby v životě.

V každém návrhu projektu je:

- navozena myšlenka pro motivaci žáků
- cíl projektu
- přehled výstupů žakovských prací
- seznam prostředků, které se při řešení projektu mohou použít.

Při řešení se žáci neobejdou bez počítačových prostředků, práce s encyklopediemi, slovníky, apod.

Obsahem předmětu je začlenění průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- mediální výchova
- environmentální výchova.

Cílem je příprava žáků na komplexní řešení problému, spolupráci v týmu a plánování. Chceme žáky naučit vyhledávat, třídit a zpracovávat informace na dané téma, a tím rozvíjet jejich dovednosti.

Projektové vyučování

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Škola Volný čas Tradice - Vánoce, Velikonoce Lidové zvyky Roční období Ochrana životního prostředí Olympiáda Prezentace akcí školy Nenič si své chytré tělo Využitelné zdroje energie Stop drogám - co je lepší než návykové látky Tradiční lidová řemesla Moje představa o budoucím povolání Jíme zdravě a jiná témata dle výběru žáků 5-8 témat/rok	• pracuje s počítačem • orientuje se v encyklopedii • orientuje se v nabídce časopisů a novin • navrhne možnosti zdrojů informací pro daný projekt • zamýšlí se nad problematikou daného projektu • připravuje se i doma • plánuje postup a formu projektu • rozhodne se pro vhodné grafické zpracování • vyhledává, třídí a zpracovává informace • pracuje v přidělené roli - kolektivně, samostatně na dílčím úseku projektu • pomáhá a spolupracuje s ostatními členy týmu • diskutuje nad tématem • respektuje pravidla týmové práce • vyjádří svou myšlenku • stanoví si cíl práce • podílí se na tvorbě projektu vlastními nápady	<u>Orientace v problematice tvorby projektu</u> výběr vhodných pomůcek práce s PC - Internet, textový a grafický editor práce s encyklopediemi práce s časopisy a s literaturou <u>Zpracování a výstupní forma projektu</u> plánování postupu - etapy, dílčí kroky grafické zpracování - základy estetiky námět a nabídky - ukázky zpracování dřívějších projektů motivace a podpora samostatnosti vyhledávání a třídění informací <u>Formy a metody tvorby projektu</u> skupinová práce samostatná tvořivá práce žáka stanovení cíle	VDO - občanská společnost a škola - projekt OSV - akční plánování MV - stavba a tvorba mediálních sdělení, vyhledávání informací a vnímání autora mediálních sdělení EVV - význam ochrany životního prostředí

Informatika

Vzdělávací oblast: *Informatika*
Předmět: *Informatika, volitelný předmět Informatika*
Vypracovala: *Mgr. Jana Vaňková*

Charakteristika předmětu

Předmět může být nabízen jako volitelný v rozsahu 1 hodina týdně.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu učení kdekoliv a kdykoliv, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Vzdělávací oblast **Informatika** umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Pracujeme s výukovými programy. Specifikum u tělesně postižených – v rámci výuky možno zařadit alternativní výuku psaní na speciální klávesnici.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Do vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informatika jsou začleněna tato průřezová témata:

- Mediální výchova
- Výchova demokratického občana
- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či v jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Učivo

- počítačová grafika, rastrové a vektorové programy
- tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
- prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia)
- ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Základy práce s PC	• samostatně pracuje s výukovými programy • využívá podobnosti ovládání programů • zařazuje programy do příslušné skupiny • chápe rizika závislosti na PC • rozšiřuje si povědomí o periférii PC - skener, tiskárna	základní pojmy informační činnosti, hardware, software, informace, struktura a popis PC seznámení s formáty souborů (doc, gif) využití výukového softwaru použití významných kláves uživatelské prostředí WIN zásady bezpečnosti práce a prevence rizik	VDO - stavba mediálních sdělení SVV - pirátství, legální software OSV - hodnoty, postoje, etika, skupinová práce, psychohygiena, pravidla komunikace MV - informace x reklama kritický přístup MKV - komunikace s lidmi
Vyhledávání informací a komunikace	vyhledává pomoc klíčového slova ve fulltextu otevře stránku na známé adrese vytvoří obrázek pracuje s elektronickou poštou zpracovává informace na základě stanovených požadavků	prohlížeč Internet Explorer základy elektronické pošty princip přenosu informace informační etika metody a nástroje vyhledávání	
Zpracování a využití informací	• opisuje, přepisuje a formátuje texty • využívá PC při alternativní výuce psaní • prohlubuje si znalosti v prostředí Word • vkládá obrázky a tabulky • dbá na úpravu textu • pracuje s obrázkem - základní nástroje a možnosti nastavení - štětce, barvy... • seznamuje se s PowerPointem	textový editor Word alternativní výuka psaní základní funkce grafického editoru prezentace informací	VMEGS - vyhledávání informací ze světa a komunikace

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Základy práce s PC	- vysvětlí a pojmenuje nejběžnější součásti PC - orientuje se v programech - vysvětlí rozdíl lokální x rozsáhlá síť - pracuje se soubory a složkami - dodržuje pravidla práce s PC	základní pojmy informační činnosti, hardware, software, informace, struktura a popis PC seznámení s formáty souborů (doc, gif) využití výukového softwaru použití významných kláves uživatelské prostředí WIN zásady bezpečnosti práce a prevence rizik	VDO - stavba mediálních sdělení SVV - pirátství, legální software, svoboda slova a pluralita názorů OSV - kreativita, skupinová práce, orientace v profesních informacích, psychohygiena
Vyhledávání informací a komunikace	používá el. poštu i pro odeslání souborů web používá jako zdroj informací vytvoří dokument vyhledává informace k zadanému tématu	prohlížeč Internet Explorer základy elektronické pošty princip přenosu informace informační etika metody a nástroje vyhledávání	EVV - ochrana prostředí
Zpracování a využití informací	- zpracuje informace a vytvoří výstupní dokument - kontroluje si formu a vzhled dokumentu - vytvoří si jednoduchou tabulku - pracuje se soubory a složkami - kontroluje si úpravu - použije a vyhodnocuje informace z různých zdrojů - pracuje s PowerPointem - šablony a nastavení - pracuje s obrázkem - základní nástroje a možnosti nastavení - štětce, barvy...	textový editor Word alternativní výuka psaní základní funkce grafického editoru prezentace informací	MV - informace x reklama, kritický přístup, ověřování zdrojů MKV - komunikace s lidmi, pravidla komunikace

Tematický okruh	Očekávané výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Základy práce s PC	- vysvětlí a pojmenuje nejběžnější součásti PC - orientuje se v programech - pracuje se soubory a složkami - dodržuje pravidla práce s PC	základní pojmy informační činnosti, hardware, software, informace, struktura a popis PC seznámení s formáty souborů (doc, gif) využití výukového softwaru použití významných kláves uživatelské prostředí WIN zásady bezpečnosti práce a prevence rizik	VDO - stavba mediálních sdělení SVV - pirátství, legální software, svoboda slova a pluralita názorů OSV - kreativita, skupinová práce, orientace v profesních informacích, psychohygiena
Vyhledávání informací a komunikace	používá el. poštu i pro odeslání souborů web používá jako zdroj informací vytvoří dokument vyhledává informace k zadanému tématu	prohlížeč Internet Explorer základy elektronické pošty princip přenosu informace informační etika metody a nástroje vyhledávání	EVV - ochrana prostředí
Zpracování a využití informací	- zpracuje informace a vytvoří výstupní dokument - kontroluje si formu a vzhled dokumentu - vytvoří si jednoduchou tabulku - pracuje se soubory a složkami - kontroluje si úpravu - použije a vyhodnocuje informace z různých zdrojů - pracuje s obrázkem - vytváří vlastní formu prezentace PowerPoint	textový editor Word alternativní výuka psaní základní funkce grafického editoru prezentace informací	MV - informace x reklama, kritický přístup, ověřování zdrojů MKV - komunikace s lidmi, pravidla komunikace

Seminář a praktika z přírodovědných předmětů

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty – Seminář a praktika z přírodovědných předmětů

Předmět: Fyzika – Přírodopis - Zeměpis

Vypracovala: Mgr. Jana Vaňková

Charakteristika předmětu

Volitelné předměty úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Navazují na základy, které žáci získali na 1. a 2. stupni.

Vzdělávání ve volitelných předmětech podporuje hledání a poznávání obecných faktů a podporuje aplikaci naučeného v praktickém životě, dává poznatky do širších souvislostí, rozvíjí a upevňuje dovednost objektivně pozorovat, zkoumat vlastnosti a procesy.

Žáci zkoumají přírodní procesy, souvislosti a vztahy mezi nimi, osvojují si základní pojmy a odbornou terminologii, podporuje se v nich vytváření otevřeného myšlení a logického uvažování. Často rozšiřujeme běžně probírané učivo o užití v praktickém životě. Výstupy volitelných předmětů jsou shodné s výstupy učiva přírodovědných předmětů.

Do vzdělávacího obsahu jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Při práci je uplatňován diferencovaný a individuální přístup k dětem. Vhodné se jeví i zařazení práce s encyklopediemi a vytváření výukových prezentací. Využíváme i pobyt na školní zahradě, vycházky do okolí, projektové dny, apod.

Při ověřování vědomostí neklademe důraz na tempo v psaném i slovním projevu, zohledňujeme specifika žáků. Využíváme testy, pracovní listy, učebnice, schémata, vyhledávání na internetu, práci s výukovými programy na PC, IAT, prezentace. Vhodné se jeví i zařazení práce s encyklopediemi, atlasy a klíči. Vytváříme výukové prezentace.

Výuka probíhá ve třídách s větším počtem ročníků, zaměřujeme se na prožitkové a praktické činnosti s živou a neživou přírodou.

Výuka je tedy vhodně doplňována v těchto oblastech v rámci volitelných předmětů.

Učivu Vp/ Seminář a praktika z přírodovědných předmětů na ZŠ je věnována časová dotace:

- žáci 6. až 9. ročníku 1 vyučovací hodina týdně.

Žáci si osvojují nejdůležitější pojmy a zákonitosti potřebné k porozumění jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, v běžném životě i v technické praxi. Výuka významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, učí žáky přesnému vyjadřování, rozvíjí jejich specifické zájmy a uvádí je do možností a perspektiv moderních technologií.

Výuka v rámci volitelných předmětů směřuje k tomu, aby si žáci uvědomovali hodnotu poznání a aplikovali poznatky v běžném životě.

Hodnocení

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení žáků ve škole

Pravidla pro hodnocení žáků

Informace o hodnocení a klasifikaci

Formulace stupňů klasifikace pro slovní hodnocení žáků

Klasifikace stupňů pro autoevaluaci

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení žáků ve škole

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Podrobnosti o hodnocení výsledků žáků a jeho náležitostech stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

Při hodnocení dodržujeme obecné zásady:

- Poskytnout žákovi zpětnou vazbu.
- Hodnotit pozitivně a tím motivovat žáky.
- Přistupovat individuálně, s přiměřenou náročností a s pedagogickým taktem.
- Používat v průběhu hodnocení různé formy od klasifikace, přes slovní hodnocení až po sebehodnocení.
- Směřovat cíleně k sebehodnocení a sebekontrolě, pracovat dále s chybou či nedostatkem.
- Hodnotit v souladu s individuálními schopnostmi a pokrokem, využívat možnosti práce podle IVP.
- Nerozdělovat žáky na úspěšné, neúspěšné, schopné, neschopné a neporovnávat s ostatními žáky.
- Hodnotit snahu, aktivitu a postup vedoucí k cíli.
- Hodnotit s přihlédnutím k možnostem a schopnostem žáka.
- Hodnocením nesnižovat důstojnost a sebedůvěru žáků.
- Sdělovat žákovi hodnocení jeho výkonů bezprostředně po dokončení úkolů a poukazovat hlavně na klady jednotlivých hodnocených výkonů nebo výsledků žákových činností.
- Dodržovat dohodnutá a schválená pravidla hodnocení a klasifikace všemi pedagogy školy.
- Podmínit souhlasem školské rady zvolený způsob hodnocení žáků školy.
- Informovat neprodleně zákonné zástupce žáka o závažných změnách, zhoršení prospěchu a chování žáka.
- Informovat průběžně o prospěchu a chování zákonné zástupce žáka (třídní schůzky, individuální pohovory s rodiči).
- Informovat vedení školy a ostatní vyučující o prospěchu a chování žáků na pedagogických radách, v případě potřeby aktuálně na ranních setkáních pedagogů.

Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení se bude vztahovat především k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech a současně s tím i k utváření klíčových kompetencí.

Pokud předmět vyučuje více pedagogů, přihlíží se k hodnocení stěžejního vyučujícího.

Pravidla hodnocení žáků jsou součástí školního řádu a Školního vzdělávacího programu Škola pro život.

Ve výuce upřednostňujeme formativní hodnocení a sebereflexi žáka.

Způsoby hodnocení žáků

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za 1. pololetí lze vydat výpis z vysvědčení. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů.

U slovního hodnocení využíváme formulací stupňů klasifikace (viz tabulka). Slovní hodnocení do klasifikace převede škola pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání, při přestupu žáka na jinou školu na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

A) Klasifikace

Známkou klasifikujeme jednotlivé vyučovací předměty vyjma: předmětů speciálně pedagogické péče:

- ☐ Logopedická péče
- ☐ Řečová výchova
- ☐ Psaní na počítači
- ☐ Ergoterapie
- ☐ Rehabilitační tělesná výchova
- ☐ Zdravotní tělesná výchova

a doplňujícího vzdělávacího oboru:

- ☐ Dramatická výchova

B) Kombinované hodnocení

U vybraných předmětů je žák hodnocen slovně, v ostatních předmětech je hodnocen známkou.

C) Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání na konci 1. pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty.

Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka (§ 15, odst. 2 novely vyhlášky č. 48/2005 Sb.).

D) **Klasifikace** výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka **doplňná slovním hodnocením** (§ 15, odst. 5 novely vyhlášky č. 48/2005 Sb.).

E) **Osvobození od klasifikace** v případě uvolnění z vyučování některého předmětu podle zákona 561/2004 Sb., § 50, odst. 2.

Kritéria hodnocení

1/ Pravidla pro hodnocení prospěchu žáků

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených učebním plánem (školním vzdělávacím programem) **se hodnotí stupni prospěchu:**

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

Stupeň výborný – mimořádně nadaní žáci

Učivo předepsané osnovami ovládá bezpečně, v myšlení je pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně, vědomosti aplikuje spolehlivě, uvědoměle užívá vědomosti a dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou, je aktivní, učí se svědomitě a se zájmem.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Stupeň výborný

Učivo předepsané osnovami ovládá, uvažuje samostatně, vyjadřuje se většinou výstižně, dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se občas menších chyb, učí se svědomitě.

Stupeň chvalitebný

Učivo předepsané osnovami ovládá, uvažuje celkem samostatně, vyjadřuje se celkem výstižně, využívá vědomosti a dovednosti s dopomocí učitele, dopouští se menších chyb, připravuje se pravidelně na vyučování.

Stupeň dobrý

Učivo předepsané osnovami v podstatě ovládá, projevuje se menší obratností v myšlení, vyjadřuje se ne dost přesně, s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští, na výuku se připravuje.

Stupeň dostatečný

Učivo předepsané osnovami ovládá se značnými mezerami, nesamostatně myslí, vyjadřuje se s potížemi, dělá podstatné chyby a nesnadno je překonává, má malý zájem o učení, potřebuje stále podněty.

Stupeň nedostatečný

Učivo předepsané osnovami neovládá, odpovídá nesprávně i na návodné otázky, praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele, pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo v druhém pololetí uvolněn, udává se na vysvědčení místo hodnocení slovo „**uvolněn(a)**“.

Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „**nehodnocen(a)**“.

2/ Pravidla pro hodnocení chování žáků

Chování žáka se hodnotí stupněm:

1 - velmi dobré

2 - uspokojivé

3 - neuspokojivé

Stupeň velmi dobré

Respektuje ustanovení školního řádu, osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole. Projevuje dobrý vztah k učitelům i spolužákům.

Stupeň uspokojivé

Dopustil se závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti ustanovením školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň neuspokojivé

Dopouští se závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit.

Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění, ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

Podmínky ukládání výchovných opatření

- Výchovná opatření - výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Při udělení kázeňského opatření se posuzuje míra a závažnost provinění proti ustanovením školního řádu. Udělení výchovného opatření včetně jeho důvodů bude projednáno v pedagogické radě a neprodleně prokazatelným způsobem oznámeno žákovi i jeho zákonnému zástupci.
- Při ukládání výchovných opatření bude respektována zásada, dle které nemůže žák odpovídat za jednání, které mu nelze přičítat (např. za jednání zákonných zástupců) a za jednání, které nemohl posoudit či ovlivnit vzhledem ke svému věku a míře rozumové a volní vyspělosti.

Druhy výchovného opatření	Důvod udělení
Pochvala třídního učitele	▪ aktivita ve vyučování, pomoc spolužákům ▪ vzorná příprava na vyučování, vzorné plnění domácích úkolů ▪ reprezentace školy na vystoupeních ▪ zlepšení prospěchu a chování ▪ účast v soutěžích
Pochvala ředitele školy	▪ dlouhodobě výborný prospěch a současně vzorné chování ▪ výrazná snaha a aktivita ve vyučování ▪ výrazná ochota a pomoc spolužákům a vyučujícím ▪ velmi dobrá reprezentace školy ▪ výrazné zlepšení prospěchu ▪ významný čin ▪ mimořádné úspěchy v soutěžích
Napomenutí třídního učitele	▪ méně závažné porušení školního řádu
Důtka třídního učitele	▪ závažnější porušení školního řádu ▪ opakovaná méně závažná porušení školního řádu
Důtka ředitele školy	▪ vážné porušení školního řádu ▪ opakovaná závažnější porušení školního řádu ▪ neomluvené absence – vyšší než x hodin
Snížený stupeň z chování	▪ velmi vážné porušení školního řádu ▪ opakovaná vážná porušení školního řádu ▪ zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy

3/ Pravidla pro celkové hodnocení žáků

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl(a) s vyznamenáním

prospěl(a)

neprospěl(a)

nehodnocen (a) – lze pouze na konci prvního pololetí

Prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných (včetně volitelných) předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré. V případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2 novely vyhlášky č. 48/2005.

Prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.

Nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.
- Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci 1. stupně opakoval ročník, a žák 2. stupně základní školy, který již v rámci 2. stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka (§ 52 odst. 1 školského zákona 561/2004 Sb.).
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení, může do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení žáka.

- Opakování ročníku žákovi, který již jednou ročník opakoval, může ředitelka školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit pouze z vážných zdravotních důvodů
- Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelkou školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
- Dokladem o dosažení základního vzdělání je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku základního vzdělávání. Žák, který úspěšně ukončil povinnou školní docházku a nepokračuje v základním vzdělávání, přestává být žákem školy 30. června příslušného školního roku. Žák, který byl přijat ke vzdělávání ve střední škole, je považován za žáka základní školy do 31. srpna příslušného školního roku.

4/ Hodnocení při distanční výuce

Při hodnocení výsledků distančního vzdělávání zůstávají v platnosti klasifikační a školní řády školy. Preferujeme formativní hodnocení, hodnotící rozhovor, vrstevnické hodnocení, sebehodnocení a práci s chybou. Pro autoevaluaci doporučujeme využívat testovací nástroje typu Kahoot apod. Vyučující žákům zadávají úkoly povinné (případně dobrovolné) a dle platných kritérií je hodnotí. Pokud je nutné žákům k plnění úkolu blíže specifikovat platná kritéria hodnocení vyučující tak učiní již při zadávání úkolu. **Udělená hodnocení se povinně zapisují do klasifikace v programu Škola online.** Pouze tato hodnocení lze brát jako směrodatná (paralelní hodnocení v Google Classroom se nezakazuje, má však pouze informativní charakter, vrstevnické hodnocení sebehodnocení je bráno jako motivační a nevyužívá se pro známkování).

Na vysvědčení využíváme všechny typy hodnocení s přihlédnutím k individuálním schopnostem žáka:

Známkou hodnotíme to, co přesně vystihuje objektivní výkon žáka.

Slovní hodnocení zaznamenává podstatné informace a zaznamenává doporučení pro další učení.

Pokud během distanční výuky došlo k výraznému omezení předmětů výchovného charakteru, vycházíme ze zapojení žáků do aktivit, které byly realizovány.

Specifické podmínky distanční výuky a jejího hodnocení zohledňujeme ve prospěch žáka.

Aktualizace bude probíhat dle platných pokynů MŠMT.

Informace o hodnocení a klasifikaci

Pedagogická dokumentace

Vyučující je povinen průběžně informovat žáky, jejich zákonné zástupce a vedení školy o výsledcích hodnocení chování, prospěchu a celkového prospěchu žáků. Je povinen zapisovat tyto výsledky do pedagogické dokumentace.

Dokumentace o celkovém hodnocení žáka

Dokumentace o celkovém hodnocení žáka je vedena třídním učitelem podle pokynů k vyplňování pedagogické dokumentace. Rodičům žáků je celkové hodnocení žáka sdělováno prostřednictvím vysvědčení. Bližší informace je třídní učitel povinen podat rodičům na vyžádání.

Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení (zákon č. 561/2004 Sb., § 69, odst. 1). Výpisy z vysvědčení žákům zůstávají.

Dokumentace o klasifikaci prospěchu

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek. Učitel vede také evidenci absence žáků ve vlastních hodinách. V případě své dlouhodobé nepřítomnosti v průběhu klasifikačního období nebo při rozvázání pracovního poměru je učitel povinen předat tento klasifikační přehled zástupci ředitele, který ho poskytne zastupujícímu nebo novému učiteli.

Další důležitá právní ustanovení vyplývající ze zákona 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů:

Individuální vzdělávání § 41

Výchovná opatření § 31

Dokumentace škol § 28

Individuální vzdělávací plán § 18

Odklad povinné školní docházky § 37

Plnění povinnosti školní docházky § 36

Organizace základního vzdělávání § 46

Práva a povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých § 21, § 22

Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních § 29

Školní řád § 30

Průběh základního vzdělávání § 49

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků § 51 - § 53

Ukončení základního vzdělávání § 54 - § 56

Tabulka formulací stupňů klasifikace pro slovní hodnocení žáků

Stupeň klasifikace	1	2	3	4	5
Formulace	Učivo ovládá, uvažuje samostatně	Učivo ovládá	Učivo v podstatě ovládá	Učivo ovládá se značnými mezerami	Učivo neovládá

Formulace stupňů klasifikace se používají při slovním, popřípadě kombinovaném hodnocení žáků základní školy uváděném na vysvědčení – list B.

Pro hodnocení výchovných předmětů se používají formulace shodné s hodnocením pro ZŠS:

Předmět	1	2	3	4	5
Hudební výchova	Pěkně zpívá, přesně rytmizuje	Rád zpívá, udrží rytmus	Rád zpívá a poslouchá hudbu	Poslouchá hudbu a zpěv	Nemá vztah k hudbě
Výtvarná výchova	Je tvořivý a zručný	Pracuje rád	Pracuje s pomocí	Pracuje s trvalou pomocí	Nepracuje
Tělesná výchova	Cvičí rád a snaží se	Cvičí rád	Cvičí s částečným vedením	Cvičí s trvalým vedením	Nemá vztah ke cvičení
Pracovní výchova	Je tvořivý a zručný	Pracuje rád	Pracuje s pomocí	Pracuje s trvalou pomocí	Nepracuje
Dramatická výchova	Učivo chápe, vypráví o něm	Učivo zvládá	Učivo částečně zvládá	Učivo zvládá jen s pomocí	Učivo nezvládá

Klasifikace stupňů pro autoevaluaci

stupeň 1	stupeň 2	stupeň 3	stupeň 4
- nevyhovuje	- splňuje s obtížemi	- dosáhne cíle	- je vynikající
- nesplňuje	- je nesamostatný	- splňuje	- bezpečně splňuje
- neovládá	- má podstatné chyby	- je vyhovující	- je iniciativní
- neuspokojuje	- má omezené uplatnění	- odstraňuje nedostatky	- projevuje zájem
	- je průměrný	- překonává obtíže	- překročuje
	- je přijatelný		- je samostatný
			- je nadstandardní

Školní vzdělávací program Škola pro život byl projednán pedagogickou radou dne 20. 6. 2022.

Školní vzdělávací program Škola pro život byl schválen školskou radou dne 27. 6. 2022.